

Úradný vestník

Európskej únie

C 356

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 56

5. decembra 2013

Číslo oznamu

Obsah

Strana

I Uznesenia, odporúčania a stanoviská

UZNESENIA

Výbor regiónov

103. plenárne zasadnutie 7. až 9. októbra 2013

2013/C 356/01

Uznesenie Výboru regiónov o Konferencii COP 19 UNFCCC – Pokrok v medzinárodnom programe v oblasti zmeny klímy

1

STANOVISKÁ

Výbor regiónov

103. plenárne zasadnutie 7. až 9. októbra 2013

2013/C 356/02

Stanovisko Výboru regiónov – Odporúčania týkajúce sa lepšieho využívania finančných prostriedkov

3

2013/C 356/03

Stanovisko Výboru regiónov – Partnerstvo medzi mestom a vidiekom a správa

9

2013/C 356/04

Stanovisko Výboru regiónov – Návrh rozpočtu EÚ na rok 2014

15

2013/C 356/05

Stanovisko Výboru regiónov – Pohľad miestnych a regionálnych samospráv na bridlicový plyn, bridlicovú ropu a zemný plyn a ropu z málo priepustných hornín (nekonvenčné uhľovodíky)

23

SK

Cena:
7 EUR

(Pokračovanie na nasledujúcej strane)

<u>Číslo oznamu</u>	Obsah (pokračovanie)	Strana
2013/C 356/06	Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Európska stratégia pre riešenie problematiky plastového odpadu v životnom prostredí	30
2013/C 356/07	Stanovisko Výboru regiónov – Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy	37
2013/C 356/08	Stanovisko Výboru regiónov – Zelená infraštruktúra – zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy	43
2013/C 356/09	Stanovisko Výboru regiónov – Priemyselná politika EÚ v oblasti kozmického priestoru	49
2013/C 356/10	Stanovisko Výboru regiónov – CARS 2020: Akčný plán pre konkurencieschopný a udržateľný automobilový priemysel v Európe	55
2013/C 356/11	Stanovisko Výboru regiónov – Balík o sociálnych investíciách	60
2013/C 356/12	Stanovisko Výboru regiónov – Akčný plán pre podnikanie 2020	68
2013/C 356/13	Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Dlhodobé financovanie európskeho hospodárstva	75
2013/C 356/14	Stanovisko Výboru regiónov – Udržateľný rozvoj vidieckych oblastí	80
2013/C 356/15	Stanovisko Výboru regiónov – Posilnenie postavenia miestnych orgánov v partnerských krajinách v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja	86

III *Prípravné akty*

VÝBOR REGIÓNŮV

103. plenárne zasadnutie 7. až 9. októbra 2013

2013/C 356/16	Stanovisko Výboru regiónov – Štvrtý železničný balík	92
2013/C 356/17	Stanovisko Výboru regiónov – Usmernenia pre transeurópske telekomunikačné siete	116
2013/C 356/18	Stanovisko Výboru regiónov – Návrh smernice o námornom priestorovom plánovaní a integrovanom manažmente pobrežnej zóny	124

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

103. PLENÁRNE ZASADNUTIE 7. AŽ 9. OKTÓBRA 2013

Uznesenie Výboru regiónov o Konferencii COP 19 UNFCCC – Pokrok v medzinárodnom programe v oblasti zmeny klímy

(2013/C 356/01)

VÝBOR REGIÓNOV

1. vyjadruje svoju plnú podporu spoločnej pozícii EÚ a vyzýva všetky zúčastnené strany 19. konferencie zmluvných strán UNFCCC, aby urobili nevyhnutné kroky smerom k právne záväznej medzinárodnej dohode o klimatických zmenách so zámerom obmedziť globálne otepľovanie na menej ako 2 stupne Celzia, ktorá by sa mala uzavrieť do roku 2015 a implementovať do roku 2020.

2. Vyzýva rokujúce strany, aby sa bezodkladne znovu pustili do práce a usilovali sa o novú, ambicioznejšiu dohodu.

3. Tvrdí, že vládam členských štátov a EÚ sa ich ciele podarí dosiahnuť iba za aktívnej účasti miestnych a regionálnych samospráv, ktoré sú najviac postihnuté dôsledkami klimatických zmien a zároveň sú zodpovedné za značný podiel implementácie politiky. Preto tiež zdôrazňuje, že je potrebné rozlišovať údaje o dosahu klimatických zmien i adaptačné stratégie podľa území.

4. Požaduje, aby sa opatrenia súvisiace s potláčaním klimatických zmien stali súčasťou opatrení vo všetkých odvetviach a rozpočtov na všetkých úrovniach riadenia, pričom upozorňuje, že mnohé odvetvia, vrátane energetiky, poľnohospodárstva, stavebníctva, územného plánovania, odpadového hospodárstva a dopravy, ktoré je potrebné zreformovať, spadajú do pôsobnosti miestnych a regionálnych samospráv.

5. Žiada preto medzinárodné orgány a delegáciu EÚ, aby v medzinárodných rokovaníach o klimatických zmenách a v implementačných postupoch vyhradili popredné miesto

miestnym a regionálnym samosprávam a aby uznali ich úlohu sprostredkovateľov, ktorú môžu zohrávať v rámci týchto rokovaní.

6. Víta návrh generálneho tajomníka OSN usporiadať v septembri 2014 klimatický samit svetových lídrov a domnieva sa, že nevyhnutným predpokladom úspechu tohto samitu by bola účasť miestnych a regionálnych samospráv.

7. Upozorňuje na skutočnosť, že koncentrácia CO₂ v atmosfére už prekračuje kritickú hodnotu 400 ppm a je tiež veľmi znepokojený tzv. gigatonickým rozdielom medzi opatreniami, na implementácii ktorých sa rokujúce strany dohodli, a opatreniami, ktoré je ešte potrebné prijať, aby sa globálne otepľovanie obmedzilo na menej ako 2 stupne Celzia.

8. Uvedomuje si neistotu spojenú s klimatickými modelmi a znižovaním nameraných hodnôt, a preto sa zasadzuje za preventívny prístup v adaptačnej politike, ktorá sa pripravuje na dôsledky zvýšenia teploty o viac ako 2 stupne Celzia.

9. V plnej miere podporuje názor, že dohovor OSN o zmene klímy, ktorého podpísanie sa očakáva v roku 2015, by sa mal týkať nielen zmierňovania klimatických zmien, ale aj prispôbovania sa im a zdôrazňuje, že je dôležité považovať oba aspekty za rovnako významné.

10. Nalieha na rokujúce strany, aby dodržali záväzok vložiť 100 miliárd USD na Zelený klimatický fond a zaviedli do praxe koncepciu straty a škody, ako bolo v roku 2012 dohodnuté na konferencii zmluvných strán v Dauhe.

11. Víta a podporuje ďalší pokrok v lesnom hospodárstve, najmä v metodologických aspektoch programu OSN pre znižovanie emisií z odlesňovania a degradácie lesov v rozvojových krajinách (REDD+). Konštatuje, že možnosti financovania v tejto oblasti by mali primerane zvýšiť.

12. Zdôrazňuje kľúčovú úlohu využívania pôdy, zmien vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva pri zmiernovaní dosahu klimatických zmien, trvá však na tom, že je nevyhnutné zohľadniť udržateľný rozvoj a potravinovú bezpečnosť na vidieku, najmä v rozvojových krajinách.

13. Opakuje, že ak má byť dohovor spravodlivý, je rozhodujúce rozvíjať odolnosť voči klimatickým zmenám, predovšetkým v najohrozenejších regiónoch sveta a medzi najzraniteľnejšími členmi spoločnosti.

14. Požaduje, aby sa obmedzovanie emisií a iné opatrenia na zmiernenie klimatických zmien v budúcnosti spravodlivo rozdelili medzi všetkých členov medzinárodného spoločenstva, pričom by sa zodpovedajúco zohľadnili rozdielne schopnosti a východiskové situácie krajín a regiónov.

15. V tejto súvislosti vyzýva aj na komplexnú štrukturálnu reformu systému obchodovania s emisnými kvótami v EÚ.

16. Upozorňuje na naliehavú potrebu podnecovať súčinnosť medzi činnosťami zameranými na prispôsobovanie sa klimatickým zmenám a činnosťami na ich zmiernenie, a to prostredníctvom výmeny získaných skúseností a osvedčených postupov a podporou výskumu, inovácie a koordinácie politiky.

17. Zdôrazňuje, že EÚ dokázala, že je možné odstrániť závislosť medzi zvyšovaním emisií CO₂ a rastom HDP. Opakuje, že EÚ musí byť aj naďalej príkladom a realizovať ambiciózne a záväzné ciele podobné tým v oblasti znižovania emisií CO₂, obnoviteľných zdrojov energie a energetickej účinnosti.

18. Vyzdvihuje úsilie miest a regiónov v celej Európe, ktoré prijali miestne resp. regionálne klimatické a energetické stratégie, alebo iniciatívy schopné zvýšiť ambície jednotlivých krajín,

ako je ocenenie Európske zelené hlavné mesto alebo Dohovor primátorov a starostov, ktorého signatári sa zaviazali znížiť do roku 2020 emisie CO₂ o viac ako 20 %.

19. Žiada, aby sa úsilie miest a regiónov uznalo a uviedlo v nástrojoch monitorovania, vykazovania a overovania činnosti.

20. Požaduje intenzívnejšiu výmenu informácií po celom svete a potvrdzuje svoj záväzok k memorandu o porozumení, ktoré podpísal s orgánmi programu OSN pre životné prostredie (UNEP) s cieľom povzbudiť súčinnosť medzi jednotlivými úrovňami správy a zlepšiť implementáciu mnohostranných environmentálnych dohovorov. V tejto súvislosti tiež pripomína svoj záväzok k memorandu o porozumení, ktoré podpísal s predstaviteľmi Konferencie starostov a primátorov USA, a k budúcnému dohovoru so starostami a primátormi Číny.

21. Žiada, aby sa v budúcich stratégiách EÚ využívali možnosti mnohostrannej decentralizovanej spolupráce s tretími krajinami a upozorňuje na konkrétne nástroje, ktoré vytvoril na uľahčenie tejto spolupráce.

22. Želá si, aby sa klimatické kritériá v plnej miere zohľadnili v jednotlivých finančných nástrojoch EÚ, ako je napr. európska rozvojová politika.

23. Upozorňuje, že verejné orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni a miestne samosprávy získali v Cancúnskej dohode väčšie uznanie a pripomína svoju výzvu prijať v celosvetovej environmentálnej politike prístup zameraný na viacúrovňovú správu. Vyzýva preto zmluvné strany UNFCCC, aby sa jasne zaviazali zapojiť a podporovať verejné orgány na nižšej ako celoštátnej úrovni pri implementácii rozhodnutí UNFCCC tak, ako to bolo v prípade Rozhodnutia X/22 Dohovoru o biologickej diverzite.

24. Poveruje predsedu Výboru regiónov, aby toto uznesenie predložil predsedovi Európskeho parlamentu, predsedovi Európskej rady, predsedovi Európskej komisie, litovskému predsedníctvu Rady EÚ, ako aj sekretariátu UNFCCC.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNŮV

103. PLENÁRNE ZASADNUTIE 7. AŽ 9. OKTÓBRA 2013

Stanovisko Výboru regiónov – Odporúčania týkajúce sa lepšieho využívania finančných prostriedkov

(2013/C 356/02)

VÝBOR REGIÓNŮV

- zdôrazňuje význam miestnych a regionálnych rozpočtov v rámci verejných výdavkov v Európskej únii. Výbor sa preto domnieva, že by bolo vhodné, aby sa prostriedky v rámci politiky súdržnosti považovali za investície, a nie iba za výdavky verejného charakteru;
- domnieva sa, že na zlepšenie využívania finančných prostriedkov nestačí len zvýšiť efektívnosť a účinnosť pridelovania finančných zdrojov, ale je nevyhnutné zohľadňovať územné rozdiely a prekážky, ktoré môžu brzdiť rast v niektorých regiónoch, analyzovať ich vplyv na opatrenia a hľadať spôsob, ako obmedziť ich dôsledky z hľadiska dosahu na politiku súdržnosti;
- zdôrazňuje, že viacúrovňové riadenie a spolupráca medzi rôznymi úrovňami administratívy majú zásadný význam z hľadiska lepšieho využívania finančných prostriedkov na dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020;
- opakuje, že podmienenosť *ex ante* by sa mala obmedziť na oblasti, ktoré priamo súvisia s uskutočňovaním politiky súdržnosti, a že je dôležité vyhnúť sa preťažovaniu politiky súdržnosti úlohami, ktoré jej neprináležia a iba prispievajú k zvyšovaniu byrokracie;
- opakovane zdôrazňuje, že je rovnako ako Európsky parlament rozhodne proti makroekonomickej podmienenosti;
- vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že Rada trvá na výkonnostnej rezerve, a opakuje namiesto toho svoj návrh na vytvorenie flexibilnej rezervy financovanej zo zdrojov automatického zrušenia záväzkov;
- ako možné mechanizmy na zjednodušenie riadenia navrhuje zjednotenie postupov a šandardizáciu dokumentov, využívanie spoločných informačno-technologických nástrojov, skutočné zavedenie jednotných kontaktných miest, čo zabráni prekryvaniu postupov rôznych oddelení toho istého správneho orgánu.

Spravodajca

Alberto NUÑEZ FEIJÓO (ES/EELS), predseda autonómnej oblasti Galícia

Referenčný dokument**I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**

VÝBOR REGIÓNŮV,

Úloha politiky súdržnosti a miestnych a regionálnych rozpočtov

1. zdôrazňuje doterajší význam politiky súdržnosti v procese konvergenencie regiónov Európskej únie a poukazuje aj na jej úlohu v budúcnosti, keď bude predstavovať základnú os v súvislosti s vytváraním pracovných príležitostí, podporou hospodárskeho rastu a riešením otázky sociálnej a územnej súdržnosti, čím bude prispievať k dosahovaniu cieľov stratégie Európa 2020. Štrukturálne fondy v skutočnosti predstavujú vyše 60 % všetkých verejných investícií v 6 členských štátoch, pričom v 7 členských štátoch sa ich podiel pohybuje v rozmedzí 30 % až 60 % verejných investícií;

2. zdôrazňuje význam miestnych a regionálnych rozpočtov v rámci verejných výdavkov v Európskej únii, ktoré v roku 2011 predstavovali 16,7 % HDP, pričom v nich bolo sústreďených 34 % všetkých verejných výdavkov Európskej únie. V rámci týchto rozpočtov treba vyzdvihnúť priame investície, ktoré sú kľúčovým prvkom na rýchle oživenie hospodárstva. Výbor sa preto domnieva, že by bolo vhodné, aby sa prostriedky v rámci politiky súdržnosti považovali za investície, a nie iba za výdavky verejného charakteru;

Všeobecné aspekty, ktoré môžu prispieť k lepšiemu využívaniu finančných prostriedkov

3. domnieva sa, že na zlepšenie využívania finančných prostriedkov nestačí len zvýšiť efektívnosť a účinnosť pridelovania finančných zdrojov, ale je nevyhnutné zohľadňovať územné rozdiely a prekážky, ktoré môžu brzdiť rast v niektorých regiónoch, analyzovať ich vplyv na opatrenia a hľadať spôsob, ako obmedziť ich dôsledky z hľadiska dosahu na politiku súdržnosti;

4. odporúča sústrediť finančné prostriedky zo zdrojov EÚ do oblastí, ktoré majú v jednotlivých územných celkoch výraznejší strategický charakter, a to najmä do znalostných oblastí a oblastí školstva, výskumu a inovácií, ktoré budú mať stimulačný účinok na ostatné segmenty hospodárstva jednotlivých regiónov;

5. domnieva sa, že verejné investície sú spoločnou zodpovednosťou všetkých úrovní riadenia a s uspokojením víta návrh

odporúčania k základným zásadám účinných verejných investícií, ktoré predložila OECD ⁽¹⁾. Žiada, aby boli tieto zásady prijaté na úrovni Európskej únie a navrhuje pravidelné monitorovanie uplatňovania týchto zásad v rámci ukazovateľov viacúrovňového riadenia, ktoré vypracoval Výbor regiónov;

Koordinácia opatrení

6. považuje za pozitívny celkový prístup spoločného strategického rámca pre nové programové obdobie, ktorý spája všetky zdroje určené na regionálne ciele, a to aj napriek zjavnej obťažnosti koordinovať tieto opatrenia, keďže tematické ciele uvedené v návrhoch nariadenia o spoločných ustanoveniach sa líšia od šiestich priorít stanovených pre EPFRV a Európsky fond pre námorné otázky a rybné hospodárstvo;

7. opakuje, že vzájomné prepojenie politiky súdržnosti so stratégiou Európa 2020 a platnosť všeobecných cieľov zameraných na zvýšenie konkurencieschopnosti a zamestnanosť (udržateľný rast, zamestnanosť a blahobyť) sú aj naďalej v plnom rozsahu aktuálne. V tejto súvislosti má zásadný význam impulz, ktorý dala politika súdržnosti oblasti výskumu, vývoja a inovácie, ako aj znalostnej sféry a ktorý umožnil vypracovať inovatívne projekty, zvýšiť prínos EÚ a zdôrazniť význam koordinácie programov a nástrojov financovania politiky súdržnosti s politikami v oblasti inovácií a výskumu;

8. pripomína, že je dôležité monitorovať výsledky dosiahnuté uplatňovaním politiky súdržnosti, aby bolo možné merať jej dosah. Akékoľvek opatrenie musí byť kvantifikovateľné a analyzované podľa kritérií hodnotenia výsledkov, aby sa mohol posúdiť jeho prínos z hľadiska regionálneho a miestneho rozvoja. Okrem toho zameranie na základe jednotlivých cieľov, a nie kritérií oprávnenosti umožňuje regiónom, aby si vybrali čo najlepšie nástroje a opatrenia a prispôbili ich svojim potrebám;

⁽¹⁾ Pozri: OECD Paper GOV/TDPC/(2013)3. Medzi tieto zásady okrem iného patria: používanie integrovanej stratégie prispôbenej rozličným územiam; prijatie účinných nástrojov koordinácie medzi národnými orgánmi a orgánmi na nižšej než národnej úrovni; koordinácia medzi orgánmi na nižšej než národnej úrovni s cieľom investovať do najvhodnejšej úrovne; hodnotenie *ex ante*, ktoré sa týka vplyvu a rizík dlhodobých verejných investícií; zapojenie zainteresovaných subjektov do všetkých etáp investičného cyklu; mobilizácia súkromných subjektov a finančných inštitúcií s cieľom diverzifikovať zdroje financovania a posilniť kapacity; posilnenie kapacít pracovníkov a inštitúcií zapojených do verejných investícií; zameranie na výsledky a podporu vzdelávania; vypracovanie fiškálneho rámca prispôbeného sledovaným investičným cieľom; požiadavka na riadnu a transparentnú finančnú správu na všetkých úrovniach riadenia; transparentnosť a inteligentné využívanie verejného obstarávania; podpora kvalitného a súdržného právneho rámca na všetkých úrovniach riadenia.

Riadenie a decentralizácia

9. zdôrazňuje, že viacúrovňové riadenie a spolupráca medzi rôznymi úrovňami administratívy majú zásadný význam z hľadiska lepšieho využívania finančných prostriedkov na dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020. V tejto súvislosti výbor privítal, že spoločný strategický rámec obsahuje medzi svojimi horizontálnymi zásadami viacúrovňové riadenie a zásadu partnerstva, a zaväzuje sa, že predloží pripomienky k návrhu Komisie na európsky kódex správania uvedený v článku 5 ods. 3 nariadenia o spoločných ustanoveniach s cieľom podnietiť aktívne zapojenie miestnych a regionálnych orgánov, hospodárskych a sociálnych partnerov a organizácií zastupujúcich občiansku spoločnosť do všetkých štádií programového obdobia;

10. opakuje, že vyššia miera decentralizácie úloh decentralizovaného plánovania a realizácie je účinnejšia z hľadiska nákladov aj kvality služieb, pretože sa nachádza v blízkosti občanov. Má tiež jednoznačné výhody pri zisťovaní potrieb a požiadaviek, ako aj pri koncipovaní opatrení na podporu udržateľného a konkurencieschopného rastu, pričom zároveň posilňuje nezávislosť a demokraciu na miestnej úrovni;

11. domnieva sa, že decentralizácia prostredníctvom regionálnych a miestnych inštitúcií zohráva rozhodujúcu úlohu z hľadiska zmenšovania súčasných hospodárskych a sociálnych rozdielov medzi európskymi regiónmi, čím prispieva k zmiereniu negatívneho dosahu vyľudňovania vidieka z chudobných regiónov do veľkých mestských centier, ako aj emigrácie z jedného členského štátu do druhého, ktorá oslabuje pracovný trh. Upozorňuje, že pre lepšie zamerané a účinnejšie investície je nevyhnutné predbežné dlhodobé a ročné plánovanie a príprava investícií v regiónoch. Prístup zdola nahor má kľúčový význam pre lepšie plánovanie investičných programov a národných plánov rozvoja jednotlivých krajín;

12. podotýka, že pridaná hodnota výdavkov v Európskej únii závisí od konkrétnych prekážok, ktoré existujú v jednotlivých regiónoch, a preto nie je možné stanoviť jednu spoločnú stratégiu, ktorá by sa dala uplatniť paušálne vo všetkých regiónoch. Z tohto dôvodu je nevyhnutná určitá flexibilita normatívneho rámca pre programové obdobie;

13. domnieva sa, že na dosiahnutie vytýčených cieľov, bez ohľadu na rozdiely medzi regiónmi, je potrebné, aby sa do využívania finančných prostriedkov v rokoch 2014 – 2020 aktívne zapojili miestne a regionálne orgány, a to od vypracovania normatívneho rámca, ktorým sa toto čerpanie musí riadiť, až po realizáciu opatrení;

14. odporúča decentralizovať prevádzkové riadenie na regionálnu a miestnu úroveň, pretože sa tým zvýši koordinovanosť a komplementarita fondov a zaručí prístup zdola nahor na základe potrieb a špecifik každého územia. Na miestne a regionálne orgány poverené výkonom opatrení budú vďaka tejto decentralizácii navyše prenesené úlohy, ktoré prislúchajú každému orgánu operačných programov;

Uplatňovanie zásady subsidiarity

15. zdôrazňuje, že Lisabonská zmluva posilnila zásadu subsidiarity a opakuje, že treba zachovať a ďalej rozvíjať zameranie politiky súdržnosti vychádzajúce zo subsidiarity, aby sa posilnila úloha miestnych a regionálnych orgánov vo všetkých štádiách životného cyklu štrukturálnych opatrení;

16. zasadzuje sa za uplatňovanie zásady subsidiarity spolu so zásadou proporcionality nielen v záujme zvýšenia účinnosti. Treba napríklad zachovať súčasný decentralizovaný systém vypracovávania operačných programov alebo ho dokonca posilniť, aby sa podnietila nezávislosť regionálnej a miestnej úrovne pri realizácii európskej politiky súdržnosti v praxi. To povedie k plánovaniu, ktoré bude vo väčšej miere zodpovedať potrebám a prioritám jednotlivých regiónov;

17. domnieva sa, že miestnym a regionálnym orgánom musí byť udelená čo najvyššia úroveň právomocí v rámci programov a opatrení, ktoré sa uskutočňujú v každom regióne, aby sa podarilo dosiahnuť skutočne celkový, územne zameraný prístup. Miestne a regionálne orgány sú spolu s pracovníkmi zodpovednými za finančné prostriedky na úrovni Európskej únie najvhodnejšími partnermi a dokážu prepojiť európske, národné, regionálne a miestne iniciatívy;

Podmienenosť a politika súdržnosti

18. opakuje, že podmienenosť *ex ante* by sa mala obmedziť na oblasti, ktoré priamo súvisia s uskutočňovaním politiky súdržnosti, a že je dôležité vyhnúť sa preťažovaniu politiky súdržnosti úlohami, ktoré jej neprináležia a iba prispievajú k zvyšovaniu byrokracie;

19. pripomína postoj VR k návrhu všeobecného nariadenia v programovom období 2014 – 2020, v ktorom v súvislosti s politikou súdržnosti zdôraznil, že väčšina regiónov a miestnych orgánov nenesie zodpovednosť za dosahovanie cieľov v oblasti hospodárskeho riadenia. Preto by uplatňovanie makroekonomickej podmienenosti na celoštátnej úrovni spôsobilo, že by politika súdržnosti bola nespravodlivejšia a zároveň by sa zvýšila neistota v otázke financovania budúcich nových projektov;

20. opakovane zdôrazňuje, že je rovnako ako Európsky parlament rozhodne proti makroekonomickej podmienenosti;

Mechanizmy monitorovania

21. zasadzuje sa za diferencovaný prístup pri používaní ukazovateľov kvalitatívnych a kvantitatívnych výsledkov, ktoré musia byť relevantné a vhodne zvolené a zamerané skôr na výsledok projektov a dlhodobé prínosy než na teoretické predpoklady, aby sa mohli zharmonizovať na celoeurópskej úrovni kritériá hodnotenia výsledkov opatrení príslušných fondov;

22. výslovne vyjadruje podporu kultúre hodnotenia, ktorá umožňuje sústavné zlepšovanie kvality stratégií a postupov, a odporúča propagovať výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi celoštátnymi a regionálnymi orgánmi v celej Európe. V záujme dosiahnutia tohto cieľa navrhuje, aby sa poskytla k dispozícii integrovaná databáza, ktorá by obsahovala osvedčené postupy a lepšie technológie financované z niektorého z fondov spoločného strategického rámca;

Rezervné fondy

23. vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že Rada trvá na výkonnostnej rezerve. Opakuje namiesto toho svoj návrh na vytvorenie flexibilnej rezervy financovanej zo zdrojov automatického zrušenia záväzkov, aby subjekty zodpovedné za jednotlivé politiky mohli nasmerovať stratégiu strednodobo, a tým by sa stimulovalo vynakladanie prostriedkov pôvodne určených pre každý operačný program;

Integrované územné investície

24. nazdáva sa, že možnosť navrhovať a uplatňovať stratégie prostredníctvom integrovaných územných investícií, ktoré umožnia implementáciu prierezových opatrení financovaných z jednej alebo viacerých osí alebo programov, prispeje k tomu, že vybrané projekty budú mať väčší reálny dosah na území, na ktorom sa realizujú, ako aj k tomu, že fondy získajú vyššiu pridanú hodnotu, čím sa zvýši efektívnosť vynakladania prostriedkov;

Riadenie programov

25. súhlasí s návrhom zosúladiť finančné nástroje a dotácie ako doplnkové nástroje, ktoré prispievajú k vyrovnanému regionálnemu rozvoju a inteligentnému rastu. Vhodne skombinované využívanie týchto nástrojov musí byť základným prvkom, z ktorého budú vychádzať investičné politiky v období rokov 2014 – 2020. Centrum pre európske politické štúdie (CEPS) sa v štúdií pre Európsky parlament v tejto súvislosti vyjadrilo, že inovatívne finančné nástroje by nemali nahradiť finančnú podporu a sú vhodné len na finančne výnosné projekty;

26. nazdáva sa, že počas vykonávania viacročných rámcov sa objavujú prvky, ktoré môžu zmeniť pôvodné ciele a priority, a preto by sa malo umožniť flexibilnejšie využívanie vnútorného prerozdelenia časti zdrojov jednotlivých programov, aj keď časté zmeny v programovaní nie sú žiaduce. Spomínané prerozdelenie by v každom prípade malo rešpektovať pôvodne stanovené ciele, a to v takej výške, aby sa výrazne nezmenilo ich plnenie a zároveň aby sa mohli prispôbiť novej situácii v danom regióne;

Zjednodušenie

27. nazdáva sa, že napriek sprísneniu požiadaviek uplatňovania a ustanoveniam o finančnej kontrole nedošlo k zjednodušeniu plánovanému na obdobie rokov 2007 – 2013, ale skôr naopak, vznikli neprimerané náklady. Preto opakuje, že je potrebné vykonať skutočné zjednodušenie administratívnej záťaže a najväčšie úsilie zamerať na riadenie programov. Toto zjednodušenie sa musí týkať tak Komisie, ako aj potenciálnych príjemcov a musí sa zosúladiť s nevyhnutnými požiadavkami na overovanie a kontrolu vykonávania a na dodržiavanie záruk poskytnutých príjemcom;

28. je presvedčený, že všetky opatrenia zamerané na zjednodušenie prijaté na úrovni Európskej únie nebudú mať výrazný vplyv na riadenie programov, ak ich nebudú sprevádzať aj skutočné opatrenia na zjednodušenie na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, a to v závislosti od právomocí jednotlivých správnych orgánov;

29. ako možné mechanizmy na zjednodušenie riadenia navrhuje zjednotenie postupov a štandardizáciu dokumentov, využívanie spoločných informačno-technologických nástrojov, skutočné zavedenie jednotných kontaktných miest, čo zabráni prekryvaniu postupov rôznych oddelení toho istého správneho orgánu;

30. odporúča podporiť všeobecné využívanie elektronickej verejnej správy, ktorá môže byť základným prvkom využívania zdrojov a vzťahov medzi príjemcami, ktorí sú skutočnými tvorcami bohatstva, a orgánmi a riadiacimi subjektmi jednotlivých opatrení;

31. odporúča alternatívu štandardných nákladov ako formu schvaľovania a odôvodnenia výdavkov, čo si vyžaduje menšie administratívne zaťaženie a nemení ciele týchto opatrení;

32. opakovane zdôrazňuje, že možno zredukovať aj iné byrokratické postupy prostredníctvom zjednodušených správ a kontrol zameraných na meranie pokroku, overenie dôveryhodnosti postupov overovania, kontroly a auditu programov;

33. pripomína užitočnosť programov financovaných z jedného fondu, ktoré umožnili zjednodušenie postupov schvaľovania a revízie, pokiaľ ide o integrované programy, a upozorňuje na výhody operačných programov financovaných z viacerých fondov. Tieto programy umožňujú maximalizovať pozitívny vplyv činnosti EÚ v regiónoch tým, že sa integrovaným spôsobom využijú príležitosti vytvorené jednotlivými nástrojmi rozvoja;

34. upozorňuje, že potenciálnym sporným bodom riadenia fondov je transpozícia právnych predpisov EÚ do legislatívy členských štátov, a preto žiada príslušné orgány o čo najdôslednejší prístup k vypracovaniu ustanovení, a to najmä tých, ktoré majú horizontálny vplyv na programy, ako je to v prípade subdodávok alebo dotácií;

35. nazdáva sa, že úzky vzťah medzi politikou súdržnosti a európskymi ustanoveniami v oblasti štátnej pomoci a služieb všeobecného hospodárskeho záujmu si vyžaduje, aby sa všetky reformy snažili najmä o kompatibilitu medzi mechanizmami financovania a nepridávali dodatočnú administratívnu záťaž v rámci riadenia programov;

36. opakuje, že by bolo vhodné prijať jasný rámec uplatňovania právnych predpisov o štátnej pomoci na finančné nástroje a verejno-súkromné partnerstvá, čo by zabránilo zastaveniu alebo oneskoreniu realizácie projektov;

37. navrhuje využiť zjednodušenie, ktoré zaviedla Komisia, na obmedzenie počtu kritérií oprávnenosti pri určitých opatreniach. Preto vyzýva, aby sa do postupov pri výbere projektov zaviedli ukazovatele, ktoré umožnia preskúmať tak dosah investície, ako aj stupeň vyzretosti projektov, čím sa dosiahne efektívnejšie pridelovanie zdrojov a uprednostnia sa projekty s vyššou pridanou hodnotou, ktorých hospodársky dosah možno odhadnúť vopred. V záujme úspešnosti investícií v dlhodobom horizonte je nevyhnutné posilniť administratívne kapacity miestnych orgánov v oblasti verejného obstarávania, technického dohľadu a správy aktív po uskutočnení investícií, a to najmä v prípadoch, keď z nich tieto orgány profitujú ako koneční príjemcovia;

Alternatívy financovania

38. odporúča, aby zodpovedné orgány využívali možnosť spolufinancovania projektov zo súkromných zdrojov, ktoré predstavuje dodatočnú výhodu politiky súdržnosti v súvislosti s čoraz obmedzenejšími verejnými zdrojmi, čo nepochybne zvýši pridanú hodnotu tejto politiky. V tomto zmysle môžu byť modely verejno-súkromného partnerstva nástrojom, ktorý treba v novom programovom období rozvíjať. Okrem toho spolufinancovanie projektov hospodárskeho rozvoja zo súkrom-

ných zdrojov prispieva k zabezpečeniu významu takýchto opatrení, ako aj angažovanosti a vlastnej zodpovednosti podnikov za prebiehajúce iniciatívy;

39. poukazuje na významnú úlohu, ktorú môže v tejto súvislosti zohrávať EIB, a upozorňuje na dodatočné možnosti v podobe „rámcových úverov“ a „úverov v rámci štrukturálnych programov“;

40. vyjadruje názor (ako to už uviedol v predchádzajúcich stanoviskách), že by sa mala zväziť možnosť vydávania dlhopisov na financovanie dôležitých projektov, ktoré budú ziskové v strednodobom horizonte;

Finančné nástroje

41. uznáva súčasné ťažkosti vo fungovaní finančných nástrojov, pričom upozorňuje najmä na špecifické obavy a potreby miest a mestských oblastí, pokiaľ ide o rozvoj nástroja Jessica, ktoré sú dôsledkom napätia medzi riadiacimi orgánmi programov a miestnymi orgánmi. Preto znovu zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa pri uplatňovaní politiky súdržnosti v príslušných oblastiach uľahčilo využívanie úverových nástrojov vzhľadom na ich multiplikačný a stimulačný vplyv na efektívnosť opatrení, a zároveň požaduje, aby sa menej zafažovali regionálne a miestne rozpočty. Navrhuje, aby sa preto okrem iných subjektov zväžilo aj zapojenie rozvojových bánk;

Spätná platnosť ustanovení

42. odmieta prijatie ustanovení so spätnou platnosťou a nazdáva sa, že by sa tomu malo v budúcnosti predísť, keďže sa tým komplikuje riadenie a spôsobuje právna neistota. Zároveň nalieha, aby sa preskúmalo uplatňovanie zásady proporcionality, ktorou by sa požiadavky na kontrolu prispôbili rozmeru projektov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov;

Proporcionálna kontrola

43. nazdáva sa, že možnosť zaviesť „dohody o dôvere“ medzi Európskou komisiou a regiónmi môže zabrániť zdvojojovaniu postupov auditu, čím by sa uplatnila zásada proporcionality;

44. domnieva sa, že je potrebné pristupovať diferencovane k tvorbe pravidiel na úrovni EÚ, ktoré sa týkajú mechanizmov riadenia a kontroly projektov a programov financovaných z viacerých fondov tak, aby sa zabránilo administratívnej duplicitě, ktorá by mohla odrádzať od ich využívania, a to najmä pokiaľ ide o určenie jedného zodpovedného orgánu, celkovú zodpovednosť a integrované audity. V tejto súvislosti by chcel vyjadriť pripomienky k usmerneniam týkajúcim sa uplatňovania nových projektov financovaných z viacerých fondov;

45. upozorňuje, že orgány zodpovedné za riadenie projektov musia obzvlášť citlivo pristupovať k poskytovaniu dodatočných zdrojov, ktoré Európska únia dáva k dispozícii regiónom, a preto odporúča, aby svoje organizácie upravili tak, aby sa zabezpečila dostatočná a primeraná organizačná štruktúra na čo najlepšie využitie týchto zdrojov.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Partnerstvo medzi mestom a vidiekom a správa

(2013/C 356/03)

VÝBOR REGIÓNOV

- uznáva, že existujú legislatívne, administratívne, fiškálne alebo finančné prekážky, ktoré bránia formovaniu a dynamickému fungovaniu partnerstiev medzi mestom a vidiekom. Je dôležité určiť a odstrániť tieto prekážky s cieľom zabezpečiť zákonný rámec, ktorý bude vhodný pre rozvoj partnerstiev;
- odporúča správnym orgánom na úrovni členských štátov, aby používali nové nástroje územného rozvoja, ktoré poskytuje EÚ v rámci európskej politiky regionálneho a vidieckeho rozvoja: integrované územné investície, miestny rozvoj vedený miestnymi aktérmi, globálne granty a stratégie financovania z viacerých zdrojov;
- zdôrazňuje, že pokiaľ ide o kritéria oprávnenosti čerpať z fondov, treba uznať funkčné oblasti a zároveň začleniť zdroje financovania dostupné v rámci regionálnej politiky a spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ;
- domnieva sa, že je absolútne nevyhnutné zlepšiť zbieranie údajov na úrovni funkčných oblastí. To umožní vytvoriť databázu, aby mohli tvorcovia politiky prijímať správne rozhodnutia v oblasti územného plánovania v súlade s požiadavkami primeranosti,
- zdôrazňuje cezhraničné aspekty partnerstiev medzi mestom a vidiekom a spôsob využívania finančných nástrojov navrhnutých Komisiou s cieľom podporiť potenciál hospodárskeho rozvoja cezhraničných prepojení miest a vidieka;
- zdôrazňuje, že je nevyhnutné zapojiť súkromný sektor a sektor sociálneho hospodárstva, ktorých prínos je veľmi prospešný z hľadiska kritérií výkonnosti, podnikateľských a inovačných schopností, valorizácie príležitostí a mobilizácie spoločnosti, ale ktoré najmä umožnia prilákať kapitál a vytvoriť verejno-súkromné partnerstvá.

Spravodajca

Romeo STAVARACHE (Rumunsko, ALDE), primátor mesta Bacău

Referenčný dokument**I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA****VÝBOR REGIÓNŮV*****Poznámky týkajúce sa partnerstva medzi mestom a vidiekom***

1. Medzi mestskými a vidieckymi oblasťami existujú demografické a hospodárske väzby, ako aj prepojenia infraštruktúr pre prístup k verejným službám. Prepojeniam medzi mestským a vidieckym prostredím, ktoré vyplývajú z prepravy tovaru, presunov do a z práce, vzdelávacích služieb, zdravotných služieb, vodného a odpadového hospodárstva, hospodárskych transakcií, prístupu k prírodným zdrojom, ako aj z kultúry a rekreačných činností, sa musí venovať osobitná pozornosť zo strany rozhodujúcich orgánov na všetkých úrovniach správy. Spôsob, akým sa spravujú, má vplyv na hospodársky a sociálny rozvoj funkčných oblastí, a tým na kvalitu života ľudí, ktorí v nich žijú.

2. Chýbajúca koordinácia vzťahov medzi mestom a vidiekom často vedie k nesprávnemu vývoju tak mesta, ako aj jeho okolia. Uvedomenie si týchto vzájomne prepojených vzťahov a ich správne pochopenie môže prispieť k vyriešeniu ťažkostí, s ktorými sa mestské a vidiecke oblasti stretávajú. Je potrebné obidve strany podporovať v tom, aby zvážili existenciu funkčných prepojení a závislostí.

3. Na vytvorenie najlepších modelov správy miest a vidieka je nevyhnutné vopred pochopiť vzájomné prepojenia a identifikovať výzvy, na ktoré musia reagovať tak mestské, ako aj vidiecke oblasti. Vopred treba vylúčiť univerzálny prístup.

4. Príkladmi, ktoré predstavujú výzvy pre rozvoj partnerstva medzi mestom a vidiekom, sú demografický pokles, najmä v izolovaných oblastiach, udržateľnosť životného prostredia a zachovanie krajiny, neobmedzený prístup k prírodným a kultúrnym zdrojom, verejným službám, spotrebnému tovaru, rozšírenie mestských oblastí na úkor vidieckeho prostredia, hospodárska recesia, hospodárska súťaž medzi regiónmi, vnútroregionálne prepojenie, účinnosť verejných politík a využitie možnosti vonkajšieho financovania.

5. Rozmanitosť problémov sa prejavuje aj v cieľoch vytýčených pre partnerstvá medzi mestom a vidiekom: hospodársky rozvoj, spoločné integrované plánovanie, využívanie synergických účinkov, posilňovanie regionálnej konkurencieschopnosti, úspory z rozsahu pri poskytovaní služieb v partnerstve, opatrenia na podporu všetkých území, spoločné činnosti na ochranu záujmov a strategická spolupráca s cieľom dosiahnuť prístup k verejným alebo súkromným finančným prostriedkom atď.

6. Je možné určiť funkčné oblasti typu mesto-vidiek na základe väzieb hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho charakteru, ktoré existujú na úrovni územných celkov. Vymedzenie týchto oblastí je nevyhnuté, keďže tradičná koncepcia, z ktorej vychádzajú politiky rozvoja miest a obcí, je limitovaná administratívnymi hranicami a nezodpovedá sociálno-hospodárskej realite územia.

7. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) používa túto všeobecnú definíciu funkčného regiónu: funkčný región je geografické územie, ktoré vo všeobecnosti nezodpovedá administratívnym hraniciam územia, s osobitnou formou vzájomnej územnej závislosti (funkčnej), ktorá si môže vyžadovať istú formu správy.

8. Pre partnerstvá typu mesto – vidiek je charakteristická pružná geometria. Táto pružnosť vyplýva z: 1. cieľa partnerstva, ktorý môže spadať do jednej alebo viacerých oblastí, 2. dôvodu jeho vzniku – správa projektu alebo integrované riadenie funkčnej oblasti, a 3. typu zvolenej správy, buď zhora nadol alebo zdola nahor.

9. Skúsenosť dokazuje, že prístupy a problémy sú rozdielne v každom regióne a v každej krajine. V niektorých prípadoch národné správne orgány inštitucionalizovali rámec spolupráce medzi mestom a vidiekom, zatiaľ čo v iných je tento rámec pružný. Táto rozmanitosť je pre EÚ skutočnou výhodou, pretože ponúka možnosti preskúmať a inovovať rôzne modely a postupy a aj sa nimi inšpirovať.

10. Bez ohľadu na kontext spoločný faktor rozhodujúci pre úspech spolupráce spočíva v dialógu a dôvere medzi partnermi, ako aj v uznaní a riešení spoločných problémov príslušnej oblasti.

11. Nedostatok dôvery medzi partnermi, či už na horizontálnej úrovni medzi miestnymi partnermi, alebo na vertikálnej úrovni medzi verejnými inštitúciami na rôznych príslušných úrovniach správy, môže byť škodlivý a vo všeobecnosti spomaľuje proces spolupráce. Všetky príslušné rozhodujúce orgány musia vyvinúť zvýšené politické úsilie, aby sa vytvorilo prostredie dôvery a nachádzali sa riešenia zložitých problémov spoločného záujmu.

Výzvy na úrovni Európskej únie

12. Hoci sa nerovnosti v rozvoji medzi krajinami Európskej únie v posledných rokoch zmiernili, podľa makroekonomických analýz založených na štatistických údajoch pred krízy sa však vytvorili rozdiely na úrovni regiónov. Treba nájsť najlepšie riešenia na preklenutie týchto vnútroregionálnych priepastí, na

zlepšenie kvality života v regiónoch, ktoré zaostávajú za hospodárskym rozvojom, a na rozvinutie priemyslu a služieb, ako aj ekologickeho poľnohospodárstva.

13. Usporiadanie územia je často vo výhradnej právomoci územných správnych jednotiek, a nie správnych jednotiek funkčnej oblasti a nezohľadňuje vzájomnú závislosť medzi mestskými a vidieckymi regiónmi. Táto situácia môže mať negatívne dôsledky na územnú súdržnosť a môže znížiť možnosti na vytváranie miestnych synergií, ktoré posilňujú sociálno-hospodársky rozvoj.

14. Z dôvodu účinnosti by sa integrovaný prístup politik pre rozvoj nemal prísne zastaviť na administratívnych hraniciach, ktoré oddeľujú mestský priestor od vidieckeho. Mal by sa zohľadňovať funkčný rozmer. Oblasti okolo miest, tzv. prímestské oblasti prispievajú k udržateľnému hospodárskemu rozvoju, dodávajú energiu a prírodné a kultúrne zdroje, čím zlepšujú kvalitu života. Je všeobecne uznávané, že mestá sú strediskami verejných služieb, obchodu, zdravotnej starostlivosti, vyššieho vzdelávania, dopravy, inovácií a zamestnanosti.

15. Často sa stáva, že správne hranice stanovené na úrovni miest a obcí sa nezhodujú s regionálnou hospodárskou geografiou. Pre funkčné regióny je okrem toho typická neustála dynamika, a preto musia byť územné politiky prispôsobivé a dostatočne pružné. Ako príklad môžeme uviesť najčastejšie sa vyskytujúci faktor vzájomnej závislosti medzi mestskými a vidieckymi oblasťami, konkrétne presuny pracovníkov medzi miestom bydliska a pracoviska. Je dobre známe, že optimálna dĺžka presunu by nemala presiahnuť 1 hodinu. Ak je dlhšia, negatívne ovplyvní dostupnosť miesta pracoviska.

16. Integrovaný prístup, ktorého predmetom sú partnerstvá medzi mestom a vidiekom, môže vytvoriť nové príležitosti a dynamiku pre hospodársky rozvoj. Udržateľný a inkluzívny hospodársky rast na regionálnej úrovni do veľkej miery závisí od riadneho využívania potenciálu spolupráce medzi mestami a vidiekom.

17. Ak vychádzame zo zásady, že susediace mestské a vidiecke oblasti by si nemali konkurovať, ale skôr by sa mali dopĺňať, môžeme konštatovať, že koordinácia zásahov orgánov verejnej správy je skutočnou výzvou. Jedine týmto spôsobom bude môcť mestské a vidiecke prostredie nájsť prospešné riešenia, ktoré zabránia prípadným konfliktom záujmu.

18. Partnerstvá medzi mestom a vidiekom potrebujú dlhodobý prístup na vypracovanie stratégií a programov, a najmä na rozvoj štruktúr správy. Výhody uvažovania z dlhodobého hľadiska spočívajú najmä v ucelenosti a konkrétnych výsledkoch. Partnerstvá môžu prispieť k riešeniu reálnych problémov tým, že budú reagovať na miestne potreby v mestskom a vidieckom prostredí a následne sa uplatnia spoločné praktické riešenia. Miestne a regionálne orgány musia požadovať prioritný dlhodobý strategický prístup k plánovaniu a realizácii

viacročného rozpočtu EÚ v záujme toho, aby sa odstránili nedostatky, ktoré vznikli v dôsledku regulačných procedurálnych opatrení.

19. Prípadové štúdie týkajúce sa povahy partnerstiev medzi mestom a vidiekom ukazujú, že ich úspech nezávisí úplne od zásahov verejných orgánov na vyššej úrovni, ako sú legislatívne opatrenia alebo nástroje financovania, či už na vnútroštátnej alebo európskej úrovni. Opatrenia tohto typu však môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť vývoj týchto partnerstiev, ich príťažlivosť, udržateľnosť, účinnosť a schopnosť dosiahnuť želané výsledky. Existujú tiež situácie, kedy by zriadenie partnerstiev a ich riadenie prinieslo náklady, ktoré partneri nemôžu spravodlivo znášať. V takom prípade je v záujme zabezpečenia ich súdržnosti nevyhnutné stanoviť finančnú podporu alebo technickú pomoc. Pre EÚ je to výzva určiť najvhodnejšie intervenčné opatrenia na rozvoj a podporu týchto partnerstiev bez toho, aby sa vytvorila závislosť od finančnej pomoci a vznikali „papierové“ partnerstvá, ktoré neslúžia záujmom spoločenstva.

20. Viacúrovňové riadenie uplatňované v rámci partnerstva medzi mestom a vidiekom predpokladá účasť všetkých úrovní verejnej správy a príslušných inštitucionálnych partnerov. Inštitúcie poverené správou nástrojov mestskej a vidieckej politiky na vnútroštátnej alebo európskej úrovni často nezohľadňujú vzájomnú závislosť medzi mestskými a vidieckymi oblasťami alebo súvisiace výzvy alebo ich možné riziká a výhody.

21. Pre prihraničné regióny sa pritom vytvorila nová dynamika najmä v dôsledku postupného otvárania hraníc v rámci EÚ. Podpora cezhraničných partnerstiev medzi mestom a vidiekom predstavuje značný potenciál rozvoja, pri využívaní ktorého hrá podstatnú úlohu predovšetkým Európska únia.

Hľadisko regionálnych a miestnych samospráv

22. Prínosom partnerstva medzi mestom a vidiekom je zvýšenie účinnosti verejných zásahov, zavedenie väčšieho súladu do využívania finančných prostriedkov, ako aj podpora integrovaných riešení spoločných problémov, a čo je dôležitejšie, podnecovanie solidarity na územnej úrovni.

23. Činnosť samospráv v mestských a vidieckych oblastiach sa musí zameriavať na zapojenie miestnych komunít do plánovania a vykonávania práce. Účinnosť zavedených opatrení závisí od ich aktívnej účasti.

24. Zatiaľ čo účinnosť zásahov je zásadná pre riešenie problémov, častých zmien a zemepisných problémov, na ktoré musia regióny reagovať, na posilnenie správy často treba viac času. Je preto nevyhnutné, aby príslušné strany, zvlášť mestá, preukázali altruizmus, boli schopné postaviť sa proti predsudkom, podporovali rovnosť zaobchádzania medzi partnermi napriek správny alebo hospodárskym nesúlodom, prijímali pevné záväzky, vyvinuli zvýšené politické úsilie na vybudovanie kapacít a prejavili určitú prispôbovosť v pružnom prístupe.

25. Existujú legislatívne, administratívne, fiškálne alebo finančné prekážky, ktoré bránia formovaniu a dynamickému fungovaniu partnerstiev medzi mestom a vidiekom. Preto je dôležité určiť a odstrániť tieto prekážky s cieľom zabezpečiť zákonný rámec, ktorý bude vhodný pre rozvoj týchto partnerstiev.

26. Vzájomná závislosť v oblasti poskytovania verejných služieb, udržateľný rozvoj a hospodárske vyhliadky, ktoré partnerstvá medzi mestami a vidiekom ponúkajú, sú vhodným stimulom tak pre mestských, ako aj vidieckych partnerov a motivujú ich k spolupráci.

27. Je nevyhnutné zabezpečiť monitorovanie výhod, ktoré partneri získajú, a merať ich. Zatiaľ čo konkrétne výhody je jednoduché zhodnotiť, tie nehmateľné sa ťažko posudzujú, hoci sú rovnako dôležité. Navyše v prípade zásahov vedených zvonka orgánmi, ktoré financujú partnerstvo, je potreba kvantitatívne vyjadriť výhody ešte dôležitejšia, hoci partneri už vyjadrujú určitú spokojnosť so získaným pokrokom.

Politické odporúčania

VÝBOR REGIÓNŮV

28. Pripomína svoju podporu prípravnej iniciatívy RURBAN navrhutej Európskym parlamentom a Európskou komisiou, ktorá sa v súčasnosti vykonáva a bude základom pre nové opatrenia, ktoré sa na úrovni Únie zamerajú na podporu integrovaného územného rozvoja a partnerstva medzi mestom a vidiekom.

29. Víta pokrok dosiahnutý na úrovni členských štátov, pokiaľ ide o vykonávanie územnej agendy 2020 a politických dokumentov prijatých ministrami zodpovednými za politiku súdržnosti ako Charta z Lipska o trvalej udržateľnosti európskych miest, vyhlásenie z Marseille o zavedení spoločného referenčného kritéria trvalo udržateľného európskeho mesta a vyhlásenie z Toleda o úlohe integrovaného mestského rozvoja ako nástroja na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020.

30. Pripomína odporúčania Európskeho parlamentu týkajúce sa „dobrej správy vecí verejných so zreteľom na regionálnu politiku EÚ: postupy pomoci a kontroly zo strany Európskej komisie“ a žiada, aby sa uplatnili v rámci nového programovacieho cyklu na obdobie 2014 – 2020 ⁽¹⁾.

31. Zdôrazňuje, že je potrebné uľahčiť výmenu osvedčených postupov a poznatkov v oblasti partnerstiev a správy medzi mestom a vidiekom ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Správa EP (2009/2231(INI)): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2010-0280+0+DOC+XML+V0//SK>

⁽²⁾ Odporúčania Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) – podrobná štúdia o partnerstve medzi mestom a vidiekom, štúdia vykonaná inštitútom Federálnymi inštitútom pre výskum stavebníctva, mestských otázok a územného rozvoja (Institut fédéral de recherche sur la construction, les questions urbaines et le développement spatial) s názvom „Partnerstvo pre udržateľný rozvoj miest a vidieka: zistené údaje“ (Partenariat pour le développement urbain-rural durable: données établies), správa siete Eurocities s názvom „Spolupráca miest presahujúca ich administratívne hranice: údaje založené na skúsenosti“ (Villes coopérant au-delà de leurs frontières administratives: données fondées sur l'expérience), správa Rady európskych obcí a regiónov „Partnerstvo medzi mestom a vidiekom pre integrovaný územný rozvoj“ (Le partenariat urbain-rural pour le développement territorial intégré).

32. Uznáva význam harmonizácie európskych právnych predpisov týkajúcich sa politiky súdržnosti a politiky pre rozvoj vidieka, ktoré sú uvedené v novom spoločnom nariadení o fondoch, ktoré miestnym samosprávam poskytuje väčšiu pružnosť pri vypracúvaní prierezových integrovaných územných projektov, a najmä návrhov týkajúcich sa integrovaných územných investícií a miestneho rozvoja vedeného miestnymi aktérmi.

33. Odporúča správnym orgánom na úrovni členských štátov, aby používali nové nástroje územného rozvoja, ktoré poskytuje EÚ v rámci európskej politiky regionálneho a vidieckeho rozvoja: integrované územné investície, miestny rozvoj vedený miestnymi aktérmi, globálne granty a stratégie financovania z viacerých zdrojov.

34. Odporúča propagovať integrovaný územný prístup v novom cykle programovania, a to tak, že sa do dohôd o partnerstve zahrnie a jasne sa v týchto dohodách uvedie územný rozmer zásahov a podporných opatrení, najmä tých, ktoré sú určené partnerstvám medzi mestom a vidiekom na úrovni funkčných oblastí.

35. Zdôrazňuje, že regionálne a miestne samosprávy vypracúvajú svoje programy investovania na základe tematických cieľov stratégie Európa 2020, ale pokiaľ ide o geografické pokrytie, môžu vymedziť príslušné funkčné oblasti. Pokiaľ ide o kritéria oprávnenosti čerpať z fondov, treba uznať tieto funkčné oblasti a zároveň začleniť zdroje financovania dostupné v rámci regionálnej politiky a spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

36. Zastáva názor, že partnerstvá medzi mestom a vidiekom nie sú ani nástrojom na prerozdelenie hospodárskeho potenciálu v príslušnom priestore, ani prostriedkom na prerozdelenie finančných prostriedkov vo funkčnej oblasti. Ich cieľom je správne využívanie existujúcich možností a prepájanie rôznych strán s cieľom podporovať miestny rozvoj.

37. Domnieva sa, že je nevyhnutné lepšie kvantitatívne vyjadriť riziká inštitucionálneho rozdrobenia, ktoré existujú v rámci partnerstva medzi mestom a vidiekom: možné konflikty záujmov medzi partnermi a ich hospodársky rozmer, nebezpečenstvá týkajúce sa možností reformy v záujme posilnenia hospodárskej účinnosti, ale zároveň aj stability pre uznanie legitimacy zásahov, finančná nestabilita a udržateľnosť, prípadný nesúlad medzi potrebami financovania a existujúcimi možnosťami, možnosť nedostatočného zapojenia príslušných partnerov a súkromných partnerov do postupu atď.

38. Domnieva sa, že je potrebné lepšie propagovať a uznať výhody partnerstva na európskej úrovni. Posilnenie inštitucionálnych kapacít miestnej verejnej správy v organizácii verejných úloh, rozvoj a využívanie existujúcich kapacít a zvýšenie produktivity, racionalizácia prostriedkov a lepší prístup k prírodným zdrojom by sa mali podporovať na všetkých vládnych úrovniach vrátane úrovne EÚ. Zvýšená viditeľnosť funkčných regiónov, zníženie negatívnych dôsledkov konkurencie medzi susediacimi správnymi jednotkami (najmä pokiaľ ide o zdaňovanie), vyššie úspory z rozsahu pre investície, hospodárska životaschopnosť, prístup k službám, mobilizácia nevyužitých prostriedkov, zlepšenie poznatkov na miestnej úrovni vďaka výmene informácií, zmena tendencie prílišného rozrastania miest sú príkladmi výziev spolupráce mesta a vidieka.

39. Odporúča podporovať cezhraničné funkčné regióny a partnerstvá medzi mestom a vidiekom, ktoré môžu slúžiť ako referenčné prvky na realizáciu viacročných rozvojových programov financovaných zo štrukturálnych fondov a európskych investičných fondov.

40. Upozorňuje na to, že európske programy musia byť pružné, aby sa mohli prispôbiť realite, v ktorej sa nachádzajú funkčné regióny, a mohli umožniť rozvoj nástrojov, ktoré pomáhajú vidieckym a mestským oblastiam a podnecujú ľahšiu spoluprácu a podporu účinnejších politických riešení.

41. Domnieva sa, že je absolútne nevyhnutné zlepšiť zbieranie údajov na úrovni funkčných oblastí. To umožní vytvoriť presvedčivú databázu pre lepšie územné plánovanie založené na znalosti pomeroch, ktoré bude môcť odôvodniť primeranosť zásahov, t. j. potrebu, aby sa plánovanie uskutočňovalo tam, kde k problémom alebo zmenám skutočne dochádza. Okrem toho na posilnenie používania presvedčivých informácií o spôsobe fungovania (alebo nefungovania) partnerstva je nevyhnutné mať k dispozícii praktické príklady, ktoré sú dôkazom o prínose a výhodách partnerstva pre trvalo udržateľný hospodársky rozvoj⁽³⁾. V tejto súvislosti bude analýza siete ESPON mimoriadne dôležitá pre tvorcov politiky a vykonávateľov projektu.

42. Je presvedčený, že na posúdenie kvality partnerstiev medzi mestom a vidiekom je potrebné lepšie pochopiť výhody, hmotné aj nehmotné, ktoré prinášajú. Tento prístup dokáže európsku pridanú hodnotu, ktorú tieto partnerstvá majú pre plnenie cieľov stratégie Európa 2020. Preto by mohlo byť vhodné zaviesť spoločné ukazovatele na kvantitatívne vyjadrenie týchto výhod a nabádať miestne samosprávy, aby ich používali.

⁽³⁾ V tejto súvislosti je možné uviesť európsku sieť PURPLE, v rámci ktorej spolupracujú prímestské oblasti z viacerých členských štátov EÚ v oblasti kvality života vo vidieckych oblastiach nachádzajúcich sa v blízkosti miest.

Z dlhodobého hľadiska by partnerstvá mohli byť predmetom porovnávacieho hodnotenia, najmä pokiaľ ide o programy financované z európskych fondov.

43. Povzbudzuje miestne a regionálne samosprávy do vytvárania inovačných modelov správy miest a vidieka s cieľom optimalizovať účinok spolupráce medzi mestami a vidiekom, ako aj dosiahnuté výsledky.

44. Navrhuje, aby partnerstvo medzi mestom a vidiekom bolo jednou z prioritných tém programu URBACT a inovačných činností s cieľom zbierať skúsenosti a postupy v oblasti partnerstva medzi mestom a vidiekom EÚ a propagovať inovačné modely správy.

45. Považuje za nevyhnutné posilniť spoluprácu, najmä cezhraničnú, a finančnú podporu z európskych programov poskytovanú na spolufinancovanie transakčných nákladov partnerstva, ktoré môžu byť vysoké, ako napríklad výdavky na správu a ľudské zdroje. Na zabezpečenie životaschopnosti partnerstva by bolo vhodné posúdiť tieto náklady, ako aj pomer získaných výhod a vynaložených nákladov.

46. Domnieva sa, že partnerstvo môže byť účinné len vtedy, ak medzi svojich partnerov zaradi súkromný sektor, sektor sociálneho hospodárstva a mimovládny sektor, a ak má podporu obyvateľov.

47. Zdôrazňuje cezhraničné aspekty partnerstiev medzi mestom a vidiekom a spôsob využívania alebo nevyužívania finančných nástrojov navrhnutých Komisiou s cieľom podporiť potenciál hospodárskeho rozvoja cezhraničných prepojení miest a vidieka.

48. Zdôrazňuje význam dialógu medzi občanmi, ktorý je nevyhnutný v oblasti správy miest a vidieka, ak chceme dosiahnuť konsenzus, pokiaľ ide o víziu a spoločné ciele, a posilniť dôveru.

49. Považuje za nevyhnutné prijať opatrenia na predchádzanie prílišnému rozrastaniu miest, ktoré má negatívny vplyv na možnosti udržateľného rozvoja vzhľadom na to, že zástavba pôdy vytvára vhodné predpoklady na záplavy, bráni predchádzaniu rizík a tomu, aby sa zaručili dodávky vody, ako aj kvalita vzduchu, ale aj na mobilitu, pričom spôsobuje napr. preťaženie dopravy, alebo zvyšuje dodatočné náklady na infraštruktúru a spôsobuje problémy v oblasti územného plánovania. Tieto problémy je možné vyriešiť, ak mestá a vidieky pracujú v partnerstve.

50. Zdôrazňuje, že je nevyhnutné zapojiť súkromný sektor a sektor sociálneho hospodárstva, ktorých prínos veľmi prospešný z hľadiska kritérií výkonnosti, podnikateľských a inovačných schopností, valorizácie príležitostí a mobilizácie spoločnosti, ale ktoré najmä umožnia prilákať kapitál a vytvoriť verejno-súkromné partnerstvá.

51. Pripomína hlavné základy úspechu partnerstva: vytvoriť prostredie dôvery, identifikovať všetky existujúce možnosti, starostlivo uvažovať pred realizáciou konkrétnych projektov, vyberať možnosti prospešné pre mestá i vidiek, stanoviť cieľ prilákať fondy a zabezpečiť súlad a dlhodobú životaschopnosť partnerstva.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Návrh rozpočtu EÚ na rok 2014

(2013/C 356/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že proces prípravy ročného rozpočtu EÚ má pre regionálne a miestne samosprávy politický a strategický význam a navrhuje formálnu konzultáciu budúcich ročných rozpočtov;
- víta úsilie Európskej komisie poskytovať informácie o prijímateľoch finančnej podpory EÚ, domnieva sa však, že verejne dostupné informácie sú nedostatočné a príliš kusé na to, aby si bolo možné vytvoriť celkový obraz o európskych fondoch čerpaných a spravovaných miestnymi a regionálnymi samosprávami;
- zdôrazňuje, že bude starostlivo sledovať, či pomalý začiatok programovania a jeho pomalé čerpanie nebudú mať negatívny dosah na strednodobé preskúmanie VFR naplánované na rok 2016;
- konštatuje, že približne jedna tretina celkového RAL (70,7 miliardy EUR) bude uhradená v roku 2014, pripája sa však k Európskej komisii v obavách, ktoré vyjadrila v súvislosti s finančnými rokmi 2015 a 2016;
- považuje meškanie platieb za neprijateľné a požaduje, aby bola 60-dňová lehota pre programy spoločného hospodárenia záväzná a aby sa na jej nedodržanie vzťahovala právna alebo finančná sankcia;
- vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že pri prezentácii priorít rozpočtu na rok 2014 na politickej úrovni chýbajú odkazy na európsky semester;
- navrhuje, aby prednostné vyčlenenie prostriedkov na iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí v rokoch 2014 – 2015 bolo sprevádzané vhodnými opatreniami (napr. budovanie kapacít) umožňujúcimi rýchlu implementáciu;
- žiada ďalšie prednostné vyčlenenie viazaných rozpočtových prostriedkov do výšky 200 miliónov EUR na iniciatívu Horizont 2020, 150 miliónov EUR na program Erasmus a 50 miliónov EUR pre program COSME na roky 2014 a 2015;
- víta skutočnosť, že je naplánovaný prevod 351,9 milióna EUR z prvého piliera do druhého piliera spoločnej poľnohospodárskej politiky a opakuje svoj rozhodný postoj proti prevodom opačným smerom;
- navrhuje, aby sa dodatočná flexibilita vyplývajúca z celkovej rezervy na rast a zamestnanosť využila pre okruh 1b.

Spravodajca

Luc VAN DEN BRANDE (BE/EES) predseda kontaktnej kancelárie Flámsko – Európa

Referenčné dokumenty

Európska komisia, Statement of estimates of the European Commission for the financial year 2014 (Preparation of the 2014 Draft Budget) [nedostupné v slovenčine]

SEC(2013) 370, jún 2013

Rada Európskej únie, Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020

(11655/13), 27. júna 2013

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNŮV,**

platobných nárokov z minulých rokov, čo priamo ovplyvňuje verejné financie mnohých miestnych a regionálnych samospráv v EÚ.

1. poukazuje na to, že po prvý raz pripravuje stanovisko k ročnému rozpočtovému postupu EÚ s cieľom reprezentovať postoje miestnych a regionálnych samospráv k rozpočtovým okruhom, v rámci ktorých sú hlavnými prijímateľmi a do ktorých sú priamo zapojené.

2. Zdôrazňuje, že proces prípravy ročného rozpočtu EÚ má pre regionálne a miestne samosprávy politický a strategický význam a navrhuje, aby Komisia, Rada alebo Parlament s ním v budúcnosti rozpočet každoročne konzultovali, aby výbor mohol sformulovať svoj postoj k návrhu rozpočtu po tom, ako ho Európska komisia predstaví a podľa možností skôr, ako ho Rada predloží Parlamentu.

3. Zdôrazňuje, že toto stanovisko sa nezaobrá administratívnymi výdavkami súvisiacimi s okruhom V.

4. V tomto stanovisku sa zameriava na rozpočtové okruhy, ktoré sú pre Výbor regiónov a miestne a regionálne samosprávy najdôležitejšie, vrátane štrukturálnych fondov, iniciatívy Horizont 2020 a programu COSME, Kohézneho fondu a ďalších programov spoločného hospodárenia, ako sú EFRH, EPFRV a LIFE+.

Európsky rozpočet a miestne a regionálne samosprávy

5. Konštatuje, že európsky rozpočet má pre miestne a regionálne samosprávy mimoriadny význam, keďže samy priamo riadia niektoré programy EÚ v rámci spoločného hospodárenia a objem viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov v týchto oblastiach na ne priamo vplýva, najmä pokiaľ ide o oneskorené platby vyplývajúce z akumulácie neuhradených

6. Ďalej konštatuje, že dosiahnutie politických cieľov mnohých miestnych a regionálnych samospráv, ktoré sú príjemcami prostriedkov z európskych fondov, ako je Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézny fond, Európsky sociálny fond (ESF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky fond pre námorné otázky a rybárstvo (EFRH), závisí do značnej miery od týchto fondov.

7. Rád by tiež pripomenul, že rozpočet EÚ predstavuje iba malú časť (okolo 2 %) celkových verejných výdavkov v Európskej únii a sám o sebe nepostačuje na uskutočnenie priamych investícií orientovaných na budúcnosť vo výške 1 800 miliárd EUR, ktoré vyžaduje stratégia Európa 2020. Výbor regiónov sa preto domnieva, že intenzívnejšie zapojenie miestnych a regionálnych samospráv do nového rámca hospodárskeho riadenia EÚ je veľmi dôležité, a zdôrazňuje význam ich účasti na dohodách o partnerstve.

8. Zdôrazňuje, že investície z rozpočtu EÚ majú vďaka spoločnému verejnému a súkromnému financovaniu na miestnej, regionálnej i celoštátnej úrovni multiplikačný a pákový efekt. Verejné investície v mnohých členských štátoch sú značne závislé od štrukturálnych fondov, ktoré v 13 krajinách predstavujú viac ako 30 % verejných investícií a v šiestich členských štátoch dokonca viac ako 60 %.

9. Konštatuje, že neexistuje jasný prehľad o podiele regiónov a miestnych samospráv. Predpokladá sa však, že veľkú časť rozpočtu EÚ čerpajú celoštátne, regionálne a miestne orgány, verejné orgány, mimovládne organizácie, neziskové organizácie, súkromné organizácie, podniky, vysoké školy a vzdelávacie inštitúcie, jednotlivci atď. a že celkovo sa jedna tretina verejných výdavkov a dve tretiny verejných investícií uskutočňujú na regionálnej a miestnej úrovni.

10. Je presvedčený o tom, že miestne a regionálne samosprávy zohrávajú rozhodujúcu a nezastupiteľnú úlohu pri uskutočňovaní cieľov európskej politiky. Miestne a regionálne samosprávy sa priamo alebo nepriamo podieľajú napríklad na:

- programoch zamestnanosti pre nezamestnaných, prisťahovalcov, ženy atď.,
- programoch na podporu zamestnanosti mládeže,
- sociálnej integrácii zraniteľných skupín do spoločnosti,
- boji proti diskriminácii na pracovisku,
- medzikultúrnom dialógu a šírení kultúry,
- sociálnom začlenení a účasti mladých ľudí,
- podpore účasti ľudí so zdravotným postihnutím v spoločnosti,
- podpore audiovizuálneho sektora,
- ochrane životného prostredia a biodiverzity,
- uskutočňovaní siedmeho rámcového programu pre výskum a technologický rozvoj,
- programoch modernizácie a diverzifikácie hospodárskej štruktúry a na podporu tvorby pracovných miest v odvetviach, ako je IKT, cestovný ruch, energetika, zdravotníctvo, životné prostredie, výskum atď.,
- podpore inovácií a znalostí,
- prístupe k doprave a telekomunikáciám,
- podpore energetickej účinnosti a verejnej dopravy,
- energii z obnoviteľných zdrojov,
- cezhraničnej a nadnárodnej spolupráci a spolupráci medzi regiónmi,
- riešení špecifických problémov miest, odľahlých oblastí atď.,
- budovaní európskych dopravných sietí,
- programoch boja proti klimatickým zmenám,

— zvyšovaní konkurencieschopnosti poľnohospodárskeho odvetvia,

— zvyšovaní kvality života vo vidieckych oblastiach,

— diverzifikácii vidieckeho hospodárstva,

— udržateľnom rozvoji rybolovných oblastí atď.

11. Konštatuje, že regióny a miestne samosprávy sa priamo a/alebo nepriamo podieľajú na správe alebo čerpaní viac ako 75 % rozpočtu EÚ ⁽¹⁾.

12. Vítá úsilie Európskej komisie poskytovať informácie o prijímateľoch finančnej podpory EÚ, či už priamo zo strany Európskej komisie alebo prostredníctvom celoštátnych a regionálnych orgánov správy, aby ich väčšou transparentnosťou povzbudila k väčšej zodpovednosti. Domnieva sa však, že verejne dostupné informácie sú nedostatočné a príliš kusé na to, aby si bolo možné vytvoriť celkový obraz o európskych fondoch čerpaných a spravovaných miestnymi a regionálnymi samosprávami.

13. Vyslovuje poľutovanie nad nedostatkom štatistických údajov, ktoré by Výboru regiónov umožňovali vykonávať svoju poradnú úlohu. Požaduje, aby Európska komisia od roku 2014 poskytovala:

- konsolidované údaje o objeme prijatých finančných prostriedkov a RAL ⁽²⁾ podľa jednotlivých rozpočtových položiek a druhu prijímateľa, najmä u verejných orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni,
- rozdelenie neuhradených platobných záväzkov nielen podľa krajín, ale aj podľa kategórie príjemcu (celoštátne orgány v. orgány verejnej správy na nižšej úrovni),
- údaje o objeme prostriedkov, ktoré celoštátne/územné orgány zabezpečili na spolufinancovanie projektov EÚ v rámci spoločného hospodárenia.

14. Vyzýva Európsku komisiu, Európsky parlament a Európsku radu, aby zjednodušili a harmonizovali spôsob, akým sa prezentujú zmeny návrhov rozpočtov, a uľahčili tak proces demokratickej kontroly.

⁽¹⁾ Tento odhad je založený na výške záväzkov v pôvodnom rozpočte na rok 2013, pričom ide o tieto významné rozpočtové položky: Európsky sociálny fond, podpora poľnohospodárstva, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka, transeurópska dopravná sieť, LIFE+, výskumné programy, Európsky fond pre námorníctvo a rybárstvo, Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond, nástroj predvstupovej pomoci, program celoživotného vzdelávania, program Kultúra, program „Mládež v akcii“, Meda 2007, nástroj európskeho susedstva a partnerstva.

⁽²⁾ RAL: z francúzskeho „reste à liquider“, čo znamená objem neuhradených platobných nárokov. Rozdiel medzi výškou záväzkov a výškou súvisiacich platieb v určitom roku predstavuje výšku dodatočného RAL za daný rok.

15. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že účinnosť európskej politiky závisí od správneho uplatňovania zásady viacúrovňového riadenia, ktorá sa považuje za všeobecnú zásadu správy štrukturálnych fondov⁽³⁾. Táto zásada znamená, že všetky úrovne správy podľa svojich kompetencií účinne spolupracujú na dosiahnutí politických cieľov. Regionálne a miestne samosprávy nemožno považovať za príjemcov v takom istom zmysle slova ako mimovládne organizácie, súkromné organizácie, podniky, vzdelávacie inštitúcie atď.

16. Podporuje iniciatívu Európskej komisie týkajúcu sa európskeho etického kódexu v oblasti partnerstva (ECCP) ako doplnku nariadenia o spoločných ustanoveniach. ECCP konkretizuje a rozširuje partnerstvo pri príprave, implementácii a hodnotení programov a fondov spoločného strategického rámca. Výbor zastáva názor, že takéto partnerstvo je najlepšou zárukou účinného využívania zdrojov a ich zosúladenia s potrebami regiónu alebo miestneho spoločenstva. Vyjadruje však poľutovanie nad skutočnosťou, že Rada nezaradila ECCP do rokovacieho rámca napriek tomu, že ide o dôležitý manažérsky nástroj na programové obdobie rokov 2014 – 2020.

17. Vyzýva Komisiu, aby jasne informovala o tom, ako boli miestne a regionálne samosprávy včas a štruktúrované zapojené do vypracúvania dohôd o partnerstve a operačných programov na roky 2014 – 2020.

18. Pripomína, že je nevyhnutné znížiť administratívnu záťaž miestnych a regionálnych samospráv a nalieha na Komisiu, Radu a Európsky parlament, aby tento aspekt zohľadnili pri tvorbe nových pravidiel s dosahom na samosprávy.

19. Pripomína svoju požiadavku, aby návrhy Európskej komisie zohľadňovali kvalitu verejných výdavkov v makroekonomickom účtovníctve Európskej únie a členských štátov. Tieto návrhy by sa mali zaoberať predovšetkým otázkou oddelenia *bežných výdavkov* a *investícií* pri výpočte deficitu, aby nedochádzalo k tomu, že investície s dlhodobým čistým ziskom budú ohodnotené ako negatívne.

20. Víta úsilie, ktoré Európska komisia vynaložila na zmapovanie verejných výdavkov súvisiacich s opatreniami v oblasti klímy.

⁽³⁾ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú niektoré spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom fonde námorného a rybného hospodárstva zahrnuté do spoločného strategického rámca a ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 {SEC(2011) 1141 final} {SEC(2011) 1142 final}.

Viacročný finančný rámec (VFR) a miestne a regionálne samosprávy

21. Víta skutočnosť, že sa 27. júna 2013 podarilo dosiahnuť politickú dohodu medzi Európskym parlamentom, predsedníctvom Rady EÚ a Komisiou o viacročnom finančnom rámci na roky 2014 – 2020.

22. Znepokojuje ho skutočnosť, že Komisia nemá vhodnú stratégiu riadenia rizika, pokiaľ ide o rozsah, v akom by politika súdržnosti mohla fungovať na základe ročných rozpočtov v prípade, ak chýba viacročný finančný rámec.

23. Je obzvlášť znepokojený tým, že celková výška nového viacročného finančného rámca, ako ho schválila Európska rada, možno nebude postačovať na naplnenie ambícií, ktoré EÚ vyjadrila v stratégii Európa 2020 a Pakte pre rast a zamestnanosť.

24. Vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že strop viazaných rozpočtových prostriedkov stanovený vo VFR (960 miliárd EUR) je o 34 miliárd EUR nižší ako v rokoch 2007 – 2013 a o viac ako 80 miliárd EUR nižší, ako pôvodne navrhovala Komisia, a to v čase, keď Európa nevyhnutne potrebuje prostriedky na koordinované zotavenie sa zo súčasnej krízy.

25. Podporuje postoj EP, že nariadenie o VFR nemožno právoplatne schváliť, kým sa nedosiahne politická dohoda o príslušných právnych základoch.

26. Vyslovuje poľutovanie nad tým, že sa nepodarilo dosiahnuť významný pokrok v oblasti reformy systému vlastných zdrojov ako možnosti zníženia priamych príspevkov členských štátov do rozpočtu EÚ. Nalieha preto na Radu, Komisiu a Európsky parlament, aby v záujme dodržania termínu prvého posúdenia v roku 2014 bezodkladne rozhodli o mandáte a zložení pracovnej skupiny pre vlastné zdroje, ako sa to ustanovuje v dohode z 27. júna. Členovia pracovnej skupiny by sa mali zísť v čase formálneho prijatia nariadenia o MFF.

27. Víta dohodu, ktorú sa podarilo dosiahnuť v oblasti zvýšenej flexibility s cieľom v plnej miere využívať príslušné stropy vo viacročnom finančnom rámci a ktorá umožní automatický prevod nevyužitých prostriedkov z jedného finančného roka do ďalšieho, ako aj dohodu v oblasti povinného preskúmania a následnej revízie VFR do konca roka 2016.

28. Opakuje, že je jednoznačne a neochvejne proti akejkoľvek podobe makroekonomickej podmienosti, pričom nepovažuje jej rozšírenie na všetky rozpočtové okruhy, ako ho požadujú niektoré členské štáty, za užitočné, pretože by hrozilo, že to bude značne postihovať miestne a regionálne samosprávy, ktoré nezodpovedajú za nedodržanie týchto požiadaviek členskými štátmi. Lutuje skutočnosť, že makroekonomická podmienosť sa naďalej spomína v článku 6 návrhu nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020.

29. Opakovane odmieta výkonnostnú rezervu, pretože by mohla podnecovať rozvoj neambiciózných projektov a odrádzať od inovácie. Lutuje, že sa na ňu odkazuje pri prezentácii návrhu rozpočtu na rok 2014 na politickej úrovni.

30. Podporuje postoj EP, že nariadenie o VFR nemožno schváliť, kým nebude poskytnutá „úplná záruka“, že neuhradené platobné nároky za rok 2013 budú pokryté v plnej miere, a preto by Rada nemala prijať iba formálne rozhodnutie o návrhu opravného rozpočtu 2/2013 (vo výške 7,3 miliardy EUR), ale aj dodržať svoj politický záväzok bezodkladne prijať ďalší opravný rozpočet (po výške 3,9 miliardy EUR, aby sa dosiahlo požadovaných 11,2 miliardy EUR ⁽⁴⁾). Víta v tejto súvislosti skutočnosť, že Komisia sa rozhodla založiť svoj návrh rozpočtu na rok 2014 na predpoklade, že tieto dva opravné rozpočty budú prijaté.

31. Zdôrazňuje, že bude starostlivo sledovať, či pomalý začiatok programovania a jeho pomalé čerpanie nebudú mať negatívny dosah na strednodobé preskúmanie VFR naplánované na rok 2016.

Štrukturálny deficit rozpočtu EÚ

32. Je znepokojený skutočnosťou, že vo VFR na roky 2014 – 2020 sa do rozpočtu EÚ zavádza ďalší štrukturálny deficit vo

výške 52 miliárd EUR. Miestne a regionálne samosprávy, ktorých investície sú značne závislé od európskych fondov, to považujú za veľmi nebezpečný trend, pretože z dôvodu nedostatku platobných prostriedkov Komisia nebude môcť načas uhradiť svoje záväzky. Konštatuje, že vytvorenie takéhoto štrukturálneho deficitu v európskom rozpočte je v rozpore s ustanoveniami ZFEÚ (články 310 a 323).

33. Veľmi ho prekvapuje, že aj za predpokladu, že budú prijaté dva opravné návrhy rozpočtu na rok 2013, ktoré navýšia platobné prostriedky o 11,2 miliardy EUR, sa naďalej očakáva, že na konci roka 2013 dosiahne RAL za programy v rokoch 2007 – 2013 výšku 225 miliárd EUR ⁽⁵⁾ v novom finančnom období, čo predstavuje približne 25 % celkového stropu platieb VFR na obdobie rokov 2014 – 2020 (908,4 miliardy EUR) a 1,6 násobok ročného rozpočtu EÚ.

34. Konštatuje, že RAL v takejto výške je v rozpore s politickým cieľom, ktorý počas rokovaní vyjadril EP: začať nové programové obdobie s čistým štítom. Upozorňuje, že na konci roka 2020 dosiahne RAL výšku 277 miliárd EUR ⁽⁶⁾ a že táto priepasť, t. j. štrukturálny deficit, sa bude prehĺbovať po každom ďalšom VFR.

35. Upozorňuje, že na celkovej výške RAL sa najviac podieľajú dve oblasti, t. j. politika súdržnosti (dve tretiny celkovej sumy) a rozvoj vidieka, a odporúča hľadať riešenie, ako zabrániť akumulácii RAL v priebehu rokov.

36. Podporuje výzvu Európskeho parlamentu, ktorý žiada Európsku komisiu, „aby (...) predkladala mesačné správy o vývoji žiadostí členských štátov o platby zo štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a fondov v oblasti rozvoja vidieka a rybného hospodárstva (samostatne za každý členský štát a fond).“

⁽⁴⁾ Koncom roka 2012 Európska komisia ešte uvádzala v súvislosti s neuhradenými platbami inú sumu (16,2 miliardy EUR), teraz sa však už pridrža tejto novej sumy za rok 2013. Suma 11,2 miliárd EUR sa vzťahuje na všetky okruhy rozpočtu EÚ, z ktorých okruh 1b (politika súdržnosti) predstavuje 9 miliárd EUR.

⁽⁵⁾ Európska komisia, Statement of estimates of the European Commission for the financial year 2014 (Preparation of the 2014 Draft Budget), SEC(2013)370, jún 2013, príloha III: Payment request overview, s. 86 [nedostupné v slovenčine].

⁽⁶⁾ 277 miliárd EUR (deficit = viazané rozpočtové prostriedky celkom – platobné rozpočtové prostriedky celkom za rok 2014 + RAL za roky 2007 – 2013 a ďalšie obdobia, ktorých úhrada sa očakáva v rokoch 2014 – 2020).

37. Konštatuje, že približne jedna tretina celkového RAL (70,7 miliardy EUR) bude uhradená v roku 2014, pripája sa však k Európskej komisii v obavách, ktoré vyjadrila v súvislosti s finančnými rokmi 2015 a 2016, pretože hoci v roku 2014, prvom roku nového VFR, je ešte k dispozícii manévrovací priestor, pretože nové programy potrebujú čas na rozbehnutie (najmä programy spoločného hospodárenia), táto flexibilita sa bude v priebehu rokov zmenšovať.

38. V tejto súvislosti vyzdvihuje pozitívny aspekt dohody ⁽⁷⁾ o možnostiach flexibility v rámci VFR a tzv. celkovú rezervu pre platby ⁽⁸⁾.

39. Obáva sa, že Komisia nepočíta s rezervou na rok 2014, keďže úroveň platieb je stanovená vo výške 136,1 miliardy EUR, čo znamená, že Komisia nebude mať v roku 2015 žiadnu dodatočnú rezervu a že opäť hrozí akumulácia štrukturálneho deficitu pri rozbiehaní nových programov v rokoch 2014 – 2020 a s ostávajúcimi neuhradenými platbami z rokov 2007 – 2013 (približne 155 miliárd EUR).

40. Upozorňuje na dôsledky nového pravidla $n+3$ pre zrušenie viazanosti v oblasti politiky súdržnosti, pokiaľ ide o akumuláciu RAL v nadchádzajúcich rokoch. v tejto súvislosti Výbor regiónov odporúča zamerať sa v rokoch 2014 – 2016 na zaplatenie neuhradených záväzkov z rokov 2007 – 2013 (70 miliárd EUR každoročne v priebehu troch rokov), pretože žiadosti o platby v rámci nového programového obdobia sa pravdepodobne začnú hromadiť v rokoch 2017 – 2018 (2014 + 3 roky, počítajúc s oneskoreným rozbiehaním programov v roku 2014 vzhľadom na zdržanie dohody o VFR).

41. Považuje meškanie platieb za neprijateľné a požaduje, aby bola 60-dňová lehota pre programy spoločného hospodárenia záväzná a aby sa na jej nedodržanie vzťahovala právna alebo finančná sankcia. Jestvujúca finančná sankcia (úrok) pre centrálné riadené programy (napr. 7. rámcový program, budúce projekty súvisiace s iniciatívou Horizont 2020) by sa mohla zväziť aj pre iné fondy v prípade platieb, ktoré neboli uhradené v stanovenej lehote. Pre miestne a regionálne samosprávy, ktoré čakajú na náhradu výdavkov, je to mimoriadne dôležitá otázka. Výbor regiónov preto očakáva, že sa pri najbližšom preskúmaní finančného nariadenia EÚ nájde riešenie tohto problému.

⁽⁷⁾ Návrh nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020, 27. júna 2013, článok 3a.

⁽⁸⁾ V rámci celkovej rezervy pre platby sa stanovuje, že každý rok počínajúc rokom 2015 Komisia upraví strop platieb smerom nahor o sumu rovnajúcu sa rozdielu medzi vykonanými platbami a stropom platieb VFR pre rok $n-1$ (napr. rok 2014).

42. Vyjadruje poľutovanie nad rastúcim počtom opravných rozpočtov v roku plnenia rozpočtu, ktoré sú dôsledkom nerealisticky nízkych odhadov platobných potrieb, ktoré stanovili Rada, Komisia a Parlament. Na rok 2013 sa prijalo už 5 návrhov opravných rozpočtov, zatiaľ čo v roku 2010 ich bolo 10.

43. Vyzýva Komisiu, Európsky parlament a Radu, aby predložili systémové riešenie otázky štrukturálneho deficitu rozpočtu EÚ, aby viazané príjmy miestnych a regionálnych samospráv už neboli ohrozené nedostatkom európskych platobných rozpočtových prostriedkov.

Návrh rozpočtu EÚ na rok 2014: strategické priority miestnych a regionálnych samospráv

Stratégia Európa 2020

44. Znovu zdôrazňuje, že verejné investície na nižšej ako celoštátnej úrovni sú zvyčajne koncentrované do určitého počtu kľúčových prioritných odvetví, ktoré majú rozhodujúci význam pre úspech stratégie Európa 2020. Opakovane žiada, aby sa vyššia politická priorita prisúdila vytváraniu súčinnosti medzi rozpočtom EÚ a rozpočtami členských štátov, regiónov a miestnych samospráv, ktoré sa zameriavajú na dosiahnutie dohodnutých priorít EÚ.

45. Vítá iniciatívu Komisie sledovať všetky verejné výdavky zamerané na financovanie stratégie Európa 2020, je však prekvapený, že za východisko sa považuje sedem hlavných iniciatív namiesto piatich hlavných cieľov (v oblasti zamestnanosti, inovácie, vzdelávania, sociálneho začlenenia a klímy/energetiky).

46. Vyslovuje poľutovanie nad absenciou akéhokoľvek odkazu na 11 tematických cieľov nariadenia o spoločných ustanoveniach, na ktoré by sa európske štrukturálne a investičné fondy mali zamerať ⁽⁹⁾ a ktoré by mali byť v súlade so spoločným strategickým rámcom navrhnutým Európskou komisiou 14. marca 2012.

⁽⁹⁾ Lambert van Nistelrooij/Constanze Angela Krehl – Návrh správy o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia (...), schválený vo výbore EP 10 júla, článok 9: Tematické ciele: 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií, 2) zlepšenie prístupu k informáciám a ku komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality, 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, poľnohospodárskeho sektora a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry, 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, 5) presadzovanie prispôsobenia sa zmene klímy a prevencie a riadenia rizík, 6) zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora účinného využívania zdrojov, 7) odstránenie problematických miest v kľúčových sieťových infraštruktúrach a doplnenie chýbajúcich prepojení, 8) podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a mobility pracovnej sily, 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe a diskriminácii, 10) investície do vzdelania, odborného vzdelávania a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania, 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít verejných orgánov a zainteresovaných strán a efektívnosť verejnej správy.

47. Opakuje svoju požiadavku flexibility pri zohľadňovaní územných špecifík regiónov a miest.

48. Vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že pri prezentácii priorít rozpočtu na rok 2014 na politickej úrovni chýbajú odkazy na európsky semester. Ľutuje tiež, že Komisia ignorovala požiadavku EP, aby „poskytla vecné a konkrétne údaje o tom, ako môže ňou predložený návrh rozpočtu EÚ mať naozaj spúšťačiu, urýchľovaciu, synergickú a doplnkovú úlohu k investíciám na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni pri realizácii priorít dohodnutých v rámci európskeho semestra“⁽¹⁰⁾. V súlade so zásadou viacúrovňového riadenia preto nástojí na účasti regiónov na európskom semestri, a to najmä regiónov s legislatívnymi právomocami.

Iniciatíva pre zamestnanosť mladých ľudí

49. Podporuje iniciatívu pre zamestnanosť mladých ľudí a požaduje, aby sa stala súčasťou budúcich dohôd o partnerstve. Zároveň zdôrazňuje, že regióny a miestne samosprávy sa musia v plnej miere zapojiť do realizácie každej iniciatívy zameranej na zamestnanosť, pretože vzhľadom na svoju blízkosť dokážu najlepšie posúdiť miestne trhy práce a programy prispôbené mladým ľuďom a mnohé regióny majú navyše v tejto oblasti politiky plnú právomoc.

50. Ľutuje, že namiesto riešenia tejto otázky cez rámec ESF, sa táto iniciatíva zriadila popri ostatných fondoch, čím sa zvyšuje administratívna záťaž pre príjemcov.

51. Konstatuje, že Komisia navrhla v plnej miere prednostné vyčleniť prostriedky na túto iniciatívu na roky 2014 – 2015 (6 miliárd EUR)⁽¹¹⁾, a navrhuje, aby toto prednostné vyčlenenie bolo sprevádzané vhodnými opatreniami (napr. budovanie kapacít) umožňujúcimi rýchlu implementáciu, keďže návrh nariadenia o spoločných ustanoveniach a nariadenie o ESF možno prijať až po nariadení o VFR, teda koncom roka 2013, čo bude znamenať zdržanie implementácie a vzhľadom na väčšie nejasnosti týkajúce sa spôsobu uskutočňovania tejto iniciatívy v členských štátoch resp. regiónoch to ovplyvní aj tempo čerpania prostriedkov. Okrem toho požaduje zmeniť

a doplniť článok 9 písm. f nariadenia o VFR s cieľom odstrániť výslovné obmedzenie nového rozpočtového riadku pre iniciatívu na podporu zamestnanosti mladých ľudí na 3 miliardy EUR. Tento krok by bol viac než potrebný, aby sa zabránilo tomu, že po roku 2016 nebude k dispozícii dostatok prostriedkov na programy, ktoré sú zásadne nevyhnutné z hľadiska súdržnosti, ako sú napríklad programy cezhraničnej spolupráce alebo súčasti Nástroja na prepojenie Európy.

Rozpočtové škrty v kľúčových programoch

52. Je mimoriadne znepokojený škrtmi vo viacerých rozpočtových okruhoch, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie dlhodobých investícií potrebných na rýchle hospodárske oživenie, najmä v oblasti politiky súdržnosti, rozvoja vidieka, programu COSME alebo iniciatívy Horizont 2020.

53. Žiada v súlade v článkom 9f návrhu nariadenia o VFR z 27. júna 2013 ďalšie prednostné vyčlenenie viazaných rozpočtových prostriedkov do výšky 200 miliónov EUR na iniciatívu Horizont 2020, 150 miliónov EUR na program Erasmus a 50 miliónov EUR pre program COSME na roky 2014 a 2015.

54. Nie je prekvapený minimálnym objemom viazaných rozpočtových prostriedkov na rok 2014 v oblasti súdržnosti vzhľadom na očakávané zdržanie⁽¹²⁾ implementácie dohôd o partnerstve a operačných programov, avšak vyzýva členské štáty, aby sa zamerali na operačné programy a aktivovali tak fondy už v roku 2014.

55. Vyslovuje poľutovanie nad tým, že rozpočtová položka súvisiaca s programom Erasmus pre volených miestnych a regionálnych zástupcov v rámci okruhu 1b (rozpočtová položka 13 03 77 11) bola vypustená a na základe skúseností VR s touto iniciatívou požaduje, aby sa obnovila.

56. Vítá 10,3 % navýšenie viazaných rozpočtových prostriedkov pre program LIFE+ v porovnaní s rokom 2013, zníženie platobných rozpočtových prostriedkov (– 1,1 %) však považuje za nepochopiteľné.

⁽¹⁰⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 13. marca 2013 o všeobecných usmerneniach pre prípravu rozpočtu na rok 2014, oddiel III – Komisia, bod 22.

⁽¹¹⁾ Ide o prednostné vyčlenenie konkrétnych doplnkových prostriedkov vo výške 2,143 miliardy EUR odsúhlasených v dohode o VFR medzi EP a Radou z 27. júna 2013 (článok 9f), ako aj 3 miliárd EUR z rozpočtu ESF.

⁽¹²⁾ V roku 2006 bolo všeobecné nariadenie zverejnené v Úradnom vestníku na konci júla, avšak teraz sa zverejnenie neočakáva skôr ako v novembri resp. decembri, čo znamená ďalšie 5- alebo 6-mesačné zdržanie v porovnaní s predchádzajúcim finančným obdobím (ktoré už čelilo značnému zdržaniu).

57. Víta výrazný posun od priameho hospodárenia k spoločnému hospodáreniu v prípade Európskeho fondu pre námorné otázky a rybárstvo, hoci to na začiatku obdobia financovania znamená nižšie platby.

58. Víta ustanovenie v článku 8 návrhu nariadenia Rady o VFR, ktoré umožňuje revíziu VFR s cieľom presunúť do nasledujúcich rokov pridelené prostriedky, ktoré neboli v roku 2014 použité, pričom sa prekročia zodpovedajúce stropy pre výdavky, ak sa po 1. januári 2014 prijímajú nové pravidlá alebo programy v rámci spoločného hospodárenia.

Rozpočtová flexibilita

59. Víta skutočnosť, že je naplánovaný prevod 351,9 milióna EUR z prvého piliera do druhého piliera spoločnej poľnohospodárskej politiky a opakuje svoj rozhodný postoj proti prevodom opačným smerom.

60. Zdôrazňuje, že ani v záveroch Európskej Rady zo 7. – 8. februára 2013, a ani v návrhu nariadenia Rady o VFR z 27. júna 2013 sa nepredpokladá čiastkový strop pre politiku súdržnosti, ktorá bola namiesto toho transformovaná na podokruh. Výbor regiónov preto spochybňuje početné odkazy v prezentácii návrhu rozpočtu na rok 2014 ⁽¹³⁾ na tento čiastkový strop a vyslovuje sa za prípadné prevody viazaných/platobných rozpočtových prostriedkov v rámci okruhu 1.

61. Víta celkovú rezervu na rast a zamestnanosť, ktorá sa bude vytvárať z dostupných rezerv pod stropom viazaných rozpočtových prostriedkov VFR na roky 2014 – 2017. Uvedomuje si, že súvisiace viazané rozpočtové prostriedky sa môžu vyčerpať nad stropy stanovené na roky 2016 až 2020 ⁽¹⁴⁾, pričom navrhuje, aby sa táto dodatočná flexibilita využila pre okruh 1b.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹³⁾ Jediné dohodnuté čiastkové stropy sú stanovené pre výdavky súvisiace s trhom a priame platby v rámci okruhu 2 a administratívne výdavky v rámci okruhu 5.

⁽¹⁴⁾ Pozri článok 9g návrhu nariadenia Rady o VFR.

Stanovisko Výboru regiónov – Pohľad miestnych a regionálnych samospráv na bridlicový plyn, bridlicovú ropu a zemný plyn z málo priepustných hornín (nekonvenčné uhľovodíky)

(2013/C 356/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- súhlasí s členom Európskej komisie zodpovedným za životné prostredie, že z vykonaných štúdií vyplýva, že v platnej legislatíve EÚ existuje viacero nejasností resp. medzier. Poukazuje na to, že ak má verejnosť toto odvetvie akceptovať, bude mať riešenie zdravotných a environmentálnych rizík prvoradý význam, a vyzýva EK, aby predložila rámec na zvládnutie rizík a riešenie nedostatkov v príslušnej právnej úprave EÚ,
- požaduje, aby sa dodržiavali rozhodnutia miestnych a regionálnych orgánov zakazujúce, obmedzujúce a kontrolujúce produkciu resp. činnosť spojenú s ťažbou nekonvenčných uhľovodíkov. Miestne a regionálne samosprávy by mali mať právo zabrániť možným činnostiam spojeným s produkciou nekonvenčných uhľovodíkov, ak ide o citlivé oblasti (napr. ochranné pásma zdrojov pitnej vody, obce, orná pôda atď.),
- zdôrazňuje nenahraditeľný význam zásady transparentnosti a zapojenia príslušných skupín obyvateľstva, ako aj miestnych a regionálnych samospráv do prijímania rozhodnutí v tejto citlivej oblasti a je znepokojený tým, že sa tieto zásady zatiaľ nezohľadňujú dostatočne vo všetkých členských štátoch,
- podporuje návrh, aby sa nekonvenčné uhľovodíky zaradili do prílohy I k revidovanej smernici EÚ o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA), čím by príslušné projekty systematicky podliehali EIA, a vyzýva Európsku komisiu, aby preskúmala možnosť stanoviť spoločné environmentálne normy upravujúce prieskum a ťažbu nekonvenčných uhľovodíkov v EÚ a prispela tak k zosúladeným a pochopiteľným EIA.

Spravodajca

Brian MEANEY (IE/EA), Rada grófstva Clare a regionálne zhromaždenie oblasti Mid-West

Referenčný dokument stanovisko z vlastnej iniciatívy**I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA****VÝBOR REGIÓNOV**

1. uznáva, že Európa potrebuje cenovo dostupné, z hľadiska emisií oxidu uhličitého neutrálne, udržateľné a bezpečné zdroje energie, ktoré sú konkurencieschopné z celosvetového hľadiska. To je pre Európsku úniu veľká výzva. Výsledkom je, že členské štáty musia hľadať všetky možné alternatívy, čo podnietilo výrazný záujem o nekonvenčné uhľovodíky. Tento záujem sa rozvíja v kontexte dosiaľ rôzneho a nekoordinovaného regulačného rámca v EÚ. Pripomína však, že nekonvenčné uhľovodíky nie sú z hľadiska klimatických zmien ani z hľadiska dlhodobého zásobovania energiou udržateľné a že je s nimi spojené vysoké riziko.

2. Uvedomuje si značné environmentálne a zdravotné riziká spojené s procesom horizontálneho hydraulického štiepenia s použitím veľkého objemu štiepnej kvapaliny (produkcia nekonvenčných uhľovodíkov), ktorý sa využíva na získanie prístupu k nekonvenčným uhľovodíkom.

3. zdôrazňuje, že je potrebné, aby Európska komisia dala ráznu politickú odpoveď, a vyzýva Európsku komisiu požadovať od členských štátov, aby príslušným regionálnym a miestnym samosprávam poskytli zdroje na riadne plnenie ich regulačnej a dozornej úlohy a zodpovednosti, ktorá im prislúcha najmä v sociálnej, environmentálnej oblasti a v oblasti dobrej správy všetkých prírodných zdrojov vzhľadom na rôzne kompetencie regionálnych a miestnych orgánov v EÚ.

4. Zdôrazňuje, že je dôležité nespustiť zo zreteľa možnosť prechodu na 100 % energie z obnoviteľných zdrojov a zabezpečiť, aby nekonvenčné alebo iné formy energie neodvádzali potrebnú pozornosť a zdroje od zmien v oblasti zdrojov energie. Uznáva, že nekonvenčné uhľovodíky môžu byť veľmi dôležitým článkom pri prechode z energie založenej na fosílnych palivách na energiu z obnoviteľných zdrojov.

A. Všeobecné zásady

5. V Lisabonskej zmluve (2009, článok 194) sa uvádza, že nie je dotknuté „právo členských štátov určiť podmienky pre využívanie svojich energetických zdrojov, jeho voľba medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecná štruktúra jeho zásobovania“. v rámci EÚ existujú preto veľmi rozdielne postoje k otázke bridlicového plynu. Výbor regiónov požaduje, aby sa pri vypracúvaní návrhov, ktoré majú umožniť bezpečnú a zaistenú ťažbu nekonvenčných uhľovodíkov a rešpektovanie miestnych prírodných zdrojov, vždy venovala pozornosť právomociam,

zodpovednosti, názorom a postojom miestnych a regionálnych samospráv a aby sa uznávali a rešpektovali, a to predovšetkým zo strany Európskej komisie.

6. S ohľadom na právomoci, špecifické znalosti o danom mieste a obmedzené zdroje miestnych a regionálnych samospráv a tiež vzhľadom na podstatný mnohonásobný vplyv a riziká spojené s ťažbou nekonvenčných uhľovodíkov požaduje, aby sa dodržiavali rozhodnutia miestnych a regionálnych orgánov zakazujúce, obmedzujúce a kontrolujúce produkciu resp. činnosť spojenú s ťažbou nekonvenčných uhľovodíkov. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne samosprávy by mali mať právo zabrániť možným činnostiam spojeným s produkciou nekonvenčných uhľovodíkov, ak ide o citlivé oblasti (napr. ochranné pásma zdrojov pitnej vody, obce, orná pôda atď.) alebo kde by tieto činnosti uvedeným orgánom už neumožňovali dosiahnuť ciele znižovania emisií skleníkových plynov. Okrem toho by sa mala zvýšiť nezávislosť miestnych a regionálnych orgánov pri rozhodovaní o tom, či zakázať produkciu nekonvenčných uhľovodíkov na ich území. v tejto súvislosti pripomína zákazy ťažby nekonvenčných uhľovodíkov, ktoré boli prijaté napríklad v Bulharsku, Francúzsku, Luxembursku, vo švajčiarskom kantóne Fribourg či v španielskom regióne Cantabria.

7. Súhlasí s Európskym parlamentom, že dobrovoľné usmernenia, ktoré pre toto odvetvie existujú a ktoré od spoločností vyžadujú, aby sa zaoberali negatívnym sociálnym a environmentálnym vplyvom činností ťažobných odvetví, ako je napr. globálna iniciatíva pre podávanie správ, iniciatíva OSN *Global Compact* a usmernenia OECD pre nadnárodné podniky, sú nedostatočné z hľadiska zmiernenia negatívneho vplyvu ťažby.

8. Súhlasí s členom Európskej komisie zodpovedným za životné prostredie, že z vykonaných štúdií vyplýva, že v platnej legislatíve EÚ existuje viacero nejasností resp. medzier. Poukazuje na to, že ak má verejnosť toto odvetvie akceptovať, bude mať riešenie zdravotných a environmentálnych rizík prvoradý význam, a vyzýva Európsku komisiu, aby predložila rámec na zvládnutie rizík a riešenie nedostatkov v príslušnej právnej úprave EÚ.

9. Komisia by mala zvážiť, či nepožiadala členské štáty o obmedzenie produkcie nekonvenčných uhľovodíkov dovtedy, kým sa neodstránia regulačné nedostatky v príslušných smerniciach EÚ.

10. Bez toho, aby bolo dotknuté výsadné právo členských štátov využívať svoje energetické zdroje, pri akejkoľvek produkcii nekonvenčných uhľovodíkov by sa mali zaistiť spravodlivé a rovnaké podmienky v celej únii a úplný súlad

s príslušnými európskymi právnymi predpismi na ochranu životného prostredia a verejného zdravia. Je potrebné vytvoriť jednoznačný a právne záväzný regulačný rámec EÚ, najlepšie vo forme smernice o prieskume a ťažbe nekonvenčných uhl'ovodíkov, ktorá by poskytovala primeranú ochranu pred rizikami pre životné prostredie a ľudské zdravie spojenými s činnosťou súvisiacou s bridlicovým plynom.

11. Domnieva sa, že zásada obozretnosti environmentálnej politiky EÚ by sa mala dôsledne implementovať v celej EÚ a že posudzovanie vplyvov na životné prostredie by malo byť povinné bez ohľadu na rozsah prieskumu a ťažby nekonvenčných uhl'ovodíkov, a to s ohľadom na hospodárske záujmy, potrebu zabezpečenia bezpečných dodávok energie a podporu udržateľného rozvoja.

12. Trvá na tom, aby sa povinne posudzoval životný cyklus každého individuálneho projektu produkcie nekonvenčných uhl'ovodíkov ešte pred povolením ich využívania. To by malo byť základom novej smernice EÚ o prieskume a využívaní nekonvenčných uhl'ovodíkov v EÚ.

13. Zdôrazňuje nenahradiateľný význam zásady transparentnosti a zapojenia príslušných skupín obyvateľstva, ako aj miestnych a regionálnych samospráv do prijímania rozhodnutí v tejto citlivej oblasti a je znepokojený tým, že sa tieto zásady zatiaľ nezohľadňujú dostatočne vo všetkých členských štátoch.

B. Všeobecný kontext

14. Všíma si, že najnovší technický pokrok podnecuje urýchlenie, komerčnú ťažbu nekonvenčného plynu v niektorých častiach sveta, predovšetkým v USA, kde sa bridlicový plyn označuje ako „niečo, čo spôsobí prevratné zmeny“. Výbor si je zároveň vedomý technických a hospodárskych obmedzení v súvislosti s bridlicovým plynom v EÚ. Narastá presvedčenie o tom, že v Európe pravdepodobne nedôjde k takému prudkému rozmachu ako v USA ⁽¹⁾. Európske zdroje nekonvenčného plynu budú zrejme nanajvýš kompenzovať nižšiu produkciu konvenčného plynu vzhľadom na obmedzenia súvisiace sčasti s odlišnou geologickou štruktúrou ⁽²⁾, legislatívou a tiež vyššou hustotou obyvateľstva. Uznáva, že táto oblasť si vyžaduje ešte dôkladné posúdenie.

15. Konštatuje navyše, že vrty na ťažbu nekonvenčných uhl'ovodíkov sa vyťažšia oveľa rýchlejšie než vrty na ťažbu

konvenčných uhl'ovodíkov, čo si vyžaduje oveľa väčší počet vrtov a prináša nárast výrobných nákladov. Treba však poznamenať, že ťažba nekonvenčných uhl'ovodíkov sa vykonáva pomocou moderných technických postupov, ako je napríklad horizontálne vŕtanie a bloky s viacerými vrtmi, ktoré môžu znižovať vplyv na životné prostredie a okolie.

16. Vzhľadom na aktuálne ceny plynu sa domnieva, že potenciál bridlicového plynu je príliš malý na to, aby mal podstatný vplyv na stav v európskych dodávkach plynu. Dokonca aj urýchlený rozvoj produkcie bridlicového plynu v Európe by mohol prispieť k európskym dodávkam plynu nanajvýš jednociferným percentuálnym podielom. Neodvráti pokračujúci trend znižujúcej sa domácej produkcie a zväčšujúcej sa závislosti od dovozu ⁽³⁾. Uznáva, že táto oblasť si vyžaduje ešte dôkladné posúdenie.

17. Uvedomuje si, že benevolentnejšia legislatíva môže byť jedným z predpokladov hospodárskej životaschopnosti bridlicového plynu, pretože vyňatie tohto druhu plynu z viacerých právnych predpisov týkajúcich sa ochrany životného prostredia bolo jedným zo stimulov jeho rozmachu v USA, napr. presná skladba štiepných prísad je chránená patentovým právom a nemusí sa zverejňovať. So všetkým dôrazom preto prízvukuje, že na udelenie povolenia na príslušné projekty v Európskej únii sa bezpodmienečne musí požadovať, aby boli uvedené všetky chemické zložky a ich podiel v štiepných kvapalinách.

18. Poukazuje na to, že ťažba bridlicového plynu a zemného plynu z málo priepustných hornín počas vŕtania nevyhnutne spôsobuje priestorovo rozsiahle zabratie pôdy na bloky vrtov, odstavné a manévrovacie plochy pre nákladné automobily, vybavenie, zariadenia na spracovanie a prepravu plynu a prístupové cesty, čo môže ohrozovať udržateľné mestské a vidiecke sídla a prírodné habitáty. Medzi najväčšie preukázané a možné vplyvy patria emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia, znečistenie podzemnej vody nekontrolovanými tokmi plynu alebo tekutiny, ktoré môžu byť spôsobené poruchami alebo únikmi, presakujúcou štiepnou kvapalinou a nekontrolovaným vypúšťaním odpadových vôd. Štiepne kvapaliny obsahujú nebezpečné zložky a pri vytekaní naspäť na povrch ešte aj ťažké kovy a rádioaktívny materiál z ložísk. Vŕtanie bridlicového plynu predstavuje „veľké riziko“ pre zdravie ľudí ⁽⁴⁾ a životné prostredie. Toto riziko je väčšie ako pri iných fosílnych palivách ⁽⁵⁾, pretože na vyťaženie rovnakého množstva je potrebný väčší počet vrtov.

⁽³⁾ Európsky parlament: <http://europeecologie.eu/IMG/pdf/shale-gas-pe-464-425-final.pdf>

⁽⁴⁾ Lisa M. McKenzie, Roxana Z. Witter, Lee S. Newman, John L. Adgate: *Human health risk assessment of air emissions from development of unconventional natural gas resources*. Colorado School of Public Health, University of Colorado, Anschutz Medical Campus, Aurora, Colorado, USA.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/energy/unconventional_en.htm

⁽¹⁾ Dr. Werner Zittel, Shale Gas European Perspectives, Európsky parlament, 14. mája 2013.

⁽²⁾ <http://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/shale-gas/Documents/cee-shale-gas-2.pdf>

19. Je znepokojený tým, že existujúca legislatíva upravujúca ťažbu v Európe a súvisiace právne predpisy ovplyvňujúce ťažobnú činnosť nezohľadňujú špecifické aspekty produkcie nekonvenčných uhľovodíkov. Právne úpravy v oblasti ťažby sa v jednotlivých členských štátoch EÚ značne líšia. v mnohých prípadoch majú ťažobné práva prednosť pred právami občanov a miestne orgány často nemajú vplyv na potenciálne projekty alebo ťažobné prevádzky, keďže tie sú schvaľované vládou štátu, resp. niektorej jeho krajiny pri federatívnom usporiadaní, alebo ich orgánmi. Poukazuje okrem toho na skutočnosť, že v Európe, na rozdiel od Spojených štátov, majitelia pôdy spravidla nemajú automaticky vlastnícke práva na nerastné suroviny, ktoré sa nachádzajú pod ich pozemkom, takže z ich ťažby ani nemôžu vždy profitovať.

20. Požaduje riadne zhodnotiť skutočný potenciál, ktorý môže mať nekonvenčný plyn v EÚ. Ide o aspekt, ktorý môže byť kľúčový pre akékoľvek zamýšľané energetické či politické plánovanie jeho využitia ako prechodného zdroja dovtedy, kým sa v EÚ nedosiahne vyšší percentuálny podiel energie z obnoviteľných zdrojov, ako sa deklaruje v takých smerodajných dokumentoch pre energetickú budúcnosť Európy, ako je Plán postupu v energetike do roku 2050. Toto zhodnotenie by tiež malo umožniť preskúmať možnosť systematickejšieho využívania miestnych zdrojov energie. Jedným z cieľov týchto plánov a opatrení musí byť to, aby k prechodu na budúce zdroje energie, ktoré budú hospodársky konkurencieschopné a budú mať čo najnižšiu uhlíkovú stopu, došlo takým spôsobom, že sa EÚ stane konkurencieschopnou voči ostatným geopolitickým regiónom. Okrem toho, že bude znamenať nepredvídateľné riziko pre životné prostredie, podnebie a zdravie ľudí, môže bridlicový plyn ohroziť aj rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov a uvrhnúť Európu do ešte väčšej závislosti od fosílnych palív. Podobne ako zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého nemôže byť ani bridlicový plyn len samostatným politickým cieľom oddeleným od potrieb občanov a nemal by sa propagovať ako ekologická alternatíva pre energetickú budúcnosť Európy. Vzhľadom na vysoké súvisiace emisie oxidu uhličitého, mieru rozvoja a potrebných investícií treba objasniť, ako by bridlicový plyn mohol byť „prechodným palivom“. Vplyv klesajúcich cien plynu v dôsledku väčšej produkcie bridlicového plynu v USA by mohol ohroziť životaschopnosť alternatív s nízkymi emisiami oxidu uhličitého a vyvinúť tlak na vládne systémy podpory.

21. Obáva sa, že väčší prieskum a produkcia bridlicového plynu na celom svete by mohli viesť k značnému zvýšeniu emisií metánu jeho únikom, pri ktorých je skleníkový efekt 20- až 25-krát väčší než pri CO₂, a že celkový potenciál globálneho otepľovania predpovedá nárast o viac ako 3,5 stupňa ⁽⁶⁾ (cieľový akceptovateľný nárast je 2 stupne). Okrem toho by využívanie nekonvenčných zdrojov ropy a plynu mohlo byť prekážkou dosiahnutia siedmeho miléniového rozvojového cieľa OSN, ktorým je zabezpečenie udržateľnosti životného prostredia, a ohroziť najnovšie medzinárodné záväzky zakotvené v Kodanskej dohode.

22. Súhlasí s myšlienkou zvýšiť podporu EÚ pre výskum a vývoj v oblasti ekologického dizajnu prostredníctvom štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskej investičnej

banky. Zároveň upozorňuje na to, že okrem týchto snáh sa musí venovať väčšia pozornosť aj negatívnym vplyvom, ktoré by prijatie nových noriem mohlo mať na hospodársku súťaž, a víta predbežné posúdenie environmentálneho právneho rámca EÚ uplatniteľného na nekonvenčné uhľovodíky, ktoré vykonala Komisia. Nalieha na Komisiu, aby bezodkladne:

- a. dôkladne posúdila, či tieto ustanovenia dokážu v plnej miere pokryť všetky aspekty prieskumu a rozsiahleho využívania produkcie nekonvenčných uhľovodíkov na komerčné účely v Európe;
- b. zistila medzery a nedostatky v existujúcich právnych predpisoch a tam, kde je to potrebné, predložila príslušné návrhy na prispôbenie týchto predpisov špecifikám produkcie nekonvenčných uhľovodíkov a na odstránenie medzier, ktoré vedú k nesprávnemu výkladu alebo osobitným výnimkám pre produkciu nekonvenčných uhľovodíkov pri transpozícii predpisov do vnútroštátneho práva, ktorá má vplyv na miestne a regionálne orgány;
- c. vykonala posúdenie riadnej transpozície najdôležitejších európskych právnych predpisov v oblasti životného prostredia vo všetkých členských štátoch a podnikla okamžité kroky v prípade, že nebol dosiahnutý súlad;
- d. zvážila, preskúmala a vzala si ponaučenie zo skúseností okresov a štátov v USA.

Technické aspekty súvisiace so spomínaným uprednostňovaním smernice

C. Základné posúdenie

23. Vyzýva Komisiu, aby od priemyslu žiadala zabezpečiť nezávislú overiteľnú analýzu jestvujúcich environmentálnych podmienok v oblastiach, v ktorých sa navrhuje ťažba nekonvenčných uhľovodíkov, pričom toto základné zisťovanie by sa malo špecificky zameriavať na

- a. zdravé životné podmienky ľudí a zvierat a kvalitu a prepojenosť prírodných habitatov;
- b. geológiu podložia vzhľadom na polohu a pohyby podzemných vôd;
- c. habitat, ktorý podzemná voda poskytuje mikrobiálnej faune a flóre;

⁽⁶⁾ IEA Golden Rules for a Golden age of Gas, s. 91.

d. aktuálnu kvalitu ovzdušia, povrchových vôd a pôdy a seizmologické údaje, vrátane štúdií o už existujúcich prirodzených geologických zlomoch;

e. overiteľné mikroseizmologické údaje;

f. troj- a štvordimenziálnu vizualizáciu sústav podzemných vôd.

D. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA)

24. S obavou konštatuje, že v súčasnej smernici o EIA sa nezohľadňujú denne vyprodukované množstvá nekonvenčných uhl'ovodíkov. To znamená, že príslušné projekty napriek svojmu vplyvu na životné prostredie nepodliehajú povinnému EIA. v súlade so zásadou obozretnosti a žiadosťou Európskeho parlamentu vyjadrenou v jeho vyhlásení z 21. novembra 2012 výbor podporuje návrh, aby sa nekonvenčné uhl'ovodíky zaradili do prílohy I k revidovanej smernici, čím by príslušné projekty systematicky podliehali EIA.

25. Vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť stanoviť spoločné environmentálne normy upravujúce prieskum a ťažbu nekonvenčných uhl'ovodíkov v EÚ a prispela tak k zosúladeným a pochopiteľným EIA.

26. Berie na vedomie nedostatok skúseností a odborných poznatkov v Európe. Zdôrazňuje, že riadna regulácia prieskumu a ťažby pri produkcii nekonvenčných uhl'ovodíkov je čiastočne závislá od schopností a zdrojov regionálnych a miestnych samospráv. Uznáva, že je potrebné zlepšiť kompetentnosť a zvýšiť ľudské zdroje regionálnych a miestnych samospráv v oblasti nekonvenčných uhl'ovodíkov.

E. Vodné hospodárstvo

27. Je presvedčený, že vzhľadom na hĺbku ťažby nekonvenčných uhl'ovodíkov, ktorá je 2 km a viac, predstavuje celistvosť vrtu a akosť paženia a cementovania hlavný a najvýznamnejší predmet znepokojenia, pokiaľ ide o kontamináciu podzemných vôd. Podľa skúseností z USA je netesných 6 % vrtov (?).

28. Žiada, aby sa monitorovala každá etapa hydraulického štiepenia a zapisovali údaje o maximálnej dĺžke štiepenia s uvádzaním údajov o vzdialenosti od vodonosných vrstiev.

29. Vyzýva Komisiu, aby žiadala od priemyslu stanoviť postupy nápravných opatrení v prípade úniku metánu a/alebo prirodzene sa vyskytujúcich rádioaktívnych látok do podzemných vôd alebo vypúšťania iných látok, ktoré narušujú kvalitu týchto podzemných vôd, keď trhliny pri hydraulickom štiepení preniknú až k podzemnej vode alebo keď dôjde k narušeniu celistvosti paženia a cementovania.

30. Žiada, aby sa pri povrchoch paženia a cementovaných povrchoch pred začiatkom akéhokoľvek prevádzkovania

povinne zdokumentovalo posúdenie celistvosti cementovania a urobili tlakové skúšky.

31. Poukazuje na to, že účinná prevencia si vyžaduje neustále sledovanie absolútneho dodržiavania stanovených prísnych noriem a postupov vytvárania ťažobných vrtov, a zdôrazňuje, že priemysel aj príslušné orgány by mali zabezpečiť pravidelnú kontrolu akosti paženia a celistvosti cementovania.

32. Žiada, aby prevádzkovatelia, orgány dohľadu a záchranné služby spoločne vypracúvali povinné plány prevencie úniku látok a zásahov pri nepredvídaných udalostiach.

33. Žiada, aby sa stanovili minimálne vzdialenosti medzi blokmi vrtov a verejnými alebo súkromnými vodnými zdrojmi.

34. Poukazuje na to, že odpad a odpadové vody, ktoré vzniknú pri ťažbe z ložísk nekonvenčných uhl'ovodíkov, prinesú so sebou celý rad problémov, pokiaľ ide o ich bezpečné uskladnenie, recykláciu a likvidáciu, a preto je potrebná príslušná právna úprava. v tejto súvislosti je nevyhnutné zapojiť aj miestne a regionálne samosprávy, ktoré sú často zodpovedné za odpadové hospodárstvo.

F. Odpadové hospodárstvo

35. Vyzýva na recykláciu odpadových vôd pochádzajúcich z hydraulického štiepenia tak, aby sa obmedzilo na minimum riziko pretečenia a presakovania. Poukazuje na veľké objemy odpadových vôd obsahujúcich rôzne znečisťujúce látky z hydraulického štiepenia. Je presvedčený, že recyklovanie vody v uzavretom okruhu v mieste prevádzky počas prieskumu/sprístupňovania ložiska s použitím ocelových zásobných nádrží predstavuje spôsob, ako nakladať so spätne odvádzanou znečistenou vodou a súčasne minimalizovať množstvá vody, riešiť potenciálny povrchový únik a náklady na dopravu resp. poškodenia ciest pri doprave do čistiarní odpadových vôd. Žiada, aby sa prestali používať hĺbené vykladané nádrže, keďže je pri nich vyššie riziko pretečenia a presakovania.

36. Žiada, aby sa zverejňovalo množstvo a obsah štiepnej kvapaliny, ktorá pri produkcii nekonvenčných uhl'ovodíkov nebola zachytená, a vzhľadom na známe zloženie pôdy a horniny aj jej pravdepodobný vplyv na pôdnu vodu a faunu.

37. Zdôrazňuje, že komunálne a štátne prevádzky na likvidáciu odpadu alebo na čistenie vôd a spracovanie odpadov, ktoré pritom vznikajú, nemusia mať ani kapacitu, ani technické vybavenie na zvládnutie vznikajúcich množstiev odpadových vôd a ich špecifického zloženia. Žiada, aby prevádzkovatelia v spolupráci s orgánmi zodpovednými za likvidáciu odpadov a príslušnými povoľovacími orgánmi stanovili normy úpravy odpadových vôd a povinné plány nakladania s odpadovými vodami.

(?) Údaj pennsylvánskeho ministerstva životného prostredia o úniku metánu.

38. Pripomína, že rádioaktívne látky, ktoré sa prirodzene nachádzajú v geologických formáciách, sa v rôznych bridliciach odlišujú, a zdôrazňuje, že pred schválením produkcie je potrebné zhodnotiť obsah rádioaktívnych látok.

G. Chemické látky

39. Má obavy z toho, že v súčasnosti nie je na úrovni EÚ povinnosť deklarovať chemické zloženie štiepnej kvapaliny. Trvá na tom, aby prevádzkovatelia dodržiavali zásadu transparentnosti a toto zloženie povinne uvádzali a aby tieto prvky boli zohľadňované pri posudzovaní vplyvu na životné prostredie. Vyzýva Komisiu, aby preverila, aký by bol najvhodnejší predpis na európskej úrovni na stanovenie takejto povinnosti.

40. Žiada, aby sa viac úsilia venovalo vývinu prísad do štiepných kvapalín, ktoré by boli čo najmenej jedovaté a čo najmenej ohrozovali životné prostredie.

H. Pôda, ovzdušie a iné parametre

41. Zdôrazňuje, že geologické charakteristiky regiónu sú určujúce pri navrhovaní ťažobnej činnosti a spôsobu ťažby, a preto navrhuje aktívne a včasné zapojenie štátnych geologických ústavov, ako aj príslušných miestnych a regionálnych samospráv, a žiada, aby sa pred vydaním povolenia vykonal povinný geologický rozbor hĺbkových aj podpovrchových vrstiev skúmaného miesta ťažby z bridlíc, a to vrátane správ o akejkoľvek minulej či súčasnej ťažbe v danom regióne, a takisto aby sa zbierali záznamy o vrtoch.

42. Poznamenáva, že bloky s viacerými horizontálnymi ťažobnými vrtmi minimalizujú záber pôdy a zásahy do krajiny.

43. Odporúča používať ekologické ukončovacie systémy na zníženie alebo aj zachytávanie emisií metánu pri ukončovaní uzatváraní ťažobného vrtu.

44. Pripomína, že častou príčinou prevádzkových havárií je nevyškolený personál, nedbanlivosť alebo nedodržiavanie bezpečnostných predpisov.

45. Odporúča, aby sa vypracovali normalizované havarijné zásahové plány a vytvorili špeciálne zásahové jednotky.

I. Účasť verejnosti a zdravie obyvateľstva

46. Žiada osobitné monitorovanie zdravia obyvateľstva žijúceho blízko vrtných prevádzok a odporúča vytvoriť regionálny register zdravia obyvateľstva.

47. Odporúča, aby sa šíreniu informácií o aktivitách súvisiacich s nekonvenčnými uhľovodíkmi medzi obyvateľstvom venovala skupina miestnych aj externých odborníkov, ktorá zohľadní miestne environmentálne a hospodárske charakteristiky a ponúkne objektívny pohľad na všetky štádiá využívania

a zároveň poukáže na jeho hospodárske prínosy, ako aj sociálne a environmentálne riziká.

48. Domnieva sa, že účasť verejnosti by sa mala zabezpečiť prostredníctvom povinného zavádzania rôznych nástrojov a postupov v oblasti plánovania účinnej účasti verejnosti pred etapou prieskumu a verejných konzultácií pred etapou využívania. Žiada väčšiu informovanosť a osvetu o ťažbe nekonvenčných uhľovodíkov, čo by verejnosti umožnilo chápať a akceptovať tieto činnosti a dôverovať ich regulácii.

J. Uzatváranie vrtov, opustené a nevyužiteľné ťažobné vrty, otvorené záchytné nádrže

49. Vedomé si predchádzajúcich skúseností budú miestne a regionálne samosprávy požadovať zloženie finančnej zábezpeky, ktorá bude zodpovedať 1,5-násobku nákladov na riadne uzavretie a zapečatenie každého vrtu, ktorým sa úplne ukončí jeho využívanie. Tieto náklady musia zahŕňať všetky materiálové náklady, ako aj odborné vykonanie prác a záverečné posúdenie.

50. Výbor ďalej žiada, aby sa miestnym samosprávam poskytovali finančné zábezpeky na zabezpečenie používania osvedčených postupov počas vrtania a hydraulického štiepenia. Musí ísť o dostatočnú zábezpeku na to, aby sa zabezpečila obnova v prípade, že podnikateľský subjekt prestane existovať.

51. Žiada, aby odvetvie zároveň finančne aj inak preukázalo, že môže zabezpečiť používanie osvedčených postupov pri náprave a obnove potrebnej v prevádzkach ťažby nekonvenčných uhľovodíkov.

52. Žiada, aby sa miestnym samosprávam s príslušnými právomocami poskytli zdroje potrebné na dlhotrvajúce monitorovanie akosti ovzdušia a podzemných vôd v oblastiach, v ktorých sa ťažia alebo ťažili nekonvenčné uhľovodíky.

K. Výzvy pre miestne samosprávy z hľadiska administratívy a zdrojov

53. Výbor sa nazdáva, že viacetapová produkcia bridlicového plynu môže predstavovať administratívnu výzvu, pokiaľ ide o zabezpečenie právnych predpisov stanovujúcich správne postupy, ktoré sa musia dodržiavať pri projektovaní, environmentálnom monitorovaní a presadzovaní predpisov, a žiada členské štáty, aby zabezpečili, že miestne a regionálne samosprávy budú mať zdroje na zvládnutie tejto výzvy.

L. Sociálne a hospodárske dôsledky pre miestne a regionálne samosprávy

54. Poznamenáva, že skutočnosti súvisiace s tlakom na miestne orgány samosprávy s nízkym rozpočtom, hospodárskymi záujmami a možnosťami čiastočnej energetickej nezávislosti zľahčujú význam analýzy spoločenských rizík, čím vyvolávajú nezvratné procesy.

55. Vzhľadom na skúsenosti miestnych a regionálnych samospráv s cyklami rozmachu a následného úpadku ťažobného priemyslu si je výbor vedomý toho, že

- a. rozmach v jednom odvetví hospodárstva, ako je ťažba uhlia, alebo bridlicového plynu a bridlicovej ropy, spôsobuje v príslušnom odvetví veľký a často náhly nárast vysoko platených pracovných miest, ktoré si vyžadujú len nízku kvalifikáciu;
- b. vďaka dostupnosti takýchto pracovných miest mladí robotníci nemajú záujem o ďalšie vzdelávanie, ani iné príležitosti získať vysokú kvalifikáciu;
- c. pre nízku kvalifikáciu pracovnej sily a vyššie mzdy v oblasti nemajú subjekty z iných odvetví záujem pôsobiť v danom regióne;
- d. keď sa dostupnosť prírodného zdroja ťažbou znižuje alebo keď jeho hodnota klesá vplyvom iných ekonomických zákonitostí, zamestnanosť v odvetví prudko klesá;
- e. keďže robotníci nemajú iné vhodné možnosti, vplyvom hospodárskej recesie z oblasti odchádzajú a hľadajú si iné príležitosti;
- f. a preto žiada, aby členské štáty brali do úvahy tieto možné následky a umožnili miestnym a regionálnym samosprávam naplánovať zabezpečenie udržateľných spoločenstiev, keď sa zdroj nekonvenčných uhl'ovodíkov vyčerpá alebo sa ťažba stane nerentabilnou.

V Bruseli 9. októbra 2013

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Európska stratégia pre riešenie problematiky plastového odpadu v životnom prostredí

(2013/C 356/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- vyzýva Európsku komisiu, aby schválila zákaz ukladania plastového a vysoko horľavého odpadu na skládky do roku 2020, a aby zaviedla konkrétne a ambiciózne ciele v oblasti prevencie, prípravy na opakované použitie a recykláciu plastového odpadu, ktoré by sa mali zosúladiť vo všetkých relevantných smerniciach a mali by odrážať environmentálne hodnoty materiálov. S členskými štátmi by sa mohli zväziť a dohodnúť priebežné ciele a prechodné obdobia;
- žiada Európsku komisiu, aby zvažila financovanie budúcej infraštruktúry, ktorá bude efektívne recyklovať plasty, a aby prestala financovať skládkovanie a spaľovanie. Prostriedky zo zdrojov EÚ by sa mali vynakladať na zariadenia určené na energetické zhodnocovanie odpadu, ktoré sú súčasťou koherentnej stratégie v oblasti nakladania s odpadom, ktorá zahŕňa dostatočné kapacity v počiatočných fázach v hierarchii odpadu;
- vyzýva na úplné uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“ a žiada Európsku komisiu, aby preskúmala, ako v EÚ lepšie uplatniť rozšírenú zodpovednosť výrobcu. Systémy zálohovania a spätného odberu sú nasledovaniahodnou cestou na úrovni EÚ v prípade niektorých plastových výrobkov a výrobkov obsahujúcich plast. Pri veľkom objeme odpadu by sa mal podporovať typ platby podľa množstva, pričom metódy zberu by určili miestne a regionálne orgány. Okrem stimulov na opakované použitie by sa mal zväziť zákaz bezplatného poskytovania plastových nákupných tašiek;
- domnieva sa, že pri dizajne je dôležité využiť obmedzený počet ucelených plastov, ktoré nie sú skombinované s inými materiálmi a tiež jasne uviesť druh plastov na obaloch a výrobkoch s cieľom uľahčiť ich opakované použitie a recykláciu. Zasadzuje sa za povinný minimálny recyklovaný obsah v rámci budúceho dizajnu;
- vyzýva na medzinárodnú dohodu o zákaze používania rozložiteľných plastových mikroguličiek kozmetických prípravkoch a iných produktoch na osobné použitie, aby sa zabránilo prenikaniu tohto relatívne nového zdroja znečisťovania do potravinového reťazca. Nazdáva sa, že existuje jasný dôvod na požadovanie zákazu plastov rozložiteľných pomocou oxidačných činidiel, až pokiaľ ďalšie výskumy nepreukážu, že tieto produkty sú prínosom.

Spravodajkyňa

Linda GILLHAM, členka oblastnej rady Runnymede (UK/EA)

Referenčný dokument Zelená kniha – Európska stratégia pre riešenie problematiky plastového odpadu v životnom prostredí

COM(2013) 123 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

1. víta zelenú knihu o plastovom odpade v životnom prostredí. Optimálne nakladanie s odpadom je jedným z najväčších problémov, ktorým v súčasnosti čelia miestne a regionálne orgány, a to pokiaľ ide o znižovanie environmentálneho vplyvu zvýšenej produkcie odpadu vytváraním a financovaním infraštruktúr na spracovanie a uskladnenie odpadu, ako aj zachovávanie prírodných zdrojov.

2. Poukazuje však na to, že hlavnou prioritou musí byť predchádzanie vzniku odpadu. Okrem optimalizácie nakladania s odpadom sú najväčšou výzvou rozsiahle a ambiciózne stratégie na predchádzanie vzniku odpadu.

3. V tejto súvislosti žiada o plnú implementáciu zásady „znečisťovateľ platí“, keďže ide o jednu z najúčinnějších metód predchádzania vzniku odpadu, ktorá by mohla pomôcť miestnym a regionálnym orgánom pri plnení ich cieľov týkajúcich sa odpadu, a tiež obmedziť finančnú a organizačnú záťaž, ktorú musia znášať.

4. Uznáva, že zapojenie domácností je kľúčové pre ciele v oblasti prevencie, zberu a recyklácie. Miestne a regionálne orgány sú schopné poskytovať občanom informácie a zariadenia na prispôsobenie ich prístupu k spotrebným zvykom, ako aj na zväčšenie rozsahu a zvýšenie kvality zbieraných zvyškov. To závisí od odhodlania akceptovať koncepciu plastového odpadu ako potenciálne cenného zdroja.

5. Upozorňuje na to, že plastový odpad nevzniká iba v domácnostiach, ale že oveľa väčšiu pozornosť treba venovať najmä priemyslu (napr. výrobe vozidiel), stavebnému priemyslu, ako aj ďalším výrobným odvetviám, keďže tieto odvetvia majú veľmi vysokú spotrebu plastov.

6. Uznáva, že medzi členskými štátmi existujú rozdiely, pokiaľ ide o nakladanie s odpadom. Z mnohých dôvodov, vrátane odporu zo strany verejnosti, sa vo viacerých členských

štátoch investície do zariadení pre nakladanie s odpadom rozbiehajú pomaly vzhľadom na dlhé lehoty zavádzania infraštruktúry.

7. Vyjadruje poľutovanie nad chýbajúcim alebo pomalým strategickým plánovaním v rámci celého reťazca nakladania s odpadom, a to pokiaľ ide o opatrenia na predchádzanie tvorbe odpadu a prípravu na opakované použitie a recykláciu, zberné systémy, zariadenia na spracovanie odpadu a trhové iniciatívy zamerané na expanziu a rozvoj. Bezpečné trhy sa budú rozvíjať len s dostatočným objemom recyklovateľného plastového materiálu.

8. Žiada Európsku komisiu, aby zaručila, že súčasné environmentálne právne predpisy EÚ budú vo všetkých 28 členských štátoch v plnej miere implementované a uplatňované. Nazdáva sa, že v súčasnosti pretrváva nedostatok zdrojov na presadzovanie a kontrolu.

9. Víta zámer preskúmať v roku 2014 smernicu o skládkach odpadov. Nazdáva sa, že revízia by sa mala zamerať aj na zavedenie zákazu ukladania plastového a vysoko horľavého odpadu na skládky do roku 2020. VR uznáva, že odvetvie nakladania s odpadom a miestne a regionálne orgány potrebujú čas, investície a istotu na to, aby nasmerovali zdroje do vhodnej infraštruktúry na zber, triedenie, recykláciu a účinné koncové spracovanie. Zatiaľ čo členské štáty, ktoré zaostávajú, môžu potrebovať prechodné obdobie na vydanie zákazu, všetok plastový odpad treba spravovať ako zdroj, tak ako sa stanovuje v Pláne pre Európu efektívne využívajúcu zdroje, aby sa dosiahli ciele na rok 2020.

10. Uznáva, že pokiaľ sedem členských štátov už skládkuje menej než 10 % odpadu, 11 členských štátov skládkuje vyše 60 %. Pri nakladaní s odpadom treba uznať osobitnú hodnotu plastov prostredníctvom lepších a účinnejších systémov zberu s cieľom zredukovať kontamináciu.

11. Vyzýva Európsku komisiu, aby vo svojich budúcich preskúmaniach prijala integrovaný prístup ku všetkým plastom vrátane elektrického odpadu, vozidiel po skončení životnosti a obalov. Ciele stanovené v rámcovej smernici o odpadoch sú príliš nízke a nevenujú sa osobitne plastovému odpadu.

12. Zdôrazňuje, že nové ciele pre plastový odpad by sa mali zaoberať otázkou tonáže, ktorá nie je vhodným nástrojom na meranie, predovšetkým pre veľmi ľahký plastový film. Ciele by mali odrážať environmentálne hodnoty materiálov s cieľom zvýšiť hodnotu plastu, ktorá sa zvyčajne prehliada v prospech ťažších recyklovateľných materiálov.

13. Poukazuje na to, že všetky členské štáty poňali koncepciu energie získanej z odpadov ako legitímnu alternatívu skládkovania reziduálneho odpadu po opätovnom použití a recyklácii. V tejto súvislosti opakuje, že, prostriedky zo zdrojov EÚ by sa mali vynakladať na zariadenia určené na energetické zhodnocovanie odpadu, ktoré sú súčasťou koherentnej stratégie v oblasti nakladania s odpadom, ktoré vopred zabezpečí triedenie, čistenie a recykláciu zozbieraného odpadu. Navyše sa domnieva, že keďže z plastov sa získava palivo s vysokou výhrevnosťou, je dôležité, aby sa pre plasty stanovili ciele recyklovania podľa materiálov na základe výrobných kapacít, a to s cieľom zabrániť tomu, aby dopyt po palivách spôsobil spaľovanie cenných zdrojov.

14. Nazdáva sa, že súčasné ciele by sa mali lepšie presadzovať. Podporuje tiež okrem cieľov neukladania odpadu na skládkach zavedenie záväzných konkrétnych a ambiciózných, ale dosiahnuteľných cieľov v oblasti prevencie, prípravy na opakované použitie a recykláciu plastového odpadu, pretože sa dajú presnejšie odmerať, ktoré by sa mali zosúladiť vo všetkých relevantných smerniciach. S členskými štátmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré nedosiahli uspokojivý pokrok, pokiaľ ide o ciele týkajúce sa odpadu, by sa mohli zväziť a dohodnúť priebežné ciele a prechodné obdobia.

15. Žiada, aby tieto ciele boli v súlade so zásadou proporcionality, blízkosti a obozretnosti.

16. Nazdáva sa, že tieto opatrenia vynesú plastový odpad vyššie v hierarchii odpadov a súhlasí s požiadavkou Európskeho parlamentu zaviesť do roku 2020 zákaz skládkovania všetkých recyklovateľných materiálov a biologického odpadu. Upozorňuje však na riziko zvyšovania vývozu plastového odpadu mimo Európu, ak sa v EÚ nebude ďalej rozvíjať recyklácia plastov.

17. Žiada, aby sa viac propagovala recyklácia plastov vo všetkých fázach s cieľom podporiť obehové hospodárstvo. Pri počiatočnom plánovaní by sa mala zohľadniť nielen recyklácia po ukončení životnosti, ale aj racionalizácia polymérov použitých pri výrobe, ako aj používanie malého množstva ucelených plastov, ktoré nie sú skombinované s inými materiálmi s cieľom uľahčiť triedenie odpadu na recykláciu.

18. Nabáda Európsku komisiu, aby väčšími stimulmi pre prevenciu, prípravu na opakované použitie, recykláciu a zvyšovanie objemu recyklovaného plastu v nových tovaroch podporila ekologické verejné obstarávanie.

19. Žiada Európsku komisiu, aby zväžila financovanie budúcej infraštruktúry, ktorá bude efektívne recyklovať plasty a prestala financovať skládkovanie a spaľovanie, čím zároveň podporí trh recyklácie plastov a tvorbu pracovných miest.

20. Uznáva, že recyklácia materiálu umožňuje EÚ dosiahnuť väčšiu sebestačnosť, pokiaľ ide o suroviny, a že rekuperácia energie by mala zostať vedľajšou alternatívou, a to v súlade s hierarchiou odpadu a s cieľom naplno využiť potenciál presmerovaného odpadu a nevyvolať masívny posun smerom k získavaniu energie z odpadu, ako to odporúča zelená kniha.

21. Je presvedčený, že systémy zberu odpadu u koncového zákazníka by mali byť povinné, ale mali by byť navrhnuté tak, aby podporovali triedenie odpadu a maximalizovali zhodnocovanie vysokokvalitných recyklovateľných materiálov. Ide o otázku subsidiarity a hoci zmiešaná suchá recyklácia sa v niektorých členských štátoch javí ako veľmi účinná, treba uznať, že metódy zberu sa líšia v mestských a vidieckych oblastiach ako aj v jednotlivých štátoch. Hoci nie je praktické zaviesť jednotné postupy pre všetkých, existujú dôvody pre dobrovoľnú racionalizáciu a štandardizáciu metód zberu.

22. Opakuje svoj názor, že regionálne orgány by mohli spolupracovať v oblasti cezhraničného nakladania s odpadom a zariadení na spracovanie odpadu pre podobné typy budov, napr. výškové obytné budovy, s cieľom zabezpečiť efektívne riadenie toku odpadov a optimálne využitie infraštruktúry a zdrojov, ktoré má tento sektor k dispozícii.

23. Nazdáva sa, že treba podporiť vysokokvalitnú recykláciu prostredníctvom aktívnej stimulácie trhu s recyklovanými plastmi, a že treba tiež podporiť materiály šetrné k životnému prostrediu s cieľom znížiť výskyt plastového odpadu v prírode.

24. Lútuje, že súčasné vykazovanie cieľov v oblasti zhodnocovania podľa rámcovej smernice o odpadoch je založené na zbere, a nie na skutočnej recyklácii alebo rekuperácii energie. Je naliehavo potrebné objasniť definície a nájsť jednotnú metódu výpočtu výsledkov recyklácie.

25. Oceňuje, že Európska komisia už zaviedla podporný program pre 10 členských štátov, ktoré dosahujú nižšie výsledky v oblasti politiky odpadov. Lutuje, že 18 členských štátov stále zďaleka nespĺňa rámcovú smernicu o odpadoch.

26. Zdôrazňuje, že je potrebný celý rad opatrení, pretože žiaden ojedinelý politický nástroj nepresmeruje odpad od skládovania k recyklácii. Recyklácia však nie je vždy schodnou stratégiou, keď je recyklácia plastov technicky náročná a nie vždy ekonomicky odôvodnená, a to aj z najlepších environmentálnych dôvodov.

27. Nazdáva sa, že EÚ má dobré predpoklady na to, aby zaujala globálnu vedúcu pozíciu, pokiaľ ide o odstránenie plastov zo skládok, a mala by sa podeliť o osvedčené postupy v oblasti nakladania s odpadom na miestnej, regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni. EÚ by mala podporovať udržateľné iniciatívy a zabezpečiť, aby subjekty vykonávajúce recykláciu dodávali odpad len do recyklačných zariadení s rovnakými požiadavkami na nakladanie s odpadom, aké spĺňajú zariadenia v EÚ. Makléri nevykonávajú recykláciu a VR žiada o dôslednejšie monitorovanie uplatňovania nariadení o preprave odpadu v európskych prístavoch.

28. V tejto súvislosti zdôrazňuje svoju podporu vytvoreniu európskej informačnej platformy, ktorá by miestnym a regionálnym orgánom umožnila vymieňať si informácie o predchádzaní vzniku odpadu a nakladaní s ním v rámci EÚ aj mimo nej.

29. Uznáva, že plasty sa vyvážajú do celého sveta, preto budú osvedčené postupy v prípravnej fáze opätovného využitia, opravy a plánovania recyklovateľnosti účinné aj mimo hraníc EÚ a pomôžu zabrániť tomu, aby sa plastové predmety stali v budúcnosti morským odpadom.

30. Poukazuje na to, že mnohé spotrebné tovary, najmä elektrické a elektronické zariadenia, sa vyrábajú mimo EÚ a vzhľadom na vysoké náklady na pracovnú silu v EÚ sa tam znovu vyvážajú na demontáž, recykláciu alebo likvidáciu. V súlade so zásadou blízkosti VR odporúča rozvoj infraštruktúry na recykláciu a opätovné využitie v rámci EÚ, aby členské štáty efektívne využívali existujúcu infraštruktúru pre nakladanie s odpadom v EÚ a predišli zbytočnému zdvojovaniu investícií. Plastový odpad by sa teda mohol spracovať v susedných krajinách a nebolo by potrebné budovať početné zariadenia na recykláciu v každom členskom štáte a mohla by sa napláňovať

špecifická infraštruktúra na špecializované spracovanie určitých druhov odpadov pre celú EÚ, aby sa predišlo zdvojovaniu. VR uznáva, že by sa mali zaviesť a vykonávať adekvátne cezhraničné kontroly pohybu odpadu.

31. Nazdáva sa, že dobrovoľné opatrenia môžu síce doplniť právne predpisy, no bude potrebná určitá regulácia, aby sa zaručil účinný, efektívny, bezpečný a udržateľný rámec pre odpad. VR sa však nazdáva, že skôr ako sa Európska komisia prikloní k zdaneniu a zákazom, mala by zvážiť zavedenie opatrení, ktorými bude informovať spotrebiteľov a domácnosti a vplývať na zmenu ich správania.

32. Žiada Európsku komisiu, aby preskúmala, ako v EÚ lepšie uplatniť rozšírenú zodpovednosť výrobcu a dovozcu, a to hlavne pokiaľ ide o plastový odpad, nakladanie s ktorým majú často na starosti miestne a regionálne orgány. Lepšie uplatnenie tejto zodpovednosti by malo umožniť umiestňovať na trh výrobky, z ktorých vzniká menej plastového odpadu, ktorý by sa ľahšie recykloval. Zálohovanie a povinný spätný odber výrobkov na konci ich životnosti sú možnosti, ktoré by sa mohli využiť na úrovni Európskej únie v prípade niektorých plastových výrobkov a výrobkov obsahujúcich plasty s cieľom zbaviť miestne a regionálne orgány veľkej záťaže. Domnieva sa, že je tiež vhodné propagovať systémy spätného odberu u maloobchodníkov, v školách a na pracoviskách, kde možno zhromaždiť množstvo cenných separovaných zdrojov, aby bola recyklácia efektívnejšia. Príkladom sú mobilné telefóny a náplne do tlačiarň.

33. Výbor sa nazdáva, že pri veľkom objeme odpadu by sa mal podporovať typ platby podľa množstva, pričom metódy zberu by určili miestne a regionálne orgány. Treba tiež podporovať úsilie zvyšovať povedomie verejnosti a väčšiu kontrolu tokov odpadu, aby sa zabránilo tomu, že (plastový) odpad sa bude čoraz viac spaľovať alebo ukladať mimo technicky na to vybavených zariadení na divokých skládkach.

34. Poukazuje na to, že existuje priestor pre rozvoj systémov zálohovania a spätného odberu, a to na základe jednotlivých prípadov. Zber fliaš a obalov na nápoje sa v niektorých členských štátoch ukázal ako úspešný a poskytuje kvalitný materiál na recykláciu. Mohlo by ísť o cennú alternatívu vo vidieckych oblastiach, v ktorých nemožno uskutočniť separovaný zber. Miestne a regionálne orgány by mohli pri veľkých verejných podujatiach prostredníctvom plánov environmentálnej udržateľnosti ďalej propagovať zber plastov ako PET (polyetyléntereftalát), pokiaľ nejde o alternatívu PET fliaš šetrnú k životnému prostrediu.

Ekodizajn

35. Domnieva sa, že dizajn výrobkov je kľúčový pre minimalizovanie odpadu. Verí, že hoci sa súčasné smernice týkajúce sa ekodizajnu zameriavajú na spotrebu vody a energie, revízia by mohla túto oblasť rozšíriť tak, aby sa vzťahovala aj na iné plastové výrobky a obsahovala aj požiadavky na prípravu na opakované použitie, boj proti zastarávaniu, opraviteľnosť a recyklovanie s informovaním spotrebiteľa o trvácnosti výrobku (napr. pridať k produktu jeho sprievodný „pas“). Dizajn je dôležitý pre spotrebiteľov, ale tiež orgány pôsobiace v oblasti odpadu, ktoré sú zodpovedné za riadenie konca životnosti produktov. Dobrý dizajn a súvisiace balenie a rozoberanie budú koncipované s ohľadom na recyklovateľnosť a zlepšia ju;

36. Upozorňuje na tendenciu znižovania hmotnosti a zavádzanie vrecúšok pri navrhovaní obalov spotrebného tovaru (prechod od sklenených a kovových obalov na plastové), čo znižuje náklady na dopravu a tým aj emisie CO₂. Uznáva však, že hoci takéto výsledky sú prínosné pre všetkých, táto tendencia môže byť veľmi výhodná pre výrobcov na úkor zvýšených nákladov miestnych a regionálnych orgánov na zber a spracovanie odpadu.

37. V tejto súvislosti považuje za potrebné zredukovať druhy plastov (zloženie plastov), aby sa tak umožnilo taviť roztriedené kompatibilné plasty. Vyžaduje si to tiež jasné uvádzanie druhu plastov na obaloch a výrobkoch s cieľom uľahčiť triedenie. Plasty by okrem toho nemali obsahovať perzistentné organické látky (POP) alebo chemikálie, ktoré zakazujú nariadenie REACH.

38. Domnieva sa, že je riadenie dizajnu výrobkov pre celý životný cyklus, vrátane spracovania na jeho konci pomôže užívateľom pochopiť skutočnú hodnotu výrobku a zabrániť zbytočnému plytvaniu cenných zdrojov.

39. Zasadzuje sa za povinný minimálny recyklovaný obsah v rámci budúcich prehodnotení dizajnu, pričom chápe, že niektoré potravinárske a osobné zdravotné využitia si vyžadujú špecifické normy týkajúce sa materiálu.

40. Požaduje postupný zákaz používania nebezpečných látok v plastoch, a to v nových ako aj recyklovaných výrobkoch s cieľom znížiť riziká spojené s ich používaním a zvýšiť možnosti ich recyklácie. Výbor podporuje návrh plánu postupu pre Európu účinne využívajúcu zdroje, aby boli do roku 2020 všetky látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy zaradené do zoznamu látok REACH, čo by umožnilo zamerať sa na príslušné prísady v plastoch. V tejto súvislosti žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala mikroplastom a nanočasticiam, ktoré spôsobujú nové problémy o ktorých sa v nariadení REACH nehovorí;

41. Požaduje, aby sa osobitná pozornosť venovala ekodizajnu trojrozmerných tlačiarň, ktorých vývoj by mohol mať významný vplyv na množstvo a kvalitu produkcie plastového odpadu;

Plasty na jednorazové použitie

42. Verí, že je potrebné kombinovať opatrenia, aby sa mohol riešiť problém plastových výrobkov na jednorazové použitie s krátkou životnosťou, vrátane ustanovení na zníženie ich používania a podporu výrobkov na opakované používanie. Nezodpovedne vyhadzované nákupné tašky a prázdne fľaše z plastu dokonalo vystihujú našu rozhadzovačnú spoločnosť a škodia nášmu životnému prostrediu. Okrem stimulov na opakované použitie aj zákaz bezplatného poskytovania plastových nákupných tašiek vykazuje v mnohých regiónoch pozitívne výsledky, a mal by sa preto zväziť.

43. Domnieva sa, že dobrovoľné iniciatívy na národnej úrovni, vrátane zodpovednosti maloobchodníkov za spätný odber výrobku by pomohli preniesť náklady na spracovanie niektorého odpadu z orgánov venujúcich sa odpadom a životnému prostrediu v celom hodnotovom reťazci. Tieto opatrenia si vyžadujú zahrnúť program vzdelávania spotrebiteľov.

44. Domnieva sa, že „spätný odber“ by sa mal podporiť a rozšíriť na ďalšie často navštevované miesta (pracoviská a školy majú často malé ekvivalentné systémy, ktoré im pomáhajú zbierať dostatočné množstvo na recyklovanie).

Biologicky rozložiteľné plasty

45. Vyjadruje obavy, že spotrebiteľia môžu byť zavádzaní pojmom „biologicky rozložiteľný“, pričom tieto plasty sa často biologicky rozložia len v priemyselných kompostovacích zariadeniach pri vysokej teplote.

46. Zdôrazňuje, že je dôležité rozlišovať medzi rozkladom, biologickým rozkladom a kompostovaním. Tieto pojmy sa často používajú nesprávne a zamieňajú sa. Plast môže byť rozložiteľný, ale nie biologicky rozložiteľný alebo môže byť vhodný len na kompostovanie.

47. Verí, že harmonizácia a zjednodušovanie sú základným faktorom v označovaní pre spotrebiteľov. Vyjadruje však obavy, že niektoré informácie sú nejasné alebo zavádzajúce a zrejme bude potrebné ich odstrániť. Informácie o vhodných recyklačných postupoch a recyklovanom obsahu by mali byť ľahko zrozumiteľné.

48. Vyjadruje tiež obavy, že pojem „bioplasty“ môže evokovať ekologický kredit, aj keď biomasa použitá pri výrobe nie je udržateľná alebo by mohla konkurovať využitiu pôdy na potravinárske účely. Vyslovuje sa za presadzovanie a podporu výskumu a vývoja bioplastov. Pritom by sa mala venovať osobitná pozornosť ekologicky únosnému dizajnu, čo sa týka medzi inými surovín (podľa možnosti z odpadu), prídavných látok (environmentálne a zdravotne neškodné), opraviteľnosti (dobré opravitelné), využiteľnosti, rozložiteľnosti a pod.

49. Vyzýva preto na dôsledné uplatňovanie existujúcich európskych normalizačných štandardov platných pre kompostovateľnosť (pre priemysel aj domácnosti), biologickú rozložiteľnosť a rozložiteľnosť, ako sú EN 13432, EN 14995, ale tiež na overenie ich platnosti v príslušnom prostredí, vrátane pôdy, morskej vody, čerstvej vody, čističiek odpadových vôd a anaeróbnej digestie, s cieľom dosiahnuť celoeurópsky systém označovania, ktorý tieto tvrdenia veľmi jasne rozlíši.

50. Vyzýva na medzinárodnú dohodu o zákaze používania rozložiteľných plastových mikroguličiek v čistiacich prípravkoch na tvár, zubných pastách a iných osobných produktoch, aby sa zabránilo prenikaniu tohto relatívne nového zdroja znečisťovania do potravinového reťazca.

51. Vyjadruje obavy, že plasty označené ako „rozložiteľné pomocou oxidačných činidiel“ sú len roztriešiteľné pomocou týchto činidiel, ale nie sú biologicky rozložiteľné a pri rozklade existuje možnosť, že v životnom prostredí ostanú plastové mikročastice. Plasty roztriešiteľné pomocou oxidačných činidiel sa pri uvedení do recyklačných postupov považovali za materiály, ktoré kontaminujú a znižujú kvalitu recyklovaného materiálu. Opäť existuje zjavný dôvod na požadovanie zákazu plastov rozložiteľných pomocou oxidačných činidiel, až pokiaľ ďalšie výskumy nepreukážu, že tieto produkty sú prínosom.

Morský odpad

52. Súhlasí s tvrdením zelenej knihy, že „väčšinu odpadu nachádzajúceho sa v našich moriach a oceánoch tvoria plasty“, čo predstavuje závažný celosvetový problém. Domnieva sa, že zníženie objemu plastov, ktoré sa dostávajú do morského prostredia, musí byť prioritou pre všetky zainteresované strany v životnom cykle plastov.

53. Uznáva, že sú potrebné ďalšie štúdie na preskúmanie zdrojov, dopravy a výskytu odpadu z makro- a mikroplastov v životnom prostredí. Je tiež potrebné porozumieť tomu, aké dôsledky majú tieto mikroskopické častice na morský život.

54. Vyzýva na zintenzívnenie monitorovania a zberu údajov s cieľom zhodnotiť úspech alebo zlyhanie osobitných opatrení a pomôcť vypracovať možné riešenia. Nazdáva sa, že osobitné ciele na zníženie množstva morského odpadu možno stanoviť len vtedy, ak budú k dispozícii presné údaje o jeho terajšom objeme.

55. Zasadzuje sa za dvojsmernú stratégiu:

- (a) pozemnú/pobrežnú stratégiu s cieľom zabrániť prenikaniu plastového odpadu do vodného prostredia,
- (b) námornú stratégiu s cieľom zabezpečiť zodpovedný prístup pri nakladaní s odpadom pri oceánskej a morskej činnosti.

Pozemná/pobrežná stratégia sa opiera o vyššie uvedené opatrenia, zatiaľ čo námorná stratégia spočíva v lepšom vykonávaní MARPOL (Medzinárodný dohovor o zabránení znečisťovaniu z lodí) a iných dohovoroch.

56. Odporúča väčšiu koordináciu politík a vykonávanie medzi EÚ a Medzinárodnou námornou organizáciou (agentúra OSN zodpovedná za bezpečnosť lodnej dopravy a prevenciu znečisťovania morí loďami).

57. Uznáva, že rámcová smernica EÚ o morskej stratégii stanovila ciele pre morský odpad a všetky nové ciele by mali byť v súlade s existujúcimi cieľmi v oblasti odpadu. Možno uvažovať o konkrétnych cieľoch pre plasty, ale akýkoľvek cieľ by mal byť INTELIGENTNÝ, nielen vyzývať na zníženie. Platná legislatíva týkajúca sa odpadov a zdrojov podľa MARPOL sa v súčasnosti musí lepšie vykonávať.

58. Uznáva úlohu miestnych a regionálnych orgánov a ich partnerov pri zvyšovaní informovanosti. Vedomosti o rozširovaní plastového odpadu v prostredí riek a morí sú nevyhnutným predpokladom na nápravu a znižovanie závažnosti problému. Môže to zahŕňať podporu vzdelávacích programov na školách, podporu zodpovedného správania v cestovnom ruchu a iniciatívy zo strany odvetvia plastov. Zavedenie „európskych týždňov upratovania“ alebo podobných iniciatív s vhodnou publicitou by väčšmi poukázalo na problém.

59. Podporuje spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi a ich partnermi, aby sa lepšie zamerali na „upratovacie“ iniciatívy. Hoci dni upratovania pobrežia, plážové smetné koše a zber na plážach predstavujú len malé percento vyzbieraného odpadu, pomáhajú šíriť osvetu v miestnych komunitách. Mali by sa podporiť kampane rybárskeho priemyslu zamerané na výlov odpadkov počas nerybolovných dní a likvidovanie odpadu v najbližšom prístave, namiesto domovského prístavu. VR v tejto súvislosti podporuje plány Európskej komisie začať v roku 2014 s Európskym dňom upratovania a navrhuje preskúmať možnosti spolupráce na tejto iniciatíve.

60. Nazdáva sa, že samotné miestne a regionálne orgány nedokážu znášať náklady na morský odpad a vyzýva na väčšiu spoluprácu v rámci členských štátov na všetkých úrovniach riadenia a zodpovedných inštitúcií, vodohospodárskych orgánov, prístavných orgánov a priemyslu nakladania s odpadom s cieľom nájsť efektívne spôsoby ako zabrániť prenikaniu plastového odpadu do morského prostredia.

61. Vyzýva na zlepšenie vedomostnej základne prostredníctvom programov, ktoré podporuje EÚ, ako sú LIFE+ alebo programy EFRR, s cieľom preskúmať vplyv plastového odpadu na pôdne a morské prostredie.

Záverečná poznámka

62. Vyzýva, aby všetky subjekty pôsobiace v rámci odvetvia nakladania s odpadom spolupracovali s cieľom obmedziť výskyt a vplyv plastov v životnom prostredí a na využívanie surovín a uznať potenciál plastov ako cenného zdroja. Ide o výzvu, pretože plasty sú lacné a mnohotvárne s rastúcimi možnosťami využitia, pretrvávajúcim problémom je však ich trvanlivosť. Zatiaľ čo rastúce množstvo plastového odpadu vo svetových moriach je varovným signálom, uznáva sa, že väčšina nekontrolovaného odpadu má pôvod na pevnine. Plastový odpad nie je akceptovateľný v žiadnom životnom prostredí!

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy

(2013/C 356/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- uznáva, že účinky globálnych následkov zmeny klímy môžu byť pre niektoré európske mestá a regióny rovnako závažné ako miestne následky, a preto vidí potrebu rozšíriť ťažisko stratégií pre adaptáciu nad rámec EÚ;
- považuje zelenú infraštruktúru za klasickú možnosť adaptácie s malými negatívami a s nízkymi nákladmi, ktorá pomôže zvýšiť odolnosť v mestských oblastiach;
- je veľmi znepokojený dôsledkami zmeny klímy na poľnohospodársku výrobu, lesníctvo a rybárstvo;
- trvá na tom, že v rámci stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy je potrebné venovať väčšiu pozornosť popohnaniu adaptácie na miestnej úrovni v prípadoch, kde sú účinky zmeny klímy najvýraznejšie a kde sú umiestnení špecialisti prvého zásahu;
- uznáva, že financovanie je kľúčom k realizácii adaptačných reakcií na miestnej úrovni;
- uznáva význam miestnych a regionálnych sietí pri presadzovaní adaptačných opatrení a domnieva sa, že týmto sieťam treba poskytnúť primeranú finančnú podporu z fondov EÚ. Výbor regiónov však neodporúča vytvárať novú organizáciu alebo prijímať dobrovoľné záväzky týkajúce sa adaptácie, ako sa navrhuje v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, pretože by tým vznikla duplicita, bolo by to zavádzajúce pre účastníkov a mohlo by dôjsť k plytvaniu cennými zdrojmi. Existujúci Dohovor primátorov a starostov by mal mať k dispozícii viac zdrojov a mal by sa opätovne spustiť ako sieť zameraná na opatrenia v oblasti klímy v oboch aspektoch opatrení, čiže na zmierňovanie následkov a adaptáciu;
- konštatuje, že z dôvodu požadovanej naliehavosti by sa navrhované preskúmanie stratégie v roku 2017 nemalo sústrediť len na pokrok vnútroštátnych stratégií pre adaptáciu a na to, či budú v budúcnosti potrebné právne predpisy, ale aj na to, či by sa mal stanoviť cieľový dátum na dosiahnutie určitého počtu hlavných cieľov vykonávania na všetkých úrovniach riadenia, a že stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy by mali sprevádzať usmernenia a podpora pre orgány na nižšej vnútroštátnej úrovni a pre členské štáty s cieľom dosiahnuť tieto hlavné ciele.

Spravodajca

Neil SWANNICK (UK/SES), poslanec mestského zastupiteľstva mesta Manchester

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy

COM(2013) 216 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

1. uznáva, že dohoda OSN o zmene klímy očakávaná v roku 2015 sa nebude vzťahovať len na zmierňovanie následkov, ale aj na adaptáciu. Vytváranie odolnosti voči zmene klímy – najmä medzi najchudobnejšími a najzraniteľnejšími národmi sveta – je absolútne rozhodujúce, ak má byť táto dohoda spravodlivá;

2. zdôrazňuje, že zmierňovanie zmeny klímy predstavuje najlepší spôsob preventívneho riešenia mnohých kľúčových problémov adaptácie a že čím budú opatrenia na zmierňovanie zmeny klímy výraznejšie a ambicióznejšie, tým väčší sa budú dať obmedziť adaptačné opatrenia;

3. poznamenáva, že svet prekročil nebezpečnú hranicu, pretože hladina oxidu uhličitého v atmosfére v súčasnosti dosahuje 400 ppm;

4. vyzýva vyjednávačov EÚ, aby ďalej zvyšovali svoje ambície a získali medzinárodnú podporu pre dohodu na rok 2015, ktorá bude jednoznačne obsahovať transformáciu svetového systému energetiky;

5. intenzívne si uvedomuje, že mnoho rozvojových krajín ohrozuje pomalý nástup procesov súvisiacich so zmenou klímy, ako je stúpanie morskej hladiny a nárast teplôt, ktoré zhoršujú hrozbu predstavovanú prejavmi extrémneho počasia a vážne oslabujú nádej na dosiahnutie udržateľného rozvoja na celom svete;

6. zdôrazňuje, že zmena klímy má priamy vplyv na vodné zdroje a že hospodárenie s týmito zdrojmi ovplyvňuje ekosystémy a rastlinnú i živočíšnu výrobu, sociálno-ekonomické činnosti a ľudské zdravie;

7. vyzýva Radu a Komisiu, aby Výbor regiónov zapojili nielen do prác týkajúcich sa zmierňovania klimatických zmien,

ale aj do technických prác súvisiacich s pracovným programom prijatým v Nairobi a zameraných na adaptáciu založenú na ekosystémoch a biodiverzitu;

Adaptácia a odolnosť

8. víta odkazy na odolnosť v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy a jej celkový cieľ podporiť vývoj smerujúci k Európe odolnej voči zmene klímy. Výbor regiónov je presvedčený, že lokalizácia adaptácie na zmenu klímy ako rozmer odolnosti je hodnotný prístup. Mesto sa dokáže spamätať z otrasu mestského systému (klimatického alebo iného), pokiaľ je základná odolnosť vysoká, no ak je nízka, môže to mesto výrazne oslabiť;

9. za zásadné považuje vybudovanie prepojení medzi adaptáciou na zmenu klímy a riadením rizika katastrof a núdzovými plánmi spoločenstiev;

10. v súvislosti s odolnosťou považuje adaptáciu za:

— holistický program, ktorý zahŕňa systémy, odvetvia, priestorové a časové rámce,

— jeden prvok širšej stratégie potrebný na vybudovanie odolnosti Európy a jej miest a regiónov, ako aj

— za proces určovania a nadväzujúceho znižovania rizík nebezpečenstiev súvisiacich s extrémnym počasím a zmenou klímy, čím adaptácia zmierňuje intenzitu súvisiacich otrasov.

11. chápe, že zmena klímy môže mať negatívne následky aj napriek tomu, že boli vypracované presvedčivé adaptačné reakcie a že cieľ obmedziť otepľovanie na priemerne 2 °C sa podarí splniť. Prioritou je stať sa odolným voči týmto javom, a preto je použitie pojmu „odolnosť voči zmene klímy“ (climate-resilience) vhodnejšie ako „zabezpečenie voči zmene klímy“ (climate-proofing);

12. uznáva, že účinky globálnych následkov zmeny klímy pre niektoré európske mestá a regióny prostredníctvom vplyvu na globálnu logistiku a zásobovacie reťazce, potravinovú bezpečnosť a migráciu (ľudí, flóry, fauny a ochorení) môžu byť rovnako závažné ako miestne následky, a preto vidí potrebu rozšíriť ťažisko stratégií pre adaptáciu nad rámec EÚ. Rovnako, ako má globálnu podporu rozvoj a spolupráca, potraviny a energetika, je vhodné podporiť adaptáciu, najmä so zreteľom na jej možné riziká a prínosy pre EÚ;

13. berie na vedomie podstatnú časť výskumu zameraného na vplyv zmeny klímy na kultúrne dedičstvo a trvá na tom, že stratégie pre adaptáciu by mali obsahovať posúdenie zraniteľnosti objektov kultúrneho dedičstva, ako sú budovy, umelecké objekty a archívy, voči prejavom extrémneho počasia a zhoršovaniu životného prostredia;

14. považuje zelenú infraštruktúru za klasickú možnosť adaptácie s malými negatívami a s nízkymi nákladmi, ktorá pomôže zvýšiť odolnosť v mestských oblastiach prostredníctvom zmiernenia teploty povrchu a znižovania následkov prívalovej dažďovej vody. Adaptácia založená na prírodných a mestských systémoch je nevyhnutná: napríklad ekologické koridory, ktoré pretínajú administratívne hranice s cieľom podporiť pohyb voľne žijúcich zvierat pri zmene klímy. Preto je užitočné presadzovať ekosystémy alebo zelenú infraštruktúru ako kritickejšiu infraštruktúru;

15. domnieva sa, že zdravé ekosystémy a bohatá biodiverzita posilnia odolnosť voči zmene klímy na miestnej a regionálnej úrovni, a zdôrazňuje, že zmenou klímy sú ohrozené aj tieto systémy sami osebe. Túto skutočnosť treba rozhodnejšie uznať v rámci stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, v národných stratégiách na adaptáciu a programoch EÚ;

Adaptácia a hospodárska konkurencieschopnosť

16. víta spojenie v rámci stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy medzi adaptáciou na nebezpečenstvá súvisiace s extrémnym počasím a zmenou klímy a zabezpečením hospodárskej prosperity Európy v budúcnosti, upozorňuje však, že opatrenia na podporu adaptácie s cieľom zachovať rast a konkurencieschopnosť sa nesmú prijímať na úkor sociálneho blahobytu a zdravia;

17. uznáva významné priame náklady súvisiace s nebezpečenstvami, ktoré predstavuje počasie a zmena klímy, ako je poškodenie budov a infraštruktúry. Preto by sa mali podporiť

adaptačné reakcie, medzi ktoré patrí modernizácia existujúceho majetku a zakotvenie koncepcie odolnosti do budúcich programov, ako sú železničné trate a výstavba obytných budov;

18. konštatuje, že poskytovatelia poistenia sa môžu domnievať, že pozemok, budovy a infraštruktúra mesta alebo regiónu nie sú dostatočne chránené pred rizikami zmeny klímy. To môže viesť k obmedzeniu dostupnosti poistenia alebo k zvýšeniu nákladov na poistné krytie. Oblasť, ktorá má skúsenosť s takýmito ťažkosťami môžu mať problémy s plnením svojich ambícií týkajúcich sa rastu a niektoré mestské oblasti sa môžu stať „nepoistiteľné“. Preto treba uvítať, že sa Komisia bude zaoberať touto témou v zelenej knihe o poistení proti prírodným katastrofám a katastrofám spôsobeným ľudskou činnosťou;

19. rozpoznáva význam hodnotenia nákladov vplyvu klímy, aby bolo možné porovnať hodnotu preventívnych opatrení adaptácie. To povedie k lepšiemu porozumeniu hospodárskych príležitostí týkajúcich sa adaptácie a vyhnutie sa nákladom. Hospodárske aspekty zmeny klímy už boli zanalyzované v tzv. Sternovej správe. Mal by sa podporiť ďalší výskum v tejto oblasti s cieľom posilniť vypracúvanie obchodných situácií na presadzovanie adaptácie vo všetkých politikách a v celej stratégii;

20. podporuje prístup „celého životného cyklu“ pre posudzovanie nákladov a prínosov kapitálu na zabezpečenie dlhodobej návratnosti investícií odolných voči zmene klímy. Účtovné knihy a registre rizík by mali obsahovať hospodárske, environmentálne a sociálne dôsledky opatrení a kapitálových investícií, ktoré nezohľadňujú meniacu sa klímu;

21. za ťažisko stratégií pre adaptáciu považuje potenciálnu schopnosť extrémneho počasia a zmeny klímy narušiť systémy sieťovo prepojených infraštruktúr. Nebezpečenstvo vyplývajúce z počasia alebo zo zmeny klímy, ako je výpadok elektrickej rozvodne alebo IKT centra, môže spôsobiť nepriame dôsledky alebo „kaskádový“ efekt v mnohých hospodárskych odvetviach a službách;

22. poznamenáva, že prepojenia medzi sociálno-ekonomickými systémami, zmenou klímy a infraštruktúrou môžu viesť k zmenám v preferenciách týkajúcich sa cestovania alebo návykov súvisiacich so spotrebou energie, čo má významný vplyv na dopyt po službách infraštruktúry a na ich ponuku;

23. je veľmi znepokojený dôsledkami zmeny klímy na poľnohospodársku výrobu, lesníctvo a rybárstvo. Žiada, aby európske politické opatrenia týkajúce sa týchto oblastí prispievali k posilneniu odolnosti týchto nevyhnutných zdrojov primárnej výroby a ekosystémov, ktoré ju umožňujú, voči zmene klímy;

Cieľ adaptácie

24. uznáva neistotu spojenú s koncentraciami skleníkových plynov v atmosfére v budúcnosti a so súvisiacim rastom teplôt a ich vplyvmi. Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy je zameraná na adaptáciu na dôsledky toho, že na Zemi bude o 2 °C vyššia teplota. Súčasné vedecké poznanie, ako aj 4. hodnotiaca správa Medzivládneho panelu o zmene klímy⁽¹⁾, však naznačujú, že súčasné koncentrácie skleníkových plynov v atmosfére (ak len ostanú na rovnakej úrovni) budú mať za následok oteplenie o viac než 2 °C. Preto sa podľa zásady predbežnej opatrnosti zasadzujeme za zavedenie opatrení, ktoré vyhovujú potrebám adaptácie na predpokladané výraznejšie zvýšenie teplôt v budúcnosti;

Zraniteľnosť voči nebezpečenstvám súvisiacim s extrémnym počasím a zmenou klímy

25. víta odkazy na zraniteľnosť v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy ako dôležitý prvok porozumenia zmene klímy a adaptácie na ňu; hlavným cieľom adaptácie je zníženie zraniteľnosti príjemcov (vrátane ľudí, infraštruktúry a hospodárskych odvetví) voči škodám spôsobeným extrémnym počasím a nebezpečenstvami súvisiacimi so zmenou klímy;

26. prístup k adaptácii zameraný na zraniteľnosť podporuje preto, lebo:

- je metodologicky ťažké, časovo náročné a nákladné predpovedať zmenu klímy na miestnej úrovni, kým údaje o činiteľoch, ktoré majú vplyv na zraniteľnosť, sú vo všeobecnosti ľahšie dostupné. Prístup k adaptácii zameraný na zraniteľnosť umožňuje dosiahnuť okamžitý pokrok bez podrobných lokalizovaných predpovedí zmeny klímy;
- Svetová zdravotnícka organizácia konštatuje, že zmena klímy predstavuje najväčšiu výzvu pre verejné zdravie v 21. storočí;
- najzraniteľnejšie skupiny vrátane starších, veľmi mladých a sociálno-ekonomicky zanedbaných osôb sú osobitne ohrozené extrémnym počasím a zmenou klímy, pretože nemajú dostatok zdrojov a prístup k poisteniu. Prístupom k adaptácii zameraným na zraniteľnosť sa podporuje zaradenie zdravia

a sociálnej spravodlivosti ako súčasti odôvodnenia opatrení na adaptáciu na zmenu klímy.

27. konštatuje, že pre stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy by bolo prínosom vypracovanie zrozumiteľnejšieho používania pojmov, ako sú riziko, zraniteľnosť, vystavenie a odolnosť, vrátane základného vymedzenia pojmov;

Viacúrovňové riadenie

28. konštatuje, že stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy je zameraná na začlenenie adaptácie do činnosti EÚ a na vypracovanie národných stratégií pre adaptáciu, ale menej pozornosti venuje významu podpory členských štátov pri zavádzaní adaptácie na regionálnej a miestnej úrovni;

29. zdôrazňuje, že je potrebné otvorenejšie uznať úlohu viacúrovňového riadenia pri zabezpečovaní adaptačných reakcií na zmenu klímy. Pomohlo by to:

- zlepšiť informovanosť o tom, že úlohy a požiadavky adaptácie sa odlišujú podľa zvažovaného priestorového rámca,
- vytvoriť jasnejšie porozumenie zodpovednosti za adaptačné reakcie v rôznych priestorových rámcach, napr. zodpovednosť za strategické a miestne hlavné cesty,
- uznať význam cezhraničných otázok týkajúcich sa adaptácie v rozsahu členských štátov a regiónov, napr. riadenia rizika povodní, a
- podporiť prenesenie politík členských štátov pre adaptáciu na regionálnu a miestnu úroveň, kde sa uskutoční ich realizácia.

30. uznáva, že vnútroštátne stratégie môžu poskytnúť prehľad vplyvov a rizík na celoštátnej úrovni, pochopiteľne však často prehliadajú poznatky a problémy, ktoré sú významné z regionálneho a miestneho hľadiska;

31. zdôrazňuje, že vnútroštátne stratégie pre adaptáciu by mali zabezpečiť spôsoby riadenia na podporu procesu regionálnej a miestnej adaptácie a že členské štáty v spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi by mali sledovať prípravu a realizáciu stratégií pre adaptáciu na regionálnej a miestnej úrovni: EÚ by mala poskytnúť usmernenia týkajúce sa toho, ako sa majú vykonať tieto úlohy;

32. členské štáty treba podnietiť, aby zriadovali siete, ktoré spájajú zainteresované strany zo širokého spektra sektorov, s cieľom spoločne vytvárať stratégie pre adaptáciu v rôznych priestorových rámcach;

⁽¹⁾ 4. hodnotiaca správa Medzivládneho panelu o zmene klímy.

33. trvá na tom, že regionálne stratégie pre adaptáciu najlepšie dokážu poskytnúť východiskový kontext, vytypovať dôležité zdroje a usmerňovať podporu miestnych opatrení. Regionálne a miestne orgány môžu upozorniť aj na prevládajúce účinky zmeny klímy, ktoré sú často špecifické pre jednotlivé regióny z dôvodu rozdielov súvisiacich s oblasťami, ako sú ostrovy, horské regióny, mestské aglomerácie a pobrežné oblasti;

34. uznáva, že medzi členskými štátmi existujú rozdiely týkajúce sa štruktúr riadenia na vykonávanie stratégií na miestnej úrovni, pričom niektoré z nich, aj keď nie všetky, majú príslušné štruktúry pre plánovanie na regionálnej úrovni, tvrdí však, že vo všetkých prípadoch je potrebná určitá forma rámca riadenia adaptácie na nižšej ako celoštátnej úrovni s cieľom preniesť investície, právne predpisy a politiku členských štátov v oblasti adaptácie na miestnu úroveň;

35. trvá na tom, že v rámci stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy je potrebné venovať väčšiu pozornosť na popohnanie adaptácie na miestnej úrovni v prípadoch, kde sú účinky zmeny klímy najvýraznejšie a kde sú umiestnení špecialisti prvého zásahu. Úspech európskej adaptačnej reakcie na zmenu klímy sa bude posudzovať podľa rozsahu, v ktorom miestne oblasti vypracovali a realizovali adaptačné reakcie na zníženie rizík súvisiacich s extrémnym počasím a zmenou klímy;

36. uznáva, že mestá sú oblasťami, v ktorých sú adaptačné reakcie kriticky dôležité. Väčšina občanov EÚ žije v mestách. Mestá zosilňujú následky zmeny klímy (napr. efekt mestských „tepelných ostrovov“), nachádzajú sa v nich zraniteľní príjemcovia a sú to kľúčové hospodárske a kultúrne centrá;

37. zdôrazňuje, že adaptácia by sa mala presadzovať najmä v oblastiach, ako je územné plánovanie, vzhľadom na jeho kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní dlhodobých zmien krajiny a zástavby;

Regionálna a miestna realizácia adaptačných reakcií

38. víta záväzok vyčleniť aspoň 20 % prostriedkov z viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 na zvýšenie výdavkov súvisiacich s klímou a zaradiť adaptáciu do rámca financovania, politik a výskumných programov na úrovni EÚ vrátane štrukturálnych fondov, programu Horizont 2020, finančného nástroja Life+ a programu rozvoja vidieka;

39. uznáva, že zásada subsidiarity si vyžaduje, aby členské štáty mali skutočne zodpovednosť za podporu začleňovania adaptácie do regionálnych a miestnych politik a praxe;

40. uznáva, že úroveň adaptácie je medzi členskými štátmi, regiónmi a mestami odlišná z dôvodu miery nebezpečenstiev súvisiacich so zmenou klímy, zraniteľnosti voči týmto nebezpečenstvám a schopnosti prispôsobiť sa. To zas má vplyv na ich schopnosť pripraviť sa na extrémne počasie a na zmenu klímy a reagovať na ne;

41. presadzuje vypracovanie typológie adaptácie na podporu vytvárania stratégií na úrovni miest. Určenie podobností medzi mestami, ako sú aktuálne a predpokladané nebezpečenstvá súvisiace so zmenou klímy a sociálno-ekonomické vlastnosti, môže napomôcť tvorbu sietí všeobecných typov miest, ktoré majú podobné potreby týkajúce sa adaptácie. Tieto skupiny miest by mohli podnietiť efektívnejšie plánovanie a tvorbu politik stratégie pre adaptáciu, pridelovanie zdrojov, poskytovanie vhodných usmernení a zriaďovanie sietí pre vzdelávanie. Konštatuje, že už existujú určité dobrovoľné združenia, ktoré by sa mali podporovať;

42. upozorňuje na to, že vzhľadom na rôznorodosť požiadaviek a schopností týkajúcich sa adaptácie, ako sú odlišné spôsoby riadenia, prístup k zdrojom a biofyzikálne vlastnosti, ktoré majú vplyv na prípravu a realizáciu adaptačných reakcií, je pojem „najlepší postup“ zavádzajúci. Keďže postup nie je úplne prenosný, v tejto súvislosti by bolo užitočnejšie použiť termín „osvedčený postup“;

43. vybudovanie adaptačnej schopnosti rozoznáva ako dôležitý základ, na ktorom sa môžu vypracúvať a realizovať adaptačné reakcie. Vytvorenie centier na úrovni členských štátov a na nižšej vnútroštátnej úrovni s cieľom zabezpečiť vybudovanie adaptačnej schopnosti, odbornú prípravu, výmenu informácií a skúseností medzi mestami a regiónmi je preto zásadne dôležité;

44. zdôrazňuje význam environmentálneho vzdelávania a informovania o životnom prostredí a kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov v tejto súvislosti. Vyzdvihuje, že poskytovanie informácií, predovšetkým pokiaľ ide o životné prostredie, je potrebné prispôsobiť miestnemu obyvateľstvu a podmienkam, a že na tieto informačné a vzdelávacie kampane musí byť k dispozícii finančná podpora;

45. uznáva, že financovanie je kľúčom k realizácii adaptačných reakcií na miestnej úrovni. Je potrebné zabezpečiť jasnosť v súvislosti so zdrojmi veľkých kapitálových súm potrebných na rozvoj adaptácie, najmä z toho dôvodu, že spomínané príjmy z aukcií v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami sú do istej miery neisté. Je osobitne dôležité zaradiť v nasledujúcom programovom období adaptáciu do využívania štrukturálnych fondov, ako je EFRR, a to bez obmedzenia rozpočtov potrebných na zmierňovanie zmeny klímy;

46. uznáva význam miestnych a regionálnych sietí pri presadzovaní adaptačných opatrení a domnieva sa, že týmto sieťam treba poskytnúť primeranú finančnú podporu z fondov EÚ. Výbor regiónov však neodporúča vytvárať novú organizáciu alebo prijímať dobrovoľné záväzky týkajúce sa adaptácie, ako sa navrhuje v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy, pretože by tým vznikla duplicita, bolo by to zavádzajúce pre účastníkov a mohlo by dôjsť k plytvaniu cennými zdrojmi. Existujúci Dohovor primátorov a starostov by mal mať lepšie financovanie a mal by sa opätovne spustiť ako sieť zameraná na opatrenia v oblasti klímy v oboch aspektoch opatrení, čiže na zmierňovanie následkov a adaptáciu;

47. zdôrazňuje potrebu, aby vízia adaptácie v rámci stratégie EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy bola viac iniciatívna a menej reaktívna: pri príprave a realizácii adaptačnej reakcie treba venovať pozornosť aj stratégiám na zníženie dlhodobých rizík, aj stratégiám na zvýšenie pripravenosti a schopnosti reagovať na súčasné poveternostné a klimatické extrémny;

Synergie a konflikty súvisiace s adaptáciou a zmierňovaním

48. uznáva, že adaptácia a zmierňovanie predstavujú zásadné prvky integrovanej stratégie pre zmenu klímy. Hoci je adaptácia na súčasné a v budúcnosti nevyhnutné extrémne počasie a zmenu klímy kľúčová, nemala by sa vnímať ako náhrada za zmierňovanie následkov zmeny klímy. V Dohode z Cancúnu vypracovanej na základe Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy sa zdôrazňuje, že jednotlivé strany by mali adaptáciu a zmierňovanie posudzovať ako rovnaké priority. Spôsob pridelovania prostriedkov na nižšej ako celoštátnej úrovni sa však líši;

49. upozorňuje na to, že podpora spoločenstiev a hospodárstiev, aby sa stali odolnejšie voči zmene klímy, je kľúčovým aspektom posilňovania európskej konkurencieschopnosti a kvality života v nasledujúcich desaťročiach. Je rozhodne

nevyhnutné znásobiť čo najskôr opatrenia na výrazné zníženie škodlivých emisií skleníkových plynov, ktoré nesú zodpovednosť za zmenu klímy;

50. zisťuje, že kým adaptácia na zmenu klímy a zmierňovanie následkov tejto zmeny spolu v podstate súvisia, činnosti spájajúce adaptáciu a zmierňovanie sú v súčasnosti vzácné a že v tejto súvislosti je naliehavo potrebná politika, prax a výskum, ktoré by uznávali a podporovali synergie. Je tiež dôležité, aby všetky politiky Európskej únie prispievali k dosiahnutiu týchto dvoch cieľov;

51. uznáva prínos, ktorý možno dosiahnuť komplementárnymi opatreniami, ktoré sa zaoberajú zmierňovaním a adaptáciou. Inak by navzájom rozporné opatrenia adaptácie a zmierňovania, napríklad zabezpečenie mechanického ochladzovania na zníženie vysokých teplôt v budovách, ktorým sa zvyšujú emisie skleníkových plynov, mohli mať výrazné negatívne dôsledky;

52. konštatuje, že z dôvodu požadovanej naliehavosti by sa navrhované preskúmanie stratégie v roku 2017 nemalo sústrediť len na pokrok vnútroštátnych stratégií pre adaptáciu a na to, či budú v budúcnosti potrebné právne predpisy, ale aj na to, či by sa mal stanoviť cieľový dátum na dosiahnutie určitého počtu hlavných cieľov vykonávania na všetkých úrovniach riadenia, pravdepodobne prostredníctvom prístupu využívajúceho hodnotiacu tabuľku pripravenosti na adaptáciu, a že stratégiu EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy by mali sprevádzať usmernenia a podpora pre orgány na nižšej vnútroštátnej úrovni a pre členské štáty s cieľom dosiahnuť tieto hlavné ciele;

53. nazdáva sa, že návrhy Európskej komisie v stratégii EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy sú v súlade so zásadou subsidiarity a zásadou proporcionality.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Zelená infraštruktúra – zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy

(2013/C 356/08)

VÝBOR REGIÓNŮV

- Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány zohrávajú významnú úlohu, pokiaľ ide o vymedzenie a uplatňovanie iniciatívy, a vyzýva ich, aby sa v rámci všetkých príslušných odvetvových politík, a najmä prostredníctvom svojho územného plánovania a urbanizmu, zamerali na plánovanie a organizáciu zelenej infraštruktúry. Zdôrazňuje, že kľúčom k úspešnému zavedeniu zelenej infraštruktúry je účinné uplatňovanie zásad viacúrovňového riadenia a účasť všetkých zainteresovaných strán;
- Žiada Komisiu, aby čo najskôr vypracovala konkrétne usmernenia pre realizáciu zelenej infraštruktúry s cieľom začleniť ju do jednotlivých politík EÚ. Žiada o vypracovanie dodatočnej technickej dokumentácie o zelenej infraštruktúre v mestách. Zelená infraštruktúra by mala byť začlenená do referenčného rámca pre udržateľné mestá a do budúcej siete pre rozvoj miest;
- Zdôrazňuje, že treba naliehavo stanoviť spôsob začlenenia zelenej infraštruktúry a jej prioritného charakteru do dohôd o partnerstve a operačných programov financovania, ktoré sa v súčasnosti pripravujú pre Fond súdržnosti a štrukturálne fondy na roky 2014 – 2020;
- Žiada Komisiu, aby do európskych právnych predpisov zaviedla všetky požiadavky týkajúce sa „čistej nulovej straty“ biodiverzity a ekosystémových služieb. Žiada Komisiu, aby presadzovala a rozšírila ekologickú podmienenosť a kontrolu biodiverzity európskeho financovania. Okrem toho navrhuje, aby sa určitý percentuálny podiel všetkých európskych dotácií určených na realizáciu sivej infraštruktúry previedol do fondov pre biodiverzitu;
- Víta oznámenie, že Komisia sa bude spoločne s EIB usilovať vytvoriť do roku 2014 osobitný nástroj EÚ pre tých, ktorí by chceli realizovať projekty v oblasti zelenej infraštruktúry. VR si želá, aby boli miestne a regionálne orgány zapojené do jeho prípravy;
- Víta iniciatívu TEN-G a žiada, aby mohla byť uznaná ako iniciatíva spoločného záujmu Únie rovnako ako dopravné a energetické siete alebo siete IKT. Žiada Komisiu, aby preskúmala možnosti vytvorenia európskej legislatívy v tejto oblasti.

Spravodajkyňa

Annabelle JAEGER (FR/SES), členka regionálnej rady provincie Provencalsko – Alpy – Azúrové pobrežie

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy

COM(2013) 249 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNŮ****Všeobecné pripomienky**

1. nadšene víta oznámenie Komisie na tému „Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy“, ktoré vytvára podmienky pre stratégiu EÚ v tejto oblasti. Predložené návrhy považuje za významné pre dosiahnutie európskych cieľov do roku 2020 v oblasti efektívneho využívania zdrojov, sociálnej a regionálnej súdržnosti, udržateľného a inteligentného rastu, atraktivity, zlepšovania biodiverzity a kvality prostredia, ochrany pred prírodnými rizikami, podpory/propagovania udržateľného mestského modelu, zachovania tvorby pracovných miest na miestnej úrovni v malých a stredných podnikoch, zlepšenia verejného zdravia a boja proti nerovnostiam, ako aj podpory cieľov stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020, a to v súlade so smernicou o vtákoch, smernicou o biotopoch a s prepojením lokalít Natura 2000⁽¹⁾, ktoré sa tým posilnia.

2. Dúfa/Očakáva, že budovanie zelenej infraštruktúry v EÚ prispeje k dosiahnutiu druhého cieľa stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020, ktorý sa zameriava na obnovenie aspoň 15 % degradovaných ekosystémov do roku 2020, ako aj k zamedzeniu straty biodiverzity ak obnoveniu ekosystémov na celom európskom území a nielen na územiach spadajúcich do sústavy Natura 2000.

3. Zároveň sa domnieva, že jednotlivé stratégie a programy realizované na medzinárodnej, európskej a národnej úrovni zatiaľ nepriniesli výsledky zodpovedajúce problémom, ktoré výrazne vplyvajú na biodiverzitu, a že existuje konsenzus o potrebe prehodnotiť naše spoločenské modely výroby a spotreby vzhľadom na riziko straty biodiverzity v dôsledku zničenia a rozdrobenia prirodzených biotopov a veľkého znečistenia, pretože sú jej hlavnými faktormi. Bez týchto opatrení budú záväzky obnovené v rámci Dohovoru o biologickej diverzite a stratégie EÚ v oblasti biodiverzity zbytočné.

4. Dôrazne preto poukazuje na zásadnú úlohu Komisie, ktorá má podnieť prierezovú stratégiu založenú na zelenej infraštruktúre. Ide o jedinečnú príležitosť na zapojenie všetkých

európskych aktérov (štáty, miestne a regionálne správy, podniky, výskumníkov, združenia a občanov) do zosúladovania hospodárstva, spoločnosti a biosféry.

5. So záujmom víta navrhovanú definíciu, ktorá zahŕňa problém prepojenia súvisiaci s druhmi a biotopmi, ako aj problém kvality infraštruktúry na všetkých úrovniach, vrátane mestskej, pozoruhodnú biodiverzitu chránených druhov aj bežnejšiu biodiverzitu, prírodné riešenia, ako aj riešenia vychádzajúce z prírody a realizované človekom, ale žela si, aby bola táto definícia v budúcich usmerneniach konkrétnejšia a aby obsahovala pojmy priepustnosti a ústretovosti k životu. V tejto súvislosti treba osobitne poukázať na vytváranie a využívanie ekologických a funkčných spojení na všetkých úrovniach.

6. Víta, že bol právom uznaný mnohonásobný hospodársky, environmentálny a sociálny prínos ekosystémov, ktoré správne ekologicky fungujú, ako aj ich prínos v oblasti ochrany pred rizikami, a žiada, aby tento rozmer užitočnosti výroby tovaru alebo poskytovania služieb užitočných pre človeka vždy podporoval etický rozmer ochrany prírody a biodiverzity.

7. Pripomína, že koncepcia zelenej infraštruktúry prirodzene prekračuje administratívne a územné hranice a jej rozvoj, ochrana alebo ohrozenie závisia v prvom rade od politík v oblasti územného plánovania a zachovania prírodných zdrojov členských štátov a regionálnych a miestnych orgánov.

8. Víta a podporuje tento všeobecný prístup, ktorým sa zelená infraštruktúra pevne začleňuje do kontextu zmierňovania klimatických zmien a prispôbovania sa týmto zmenám. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány zohrávajú významnú úlohu, pokiaľ ide o vymedzenie a uplatňovanie takejto stratégie.

9. Súhlasí s tým, že zachovanie, rozvoj a údržba zelenej infraštruktúry je zo strednodobého a dlhodobého hľadiska omnoho menej nákladné ako sivé infraštruktúry vzhľadom na ich celkové náklady vrátane externých nákladov, ktoré v súčasnosti znáša spoločnosť. Riešenia inšpirované alebo vychádzajúce z prírody a v synergii s biodiverzitou (ekologické inžinierstvo) sú energeticky menej náročné na ochranu a údržbu ako klasické riešenia, a sú teda účinnejšie a udržateľnejšie.

⁽¹⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 112/2010 fin.

10. Pripomína, že v prvom rade by sa malo uprednostniť predchádzanie degradácii ekosystémov a obnova funkcií degradovaných ekosystémov, pretože opatrenia na riešenie dôsledkov ekologickej nerovnováhy spôsobených ľudskou činnosťou sú vždy nákladnejšie, trvajú dlhšie, a najmä ich výsledky nie sú isté.

11. Nazdáva sa, že ekonomické posúdenie ekosystémových služieb môže byť síce užitočné v rámci určitých analýz nákladov a prínosov s cieľom rozhodnúť medzi navzájom protichodnými cieľmi, nevyhne sa však metodologickým ťažkostiam, ktoré sú v mnohých kontextoch nevhodné, a má zjavné dôsledky v oblasti etiky. Treba tiež zdôrazniť, že existuje iný postup posudzovania nákladov súvisiacich s narušením biodiverzity, a to výpočet nákladov na zachovanie ekologickeho potenciálu potrebného na obnovu narušenej biodiverzity, pričom sa vypočítajú náklady na investície potrebné na zachovanie alebo zlepšenie stavu biodiverzity s cieľom zaručiť neustály tok ekologických služieb. Výbor by uprednostnil práve túto poslednú spomínanú metódu.

12. Vyzýva všetky miestne a regionálne orgány, aby sa v rámci všetkých príslušných odvetvových politík, a najmä prostredníctvom svojich právomocí v oblasti územného plánovania a urbanizmu, zmobilizovali a zamerali na plánovanie a organizáciu zelenej infraštruktúry.

13. Žiada EÚ a členské štáty, aby im pomohli formou ľudských, technických a finančných zdrojov, ktoré budú zodpovedať týmto výzvam ⁽²⁾.

Poľnohospodárstvo, lesy, pôda

14. Nazdáva sa, že hlavnou prioritou v oblasti územného a mestského plánovania musí byť boj proti strate funkcií pôdy, zintenzívňovaniu využívania/intenzívnemu využívaniu pôdy a jej degradácii. „Čistá nulová strata“ prírodného prostredia, lesov a poľnohospodárskej pôdy sa musí uprednostniť pred rozširovaním miest a niektoré miestne a regionálne orgány už začali do svojich urbanistických a regionálnych štúdií/plánov začleňovať pojmy zelená infraštruktúra a „čistá nulová strata“ v rôznych podobách.

15. Pripomína tiež svoju podporu opätovnému začatiu diskusií v členských štátoch, ktoré sú potrebné na prijatie spoločného európskeho právneho rámca na ochranu pôdy a obnovu jej funkčnosti. Ide o nevyhnutný nástroj na zvládnutie tejto dôležitej výzvy ⁽³⁾.

16. Pripomína prínos lesného hospodárstva k zelenej infraštruktúre, ktorý môže byť aktívny formou obnovy súvislých lesných plôch alebo zavedením ekologických postupov lesnej správy, prípadne pasívny formou zachovania lesných hraníc. Najmä v regiónoch, v ktorých je vlastníctvo lesov veľmi rozdrobené a súkromné, si vytvorenie zelenej infraštruktúry vyžaduje, aby sa vytvorili dobre fungujúce združenia vlastníkov a aby mali

regióny a miestne orgány k dispozícii nástroje na mobilizáciu týchto súkromných aktérov, a to pôdohospodárske nástroje, nástroje v oblasti odbornej prípravy, technickej pomoci, spoločného využívania a finančnej podpory.

17. Berie na vedomie rozhodnutia EÚ v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky na obdobie 2014 – 2020 a kladie si otázku, ako by sa do roku 2020 dala do týchto oblastí účinne začleniť zelená infraštruktúra. Výbor regiónov teda opätovne zdôrazňuje význam činnosti príslušných orgánov, ktoré musia zelenú infraštruktúru poňať ako jedno z usmernení pre využívanie svojich zdrojov v oblasti zachovania a obnovy biodiverzity prostredníctvom ekologizácie priamych platieb do zón ekologickeho významu a využitia EPFRV, vrátane účinného uplatnenia poľnohospodársko-environmentálnych opatrení a vyčlenenia rozpočtových prostriedkov na tieto opatrenia. Zároveň musia uvoľniť prostriedky na obnovu biodiverzity v poľnohospodárskych oblastiach a podporiť najmä biologické poľnohospodárstvo a agrolesníctvo.

18. Nazdáva sa, že v súvislosti s podporou udržateľného poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci zelenej infraštruktúry je rozvoj prírodných materiálov pre stavebníctvo nevyhnutný z hľadiska solidarity medzi vidieckymi a mestskými oblasťami, pretože využívanie tradičných materiálov na výstavbu v mestách a na sivú infraštruktúru vyvíja silný tlak na vidiecke a dokonca ajorské prostredie. Je veľmi dôležité podporiť využívanie dreva a iných materiálov, ktoré sú vedľajšími produktmi v poľnohospodárstve alebo sa získavajú popri bežných plodinách (slama, konope, ľan, vlna), v prospech miestnych zainteresovaných strán. VR sa preto nazdáva, že treba podporovať miestnu dynamiku, a to najmä prostredníctvom pomoci určenej na štrukturalizáciu odvetví, na investície do transformačných nástrojov v oblasti priemyslu, ale aj prostredníctvom štrukturalizácie trhu pomocou príkladného verejného obstarávania alebo podpory spoločenstiev, ktoré ich uprednostňujú. Je tiež potrebné vypracovať výskumné programy zamerané na technické vlastnosti týchto materiálov, ako aj dobré podmienky ich produkcie so zreteľom na zachovanie ekosystémov. Nakoniec treba informovať užívateľov o pôvode a podmienkach výroby materiálov zavedením vhodného označovania.

Spoločná správa

19. Zdôrazňuje, že kľúčom k úspešnému zavedeniu zelenej infraštruktúry je spolupráca medzi všetkými úrovňami riadenia a účinné uplatňovanie zásad viacúrovňového riadenia, ako aj zapojenie všetkých aktérov, všetkých zainteresovaných strán a dokonca aj širokej verejnosti na miestnej úrovni do jej vytvárania a zavádzania.

20. Vyslovuje sa za participatívne postupy, ktorých výsledkom budú potrebné a dopĺňajúce sa iniciatívy pôsobiace od základov a ktoré budú realizovať aktéri priamo zapojení do územného plánovania a využívania priestorov, a to najmä miestne komunity ⁽⁴⁾.

⁽²⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 112/2010 fin.

⁽³⁾ CdR 112/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 112/2010 fin.

Nové občianstvo

21. Uvedomuje si veľmi výrazný dopyt spoločnosti po prírode v mestách, ktorý vyplýva tak z potreby prírody, a to v najrôznejších podobách (ako miesto na oddych a trávenie voľného času, záhradkárčenie a poľnohospodárstvo, ako prvky krajiny a skrášľujúce prvky, oblasti voľnej prírody a pod.), ako aj zo súvisiaceho pocitu blaha, no súvisí aj s problémami v oblasti verejného zdravia a boja proti hospodárskym a sociálnym nerovnostiam. Splnenie týchto potrieb sa zjavne týka tých najmladších, ale aj starších a znevýhodnených občanov.

22. So záujmom sleduje občianske iniciatívy súvisiace so zelenou infraštruktúrou, najmä v mestských a prímestských oblastiach (participatívne prieskumy biodiverzity, zapojenie do vymedzenia nových mestských oblastí prepojených s biodiverzitou, prehodnotenie nevyužívanej pôdy alebo opustených plôch, spoločné záhrady atď.). Prepojenie všetkých týchto zón prostredníctvom trás vhodných pre nemotorové dopravné systémy je veľmi dôležité pre zlepšenie kvality života ľudí.

Potenciál inovácie a nových povolání

23. Konštatuje, že zelená infraštruktúra je nositeľom výskumu a inovácií, ktoré prinášajú plánovačom množstvo príležitostí rozvoja, a to napríklad v oblasti pokrývania múrov a stiech vegetáciou alebo ekologickej rekonštrukcie. Poukazuje však na to, že skutočný prínos súvisiaci so zelenou infraštruktúrou, napríklad v oblasti prispôsobenia sa klimatickým zmenám, je podmienený kvalitou jej realizácie. Podporovať by sa mali len funkčné riešenia prispôbolené klimatickým podmienkam a biodiverzite.

24. Podporuje návrh Komisie na zníženie rizík súvisiacich s procesom inovácie prostredníctvom finančných nástrojov (ako sú napríklad postupy na spoločné znášanie rizika) a povzbudzuje jej snahu podporiť projekty financované z verejných a súkromných finančných prostriedkov.

25. So záujmom sleduje vznik nových povolání súvisiacich so zelenou infraštruktúrou, a to ekologické inžinierstvo zamerané na obnovu, udržiavanie a revitalizáciu degradovaných ekosystémov, a zdôrazňuje, že treba zohľadniť nepriame alebo odvodené povolania (pestovanie rastlín, poľnohospodárske odvetvia atď.). Regióny a miestne orgány, ktoré sú zodpovedné za hospodársky rozvoj musia túto tendenciu, ktorá vytvára pracovné miesta, nasledovať a podporiť.

26. Nazdáva sa, že zelená infraštruktúra spočíva na ekosystémoch a súvisiacej ľudskej kultúre, ktoré sú obe veľmi rôznorodé vzhľadom na biologicko-zemepisné podmienky a históriu. Táto infraštruktúra je preto hnacou silou rozvoja hospodárskych odvetví a lokálnych pracovných miest, ktoré nemožno delokalizovať. V tejto súvislosti VR pripomína, že práve prebieha revízia právnych predpisov Európskej únie týkajúcich sa verejného obstarávania a že Výbor Európskeho parlamentu (EP) pre vnútorný trh 11. januára 2013 spresnil, že

rozhodujúcim kritériom pri prideľovaní zákaziek v rámci verejného obstarávania by mala byť hospodársky najvýhodnejšia ponuka. VR podporuje postoj EP, že toto kritérium môže okrem ceny či nákladov zahŕňať aj zváženie kvalitatívnych, environmentálnych či sociálnych faktorov, najmä charakteristiky z hľadiska sociálneho a environmentálneho, ako aj novátorský charakter, a tam, kde je to vhodné, aj nákladovú efektívnosť obchodovania na krátke vzdialenosti.

Podporné činnosti

27. Vyzýva Komisiu, aby čo najskôr vypracovala praktické, presné a konkrétne usmernenia pre realizáciu zelenej infraštruktúry s cieľom začleniť ju do jednotlivých politík EÚ, a navrhuje, aby boli regióny a miestne orgány, ktoré už podnikli kroky na podporu zelenej infraštruktúry, zapojené do vypracovania týchto usmernení a aby ich spolu s Komisiou prispôbobili miestnym špecifikám a spresnili, pokiaľ ide o biotopy a miestne zručnosti. V tejto súvislosti konštatuje, že prvé usmernenia sú už dostupné v príručke pre viacúčelové investície do prírody a zelenej infraštruktúry v rámci politiky súdržnosti (Guide to multi-benefit cohesion policy investments in nature and green infrastructure) ⁽⁵⁾.

28. Žiada o vypracovanie dodatočnej technickej dokumentácie o zelenej infraštruktúre v mestách, ktorá by zároveň pomohla zmobilizovať projekty v rámci nových opatrení štrukturálnych fondov, ktoré do udržateľného rozvoja miest plánujú investovať 5 % z celkových prostriedkov.

29. Želá si, aby bola zelená infraštruktúra začlenená do európskeho referenčného rámca pre udržateľné mestá ⁽⁶⁾, ako i do budúcej siete rozvoja miest v rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020.

30. Žiada, aby sa pri budúcej revízii smernice 2001/42/ES o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie doplnil odkaz na zelenú infraštruktúru ako dodatočné kritérium na stanovenie pravdepodobného rozsahu dôsledkov.

31. Trvá na tom, aby v prípade, že sa určitá sivá infraštruktúra po preskúmaní všetkých alternatívnych riešení založených na zelenej infraštruktúre považuje za nevyhnutnú, bola táto plánovaná tak, aby sa v čo najväčšej možnej miere predišlo jej negatívnym dôsledkom, aby sa obmedzili reziduálne dôsledky a nakoniec zaviedli kompenzačné opatrenia potvrdené z hľadiska ekologickej a pôdnej rovnováhy ⁽⁷⁾. Výbor regiónov žiada Komisiu, aby do európskych právnych predpisov zaviedla všetky tieto požiadavky, pričom sa zohľadnia práce Európskej komisie týkajúce sa opatrenia 7b o „čistej nulovej strate“ biodiverzity a ekosystémových služieb stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/guide_multi_benefit_nature.pdf

⁽⁶⁾ Referenčný rámec pre európske udržateľné mestá je spoločná iniciatíva členských štátov EÚ, Európskej komisie a európskych organizácií miestnych samospráv. Pozri <http://www.rfsc-community.eu/>

⁽⁷⁾ S cieľom dosiahnuť cieľ nulovej straty biodiverzity.

Monitorovanie a hodnotenie

32. Víta návrh, aby sa v roku 2017 vypracoval prehľad pokroku dosiahnutého v oblasti zelenej infraštruktúry a zdôrazňuje, že regióny a miestne orgány sú pripravené prispieť k tomuto prieskumu tým, že aktívne zapoja svoje existujúce miestne monitorovacie strediská zamerané na biodiverzitu, hospodársku činnosť, zdravie, sociálne nerovnosti atď. s cieľom poskytnúť európskej úrovni príslušné údaje.

33. Kladie si otázku, do akej miery je zelená infraštruktúra efektívna a zdôrazňuje potrebu podporiť rozvoj nástroja rýchleho hodnotenia funkčného zdravia ekosystémov, ktorý by zainteresované strany mohli ľahko a jednoducho využiť na posúdenie efektívnosti zelenej infraštruktúry a jej porovnanie so sivou infraštruktúrou.

34. Nazdáva sa, že by sa malo umožniť komplexné zhodnotenie vzťahu medzi sivou infraštruktúrou a prírodou a podporuje činnosť Komisie zameranú na mapovanie a hodnotenie ekosystémových služieb a ich prínosu v Európe (MAES). Trvá tiež na tom, že je potrebné podporiť rozvoj metodológie a nástrojov na meranie a výpočty, ktoré umožnia na základe analýzy životného cyklu transparentne charakterizovať hospodársku činnosť a produkty vzhľadom na ich celkový vzťah k prírode a ekosystémovým službám.

Komunikácia, osвета a vzdelávanie

35. Odporúča, aby EÚ spolu s ostatnými úrovňami správy pripravila ambicióznú informačnú kampaň, ktorú by viedli najmä miestne a regionálne orgány⁽⁸⁾, ako aj iní aktéri na miestnej úrovni (združenia, podniky...). Takáto kampaň by mohla byť založená na trojakom prínose zelenej infraštruktúry, a to v environmentálnej, hospodárskej a sociálnej oblasti, ako aj na osvedčených postupoch uskutočňovaných v členských štátoch.

36. Zdôrazňuje, že treba prikladať väčší význam osvedčeným postupom. Komisia musí v spolupráci ďalšími inštitucionálnymi aktérmi, združeniami a miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré už tieto informácie zbierajú, ďalej identifikovať, šíriť a zhodnocovať pozitívne skúsenosti prostredníctvom výmennej platformy, ale aj pravidelných stretnutí a školení, pričom miestne a regionálne orgány sú pripravené tieto stretnutia a školenia organizovať za podpory Komisie, pretože zohrávajú kľúčovú úlohu pri sprostredkovaní informácií o zelenej infraštruktúre.

37. Nabáda Európsku komisiu, aby začlenila prvky zelenej infraštruktúry do existujúcich alebo pripravovaných európskych programov ekologického označovania, či už ide o rôzne priestory (prírodné vidiecke, prímestské alebo mestské parky...) alebo produkty (stavebné materiály...).

⁽⁸⁾ CdR 112/2010 fin.

Financovanie

38. Výbor regiónov síce uznáva užitočnosť krížového financovania zameraného na mobilizáciu odvetvových politík v otázke biodiverzity, no zdôrazňuje, že je ťažké uvoľniť tieto prostriedky z viacerých dôvodov siahajúcich od rozdielného pomenovania finančných nástrojov až po komplexnú finančnú štruktúru, a preto žiada o presné pokyny pre ich využívanie.

39. Zdôrazňuje, že treba naliehavo stanoviť spôsob začlenenia zelenej infraštruktúry a jej prioritného charakteru do dohôd o partnerstve a európskych operačných programov financovania, ktoré sa v súčasnosti pripravujú pre Fond súdržnosti a štrukturálne fondy na roky 2014 – 2020, aby príslušné orgány mohli v plnej miere prevziať zodpovednosť za financovanie v tejto oblasti. Nabáda príslušné regionálne alebo miestne orgány, aby využili možnosti financovania riešení zelenej infraštruktúry prispôbených konkrétnym lokalitám navrhovaných v rámci operačných programov a investovali do potrebného budovania kapacít, spolufinancovania a vytvárania sietí v rôznych odvetviach s cieľom zabezpečiť ich úspešnú implementáciu.

40. Súhlasí s potrebou vytvoriť nástroj financovania určený na projekty týkajúce sa zelenej infraštruktúry a výslovne víta príslušné vyjadrenie v oznámení, že Komisia sa bude spoločne s EIB usilovať vytvoriť do roku 2014 osobitný nástroj EÚ pre tých, ktorí by chceli realizovať projekty v oblasti zelenej infraštruktúry. VR si želá, aby boli miestne a regionálne orgány zapojené do jeho prípravy.

41. Navrhuje, aby sa určitý percentuálny podiel všetkých európskych dotácií určených na realizáciu sivej infraštruktúry previedol do fondov pre biodiverzitu, ktoré dopĺňajú toto financovanie. Tieto fondy sa podľa zásady rekapitalizácie využijú na realizáciu zelenej infraštruktúry v členských štátoch, ktorých sa táto sivá infraštruktúra týka.

42. Vyzýva Komisiu, členské štáty a miestne orgány, aby na všetkých úrovniach financovania účinne zastavili dotácie a fiškálne nástroje, ktoré negatívne vplyvajú na biodiverzitu.

43. Žiada Komisiu, aby presadzovala a rozšírila ekologickú podmienenosť⁽⁹⁾ a kontrolu biodiverzity⁽¹⁰⁾ európskeho financovania, aby sa posúdil dosah na zelenú infraštruktúru a biodiverzitu v rámci všetkých projektov financovaných EÚ a aby sa následne prispôbil rozsah finančnej podpory EÚ.

⁽⁹⁾ CdR 22/2009 fin, CdR 218/2009 fin.

⁽¹⁰⁾ IEEP, december 2012: „Background Study towards biodiversity proofing of the EU budget“.

44. Žiada Komisiu, aby vo svojej správe o využívaní štrukturálnych fondov v polovici obdobia 2014 – 2020 a Nástroja na prepojenie Európy vyzdvihla a zdôraznila budúce činnosti, ktoré treba uskutočniť v oblasti zelenej infraštruktúry.

Iniciatíva TEN-G

45. S nadšením víta návrh iniciatívy TEN-G a žiada, aby všetky predbežné štúdie obsahovali regionálny a miestny rozmer súvisiaci so zelenou infraštruktúrou na európskej úrovni, a to s cieľom zaručiť koherentnosť, ako aj efektívnosť výsledkov, pokiaľ ide o obnovu fungovania ekosystému a teda zachovanie biodiverzity a jej odolnosť voči klimatickým zmenám, a tiež čo najlepšie stotožnenie sa zo strany občanov a zainteresovaných strán.

46. Želá si, aby mohla byť TEN-G uznaná ako iniciatíva spoločného záujmu Únie rovnako ako dopravné a energetické siete alebo siete IKT, a žiada Komisiu, aby preskúmala možnosti vytvorenia európskej legislatívy v tejto oblasti.

Cezhraničné a celoeurópske výzvy

47. Nabáda regióny a miestne orgány, aby spolupracovali v oblasti spoločných ekologických prepojení s cieľom zaručiť koherentnosť zelenej infraštruktúry, a žiada Európsku komisiu, aby začlenila túto cezhraničnú činnosť do celkového systému na úrovni Únie.

48. Žiada, aby sa realizácia európskej zelenej infraštruktúry skoordinovala aj mimo európskych hraníc posilnením nástrojov európskeho susedstva zameraných na investície do zelenej infraštruktúry a mestských oblastí. Existujúce iniciatívy ako sieť Smaragd (*Emeraude*), program Človek a biosféra (*Man and Biosphere*) a Celoeurópska ekologická sieť (*Pan-European Ecological Network*) by v tejto súvislosti tiež mohli prispieť.

Subsidiarita

49. Nazdáva sa, že návrhy Európskej komisie na začlenenie zelenej infraštruktúry do ostatných európskych politík a podpora, ktorú chce poskytnúť ostatným úrovniám správy na rozvoj ich vlastných politík v tejto oblasti, sú v súlade so zásadou subsidiarity a proporcionality.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Priemyselná politika EÚ v oblasti kozmického priestoru

(2013/C 356/09)

VÝBOR REGIÓNOV

- poukazuje na to, že významné aspekty, ktoré sa v kontexte vznikajúcej politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru majú regulovať: priemyselné normy, otázky týkajúce sa technickej prevádzky a obchodného využívania satelitnej komunikačnej infraštruktúry,
- súhlasí s tým, že v súvislosti s kozmickým sektorom EÚ je cieľom verejnej politiky orientovanej na dopyt posilnenie postavenia používateľov, táto politika sa však nemôže obmedzovať na štátne príspevky spotrebiteľom,
- naliehavo vyzýva Komisiu, aby pomohla orgánom verejnej správy pri výkone ich právomocí a zabezpečovaní potrieb a stanovila kritériá verejnej prospešnosti, ktoré sa použijú pri hodnotení dopytu používateľov,
- poukazuje na to, že jedným z hlavných aspektov priemyselnej politiky EÚ by mali byť úzke vzťahy medzi miestnou/regionálnou úrovňou, na ktorej prebieha spolupráca s priemyslom s cieľom zistiť a podporiť ich prvé kroky, a vnútroštátnou úrovňou/úrovňou EÚ,
- chcel by upriamiť pozornosť na to, že skúsenosti s najlepšími postupmi na miestnej a regionálnej úrovni ukázali, že v úplnej väčšine prípadov nadväzujúce služby programu Copernicus/GMES vyhovujú potrebám verejnej politiky a preukázali, že sú prospešné pre verejné ciele,
- navrhuje, aby sa služby a aplikácie vyvinuté na základe vesmírnych technológií spolufinancovali z prostriedkov štrukturálnych fondov, a to za predpokladu, že subjekty, ktoré spravujú tieto fondy, budú mať dostatočnú politickú vôľu a budú dostatočne informované. Podobný mechanizmus bol už využitý vo finančnom rámci na roky 2007 – 2013, keď sa nevyužitú prostriedky z fondov súdržnosti/EFRR presunuli na novú prioritu: na satelitný širokopásmový internet pre vzdialené regióny,
- vyjadruje názor, že prevádzková fáza programu Copernicus je kľúčová pre hospodársky pokrok nových technologických trendov, ale finančná podpora sa bude vyžadovať na prekonanie počiatočných nákladov súvisiacich s prijatím novej technológie rôznymi používateľmi.

Spravodajca

Adam STRUŽIK (PL/EES), maršálek Mazovského vojvodstva

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Priemyselná politika EÚ v oblasti kozmického priestoru: uvoľnenie potenciálu pre hospodársky rast v kozmickom sektore

COM(2013) 108 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

1. víta oznámenie Komisie, v ktorom je jasne vyjadrený význam priemyselnej politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru;

Predbežné pripomienky

2. zdôrazňuje, že kozmický sektor predstavuje kľúčový prvok stratégie Európa 2020 a jej hlavných iniciatív, predovšetkým iniciatív „Inovácia v Únii“ a „Priemyselná politika“. Vesmírne technológie majú osobitný význam pre hospodárstvo založené na znalostiach, ovplyvňujú budúcu hospodársku konkurencieschopnosť a poskytujú nástroje na riešenie ďalších naliehavých zemských problémov. Vedľajšie produkty v oblasti kozmického priestoru možno definovať ako niečo, čo sa zistilo alebo zmenilo počas činností súvisiacich s vesmírom a čo sa potom použije v iných súvislostiach alebo sa preniesie do iných súvislostí, čím sa vytvorí ďalšia hospodárska hodnota;

3. konštatuje, že podľa hodnotenia Európskej vesmírnej agentúry (ďalej len „ESA“) týkajúceho sa následných odvetví, ktoré pridávajú hodnotu vesmírnym aplikáciám, je európsky trh v porovnaní so svetovým trhom v rámci súkromného sektora menší a menej špecializovaný. Zároveň na rozdiel od iných krajín s vesmírnym programom obranný priemysel nestanovuje počiatočný štandard a činnosti. Väčšina spoločností na celom svete funguje v niekoľkých segmentoch a v rámci celého hodnotového reťazca. V Európe je sotva možné nájsť nejaký subjekt, ktorý by ovládal celý hodnotový reťazec. Celkovo je špecializácia v Európe (ktorá sa zameriava na konkrétne aplikácie satelitnej navigácie) trochu menšia než v celosvetovom meradle;

4. intenzívne si uvedomuje hlavné problémy politiky v oblasti kozmického sektora EÚ, medzi ktoré patrí organizácia trhu, zjednodušenie administratívnych postupov, zásady týkajúce sa obstarávania, prístup k údajom, klientský charakter verejných inštitúcií a regulačný rámec.

5. uznáva, že kozmický priemysel EÚ má vo všeobecnosti veľký vplyv na vedecké a technologické postavenie Európy. Platí to o podpore európskej vedeckej a technologickej základne a výraznom vplyve vesmírných technológií na širšie hospodárstvo;

6. súhlasí so závermi Rady z 30. mája 2013 o Priemyselnej politike EÚ v oblasti kozmického priestoru – uvoľnenie potenciálu pre hospodársky rast v kozmickom sektore, že prítomnosť MSP v dodávateľskom reťazci je v záujme vyváženej priemyselnej základne základným prvkom konkurencieschopnosti európskeho kozmického priemyslu, a pripája sa k výzve Rady adresovanej Komisii, aby podrobnejšie posúdila potrebu nových inovatívnych finančných nástrojov;

7. domnieva sa, že z hľadiska miestnych a regionálnych orgánov je mimoriadne dôležité podporovať používanie vesmírných aplikácií v rámci politík EÚ a že EÚ by preto mala navrhnúť primerané opatrenia na podporu stimulácie rozvoja a zavádzanie vesmírných aplikácií pre všetkých verejných a súkromných používateľov, a najmä v miestnych orgánoch a v sektore MSP, a to spoločne so súvisiacimi opatreniami na podporu inovácií;

A. Ciele a opatrenia priemyselnej politiky v oblasti kozmického priestoru

8. súhlasí s postojom Komisie, že kozmický priestor je pre EÚ a jej občanov nesmierne dôležitý, a podobne ako Komisia vidí hlavné výzvy, ktorým bude európsky kozmický priemysel musieť čeliť vzhľadom na vývoj vo vesmírných veľmociah (ako Čína a India). Ako bolo stanovené v oznámení, táto situácia je skôr výsledkom nedostatočného financovania, než akéhokoľvek nedostatku efektivity európskeho kozmického sektora;

9. chápe, že v čase, keď EÚ a jej členské štáty čelia finančným ťažkostiam, ťažisko priemyselnej politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru by malo spočívať na položení základov pre budúce oživenie sektora na svetovom trhu a na odstraňovaní prekážok, ktoré by mohli brániť tomuto procesu. Výbor preto plne podporuje ciele opísané v oznámení: stanoviť regulačný rámec, budovať konkurencieschopnú priemyselnú základňu, podnecovať nákladovú efektívnosť, rozvinúť trhy pre vesmírne aplikácie a zaisťiť technologickú sebestačnosť a nezávislý prístup do kozmického priestoru;

10. podporuje tvrdenie, že účinné vesmírne riadenie v Európe si vyžaduje zhodu medzi hlavnými zainteresovanými stranami, t. j. medzi Európskou komisiou, agentúrou ESA a členskými štátmi, a súčasne poukazuje na to, že z politického uhla pohľadu by spoločné rozhodnutie európskej obrannej politiky uľahčilo spoluprácu medzi vnútroštátnymi vojenskými sektormi, z čoho by mal prínos aj civilný kozmický sektor;

11. uznáva trhové úspechy európskeho kozmického sektora, najmä v oblasti satelitnej komunikácie, a podporuje Komisiu v jej úsilí zachovať konkurencieschopnosť tohto odvetvia na svetovom trhu. Z tohto pohľadu výbor dôrazne podporuje iniciatívu na zaručenie prístupu európskych prevádzkovateľov k rádiovýskumným kanálom. To je dôležité pre regióny, pretože satelitná komunikácia poskytuje prostriedky na odstránenie nedostatočného širokopásmového pokrytia v riedko osídlených oblastiach;

12. uznáva význam technologickej sebestačnosti európskeho kozmického sektora a súhlasí s navrhovanými riešeniami, ako je vzájomné obohacovanie s mimokozmickými sektormi, spustenie relevantných výziev na predkladanie projektov v rámci programu Horizont 2020 a investovanie do odbornej prípravy kvalifikovanej pracovnej sily pre kozmický priemysel;

13. zaujíma ho však, či dostupné financie (napr. v rámci programu Horizont 2020) budú stačiť na zabezpečenie výrazného pokroku v rozvoji technologickej sebestačnosti. Preto vyzýva Komisiu, aby predstavila podrobný plán, v ktorom bude uvedené, ako sa má tento cieľ dosiahnuť;

14. navrhuje, aby sa s hľadaním kvalifikovanej pracovnej sily začalo najskôr prioritne vo všetkých nových členských štátoch EÚ, ktoré prejavili záujem a želanie stať sa súčasťou skupiny krajín s vesmírnym programom a okrem toho preukázali vysokú úroveň vzdelanosti v oblasti techniky a fyzikálnych vied;

15. dôrazne podporuje rozvoj trhu s vesmírnymi aplikáciami a službami a konštatuje, že miestne a regionálne orgány môžu zohrať v tomto procese zásadnú úlohu;

16. v tejto súvislosti by chcel pripomenúť, že miestne a regionálne orgány sú dôležitými koncovými používateľmi vesmírnych služieb. Používatelia spomedzi miestnych a regionálnych orgánov by však mali byť lepšie informovaní o výhodách vesmírnych aplikácií, aby mohli naplno využiť ich potenciál. Medzi poskytovateľom služieb a koncovým používateľom je nevyhnutné zaviesť intenzívnejší dialóg;

17. okrem toho sa domnieva, že miestne a regionálne orgány na svojich územiach spájajú rôznych hospodárskych aktérov a subjekty zapojené do inovačného trojuholníka. Miestne a regionálne orgány zodpovedajú za programy inovácie a malých a stredných podnikov, ktoré by sa mohli spojiť s kozmickými programami, a tým strategicky prispieť k zlepšeniu trhu v oblasti kozmického priestoru;

18. konštatuje tiež, že miestne a regionálne orgány majú pre ich blízkosť k verejnosti jedinečný prístup k rôznym spoločenským skupinám na svojom území, a tak majú ideálnu pozíciu pre informovanie ľudí o výhodách vesmírnych služieb. V tejto

súvislosti majú zásadný význam siete miestnych a regionálnych samospráv, ako napríklad sieť NEREUS (sieť európskych regiónov využívajúcich vesmírne technológie – Network of European Regions Using Space Technologies);

B. Celkové miestne a regionálne záujmy

19. z pozície regiónov ako jedného z hlavných používateľov satelitných aplikácií, najmä služieb a produktov programu Copernicus/GMES, uznáva, že v rámci priemyselnej politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru by sa mali podporiť technické inovácie a odstrániť prekážky, ktoré bránia jej rozvoju. Úspech politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru sa bude merať z hľadiska rastu, predchádzania nákladom, medzisektorového presahovania a pracovných príležitostí pre vysokokvalifikovanú a produktívnu prácu;

20. súhlasí s postojom Komisie, že povzbudenie inovácií na strane dopytu je hlavnou výzvou, ktorú musí politika EÚ v oblasti kozmického priestoru vyriešiť s cieľom preniesť na regióny a občanov EÚ hospodárske výhody z finančných prostriedkov, ktoré už boli investované v oblasti kozmického priestoru prostredníctvom rámcových programov;

21. súhlasí s tým, že v súvislosti s kozmickým sektorom EÚ je cieľom verejnej politiky orientovanej na dopyt posilnenie postavenia používateľov, táto politika sa však nemôže obmedzovať na štátne príspevky spotrebiteľom;

22. naliehavo vyzýva Komisiu, aby pomohla orgánom verejnej správy pri výkone ich právomocí a zabezpečovaní potrieb a stanovila kritériá verejnej prospešnosti, ktoré sa použijú pri hodnotení dopytu používateľov;

23. z regionálneho uhla pohľadu poznamenáva, že miestni a regionálni koncoví používatelia sa začnú zaoberať službami a produktmi programu Copernicus len vtedy, keď uvidia jasné ekonomické hľadisko pre ich uplatnenie;

24. odporúča, aby Komisia riešila mechanizmy financovania pre skutočných a potenciálnych používateľov, ktoré by mohla poskytnúť EÚ a jej členské štáty, až budú služby prevádzkyschopné. V Európe, podobne ako inde vo svete, je pozorovanie Zeme verejnou infraštruktúrou a plnenie verejného záujmu so sebou prináša závislosť od verejného financovania výskumu a vývoja a prevádzkového zavádzania služieb;

25. vyjadruje názor, že prevádzková fáza programu Copernicus je kľúčová pre hospodársky pokrok nových technologickej trendov, ale finančná podpora sa bude vyžadovať na prekonanie počiatočných nákladov súvisiacich s prijatím novej technológie rôznymi používateľmi;

26. očakáva, že používatelia, ako sú miestne a regionálne orgány a MSP, budú naďalej potrebovať stimuly a podporu EÚ a členských štátov, a konštatuje, že agentúra ESA by sa mohla zapojiť aj do poskytovania podpory používateľom;

27. chce by upriamiť pozornosť na to, že skúsenosti s najlepšími postupmi na miestnej a regionálnej úrovni ukázali, že v úplnej väčšine prípadov nadväzujúce služby programu Copernicus/GMES vyhovujú potrebám verejnej politiky a preukázali, že sú prospešné pre verejné ciele;

28. navrhuje, aby sa služby a aplikácie vyvinuté na základe vesmírnych technológií spolufinancovali z prostriedkov štrukturálnych fondov, a to za predpokladu, že subjekty, ktoré spravujú tieto fondy, budú mať dostatočnú politickú vôľu a budú dostatočne informované. Podobný mechanizmus bol už využitý vo finančnom rámci na roky 2007 – 2013, keď sa nevyužité prostriedky z fondov súdržnosti/EFRR presunuli na novú prioritu: na satelitný širokopásmový internet pre vzdialené regióny;

C. Riešenie problémov sektora

29. konštatuje, že kozmický sektor charakterizujú dlhé vývojové cykly. To zvyšuje trhové riziká, pretože trhový potenciál týkajúci sa nových aplikácií sa musí preskúmať výrazne vopred. V dôsledku toho je pre podnikateľov v oblasti kozmického priestoru ťažké prilákať investorov. Dlhá prevádzková životnosť kozmických zariadení (10 – 15 rokov v prípade telekomunikačného satelitu) navyše robí trh veľmi cyklickým a je veľmi ťažké rýchlo prispôsobiť ponuku meniacim sa podmienkam dopytu;

30. uznáva, že v rámci sektora vyššej úrovne vysoké pevné náklady z dôvodu veľkých investícií do výskumu a vývoja a dlhého času vývoja a malý rozmer trhu bránia vytvoreniu úspor z rozsahu, čo vyvoláva tendenciu ku koncentráciám (napr. v odvetví vypúšťania). Na druhej strane veľké úspory z rozsahu je možné dosiahnuť v následnom sektore, v dôsledku čoho budú väčšie trhy hospodársky životaschopnejšie. Samotný charakter týchto výziev znamená, že nemožno prehliadať ústrednú úlohu vlád v európskom hospodárstve v oblasti kozmického priestoru;

31. zdôrazňuje, že pre Európsku úniu a jej členské štáty je absolútne dôležité, aby v súlade s agentúrou ESA bezodkladne prijali nevyhnutné politické, právne a technické rozhodnutia s cieľom zabezpečiť nevyhnutné finančné zdroje na zaistenie nezávislého prístupu do vesmíru, na dokončenie vesmírnych systémov, ktoré sa v súčasnosti vyvíjajú alebo sú plánované, a na podporu výskumu a vývoja a vytvorenie inovatívnych vesmírnych služieb a aplikácií;

32. chápe, že kozmický výrobný priemysel, aj napriek svojmu strategickému významu, stále nepredstavuje hlavnú

silu národných hospodárstiev v porovnaní s inými sektormi priemyslu v Európe a požaduje, aby budúca priemyselná politika EÚ v oblasti kozmického priestoru bola zárukou väčšej nezávislosti EÚ od dodávok strategických komponentov z tretích krajín;

33. povzbudzuje agentúru ESA, aby ďalej poskytovala svoju podporu organizáciám, ktoré majú záujem o prenos vesmírnych technológií do iných priemyselných odvetví, a to prostredníctvom financovania štúdií uskutočniteľnosti, analýz trhu a zhotovovania prototypov. Podpora pre začínajúce spoločnosti je dostupná prostredníctvom podnikateľských inkubátorov, ako aj „stimulov“ (alebo počiatočného financovania) dostupných z úradu programu na transfer technológií agentúry ESA (Technology Transfer Programme Office, TTPO). Výbor tiež vyzýva na dialóg, ktorý by mohol viesť k väčším príležitostiam pre subjekty na miestnej a regionálnej úrovni;

34. vyjadruje názor, že je dôležité, aby EÚ podporovala tzv. inteligentnú špecializáciu a spoluprácu medzi jej programami regionálneho financovania a financovania inovácií, ak sa chce vyhnúť tomu, že bude zaostávať za svojimi medzinárodnými konkurentmi;

35. vyjadruje súhlas so závermi Rady, že najdôležitejším prvkom inteligentnej špecializácie je zapojenie regiónov ako kľúčových subjektov do európskej inovačnej politiky, čo tiež môže pomôcť sektoru výskumu, aby odkryl výdatný finančný potenciál regionálnych fondov EÚ. Vypracovanie obchodných modelov a zlepšenie obchodných zručností, ktorými disponujú MSP v oblasti služieb súvisiacich s pozorovaním Zeme sú osobitne významné z hľadiska miestnych a regionálnych orgánov;

36. požaduje, aby koordinované politiky EÚ a vnútroštátne politiky zrýchlili proces dospievania európskeho sektora pozorovania Zeme, a to na strane ponuky aj dopytu. Nedávna vlna konsolidácie je znamením, že samotný priemysel sa pripravuje na ďalšiu fázu. Dozrel čas, aby rozhodujúce skupiny zákazníkov, ako sú vlády, prijali veľké aplikácie na pozorovanie Zeme. Keď sa vládam podarí zjednotiť dopyt v kontexte EÚ, na jednej strane sa tým zvýši dopyt a na druhej strane to umožní štandardizáciu (a úspory z rozsahu pre priemysel);

D. Vplyv kozmického sektora

37. konštatuje, že veľký počet vedľajších technologických produktov kozmického sektora súvisiacich s biológiou sa v EÚ nepoužíva v plnej miere a že na európskej úrovni by bolo obrovským prínosom, keby na začiatku vesmírneho programu existovala dobre zameraná stratégia pre využívanie vedľajších produktov, ktorej súčasťou by bola širšia účasť zástupcov ďalších odvetví;

38. zdôrazňuje význam satelitnej technológie v kozmickom sektore EÚ a poznamenáva, že približne dve tretiny všetkých predaných satelitov sú určené na telekomunikačné aplikácie. V kontexte priemyselnej politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru je preto dôležité zohľadniť skutočnosť, že tento trh podlieha cyklickým odchýlkam, v ktorých sa odrážajú predovšetkým zmeny dopytu po geostacionárnych telekomunikačných satelitoch a súvisiacich službách vypúšťania;

39. konštatuje, že mobilné telefóny, internet, kreditné karty, mýtné poplatky, televízne vysielanie a predpovedanie počasia predstavujú len zopár príkladov každodenných úloh, ktorá sa čiastočne alebo v plnej miere spoliehajú na satelity. Medzi ďalšie strategickejšie funkcie patrí použitie v poľnohospodárstve, sledovanie oceánskych a vzdušných prúdov, navigácia lodí a lietadiel, sledovanie núdzových situácií, znečistenia, klímy a životného prostredia;

40. konštatuje tiež, že nárast počtu súkromných subjektov v kozmickom priestore pomohol znížiť ceny vesmírnych technológií a služieb, takže sú dostupné a prístupné, čo umožnilo štátom bez národného vesmírneho programu a rozvojovým štátom využívať výhody, ktoré im kozmický priestor môže poskytnúť;

41. uznáva, že európsky rámcový program (7. RP) významne prispieva k podpore inovácií v systéme Galileo/EGNOS a súvisiacich službách; spravodajca by však mohol vyjadriť ľútosť nad skutočnosťou, že v 7. rámcovom programe bola aplikáciám venovaná len veľmi malá pozornosť, ktorá sa sústredila na sektor vyššej úrovne;

E. Budúci prístup k priemyselnej politike EÚ v oblasti kozmického priestoru

42. zaujíma ho, či dôraz, ktorý sa doteraz obmedzoval na trh práce, infraštruktúru a súlad s pravidlami hospodárskej súťaže (inými slovami, na kvalitu hospodárskeho prostredia), je dostatočný, alebo či by sa pozornosť nemala namiesto toho presunúť na schopnosť produkovať tovary a služby vhodné na vývoz;

43. víta skutočnosť, že programy Galileo a Copernicus boli zohľadnené vo viacročnom finančnom rámci EÚ na obdobie 2014 – 2020;

44. poukazuje na to, že aj napriek tomu, že európska stratégia na obdobie 2014 – 2020 je zameraná na výskum a vývoj a najmodernejšie technológie, EÚ by mohla prísť o svoje konkurenčné postavenie v tejto oblasti v porovnaní s rýchlo sa rozvíjajúcimi krajinami, v ktorých prebieha industrializácia, ako sú India, Čína a Brazília, ak prostriedky z rozpočtu členských štátov určené na výskum a vývoj ostanú menšie, než je cieľ stanovený v Lisabonskej stratégii;

45. konštatuje, že úspech každej priemyselnej politiky je tiež neoddeliteľne prepojený s makroekonomickými trendmi v hospodárstve EÚ a jednotlivých štátov, a vyzýva na rozvoj

priemyselnej výroby intenzívne využívajúcej špičkové technológie a výskum, v rámci ktorej by sa mohla využiť konkurenčná výhoda;

46. vyvážené vykonávanie stratégie Európa 2020 považuje za dôležité; zaujíma ho preto, či je konkurencieschopnosť v inovatívnych sektoroch dostatočná na zvýšenie zamestnanosti a rastu v celom hospodárstve EÚ, a vyzýva na poskytnutie podpory celému kozmickému sektoru, aby bola štruktúra sektora lepšie vyvážená, pokiaľ ide o veľké, stredné a malé spoločnosti;

47. uznáva, že kým Európska komisia má nástroje (ako je inteligentná špecializácia) na zaistenie dôslednejšieho zemepisného prístupu k priemyselnej politike v kľúčových sektoroch, naďalej sa musí vykonať veľa práce na zabezpečenie dostatočného prístupu k financovaniu (rizikový kapitál) zo zdrojov, ktoré nie sú príliš rizikové;

48. poukazuje na to, že jedným z hlavných aspektov priemyselnej politiky EÚ by mali byť úzke vzťahy medzi miestnou/regionálnou úrovňou, na ktorej prebieha spolupráca s priemyslom s cieľom zistiť a podporiť ich prvé kroky, a vnútroštátnou úrovňou/úrovňou EÚ;

F. Zásada subsidiarity a proporcionality

49. súhlasí so stanoviskom Komisie, že EÚ má, v súlade s článkom 4 ods. 3 ZFEÚ, v oblasti výskumu, technického rozvoja a kozmického priestoru právomoc vykonávať činnosti, najmä vymedziť a uskutočňovať programy, avšak vykonávanie tejto právomoci nesmie viesť k tomu, aby sa členským štátom bránilo vykonávať ich právomoci. Spoločné právomoci potvrdzujú dovtedy, kým EÚ vytvorí sekundárne právne predpisy EÚ v týchto oblastiach, vzápätí národné parlamenty musia odstrániť všetky nezlučiteľné vnútroštátne právne predpisy;

50. konštatuje, že roztrieštené a obmedzené financovanie, ktoré je k dispozícii pre vesmírny výskum, sa považuje za jednu z hlavných prekážok ďalšieho rozvoja činností v kozmickom priestore, a preto vyzýva na lepšiu koordináciu činností v kozmickom priestore medzi EÚ, agentúrou ESA a ich príslušnými členskými štátmi, čo Európe umožní dosiahnuť svetové vedúce postavenie v kozmickom sektore. Význam účasti EÚ na financovaní výskumných činností v kozmickom priestore má oporu v skutočnosti, že veľké množstvo takýchto činností by sa bez podpory EK neuskutočnilo. Opatrenie EÚ sa teda v tejto súvislosti považuje za nevyhnutné;

51. zastáva názor, že opatrenie navrhnuté v oznámení je potrebné, pretože problém, ktorý rieši, má nadnárodné aspekty, ktoré nemôžu uspokojivo regulovať členské štáty, a pretože existujúce opatrenia EÚ a sústredená pomoc poskytovaná v tomto rámci nepostačujú na dosiahnutie plánovaných cieľov. Navrhované opatrenie z dôvodu svojho rozsahu a účinnosti poskytne jasnú výhodu v porovnaní s roztriešteným opatrením na vnútroštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni, najmä vďaka úsporám z rozsahu, pretože komplexné vesmírne programy si vyžadujú takú úroveň investícií, akú si samostatné členské štáty nemôžu dovoliť;

52. okrem toho konštatuje, že táto iniciatíva nemá za cieľ nahradiť iniciatívy členských štátov. Jej cieľom je dopĺňať opatrenia prijaté na úrovni členských štátov a posilniť koordináciu v prípadoch, keď je takáto koordinácia nevyhnutná na dosiahnutie spoločných cieľov;

53. považuje tieto tvrdenia za zrozumiteľné, primerané a presvedčivé. Preto je opatrenie EÚ uvedené v tomto oznámení v súlade so zásadou subsidiarity;

54. súhlasí s Komisiou, že z hľadiska proporcionality by EÚ mala prijímať právne predpisy len v nevyhnutnej miere. Prednosť by mala mať podpora spolupráce medzi členskými štátmi, koordinácia vnútroštátnych opatrení alebo doplnenie a podpora takýchto opatrení pomocou usmernení, vytvárania mechanizmov pre výmenu informácií atď. Významné aspekty, ktoré sa v kontexte vznikajúcej politiky EÚ v oblasti kozmického priestoru majú regulovať, budú priemyselné normy, otázky týkajúce sa technickej prevádzky a obchodného využívania satelitnej komunikačnej infraštruktúry.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – CARS 2020: Akčný plán pre konkurencieschopný a udržateľný automobilový priemysel v Európe

(2013/C 356/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- konštatuje, že problémy automobilového priemyslu v mnohých členských štátoch súvisia so štruktúrnymi príčinami, ktoré vyžadujú zásadné zmeny;
- zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa vyčerpali všetky možnosti na úrovni miestnych a regionálnych samospráv. V závislosti od ich vnútroštátne upravených kompetencií sem patrí odbúranie byrokratických prekážok, urýchlenie postupov povoľovania, opatrenia v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania, vytváranie centier excelentnosti a inovačných stredísk a vypísanie výberového konania na inovatívne projekty;
- poukazuje na možnosti, ktoré ponúka podpora projektov v oblasti výskumu a vývoja alebo vytváranie zoskupení (klastrov). V niektorých regiónoch sa z „automobilových klastrov“ stali zapojením koľajovej a leteckej dopravy a dokonca bicyklov (najmä elektrobicyklov a bicyklov s pomocným elektromotorom) „klastre mobility“. Diverzifikáciou vo výrobe sa aj v čase krízy podarilo udržať neustále vyťaženie podnikov. Tento trend nachádza podporu najmä vo využívaní synergií v oblasti inovácií a technológií;
- rozhodne víta návrh Európskej komisie vytvoriť skupinu na vysokej úrovni, ktorá má za úlohu sledovať vykonávanie a úpravu opatrení akčného plánu, a víta zapojenie Výboru regiónov do práce tejto skupiny.

Spravodajca

Christian BUCHMANN (AT/EES), člen štajerskej krajinskej vlády

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – „CARS 2020: Akčný plán pre konkurencieschopný a udržateľný automobilový priemysel v Európe“

COM(2012) 636 final

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

1. Na automobilový priemysel v EÚ pripadá 12 miliónov priamych a nepriamych pracovných miest, ako aj investície do výskumu a vývoja vo výške 28 miliárd EUR (2009). Toto odvetvie je faktorom, ktorý násobí rast a predstavuje významný pozitívny podiel na obchodnej bilancii EÚ.

2. Európsky automobilový priemysel postihla vážna kríza, ktorá sa môže vyhrotiť a ktorej dôsledky sa odrazia na celom európskom hospodárstve.

3. Zatiaľ čo mimoeurópske trhy, napr. v krajinách BRIC, prudko rastú, európsky dopyt po automobiloch stagnuje, ako jasne ukazuje vývoj zápisov nových osobných automobilov do evidencie vozidiel v Európe. Počet zápisov nových vozidiel klesol v januári 2013 o 8,7 % na 885 159, a tým vôbec na najnižšiu januárovú hodnotu od začiatku zaznamenávania ⁽¹⁾.

4. Z potenciálu zahraničných trhov môžu resp. mohli európski výrobcovia profitovať len v obmedzenej miere a rozličným spôsobom. Zatiaľ čo PSA Peugeot Citroen, Ford alebo Fiat zaznamenávajú výrazné straty, výrobcom vozidiel najvyššej triedy, ako sú BMW, Audi a Daimler, sa spočiatku darilo zvyšovať predaj. Pre veľkovýrobcov, ktorí svoje vozidlá nižšej a strednej triedy doteraz predávali predovšetkým v Európe, je situácia stále ťažšia.

5. Odborníci neočakávajú, že sa v najbližších troch rokoch situácia zlepší. V automobilom priemysle treba očakávať rozsiahle reštrukturalizácie, rušenie pracovných miest a zatváranie závodov. Zároveň vyvstáva otázka rozsahu novej podpory a zintenzívnenia výskumných a inovačných činností.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV**

6. konštatuje, že problémy automobilového priemyslu v mnohých členských štátoch súvisia so štrukturálnymi príčinami, ktoré vyžadujú zásadné zmeny.

7. Zdôrazňuje, že zmeny musí sprevádzať intenzívny sociálny dialóg, aby sa pokiaľ možno obmedzil ich dosah na osoby, ktoré tieto zmeny postihnú.

8. Jednoznačne víta oznámenie Komisie „CARS 2020“, v ktorom sa navrhuje akčný plán pre konkurencieschopný a udržateľný automobilový priemysel v Európe.

9. Stotožňuje sa s názorom Komisie, že z dôvodu opísanej východiskovej situácie sa tieto opatrenia musia rýchlo vykonať.

10. Poukazuje na to, že automobilový priemysel v Európe má prispieť k vytvoreniu dlhodobu udržateľnej spoločnosti. V tejto súvislosti majú veľký význam opatrenia v oblasti životného prostredia a klímy, ako aj opatrenia týkajúce sa bezpečnosti cestnej premávky.

11. Rozhodne víta návrh Európskej komisie vytvoriť skupinu na vysokej úrovni, ktorá má za úlohu sledovať vykonávanie a úpravu opatrení akčného plánu a víta zapojenie Výboru regiónov do práce tejto skupiny.

12. Je znepokojený, že v návrhoch Európskej komisie nie je potrebná konzistentnosť. Generálne riaditeľstvá pre podnikanie, klímu, životné prostredie, zamestnanosť, vnútorný trh alebo obchod často pracujú nezávisle od seba, a preto iniciatívy rôznych oblastí sú nedostatočne navzájom zosúladené.

13. Poukazuje napríklad na obmedzenia týkajúce sa pomoci veľkým podnikom a súčasný veľmi nízky strop v definícii malých a stredných podnikov, ako uviedol už vo svojom stanovisku na tému „Usmernenia o regionálnej štátnej pomoci na roky 2014 – 2020“ (CdR 2232/2012_00_00_TRA_AC).

14. Zdôrazňuje v tejto súvislosti veľký význam flexibilných nástrojov na podporu podnikov, ktoré majú ťažkosti a v tejto súvislosti poukazuje na svoje stanovisko na tému „Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci pre záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach“ (CdR 240/2013_00_00_TRA_AC).

⁽¹⁾ Údaje podľa ACEA – European Automobile Manufacturers Association:
http://www.acea.be/index.php/news/news_detail/passenger_car_registrations_-8.7_in_january_2013 [21.2.2013].

15. Pripomína, že vypracovanie európskych usmernení o finančných stimuloch na podporu ekologických vozidiel bolo jedným z odporúčaní v záverečnej správe CARS 21 prijatej v júni 2012. V tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie, že Komisia vypracovala tieto usmernenia len v podobe pracovného, nie legislatívneho dokumentu. Rovnako vyjadruje poľutovanie nad tým, že tento pracovný dokument obsahuje len päť nezáväzných odporúčaných zásad a nehovorí jasne o vplyve značných rozdielov v daňových stimuloch na fungovanie vnútorného trhu.

16. Zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa vyčerpali všetky možnosti na úrovni miestnych a regionálnych samospráv. V závislosti od ich vnútroštátne upravených kompetencií sem patrí odbúranie byrokratických prekážok, urýchlenie postupov povoľovania, opatrenia v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania, vytváranie centier excelentnosti a inovačných stredísk a vypísanie výberového konania na inovatívne projekty.

17. Rád by v tejto súvislosti poukázal na to, že by sa v rámci iniciatívy na regionálnej alebo miestnej úrovni mohla zväziť spolupráca pri spoločných testovacích strediskách pre európsky automobilový priemysel. Do takýchto spoločných projektov by mohli byť zapojené miestne a regionálne orgány, priemysel a sféra výskumu atď. Majú veľký potenciál znížiť celkové náklady na vývoj v automobilovom priemysle a majú pozitívny dlhodobý vplyv na konkurencieschopnosť na svetovom trhu.

18. Upozorňuje, že oznámenie sa zameriava na ďalšie úsilie o dosiahnutie energetickej účinnosti vozidiel, nezaobrá sa však otázkou, ktorá je veľmi dôležitá pre konkurencieschopnosť podnikov a pre životné prostredie. Je ňou energetická účinnosť výrobných závodov automobiliek a ich subdodávateľov. Táto by sa mala zohľadniť v rámci akčného plánu CARS 2020.

INVESTÍCIE DO VÝSKUMU A VÝVOJA

19. Potvrdzuje názor Európskej komisie, že investície do výskumu a vývoja hrajú kľúčovú úlohu v budúcom rozvoji európskeho automobilového priemyslu, ako to uviedol aj vo svojom stanovisku na tému „Horizont 2020 (rámcový program pre výskum a inovácie)“ (CdR 402/2011 fin).

20. Poukazuje okrem iného na demografický vývoj, ktorý ešte jasnejšie zvyrazňuje potrebu intenzívneho úsilia o zvýšenie investícií do výskumu a vývoja. Stále viac starnúca populácia s novými potrebami si vyžaduje prispôbenie technológie a funkcií vo vozidlách, ktoré by spĺňali zmenené požiadavky starnúcich obyvateľov v úlohe užívateľov vozidiel. Účinnejšie, pohodlnejšie, bezpečnejšie, tichšie, prepojenejšie a ľahšie použiteľné vozidlá sa tak môžu stať moderným faktorom hospodárskej súťaže, ktorý môže v dlhodobom horizonte posilniť európsky automobilový priemysel.

21. Zdôrazňuje, že najmä malé a stredné podniky v úlohe novátorov v dodávateľskej oblasti, ako aj pri tvorbe pracovných miest majú v automobilovom priemysle dôležitú úlohu. Podpora Európskou úniou uvedená v akčnom pláne CARS 2020 by bola práve tu nanajvýš dôležitá.

22. Poukazuje na skúsenosti z rámcových programov pre výskum za posledné roky, ktoré ukazujú, že napriek snahám Európskej komisie o zlepšenie malé a stredné podniky aj naďalej len v malej miere ťažia z prostriedkov podpory európskych rámcových programov pre výskum. Príčinou je priveľká administratívna záťaž, dlhé prípravné obdobie, ale aj celkovo príliš málo vyčlenených finančných prostriedkov a z toho vyplývajúci malý počet podporovaných projektov.

23. Podporuje návrhy Európskej komisie na zjednodušenie podpory projektov v rámci programu Horizont 2020 a vyzýva Európsky parlament, aby predložené návrhy na zníženie byrokracie podporil, čím by sa znížila záťaž súvisiaca s kontrolami.

24. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrhy Európskej komisie na vyčlenenie finančných prostriedkov na program Horizont 2020 neboli zohľadnené.

ÚLOHA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ

25. Vyslovuje sa za to, aby miestne a regionálne orgány optimálne využívali štrukturálne fondy v rámci možností štátnej pomoci.

26. Poukazuje na možnosti, ktoré ponúkajú štrukturálne fondy. Patrí sem napr. podpora projektov v oblasti výskumu a vývoja alebo vytváranie zoskupení (klastrov). V niektorých regiónoch sa z „automobilových klastrov“ stali zapojením koľajovej a leteckej dopravy a dokonca bicyklov (najmä elektrobicyklov a bicyklov s pomocným elektromotorom) „klastre mobility“. Diverzifikáciou vo výrobe sa aj v čase krízy podarilo udržať neustále vyťaženie podnikov. Tento trend nachádza podporu najmä vo využívaní synergií v oblasti inovácií a technológií.

KVALIFIKÁCIE

27. Upozorňuje na problémy, ktorými sa podrobne zaoberá oznámenie „CARS 2020“, a to na problém vzdelávania a odbornej prípravy, demografických zmien, nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily, ako aj citelného nedostatku mladých absolventov technických univerzít.

28. Zdôrazňuje nutnosť zmysluplného využívania prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (ESF) na zvyšovanie kvalifikácie zamestnancov, ktorým ešte nehrozí nezamestnanosť. Za plánovanie využívania finančných prostriedkov ESF zodpovedajú členské štáty. Tým sa má zabezpečiť, že budú zohľadnené špecifické potreby rozvoja jednotlivých regiónov.

29. V tejto súvislosti podporuje požiadavku Európskeho parlamentu, aby Komisia predložila návrh smernice o informovaní pracovníkov a konzultáciách s nimi, predvídaní a riadení reštrukturalizácie.

30. Požaduje dostatočné dotovanie a flexibilnú štruktúru Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii s cieľom umožniť zmiernenie negatívnych účinkov globalizácie na európske podniky resp. ich zamestnancov.

31. Poukazuje na pozitívne skúsenosti s včasnou odbornou prípravou mladých ľudí v duálnom systéme vzdelávania, v rámci ktorého si podniky sami vyučia odborných pracovníkov, ktorých potrebujú a mladí ľudia majú po skončení prípravy dobrú príležitosť nájsť si okamžite prácu.

32. Podporuje ciele opatrenia na zatriktívnenie technických povolání pre ženy. V Európe je podiel absolventiek technických univerzít pod 10 %. Skúsenosti v jednotlivých regiónoch ukázali, že ženy vnášajú najmä do výskumu a vývoja hodnotný citlivý prístup a sú vo vývoji automobilov obzvlášť cenené. Okrem toho, keďže ich je viac ako 50 %, predstavujú ženy najväčšiu najväčší podiel kupujúcich.

33. Vyzýva na ďalšiu spoluprácu systému odbornej prípravy a podnikovej sféry, ktorú vníma ako príležitosť na lepšie prispôbenie uplatňovaných vzdelávacích programov požiadavkám meniaceho sa trhu.

ALTERNATÍVNE PALIVÁ A POTREBNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

34. Vyzýva priemysel, aby zintenzívnil rozvoj alternatívnych technológií pohonu a priniesol na trh riešenia použiteľné v každodennom živote, aby bolo možné dosiahnuť vytýčené klimatické ciele, ale aj hospodársky využiť technologický náskok (zníženie ceny používaných palív, obchodná bilancia, pracovné miesta vo výrobe biopalív,...) a šetrenie energie. Patria sem aj postupy a technológie na skladovanie a akumuláciu nových zdrojov energie.

35. Navrhne začleniť otázku intenzívnej výmeny informácií o osvedčených postupoch v oblasti spolupráce systému odbornej prípravy s podnikmi medzi všetkými členskými štátmi, aby z nich mali úžitok všetky regióny.

36. V tejto súvislosti žiada jednoznačným vymedzením cieľov urýchliť rozvoj rôznych technológií a nevylúčiť žiadnu alternatívu. Jednotlivé technológie majú svoje klady i zápory v závislosti od účelu, na ktorý sa používajú. Zároveň by sa pri regulovaní používania alternatívnych palív z obnoviteľných zdrojov mala brať do úvahy celková energetická bilancia, vrátane spotreby energie pri výrobe paliva.

37. V tejto súvislosti zdôrazňuje význam zabezpečenia príslušnej infraštruktúry, bez ktorej je prenikanie na trh sťažené. Preto by sa malo vyvinúť spoločné úsilie zamerané na presadzovanie alternatívnych palív a vytvorenie príslušnej potrebnej infraštruktúry. Na tento účel budú vytvorené výbory na koordinovanie sektora a subjektov zodpovedných za plánovanie infraštruktúry. Rozvoj tejto infraštruktúry by mal vychádzať z predchádzajúcich štúdií a integrovaných plánov mobility, ktoré by umožnili vykonať analýzu rôznych možností v závislosti od rôznych druhov dopravy a potrieb regiónu alebo miestnej samosprávy.

38. Vyzýva na vypracovanie európskych usmernení týkajúcich sa finančných podnetov na nákup ekologických vozidiel, ktoré budú musieť vychádzať z objektívnych a dostupných údajov, ako sú emisie CO₂.

39. Vítá v tejto súvislosti iniciatívu Európskej komisie s názvom „Ekologická energia pre dopravu“ a poukazuje na svoje stanovisko, ktoré k nej vypracoval (CdR 28/2013_00_00_TRA_AC).

40. Konštatuje, že v oblasti verejného obstarávania existujú inovatívne riešenia. Práve v mestských oblastiach je obzvlášť možné podporovať alternatívne systémy pohonu verejnými investíciami (obmena vozového parku).

41. Poukazuje na veľa úspešných príkladov z regiónov a obcí, ktoré sa vydali novou cestou kombinácie podpory elektrických vozidiel, prevádzkovania parkovísk a infraštruktúry (nabíjacích miest).

SLEDOVANIE ŽIVOTNÉHO CYKLU A RECYKLÁCIA

42. Odkazuje na smernicu 2000/53/ES z 18. septembra 2000, v ktorej sa stanovuje, že od roku 2015 sa 95 % hmotnosti automobilu bude musieť recyklovať. Spotreba zdrojov sa tak môže využívaním recyklovaných zdrojov zmenšiť a závislosť od dodávateľov surovín znížiť. Zároveň sa recyklácia, pri ktorej sa zohľadňujú postupy, stane základom kontinuálnej tvorby hodnôt a vytvorí v európskych regiónoch pracovné miesta, ktoré si vyžadujú vysokú kvalifikáciu.

43. Zdôrazňuje, že dôsledné sledovanie životného cyklu sa začína už pri navrhovaní automobilu, obsahuje aj všetky environmentálne vplyvy výrobného procesu, vrátane fázy prevádzky, a na konci aj recykláciu resp. prípravu na neskoršie zhodnocovanie.

44. Poukazuje na to, že toto celkové sledovanie prináša predovšetkým veľké príležitosti na vývoj nových udržateľných materiálov a surovín a pomáha pri dosahovaní cieľov týkajúcich sa CO₂, ktoré sú zakotvené v stratégii Európa 2020.

45. Zdôrazňuje, že vývozom viac ako 75 % vyradených vozidiel na konci ich životného cyklu sa stráca obrovský zdrojový potenciál a na nové vozidlá sa preto musia použiť nové prvotné suroviny, ktoré musíme nakupovať v Ázii (vzácne zeminy).

46. V tejto súvislosti vyzdvihuje dôležitú funkciu recyklácie pri tvorbe pracovných miest a znižovania závislosti od dodávateľov surovín.

47. Preto žiada, aby sa vyvinulo spoločné úsilie zamerané na to, aby sa vyradené vozidlá vo väčšej miere využívali ako zdroje. Cieľom by malo byť vytvorenie jasných pravidiel povinného recyklovania a podpory vývoja udržateľných materiálov.

48. Žiada, aby sa v rámci rozhodovacieho procesu ohľadne posudzovania automobilového priemyslu a s tým súvisiacich otázok venovala väčšia pozornosť trhu s ojazdenými automobilmi a analýze správania spotrebiteľov.

49. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že trh s ojazdenými vozidlami sa v akčnom pláne spomína iba v jednom bode, a poukazuje na to, že pre východné krajiny EÚ je charakteristický zastaraný vozový park. Príčinou je súvislosť medzi predajom lacnejších ojazdených automobilov, cenami nových áut a priemernou čistou mzdou, ako aj poklesom životnej úrovne.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Balík o sociálnych investíciách

(2013/C 356/11)

VÝBOR REGIÓNOV

- oceňuje strategický prístup navrhnutý Komisiou, aby sa balíkom dokumentov o sociálnych investíciách upriamila pozornosť na zvyšovanie ľudských schopností a zapájanie ľudí do spoločnosti a trhu práce, čo je v záujme zvýšenia prosperity jednotlivcov, napomáha výkonnosti hospodárstva a prispieva k tomu, aby EÚ vyšla z krízy silnejšia, súdržnejšia a konkurencieschopnejšia;
- vyslovuje poľutovanie nad tým, že v balíku o sociálnych investíciách sa zanedbáva úloha miestnych a regionálnych samospráv. Miestne a regionálne samosprávy majú veľký vplyv na život väčšiny európskych obyvateľov, ktorí žijú, pracujú a študujú na územiach spravovaných týmito samosprávami. Miestne a regionálne samosprávy sú tou úrovňou, ktorá poskytuje väčšinu sociálnych služieb a vypláca veľkú časť sociálnych dávok;
- poznamenáva, že mnohé miestne a regionálne samosprávy už vyvíjajú a uplatňujú úspešné programy na riešenie výziev spomenutých v balíku dokumentov o sociálnych investíciách. Mali by sa teda podporovať výmeny osvedčených postupov medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami;
- vyzýva EÚ, aby zvažila možnosť stanoviť po dohode s členskými štátmi rámec európskeho sociálneho bývania, keďže sociálne bývanie zohráva kľúčovú úlohu v riešení bezdomovstva a uplatňovaní stratégií bývania a prevencie bezdomovstva, ktoré žiada Komisia;
- poukazuje na to, že ESF by sa preto mal viac zamerať na skutočné potreby občanov tým, že umožní miestnym a regionálnym samosprávam väčšiu pružnosť pri stanovovaní cieľov na miestnej úrovni;
- žiada Komisiu, aby vypracovala konkrétny plán implementácie balíka dokumentov o sociálnych investíciách. Mal by zahŕňať mechanizmus monitorovania, koordinácie, nadnárodnej výmeny a vzájomného oboznamovania s tematickými prioritami, ako je nezamestnanosť mladých, vzdelávanie, bezdomovstvo a chudoba detí a starostlivosť o osoby s postihnutím a závislé osoby.

Spravodajca

Ahmed ABOUTALEB (NL/SES), starosta Rotterdamu

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „K sociálnym investíciám do rastu a súdržnosti – vrátane realizácie Európskeho sociálneho fondu v rokoch 2014 – 2020“

COM(2013) 83 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****Kontext a dôvody vypracovania stanoviska**

1. oceňuje strategický prístup navrhnutý Komisiou, aby sa balíkom dokumentov o sociálnych investíciách upriamila pozornosť na zvyšovanie ľudských schopností a zapájanie ľudí do spoločnosti a trhu práce, čo je v záujme zvýšenia prosperity jednotlivcov, napomáha výkonnosti hospodárstva a prispieva k tomu, aby EÚ vyšla z krízy silnejšia, súdržnejšia a konkurencieschopnejšia.

2. Pripomína svoje stanovisko k aktívnemu začleňovaniu (2008/C 257/01), v ktorom sa zdôrazňuje význam miestnych a regionálnych samospráv ako kľúčových aktérov v politike aktívneho začleňovania.

3. Je presvedčený, že udržateľný rast, vyvážené rozpočty a sociálnu súdržnosť je možné dosiahnuť iba väčším úsilím o vytváranie nových, pracovných príležitostí, zlepšovanie sociálnej ochrany a sociálneho začlenenia. To sa musí v plnej miere premietnuť do európskeho semestra zabezpečením začlenenia cieľov týkajúcich sa predovšetkým dôstojných pracovných miest a vyrovnávania rozdielov do mechanizmov dohľadu a koordinácie, a teda zaistením rovnováhy ekonomických a sociálnych cieľov a neustáleho úsilia o podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, aby sa zmenšili hospodárske a sociálne rozdiely medzi jednotlivými regiónmi.

4. Poukazuje na skutočnosť, že výzvy vyplývajúce z chudoby a sociálneho vylúčenia sú v absolútnom vyjadrení mimoriadne kritické v mestských oblastiach, v ktorých žije 80 % európskeho obyvateľstva a ktoré produkujú 85 % HDP EÚ, kým vidiecke oblasti z dôvodu nižšej úrovne príjmov a nižšej hustoty obyvateľstva bojujú v relatívnom vyjadrení s vážnymi sociálnymi problémami. V mestských oblastiach sa sociálne problémy tendencie sústreďujú v určitých sídelných celkoch a vytvárajú ohniská úpadku bez ohľadu na prosperitu celého mesta.

Všeobecné pripomienky

5. Zdôrazňuje, že v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu má zásadný význam, aby sa všetkým občanom zaručila rovnaká dostupnosť základných služieb všeobecného záujmu,

ako je bývanie, vzdelávanie, zdravotná starostlivosť, zamestnanie a dostupnosť sociálnych služieb tak, ako je to zakotvené v Charte základných práv EÚ. Jedným z predpokladov dosiahnutia ich dostupnosti je solidarita občanov všetkých vrstiev spoločnosti. Rozdelenie týchto základných služieb si vyžaduje komplexný prístup s tým, že pri hľadaní riešení sa pozornosť krátkodobo aj dlhodobo sústreďuje na občanov.

6. Žiada jasný záväzok všetkých inštitúcií EÚ zapájať občanov do všetkých fáz prípravy politiky, od prerokovávania až po implementáciu. V týchto mimoriadnych časoch je veľmi dôležité, aby sme obnovili dôveru v naše demokratické inštitúcie tým, že budeme dôsledne reagovať na potreby a túžby občanov. Hľadaním odpovedí na úrovni spoločenstiev a využitím ich energie, angažovanosti za zmeny a znalostí skutočných potrieb občanov okrem toho získame lepšie predpoklady na nájdenie realistických a účinných riešení spoločenských výziev. Investovanie do miestnych spoločenstiev (alebo spoločenstiev, z ktorých pozostáva miestna úroveň) vytvára stabilné sídelné celky, ktoré budú mať kladný vplyv na vnímanie bezpečnosti.

7. Víta skutočnosť, že Komisia uznáva, že zamestnanosť a sociálna politika je v prvom rade právomocou členských štátov a miestnych a regionálnych samospráv, a že teda uznáva zásadu subsidiarity.

8. Podporuje názor Komisie, že v boji proti nezamestnanosti je hlavné viac sa zamerať na opatrenia, ktorých cieľom je vytvorenie nových pracovných miest, zníženie nezamestnanosti, celoživotné vzdelávanie, činnosti zamerané na zvýšenie konkurencieschopnosti na trhu práce, vzdelávanie, odbornú prípravu, rovnosť príležitostí a iné opatrenia na zlepšenie kvalifikácie a príležitostí pre ľudí. Medzi tieto opatrenia patrí aj to, aby sa pracovníkom umožňovala mobilita a ľuďom sa poskytovali mikrouvery, keď si chcú založiť alebo rozšíriť podnik.

9. Vyslovuje poľutovanie nad tým, že v balíku o sociálnych investíciách sa zanedbáva úloha miestnych a regionálnych samospráv. Miestne a regionálne samosprávy majú veľký vplyv na život väčšiny európskych obyvateľov, ktorí žijú, pracujú a študujú na územiach spravovaných týmito samosprávami, alebo na starostlivosť o osoby s postihnutím a závislé osoby. Miestne a regionálne samosprávy sú tou úrovňou, ktorá poskytuje väčšinu sociálnych služieb a vypláca veľkú časť sociálnych dávok.

10. Je presvedčený, že silnejšie postavenie miestnych a regionálnych samospráv pri prijímaní rozhodnutí bude prispievať k jednotnému uplatňovaniu aktívnych stratégií začleňovania, ktoré žiada Európsky parlament a Európska komisia. Miestne a regionálne samosprávy majú poznatky z prvej ruky o sociálnych problémoch a zohrávajú kľúčovú úlohu pri koordinácii a vykonávaní činností na ich riešenie. Skúsenosti s odstraňovaním sociálnych problémov sú rozhodujúce pri realizácii cieľov stratégie Európa 2020. Z tohto dôvodu musia miestne a regionálne samosprávy zohrávať významnú úlohu v európskom semestri, v rokovaníach o národných programoch reforiem a pri ich implementácii.

11. Zdôrazňuje, že práca by sa mala oplácať. To znamená, že treba zaručiť primeranú minimálnu mzdu a kvalitné pracovné miesta. Ak niekto nie je (ešte resp. dočasne) schopný pracovať, malo by sa mu zabezpečiť primerané živobytie a rovnaká dostupnosť základných preventívnych, kvalifikačných a aktivačných služieb. Výbor preto žiada Európsku komisiu, aby sa venovala potrebe uplatňovania odporúčania Rady o minimálnom príjme z roku 1992.

12. Konštatuje, že miestne samosprávy musia využiť energiu všetkých jednotlivcov, občianskej spoločnosti a podnikov s pôsobnosťou na mestských územiach. Mal by sa vypestovať inovačný duch sociálnych podnikov, ktoré môžu prísť s novými riešeniami na uspokojenie dopytu po službách a infraštruktúre. Regióny a mestá by sa mali usilovať o proces spoluvytvárania, v ktorom budú tvoriť produktívne partnerstvá so súkromným sektorom a skupinami občianskej spoločnosti a súčasne podporovať skutočné a intenzívne zapojenie občanov do všetkých etáp sociálnej inovácie (koncipovanie, plánovanie, skúšanie, vývoj a využívanie).

13. Domnieva sa, že na miestnej a regionálnej úrovni, v politike sociálneho začleňovania a integrácie je rozhodujúca účasť všetkých obyvateľov, a preto by sa nemalo rozlišovať medzi občanmi tretích krajín a občanmi EÚ. Poukazuje na skutočnosť, že prílev priselcov, ktorý je výsledkom mobility vo vnútri EÚ, prináša výzvy, pokiaľ ide o prispôbovanie verejných služieb a poskytovanie starostlivosti občanom v oblasti ubytovania, zamestnania a vzdelávania. Základné integračné požiadavky na občanov EÚ sa vo všeobecnosti neodlišujú od požiadaviek na iných priselcov. Potrebujú zvládnuť nový jazyk, prispôbiť sa novým inštitúciám a niekedy aj odlišným spoločenským normám.

14. Vyslovuje poľutovanie nad tým, že Komisia iba čiastočne prevzala správu o sociálnych investíciách (2012/2003 INI, 25. 7. 2012) pripravenú z vlastného podnetu Európskym parlamentom, v ktorej žiada lepšiu správu a riadenie, aby sa dosiahli ciele zamestnanosti a sociálne ciele stratégie Európa 2020, a že nenavrhuje žiadne doplnkové zdroje. Balík dokumentov o sociálnych investíciách by nemal byť obmedzený na politické odporúčania adresované členským štátom a ohlasovať iba niekoľko legislatívnych iniciatív. Najmä v terajších časoch krízy by malo byť cieľom zaradiť do európskeho rozpočtu a štátnych rozpočtov aj programy investovania do zamestnanosti a sociálnych vecí.

15. Konštatuje, že balík dokumentov o sociálnych investíciách predstavuje komplexnú informáciu o sociálnych trendoch v Európe. Údaje a informácie v nich uvedené vychádzajú z národných a regionálnych trendov a štatistík. Takáto súhrnná informácia dostatočne neilustruje výzvy, ktorým čelí miestna úroveň, ani rôzne sociálne potreby a rozdiely medzi mestskou, regionálnou a štátnou úrovňou. Získavanie dôkazov na miestnej úrovni o tom, čo funguje a čo nie, má rozhodujúci význam pri zabezpečovaní toho, aby boli uplatňované opatrenia účinné a efektívne z hľadiska plnenia cieľov sociálnej politiky. Vyzýva európske inštitúcie, aby zbierali údaje a informácie o sociálnych trendoch na miestnej a regionálnej úrovni a posudzovali a vyhodnocovali politiku regionálnych a miestnych samospráv a predovšetkým veľkých miest v oblasti sociálneho začleňovania.

16. Poukazuje na pretrvávajúce znevýhodňovanie na základe pohlavia, ku ktorému ešte viac dochádza pri príslušníkoch viacnásobne znevýhodnených skupín (napr. žena, ktorá sama vychováva dieťa), a víta, že Európska komisia si túto osobitnú výzvu uvedomuje a chce jej venovať primeranú pozornosť.

17. Uznáva však, že oznámenie by mohlo predstavovať obrat v definovaní sociálnej politiky ako investície do spoločnosti, namiesto jej definovania ako nákladov vyplývajúcich zo zlyhania trhu. Predstavenie sociálnej politiky pomocou týchto pojmov môže podporiť prechod v politike od *nápravných* opatrení k *preventívnym* opatreniam, takže sa problémy, akým je sociálne vylúčenie, budú riešiť ešte pred ich vznikom alebo sa oddiali závislosť prostredníctvom podpory osobnej nezávislosti a aktívneho starnutia.

18. Víta, že Európska rada na svojom zasadnutí 27. a 28. júna 2013 uznala potrebu posilniť sociálny rozmer hospodárskej a menovej únie (HMÚ). Výzvou je poskytnúť EÚ nástroje na udržanie potenciálu skutočnej hospodárskej konvergenencie a sociálneho pokroku pri všetkých členských štátoch a nespoliehať sa na vnútorný devalvačný mechanizmus len na zmierňovanie nerovnomerných náhlych zmien. Preto očakáva oznámenie Komisie o sociálnom rozmere HMÚ plánované na začiatok októbra 2013.

19. Domnieva sa, že pri sociálnom rozmere HMÚ by sa tak, ako to navrhol Európsky parlament⁽¹⁾ mohlo vychádzať z „Paktu o sociálnych investíciách“, ktorý je založený na modeli „Paktu Euro Plus“. Stanovili by sa tým ciele sociálneho investovania, ktoré musia členské štáty realizovať, aby splnili ciele stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti, sociálnych vecí a vzdelávania. Pakt o sociálnych investíciách by mal byť

⁽¹⁾ Uznesenie Európskeho parlamentu z 20. novembra 2012 „Pakt o sociálnych investíciách ako odpoveď na krízu“.

doplnený porovnávacím prehľadom politiky zamestnanosti a sociálnych vecí zavedeným v súlade s článkom 148 Zmluvy o fungovaní EÚ a na zodpovednosť Rady pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti (EPSCO), aby sa zistila nevyváženosť v oblasti zamestnanosti a sociálnych vecí, ktorá by mohla ohroziť stabilitu hospodárskej a menovej únie.

20. Nabáda Európsku komisiu, aby ďalej skúmala uskutočniteľnosť sústavy poistenia v nezamestnanosti Európskej únie, ktorá by potenciálne mohla fungovať ako automatický stabilizátor na úrovni HMÚ.

21. Víta skutočnosť, že v záveroch Európskej rady (?) sa zdôrazňuje, že „možnosti, ktoré ponúka existujúci fiškálny rámec EÚ na vyváženie potreby produktívnych verejných investícií s cieľmi v oblasti fiškálnej disciplíny“, by sa mali „využiť v preventívnej časti Paktu stability a rastu“, a preto očakáva od Európskej komisie, že sa bude ďalej venovať problematike kvality verejných výdavkov, okrem iného tým, že posúdi oddelenie bežných výdavkov a investícií pri výpočte deficitu, aby nedochádzalo k tomu, že investície s dlhodobým čistým ziskom budú ohodnotené ako negatívne.

Odporúčania

22. Trvá na tom, aby v centre pozornosti balíka dokumentov o sociálnych investíciách bolo (formálne aj informálne) vzdelávanie. Kritickou prekážkou odstraňovania chudoby a zvyšovania hospodárskeho rastu sú rozdiely v dostupnosti vzdelania, a predovšetkým kvalitného vzdelania, ktoré pripravuje mladých ľudí na pracovné príležitosti v začleňujúcej informačnej spoločnosti a pomáha im stať sa aktívnymi občanmi v zložitej demokratickej spoločnosti. Členské štáty musia ukázať svoju odhodlanosť investovať do vzdelávania, celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy všetkých tým, že sa osobitne zamerajú na výchovu v ranom detstve a na dostupnosť terciárneho vzdelávania, spoluprácu medzi podnikmi a školami, ponuku odbornej praxe a špeciálnej odbornej prípravy v odvetviach s nedostatkom pracovných síl (napr. zdravotníctvo, čisté technológie, informačné a komunikačné technológie), ako aj na zníženie miery predčasného ukončenia štúdií.

23. Víta zameranie Komisie na vzdelávanie a odbornú prípravu a je presvedčený, že odbornému vzdelávaniu a jeho kvalite by sa mala venovať väčšia pozornosť prijatím konkrétnych opatrení, tak vo fáze výberu povolania, ako aj vo fáze samotnej odbornej prípravy a nadobúdania vedomostí. Hospodárstvo v EÚ potrebuje viac remeselníkov, inžinierov a technikov, aby sme boli konkurencieschopní v globalizovanom svete. Bohužiaľ stále menej ľudí v EÚ prejavuje záujem o odbornú prípravu, a to aj napriek tomu, že ponúka výborné príležitosti na boj proti nezamestnanosti a udržateľný rozvoj hospodárstva.

24. Trvá na tom, že by sa celoživotné a neustále odborné vzdelávanie malo vysoko ceniť. Európska únia by mala predstaviť dostatočné dlhodobé opatrenia a vyčleniť dostatočné finančné prostriedky z Európskeho sociálneho fondu na zlepšenie úrovne odbornej prípravy.

25. Zdôrazňuje, že okrem intenzívneho zamerania na zamestnateľnosť z hľadiska pracovnej sily je potrebné venovať väčšiu pozornosť dopytu na trhu práce. Je skutočnosťou, že nezamestnaní sú prevažne ľudia s nízkou kvalifikáciou, na voľné pracovné miesta sa vyžaduje vysoká kvalifikácia a že v týchto časoch krízy potrebujeme doplnkové opatrenia na strane dopytu s nástrojmi na strane ponuky, ktoré nebudú zamerané len dereguláciou trhu práce, znižovaním nákladov na prácu a poskytovaním stimulov, aby nezamestnaní prijímali zle platené pracovné miesta. Mali by sme zvyšovať kvalifikáciu ľudí s nízkou kvalifikáciou a nezamestnaných tým, že im poskytneme nevyhnutné vzdelávacie kapacity.

26. Vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne a miestne samosprávy, aby podporovali lepšie predvídanie potrieb budúcich kvalifikácií, starali sa o lepšie prispôbenie kvalifikácií potrebám trhu práce a preklenuli priepastné rozdiely medzi svetom vzdelávania a práce. K účasti na pracovnom trhu je potrebné podnecovať pružne a nebyrokraticky, a to predovšetkým v najnižších segmentoch trhu práce. Napríklad v Holandsku vláda, podniky a ústavy vzdelávania podpísali „Technologický pakt“, ktorého cieľom je zlepšiť prepojenie medzi vzdelávaním a trhom práce v technologických odvetviach, a teda zmenšiť nedostatok technického personálu. Technologický pakt sa dohodol na národnej úrovni, ale z veľkej časti pozostáva z činností, ktoré sa budú vykonávať regionálne alebo odvetvovo s využitím už existujúcich štruktúr, napríklad rôznych miestnych stredísk odborných poznatkov potrebných na rozvoj talentov nazývaných „kenniserwerkplaatsen“, miest vhodných na život a sústavy starostlivosti o zdravie obyvateľstva v Rotterdame.

27. Zdôrazňuje, aké dôležité je čo najviac využiť celý pracovný potenciál. Pre ľudí na okraji trhu práce možno zaviesť podporné opatrenia, ktoré spadajú do právomocí štátnych orgánov a/alebo orgánov nižších územných celkov.

28. Odporúča, aby sa k trom pilierom prístupu Európskej komisie na zlepšenie aktívneho začlenenia ľudí, ktorí sú najväčšmi vylúčení z trhu práce, teda k podpore dostatočného príjmu, aktívnemu začleňovaniu a kvalitným službám pridala ešte (sociálna) účasť. Účasť na spoločenskom dianí a sociálne začlenenie musia byť rozhodujúcimi prvkami pri plnení našich sociálnych ambícií, ako aj pri rozvoji a zachovávaní štátov so

(2) Závery zo zasadnutia Európskej rady, 13. – 14. decembra 2012, I. Hospodárska politika, bod 2.

silným sociálnym zabezpečením. Občanom by sa malo umožniť, aby naplno rozvinuli svoj potenciál a maximálne využili a ďalej rozvíjali všetky svoje zručnosti, pričom cieľom je ich osobná ekonomická sebestačnosť.

29. Požaduje ďalšie objasnenie v oblasti *podmienosti* dostupnosti sociálnych vymožeností. Podmienenosť sa môže považovať za prijateľnú, ak dochádza k sociálnym transferom na to, aby sa jednotlivcom poskytla jednak podpora, a jednak stimuly na opätovné začlenenie do trhu práce, vzdelávanie alebo odbornú prípravu.

30. Vzhľadom na odhady, že približne 56 miliónov ľudí v EÚ starších ako 15 rokov nemá bankový účet, výbor víta návrh Komisie dať každému jednotlivcovi v Európskej únii právo na základný bankový účet.

31. Víta zámer Komisie preskúmať používanie nových finančných nástrojov a osobitne sociálnu návratnosť investícií a investičné dlhopisy so sociálnym dosahom na zvýšenie pákového účinku verejných investícií do sociálnej oblasti a žiada Komisiu, aby predložila podrobnejšie návrhy k tejto problematike tým, že vypracuje pravidlá EÚ o obstarávaní, ktorými sa bude overovať sociálna návratnosť investícií. V tejto súvislosti podporuje navrhované zavedenie sporiaceho účtu Európskej únie, ktorý by pre EÚ mohol byť doplnkovým zdrojom financovania dosahovania cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti a rastu na miestnej a regionálnej úrovni.

32. Zdôrazňuje, že členské štáty, regióny a miestne samosprávy by mali využívať rôznorodosť svojich občanov. Predpokladom inovácií je začleňujúca kultúra, v ktorej je bezpečné byť jedinečným a cez túto rôznorodosť sa spájať s inými.

33. Poznamenáva, že mnohé miestne a regionálne samosprávy už vyvíjajú a uplatňujú úspešné programy na riešenie výziev spomenutých v balíku dokumentov o sociálnych investíciách. Ako príklady možno uviesť jednotné kontaktné miesta (pre mládež), regionálne strediská mládeže a rodiny, stratégie bývania a prevencie bezdomovstva, stratégie zabezpečenia sociálnej návratnosti investícií, dlhopisy so sociálnym dosahom, domy talentov, sídliská vhodné pre deti a plnú angažovanosť. Mali by sa teda podporovať výmeny osvedčených postupov medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami. Spolupráca a partnerstvá umožňujú miestnym samosprávam čerpať z rozsiahlejšej ponuky zdrojov a skúseností a zároveň propagovať rozsiahlu účasť na rozvoji so svojimi partnermi z rôznych odvetví. Tieto skúsenosti by sme mali v plnej miere zohľadniť vytvorením databázy poznatkov, ktoré sa navrhuje v balíku dokumentov o sociálnych investíciách a podporiť tieto výmeny v súvislosti s programom sociálnych zmien a inovácií.

34. Poukazuje na to, že európsky integračný fond (INTI) a Európsky sociálny fond (ESF) financujú integračné programy. Zdroje financovania však často obmedzujú rozsah poskytovania služieb. Malo by sa zdôrazniť, že vzhľadom na stále rastúcu mobilitu v EÚ, najbližší rozpočtový program by mal vyčleňovať finančné prostriedky na podporu mobilných občanov EÚ, spájať priority obidvoch fondov a vytvoriť program financovania pre všetkých občanov bez ohľadu na rozdielnu štátnu príslušnosť. Tieto nové rozpočty by sa mohli použiť na financovanie začlenenia občanov EÚ do programov jazykového vzdelávania a výberu povolania v úzkej spolupráci s inými subjektmi, ako sú mimovládne organizácie, a osobitne v spolupráci so súkromnou sférou. Komisia musí využiť svoj vplyv na to, aby niektoré miestne a regionálne samosprávy vo vysielajúcich krajinách podnietila k využívaniu ESF a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERFR).

35. Konštatuje, že aj keď migrácia v rámci členských štátov a medzi členskými štátmi je jednou z možností, ako mohli jednotlivci reagovať na hospodársku recesiu, komplexnejšie a dlhodobé sociálne investície v regiónoch a obciach, ktoré majú najlepšie postavenie na to, aby chápali osobitosti svojich regiónov a spoločenstiev, môžu priniesť trvalejšie riešenia krízy tým, že sa zníži tlak na jednotlivcov, ktorí opúšťajú svoje domovy, rodiny a spoločenstvá, aby si našli prácu. Okrem toho môže byť schopnosť jednotlivcov vysťahovať sa do iného členského štátu pri hľadaní práce alebo využívaní príležitostí na vzdelávanie atď. obmedzená neprimeranými jazykovými znalosťami. Možno bude potrebné obnoviť úsilie o zlepšenie vyučovania jazykov, aby sa podporila krátkodobá migrácia, kým sa nenájdu dlhodobé riešenia. Okrem toho sa tým podporí sociálne začleňovanie.

36. Podporuje názor Komisie na miestne vplyvy demografických zmien a starnutia obyvateľstva, ktoré so sebou prinášajú nové výzvy pre sociálnu infraštruktúru a prístupnosť verejných priestranstiev a zariadení. S nárastom chudoby starších ľudí sa objavuje potreba udržateľných sústav sociálneho zabezpečenia a služieb, ktoré musia byť pre každého fyzicky aj cenovo dostupné. Asistenčný model sa musí prekonať v prospech preventívneho modelu, ktorý dlhšie zachová funkčnú nezávislosť a vzťahovú integráciu populácie. Osobitná pozornosť by sa mala venovať propagácii aktívneho starnutia Európanov v zdraví a malo by sa prejsť z inštitucionálneho prístupu na prístup vychádzajúci zo spoločenstiev.

37. Vyslovuje poľutovanie, že v pracovnom dokumente Komisie o dlhodobej starostlivosti v starnúcej spoločnosti sa nevenuje pozornosť problematike chudoby, sociálneho vylúčenia a dôstojných príjmov starších ľudí, čo zasa môže viesť k zvýšeniu potreby dlhodobej starostlivosti. Výboru tiež chýba podrobnejší rozbor toho, ako môžu štrukturálne fondy podporovať investície do dlhodobej starostlivosti.

38. Domnieva sa, že balík dokumentov o sociálnych investíciách by mal ísť ruka v ruke s väčším uznaním úlohy sociálneho hospodárstva, ak sa vezme do úvahy skutočnosť, že v EÚ pôsobia 2 milióny podnikov sociálneho hospodárstva (t. j. 10 % všetkých európskych podnikov), ktoré zamestnávajú viac ako 11 miliónov platených zamestnancov (6 % ekonomicky činného obyvateľstva EÚ). Pripomína preto svoju požiadavku vytvoriť štatút európskej vzájomnej spoločnosti, ktorú v marci 2013 podporil aj Európsky parlament.

39. Zdôrazňuje význam vzájomnej spolupráce medzi odborníkmi zo zdravotníctva a sociálnej starostlivosti a medzi formálnymi a neformálnymi sieťami v spoločenstve. Potrebné sú poznatky o rozličných druhoch susedskej podpory a doplnkových úlohách dobrovoľníkov, odborníkov a susedov, ktorí túto podporu poskytujú. Odborníci by sa mali viac identifikovať s miestnym sídelným celkom, v ktorom kooperačná a uľahčujúca úloha môže posilniť a sprostredkovať susedskú podporu a dobrovoľnícku prácu. Tento nový prístup k riadeniu, ktorý je v niektorých európskych mestách úspešný, by sa mal podporovať nástrojmi na európskej úrovni, aby sa v Európe šíрили osvedčené postupy. Vhodnou metódou môže byť implementácia systémov umožňujúcich tak informovanosť občanov (sociálna a zdravotná dokumentácia), ako aj prístup k informáciám o dostupných prostriedkoch a službách (katalóg alebo zoznam služieb a prostriedkov, použiteľných inovačných technológií, ako je napríklad starostlivosť na diaľku, dohľad na diaľku atď.).

40. Vyzýva EÚ, aby zvážila možnosť stanoviť po dohode s členskými štátmi rámec európskeho sociálneho bývania, ako to žiadal vo svojom stanovisku z októbra 2011 a ako to Európsky parlament žiadal vo svojom uznesení z 11. júna 2013. Sociálne bývanie síce nepatrí výslovne medzi právomoci EÚ, ale množstvo politík EÚ (politika konkurencieschopnosti, vnútorný trh, štrukturálne fondy, politika energetickej účinnosti, ekologické normy atď.) majú priamy vplyv na sociálne bývanie. Preto je potrebný koordinačný rámec, ktorým by sa zabezpečil súlad so základnými právami a súlad jednotlivých politík EÚ s vplyvom na bývanie. V tejto súvislosti výbor pripomína, že verejné orgány môžu podľa Zmluvy o EÚ slobodne rozhodovať o tom, ako sa sociálne bývanie bude organizovať a ktoré domácnosti majú naň nárok. Taktiež sa domnieva, že sociálne bývanie je kľúčovým prvkom súdržnosti a nemalo by sa obmedzovať iba na znevýhodnené osoby, aby sa podporovalo premiešanie sociálnych vrstiev.

41. Pripomína členským štátom a Komisii, že výdavky na sociálne bývanie ako základ strategických sociálnych investícií prispievajú k uspokojovaniu naliehavých sociálnych potrieb a trvalo prispievajú aj k vytváraniu miestnych pracovných príležitostí, ktoré nie je možné presunúť inde, k stabilizácii hospodárstva tým, že bránia nafukovaniu trhu s nehnuteľnosťami, a k boju proti zmenám podnebia a proti energetickej chudobe. Okrem toho zdôrazňuje, že sociálne bývanie zohráva kľúčovú úlohu v riešení bezdomovstva a uplatňovaní stratégií bývania a prevencie bezdomovstva, ktoré žiada Komisia.

42. Víta, že medzi tematické priority balíka dokumentov o sociálnych investíciách bolo zaradené bezdomovstvo a že členské štáty boli vyzvané „bojovať proti bezdomovectvu prostredníctvom komplexnej stratégie založenej na prevencii, metódach, ktorých prioritou je bývanie, a preskúmaní predpisov a postupov týkajúcich sa vystahovania, berúc do úvahy kľúčové zistenia usmernení na boj proti bezdomovectvu, ktoré obsahuje tento balík“. V tejto súvislosti výbor žiada Komisiu, aby vypracovala konkrétny rámec EÚ na podporu aktérov a predovšetkým príslušných štátnych, regionálnych a miestnych orgánov, vďaka čomu by pokročili v riešení problematiky bezdomovstva, a aby pritom zohľadnila jeho príslušné stanovisko z vlastnej iniciatívy.

43. Zdôrazňuje, že na to, aby sme úspešne dosiahli naše sociálne ciele, musíme zreformovať naše prístupy tak, aby sa zlepšila kvalita výsledkov pre príjemcov určitej pomoci a dosiahla účinnosť a efektívnosť. V boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu sú potrebné sociálne inovácie, ktoré by sa mali začleniť do predpisov o štrukturálnych fondoch, ale mali by mať aj významnú úlohu v programe Horizont 2020 a účinnú podporu z Programu Európskej únie v oblasti sociálnej zmeny a inovácie. Preto by hlavné iniciatívy stratégie Európa 2020, hlavne Európska platforma proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, mali predstavovať referenčný rámec na lepšie dosiahnutie vytýčených cieľov.

44. Poukazuje na to, že súčasná spoločnosť je od vedy a technológie závislá nielen z hľadiska hospodárskeho rastu, ale aj z hľadiska sociálneho zabezpečenia a pokroku. Interakcia medzi vedou a výskumom na jednej strane a spoločnosťou a občanmi na druhej strane je však často nedostatočná a niekedy chýba úplne. Budúce financovanie európskeho výskumu preto musí byť zamerané nielen na technologické vedy, ale aj na spoločenské vedy a humanitné oblasti, aby sa rozvíjali prakticky využiteľné poznatky a výskum problémov obyvateľnosti mestských sídel a riedko osídlených oblastí a aby sa takéto pre prax relevantné poznatky šíрили medzi osobami zodpovednými za mestské a územné plánovanie. Na zozbieranie systematických poznatkov o účinnosti politických opatrení, teda prečo sú účinné a pre ktoré sociálne skupiny za akých okolností, sú veľmi odporúčané moderné hodnotiace výskumné nástroje. Výbor víta iniciatívu, s ktorou sa Komisia venuje podpore sociálnych inovácií a snáh o výmenu informácií o inovačných skúsenostiach.

45. Poukazuje na skutočnosť, že regionálnou politikou EÚ sa udržateľný mestský rozvoj podporuje od roku 1989. Zo štrukturálnych fondov tejto politiky sa investuje do projektov, ktorými sa podporuje dobrá miestna správa vecí verejných, zabezpečuje sa udržateľné mestské prostredie, podporuje sociálne začleňovanie a rovnosť, ozdravujú sa mestské oblasti a povzbudzuje sa hospodársky rast a zamestnanosť. Vzhľadom na blízkosť miestnych a regionálnych orgánov k občanom a ich odborné znalosti na zisťovanie miestnych potrieb a aspirácií, treba pripomenúť, že súčasná štruktúra financovania by mala

byť prispôsobivejšia miestnym potrebám a mala by orgánom miest a mestských území umožniť prevziať väčšiu zodpovednosť a vedúcu úlohu v koordinácii celkových prístupov na úrovni miest alebo metropolitných území. Aby sa podporila územná súdržnosť a celkové prístupy vychádzajúce z oblastných potrieb, mala by sa zlepšiť koordinácia ESF a EFRR.

46. Víta návrh aby sa v každom členskom štáte z ESF vyčlenilo aspoň 20 % na podporu sociálneho začlenenia a boj proti chudobe. Výbor by si želal ďalšie ubezpečenie v tejto oblasti, aby sa zabezpečilo, že financovanie sa bude správne riadiť a bude cieľené tak, aby sa pomáhalo tým, ktorí to najviac potrebujú. Na tento účel môže byť nevyhnutné vytvoriť fondy v jednotlivých členských štátoch skôr na regionálnej, než na ústrednej úrovni, založené na súbore faktorov na stanovenie najpotrebnejších podporných opatrení (ukazovatele chudoby, HDP na obyvateľa, zamestnanosť, úroveň vzdelania, prisťahovalctvo atď.).

47. Žiada bezprostredné uplatňovanie iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a tvrdí, že je potrebné do systémov záruk pre mladých zahrnúť mladých ľudí až do veku 30 rokov. Podporuje odporúčanie Komisie o zárukách pre mladých s cieľom včas zasiahnuť v prospech rizikových jednotlivcov, ktorí sa nevytvárajú, nie sú zamestnaní, ani sa odborne nepripravujú. Zdôrazňuje kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri takomto zasahovaní. Vyjadruje veľkú obavu z toho, že iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí nemá dostatočné financovanie na celé programové obdobie (6 miliárd EUR) a žiada, aby sa v prvých rokoch viacročného finančného rámca neodkladne prednostne vyčlenili značné prostriedky na rozpočtovú položku tejto iniciatívy. Kvalifikačné požiadavky kladené na regióny NUTS II by sa nemali opierať iba o kritérium 25 % nezamestnanosti mladých, ale zohľadňovať aj podstatnú regionálnu odchýlku od priemernej celoštátnej nezamestnanosti mladých.

48. Poukazuje na to, že ESF by sa preto mal viac zamerať na skutočné potreby občanov tým, že umožní miestnym a regionálnym samosprávam väčšiu pružnosť pri stanovovaní cieľov na miestnej úrovni. Miestne a regionálne samosprávy by mali byť zapojené do stanovovania priorít ESF a spravovania finančných prostriedkov ESF. Pokiaľ ide o právne predpisy, nariadenie, ktorým sa bude riadiť budúci ESF, by miestnym a regionálnym samosprávam malo vyčleniť významnejšiu úlohu v strategickej správe a riadení ESF. Výbor tiež žiada, aby sa zaviedla povinnosť orgánov spravujúcich ESF preukazovať, že miestne a regionálne samosprávy boli zapojené do stanovovania priorít prevádzkových programov a následného strategického riadenia ESF.

49. Konkrétnejšie s odkazom na svoje predchádzajúce stanoviská týkajúce sa mestského programu EÚ a kodanského samitu

z roku 2012 sa domnieva, že je niekoľko možností, ktoré by zlepšili praktické zapojenie miest: operačné programy s jasným zameraním na mestá, účasť miest ako sprostredkovateľských orgánov a ich účasť v správnych radách, riadiacich výboroch a poradných skupinách ESF, práca riadiacich orgánov ESF v partnerstve s mestami pri príprave a uplatňovaní programov. Niektorým veľkým mestám môže vyhovovať, aby mali svoje vlastné operačné programy.

50. Žiada, aby ESF podporoval inovatívne modely služieb a aby nový právny rámec uľahčoval a financoval rozvoj služieb vychádzajúcich zo základného spoločenstva, ktorými sa budú podporovať opatrenia politiky zamestnanosti.

51. Výbor pripomína, že rozpočet na spoločnú poľnohospodársku politiku EÚ (SPP) je päťnásobne vyšší ako rozpočet ESF. Samozrejme, že to súvisí so skutočnosťou, že SPP je iba spoločná politika EÚ, zatiaľ čo sociálna politika sa z veľkej časti financuje z rozpočtov členských štátov a ich územných celkov. Túto nerovnováhu by však verejnosť mohla interpretovať aj tak, že sa sociálnej politike EÚ nestanovila dostatočná priorita. Výbor preto požaduje, aby obnovené zameranie na opatrenia sociálnej politiky EÚ bolo sprevádzané zvýšením zdrojov ESF.

52. Víta celkový územný investičný prístup Európskej komisie v novom období využívania štrukturálnych fondov na konsolidáciu sociálneho, hospodárskeho a hmotného rozvoja. Vzhľadom na osobitný význam miest v sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti musí byť európska podpora podstatne vyššia než navrhnutý minimálny cieľ 5 %.

53. Konštatuje, že prísne predpisy EÚ o verejnom obstarávaní a štátnej pomoci by sa mali viac zosúladiť so sociálnou politikou, aby sa umožnila jej efektívnejšia príprava a implementácia. Na dosiahnutie tohto súladu vyzýva Európsku komisiu, aby predložila návrh ako zlepšiť akosť a dostupnosť sociálnych služieb všeobecného záujmu v zmysle článku 14 Zmluvy o fungovaní EÚ.

54. Odporúča, aby sa dokument implementoval v úzkej synergii s ostatnými pracovnými dokumentmi útvarov Komisie týkajúcimi sa oznámenia, aby sa zabezpečila zosúladená a efektívnejšia implementácia. Vyzýva Komisiu, aby sa rozhodla pre holistický prístup k tejto problematike a do tohto procesu sa zapojila priamo s miestnymi a regionálnymi samosprávami.

55. Žiada Komisiu, aby vypracovala konkrétny plán implementácie balíka dokumentov o sociálnych investíciách. Mal by zahŕňať mechanizmus monitorovania, koordinácie, nadnárodnej výmeny a vzájomného oboznamovania s tematickými prioritami, ako je nezamestnanosť mladých, vzdelávanie, bezdomovstvo, chudoba detí a starostlivosť o osoby s postihnutím a závislé osoby. V rámci európskeho semestra by sa s miestnymi a regionálnymi samosprávami mali viesť konzultácie pri vypracovávaní ročných prieskumov rastu a samosprávy by mali zohrávať väčšiu úlohu pri monitorovaní pokroku. Na členské štáty by sa malo naliehať, aby rozšírili rozsah konzultácií s miestnymi a regionálnymi samosprávami, rozsah ich informovania a zapájania do rozhodovania, keďže väčšina sociálnych investícií sa miestnych a regionálnych samospráv bytostne týka.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Akčný plán pre podnikanie 2020

(2013/C 356/12)

VÝBOR REGIÓNŮV

- uznáva význam akčného plánu a poukazuje na dôležitosť koordinovania krokov zo strany orgánov na nadnárodnej, národnej a predovšetkým regionálnej a miestnej úrovni s cieľom úspešne plniť ciele plánu;
- zdôrazňuje, že zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do realizácie akčného plánu je kľúčové, pretože miestne a regionálne orgány predstavujú pre MSP a poskytovateľov podpory podnikania najbližšiu úroveň riadenia a pretože väčšina MSP je zakotvená na regionálnych a miestnych trhoch, na ktorých aj pôsobí;
- zdôrazňuje, že ocenenie Podnikateľský región roka (EER), ktoré udeľuje Výbor regiónov od roku 2010, môže slúžiť ako európske referenčné kritérium pre rozvoj a implementáciu politík priaznivých pre podnikanie a pre podporu určenú MSP a stratégie orientované do budúcnosti;
- zdôrazňuje, že dôležitejšiu úlohu by mali mať samostatná zárobková činnosť a rozvoj podnikov, ktoré by mali byť vnímané ako reálna a vítaná alternatíva. Zdôrazňuje, že je dôležité ďalej podporovať sociálne podnikanie ako cennú alternatívu tradičným spôsobom podnikania v ziskových a neziskových formách;
- zdôrazňuje, že Európa by mala mladým ľuďom prezentovať podnikanie ako životaschopnú a sľubnú kariérnu možnosť, a tak oživiť ducha podnikania. Upozorňuje, že jednou z úloh miestnych a regionálnych orgánov je podporovať vzdelávanie a vnášať do neho podnikateľský rozmer.

Spravodajca

Paweł ADAMOWICZ (PL/ELS), primátor mesta Gdansk

Referenčný dokument Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Akčný plán pre podnikanie 2020 – Opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe

COM(2012) 795 final

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY**VÝBOR REGIÓNOV**

1. víta oznámenie Komisie o akčnom pláne pre podnikanie 2020, ktorého cieľom je podporovať duch podnikania v Európe, poskytnúť lepší prístup k financiam, poskytovať vysoko kvalitné podporné služby, rozvíjať vzory a osloviť konkrétne skupiny;
2. opäť vyjadruje plnú podporu krokom zameraným na podnietenie podnikania a búranie bariér brániacich rozvoju malých a stredných podnikov, a uznáva tak ich kľúčovú úlohu pri zvyšovaní konkurencieschopnosti Európskej únie;
3. zdôrazňuje, že všetky orgány na všetkých úrovniach by sa mali snažiť o racionalizáciu svojich povolovacích a kontrolných postupov a iných úradných opatrení. Mali by sa snažiť o zjednodušenú výmenu informácií, zjednotenú terminológiu a také operačné systémy, cez ktoré sa môžu automaticky získavať informácie z iných systémov a databáz.
4. poukazuje na to, aké dôležité je rýchle vykonanie už schválených rozhodnutí. Ďalšie teoretické diskusie by neprispeli k rozvoju podnikateľského prostredia;
5. zdôrazňuje, že nedávny hospodársky pokles bol veľmi zložitý pre európskych malých a stredných podnikateľov, najmä v okrajových regiónoch, v ktorých sa výrazne zvýšil počet neúspechov v podnikaní;
6. uznáva kľúčový význam vhodného podnikateľského prostredia a intaktného vnútorného trhu pre hospodársku obnovu a rast Európy a vyššiu sociálnu súdržnosť;
7. zdôrazňuje, že miestne a regionálne podnikateľské prostredie je rozhodujúcim faktorom pre úspech: mali by sa prijať opatrenia na rozvoj inovačných schopností a pestovanie mentality vedúcej k otvoreným inováciám, ktorých základom sú okrem iného účinné využívanie vedomostí z rôznych zdrojov a motivačný dialóg, spolupráca a spoločná tvorivosť;
8. vníma akčný plán ako potrebný krok pri podpore vytvárania priaznivého prostredia pre podnikateľov v rámci jednotného trhu, ktorý zároveň prispieva k hospodárskej obnove v EÚ;
9. podporuje voľbu priorít akčného plánu zastúpených v jeho troch pilieroch (rozvoj vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti podnikania, vytvorenie vhodného podnikateľského prostredia, a vzory a oslovenie špecifických skupín) a víta očakávané výsledky tohto plánu;
10. zdôrazňuje, že dôležitejšiu úlohu by mali mať samostatná zárobková činnosť a rozvoj podnikov, ktoré by mali byť vnímané ako reálna a vítaná alternatíva. Sú nevyhnutnými faktormi na posilnenie konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva, preto si tieto aspekty vyžadujú viacúrovňovú a integrovanú podporu. To znamená, že na všetkých úrovniach verejnej správy treba prijať opatrenia na zásadné zníženie byrokracie pre samostatne zárobkovo činné osoby, zlepšenie ich sociálnej ochrany a nárokov na dôchodok a zníženie daňového zaťaženia;
11. konštatuje nedostatočné zastúpenie žien v podnikateľskej sfére, v rámci ktorej tvoria iba 30 %. Výbor považuje za zásadný prínos rodovo orientovanej odbornej prípravy a podpory na zvýšenie počtu podnikateľiek a požaduje zriadenie podnikateľských stredísk určených ženám;
12. opätovne sa obracia na Komisiu so žiadosťou uvedenou v nedávnych stanoviskách o priemyselnej politike ⁽¹⁾ a o regionálnej štátnej pomoci ⁽²⁾, aby sa venovala otázke „prahových efektov“ týkajúcej sa definovania kategórii podnikov a preskúmala definíciu MSP. Konkrétne by mala Komisia zdokonaľiť „svoje analytické schopnosti a používanie nástrojov na podporu podnikov, pričom by mala preskúmať možnosť vytvoriť, podobne ako to urobila v prípade agro-potravinárskeho priemyslu, medzi MSP a veľkými podnikmi novú kategóriu stredne veľkých podnikov, ktoré zamestnávajú od 250 do 750 zamestnancov a ktorých obrat nepresahuje 200 miliónov EUR. Výbor tiež vyzýva, aby sa uvažovalo o zohľadnení stredne veľkých

⁽¹⁾ Stanovisko VR z 11. apríla 2013, CDR2255-2012_00_00_TRA_AC, bod 18.

⁽²⁾ Stanovisko VR z 31. januára 2013, CDR2232-2012_00_00_TRA_AC, bod 45.

podnikov zamestnávajúcich 250 až 5 000 pracovníkov, ktoré vznikli z rastúcich MSP a v budúcnosti budú výrazne prispievať k vytváraniu bohatstva Európy. Týmto novým kategóriám podnikov by mohla byť poskytnutá primeraná miera podpory, ktorá by bola vyššia ako miera podpory poskytovaná veľkým podnikom a nižšia než miera podpory poskytovaná MSP;

13. poukazuje na skutočnosť, že remeslá ako súčasť sektora MSP zohrávajú a naďalej zohrávajú dôležitú úlohu pri raste európskej ekonomiky ako základ priemyselného rozvoja a mali by sa viac zohľadniť ich konkrétne potreby. Týka sa to najmä rozvoja a posilnenia stredísk odbornej prípravy;

14. chce tiež zdôrazniť osobitnú úlohu podnikov, ktoré pôsobia v sektore sociálneho a solidárneho hospodárstva. Tieto podniky prispievajú k hospodárskej činnosti a sociálnemu prepojeniu v znevýhodnených oblastiach a plnia úlohy všeobecného záujmu, ktoré sú dôvodom na to, aby sa s nimi zaobchádzalo odlišným spôsobom, najmä pokiaľ ide o reguláciu výšky verejnej pomoci;

15. poukazuje na to, že pokračujúca dezindustrializácia môže mať vplyv na zamestnanosť a prosperitu v Európe. EÚ by preto mala podnecovať štrukturálne reformy, aby posilnila svoju konkurencieschopnosť v medzinárodnom meradle, najmä v oblasti priemyselného potenciálu;

16. súhlasí, že úloha podnikateľov v spoločnosti si zaslúži väčšie uznanie a mala by sa výrazne posilniť;

17. víta otvorený a inkluzívny prístup akčného plánu, ktorý zasahuje širokú skupinu zainteresovaných subjektov a uvádza, že sa doň zapojí široké spektrum činných MSP, začínajúci podnikatelia a prípadní noví podnikatelia;

18. je odhodlaný podporovať rozvoj podnikania v Európe a plnú implementáciu Akčného plánu pre podnikanie 2020 a iniciatívy Small Business Act (SBA) pre Európu na miestnej a regionálnej úrovni;

19. vyjadruje sklamanie, že miestnym a regionálnym orgánom v akčnom pláne nebola priznaná úloha, ktorú si zaslúhujú, a to napriek skutočnosti, že miestne a regionálne orgány zohrávajú nenahraditeľnú úlohu pri dosahovaní všetkých cieľov stanovených v rámci troch hlavných pilierov akčného plánu;

20. zdôrazňuje kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov v hlavných oblastiach Akčného plánu pre podnikanie 2020, t. j. vzdelávanie a odborná príprava, uplatňovanie

transparentných administratívnych postupov, vytváranie podporného prostredia pre podnikateľov a podpora podnikania;

21. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány vo všetkých členských štátoch už prijali mnohé dôležité opatrenia a iniciatívy v oblastiach akčného plánu;

22. vyjadruje sklamanie, že nie je dostatočne zohľadnená úloha miestnych a regionálnych orgánov pri realizácii akčného plánu, pričom o regionálnom rozmere sa hovorí len ako o súčasť horizontálnej siete na podporu podnikov;

23. zdôrazňuje, že zapojenie miestnych a regionálnych orgánov do realizácie akčného plánu je kľúčové, pretože miestne a regionálne orgány predstavujú pre MSP a poskytovateľov podpory podnikania najbližšiu úroveň riadenia a pretože väčšina MSP je zakotvená na regionálnych a miestnych trhoch, na ktorých aj pôsobia;

24. zdôrazňuje ústrednú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri poskytovaní organizačných a politických podnetov, ktoré uvoľňujú synergie spolupráce medzi regionálne pôsobiacimi subjektmi, ako sú obchodné alebo remeselné komory, profesijné organizácie, technologické centrá, technologické parky, podnikateľské inkubátory, univerzity, iniciatívy klastrov, alebo inými subjektmi, ktoré sú vhodnými partnermi pri podpore MSP, začínajúcich podnikateľov, začínajúcich podnikov s vysokým rastom a iných podnikov v ich projektoch;

25. zdôrazňuje, že miestne a regionálne subjekty sú zodpovedné za tvorbu regionálnych podnikateľských stratégií, ktoré môžu byť podporené výraznejšie ako v minulosti počas ďalšieho finančného výhľadu EÚ, konkrétne zo štrukturálnych fondov;

26. zdôrazňuje, že je potrebný výraznejší zásah a podpora zo strany verejného sektora pri poskytovaní verejných statkov a služieb, informácií, odborných poznatkov a financií pre inovačné MSP a začínajúce podniky, vrátane rozvoja a odbornej prípravy riadiacich pracovníkov, najmä v oblasti finančného plánovania, stratégie a marketingu pre progresívnych podnikateľov;

27. domnieva sa, že je potrebné zlepšiť prístup a metódy mnohých bánk v oblasti hodnotenia podnikateľského rizika a financovania začínajúcich podnikov a MSP. V prípadoch, keď verejné orgány naďalej poskytujú podporu bankám, by táto otázka mala byť prioritná;

28. zdôrazňuje, že ocenenie Podnikateľský región roka (EER), ktoré udeľuje Výbor regiónov od roka 2010, môže slúžiť ako európske referenčné kritérium pre rozvoj a implementáciu politík priaznivých pre podnikanie a pre podporu určenú MSP a stratégie orientované do budúcnosti. EER môže tiež podporiť rozvoj miestnych a regionálnych partnerstiev SBA pre „podnikateľské partnerstvá“, a tak pomáhať plniť ciele akčného plánu a programu COSME;

29. uznáva dôležitú úlohu MSP ako hlavnej hybnej sily pre tvorbu pracovných miest a hospodárskeho rastu v Európe (85 % úplne nových pracovných miest v EÚ medzi rokmi 2002 a 2010 vytvorili MSP) a zdôrazňuje výzvu pre miestne a regionálne orgány pri nadvязovaní kontaktov s MSP, poskytovaní konkrétnej podpory pre početné rozličné typy MSP, a to najmä mikropodniky, a zavádzaní najlepších podporných opatrení;

30. uznáva, že hoci miestne a regionálne orgány zohrávajú dôležitú úlohu pri odstraňovaní prekážok podnikania, EÚ prislúcha významná úloha v celom procese, a to zabezpečením hladkého fungovania jednotného trhu a zlepšením podnikateľského prostredia;

31. uznáva význam akčného plánu a poukazuje na dôležitosť koordinovania krokov zo strany orgánov na nadnárodnej, národnej a predovšetkým regionálnej a miestnej úrovni s cieľom úspešne plniť ciele plánu;

32. zohľadňuje horizontálnu, prierezovú povahu projektov na podporu podnikania a zdôrazňuje potrebu intenzívnejšej spolupráce medzi jednotlivými generálnymi riaditeľstvami Európskej komisie;

33. vyzýva, so zreteľom na vyššie uvedené, Európsku komisiu, aby zabezpečila plnú komplementaritu medzi rozličnými programami financovania EÚ pre podniky, najmä medzi programom COSME, štrukturálnymi fondmi a programom Horizont 2020, aby sa maximálne využili synergie a vyhlo sa neefektívnemu zdvojovaniu;

34. zdôrazňuje, že možné zdvojovanie krokov by mohlo byť neefektívne a neúčinné, a preto vyzýva na zosúladenie a koordináciu vykonávaných politických opatrení na rozličných úrovniach riadenia;

35. zohľadňuje závažnosť problému, a preto požaduje podrobnejšie informácie o konkrétnych finančných prostriedkoch vyčlenených na implementáciu rozličných navrhovaných opatrení;

36. vyjadruje sklamanie, že oznámenie nezohľadňuje osobitosti rozličných podnikateľských kultúr a ekosystémov v jednotlivých európskych regiónoch, predovšetkým rozdiely medzi „starými“ a „novými“ členskými štátmi, metropolitnými a nemetropolitnými regiónm, ako aj ústrednými a okrajovými regiónm;

37. vyzýva miestne a regionálne orgány, aby viac podporovali podnikateľskú dynamiku a podnecovali udržateľný rast prostredníctvom inovačných podnikov vo svojich regiónoch;

38. zdôrazňuje opatrenia na implementáciu podnikateľského objavovania, ktoré sa považuje za jeden zo základných kameňov, na ktorých spočíva využívanie štrukturálnych fondov a inteligentná špecializácia;

39. vyzýva regionálnu a miestnu úroveň, aby rozvíjali svoje operačné programy tak, aby predbiehali konkrétne opatrenia na podporu cieľov akčného plánu a aby sa zabezpečila rôznorodosť a rodová rovnosť v partnerstvách v rámci štrukturálnych fondov;

40. zdôrazňuje, že ocenenie Výboru regiónov Podnikateľský región roka (EER) je dobrým príkladom, ktorý dokazuje, že regióny môžu rozvíjať stratégie do budúcnosti, ktoré sú konkrétne zamerané na podnikanie a prispôbenú podporu MSP, aby lepšie reagovali na spoločné a konkrétne regionálne výzvy, s ktorými sa stretávajú;

41. zdôrazňuje, že všetky regióny, ktoré získali ocenenie EER (2011 – 2013), zaviedli zaujímavé nové opatrenia alebo rozšírili existujúce opatrenia, aby formovali regionálnu tvorbu hospodárskej politiky;

42. vyzýva na rozvoj siete EER s využitím hlavného programu Európskej komisie COSME (2014 – 2020) ako jedného z vhodných kanálov;

43. vyzýva na plnenie cieľov uvedených v COSME (Program pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP), ktorý má uľahčiť prístup k financiám pre MSP, vytvárať priaznivé prostredie pre podnikanie a rast, podporovať podnikateľskú kultúru v Európe, zvýšiť udržateľnú konkurencieschopnosť podnikov v EÚ, pomáhať malým podnikom fungovať mimo ich domovských krajín a zlepšiť ich prístup na trhy;

44. víta zámer Európskej komisie zjednodušiť riadenie programu COSME v porovnaní s jeho predchodcami, ako je CIP (rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie, 2007 – 2013), s cieľom znížiť administratívne náklady a zamerať sa na lepšie podporné opatrenia pre podniky;

45. žiada, aby bol Výbor regiónov pozvaný na budúce stretnutia riadiaceho výboru COSME;

46. zdôrazňuje, že akčný plán by sa mal zamerať na všeobecný politický rámec, a vyjadruje sklamanie, že podnikateľskú dilemu vníma Európska komisia predovšetkým ako kvantitatívnu výzvu (zvyšovanie počtu podnikov);

47. zdôrazňuje opatrenia, ktoré by výrazne zvýšili činnosť začínajúcich podnikov prepojenú s univerzitami. Kľúčovým nástrojom je využitie preukázaných príkladov excelentnosti tak, aby sa mohli opakovať v celej EÚ;

48. zdôrazňuje, že inovačné a konkurencieschopné podniky sú kľúčom k hospodárskemu rastu a že je potrebné osobitne podporovať väčšiu snahu o rast na celosvetových trhoch a dosiahnuť globálnu konkurencieschopnosť. Ak majú zaostávajúce regióny dobehnúť zameškané a ak si majú ostatné zachovať konkurencieschopnosť v medzinárodnom meradle, je nevyhnutné podporovať rast efektívnych spoločností;

49. vyjadruje znepokojenie v súvislosti s tým, že v dôsledku demografických zmien mnohí rodinní podnikatelia dosiahnu v najbližších rokoch dôchodkový vek, avšak nie vždy dokážu nájsť svojho nástupcu, ktorý by podnik prevzal. Táto skutočnosť môže ohroziť budúcnosť podniku a pracovných miest;

50. zastáva názor, že na podporu internacionalizácie podnikov sa musia zlepšiť znalosti cudzích jazykov tak u podnikateľov, ako aj u študentov a žiakov. Takisto odporúča rozšíriť poznatky o možnostiach spoločného trhu Európskej únie a globálneho trhového prostredia;

51. opakuje, že financovanie EÚ by sa malo využívať aj pri zavádzaní modelu majster – učeň do podnikania. Prenos vedomostí medzi generáciami predstavuje značnú pridanú hodnotu, keďže starší zamestnanci môžu sprostredkovať svoj spôsob myslenia a know-how, kým mladší zamestnanci prinášajú nové myšlienky a nadšenie. Model majster – učeň tak funguje v oboch smeroch ⁽³⁾;

52. zdôrazňuje, že miestni a regionálni poskytovatelia podporných služieb podnikom by mali zintenzívniť úsilie, aby mohli MSP plne využívať potenciál jednotného trhu EÚ. V tejto súvislosti poukazuje na to, že by mali pokračovať aktivity siete Enterprise Europe Network (EEN);

53. zdôrazňuje, že ostatné subjekty, ako sú poskytovatelia podpory podnikom, univerzity, centrá transferu technológií, klastre atď. by mali prehodnotiť svoje zapojenie do systému regionálneho rozvoja, aby našli najlepšie možné modely spolupráce, ktoré umožnia regionálnym podnikom získať profesionálnu a komplexnú podporu, aby mohli vstúpiť na nové trhy;

54. súhlasí, že bez ohľadu na intenzívnu spoluprácu a partnerstvá musia byť regióny v EÚ schopné definovať vlastný potenciál rastu a spustiť inováciu v odvetví s nízkou technologickou náročnosťou, ako aj v odvetví špičkových technológií a rozvíjať napríklad stratégie inteligentnej špecializácie v súlade so špecifickými predpokladmi pre jednotlivé regióny;

55. uznáva, že pre niektoré európske regióny by kľúčové podporné technológie (pokročilé materiály, nanotechnológie, mikro- a nanoelektronika, biotechnológie a fotonika) mohli mať kľúčový význam ako hybná sila rastu a tvorby nových pracovných miest. Tieto odvetvia sú súčasťou prechodu na nízkouhlíkovú znalostnú ekonomiku. Podnikatelia pôsobiaci v oblasti týchto technológií by mohli výrazne prispieť k riešeniu súčasných spoločenských výziev a k modernizácii priemyslu EÚ;

56. zdôrazňuje, že popri tradičnom podnikaní je dôležité urýchliť opatrenia na výrazné zvýšenie akademického podnikania medzi študentmi doktorandského štúdia vo všetkých členských štátoch;

57. zdôrazňuje, že EÚ má podporné právomoci v oblastiach, ktoré zahŕňa akčný plán podliehajúci zásade subsidiarity. Zdôrazňuje, že akčný plán ponúka regionálnym a miestnym orgánom systém dobrovoľného charakteru;

58. uznáva, že navrhované kroky sa konkrétne zameriavajú na nedostatky politických opatrení a zlyhania trhu, ako sú informčné asymetrie, ktoré možno riešiť len na úrovni EÚ, a preto sú tieto kroky v súlade s Lisabonskou zmluvou;

59. uznáva, že akčný plán je v súlade so zásadou proporcionality. Veľkosť a rozsah plánovaných krokov by mali priniesť pozitívny vplyv prostredníctvom kumuláčnych a multiplikačných účinkov zameraných na konkrétne zlyhania trhu;

Podpora podnikateľského vzdelávania a odbornej prípravy

60. zdôrazňuje, že Európa by mala mladým ľuďom prezentovať podnikanie ako životaschopnú a sľubnú kariérnu možnosť, a tak oživiť ducha podnikania;

⁽³⁾ CdR 14/2012 fin, ECOS-V-025, bod 64.

61. zdôrazňuje, že jednou z úloh miestnych a regionálnych orgánov je podporovať vzdelávanie a vnášať do neho podnikateľský rozmer;

62. zdôrazňuje, že by sa mala uznať kapacita miestnych a regionálnych orgánov podporovať podnikanie;

63. vyzýva miestne a regionálne organizácie v oblasti odbornej prípravy a vzdelávania, aby poskytovali viac na mieru šitých formálnych a neformálnych príležitostí na vzdelávanie v oblasti rozvoja podnikania a podnikov pre konkrétne cieľové skupiny;

64. zdôrazňuje význam európskeho rámca pre kľúčové zručnosti, ktorý označil podnikateľské vzdelávanie za veľmi dôležité, spoločne s matematikou, spôsobmi riešenia problémov, komunikáciou, znalosťami cudzích jazykov a inými zručnosťami;

65. žiada Komisiu, aby podporovala na všeobecnovzdelávacích a vysokých školách vyučovanie o podnikaní s dôrazom na získavanie praktických zručností a vzájomné informálne učenie sa medzi podnikateľmi a žiakmi, resp. študentmi;

66. vyzýva miestne a regionálne orgány, aby zaviedli alebo zlepšili kvalitu podnikateľského vzdelávania a programy odbornej prípravy ponúkané v súčasnosti;

67. zdôrazňuje význam podnikateľskej osvetu a programov na zlepšovanie zručností od základných škôl, aby sa u mladej generácie podporil inovačný potenciál a chuť experimentovať;

68. domnieva sa, že miestne a regionálne orgány môžu zaviesť také vzdelávacie programy, ktoré by posilnili podnikateľského ducha mladých ľudí v hospodárskych odvetviach špecifických pre daný región, čím by prispeli k rozvoju príslušného hospodárskeho odvetvia aj celého regiónu;

69. zdôrazňuje dôležitosť dialógu medzi začínajúcimi a nádejnými podnikateľmi, ktorý podporuje napríklad európsky program „Erasmus pre mladých podnikateľov“;

70. upozorňuje, že niektoré ocenené regióny EER sa výrazne zapojili do tohto programu a výsledky sú veľmi povzbudzujúce. Program ponúka vzdelávanie budúcich podnikateľov vo vytvorených MSP, so skúsenými podnikateľmi, ktorí môžu od mladých motivovaných (budúcich) podnikateľov získať nový pohľad na niektoré každodenné problémy (výroba alebo existujúce postupy). Otvárajú sa teda veľké možnosti na zvýšenie inovačnej kapacity spoločností, ktoré sa zapoja do týchto výmen;

71. zdôrazňuje, že je dôležité ďalej podporovať sociálne podnikanie ako cennú alternatívu tradičným spôsobom podnikania v ziskových a neziskových formách. Sociálne podnikanie môže predstavovať veľmi prospešnú formu podnikania obchodnú činnosť, najmä so zreteľom na to, že pretrvávajúca finančná a hospodárska kríza si vyžaduje udržateľnejšiu podnikateľskú činnosť;

Vytvorenie prostredia, v ktorom môžu podnikatelia prosperovať a rást

72. uznáva, že medzi podnikmi a budúcimi podnikateľmi by sa mala zvýšiť osвета, aby využili príležitosti, ktoré ponúka jednotný trh;

73. povzbudzuje Komisiu a členské štáty, aby účinne odstraňovali pretrvávajúce bariéry podnikania, ako je to uvedené v druhom pilieri akčného plánu. Domnieva sa tiež, že systémy sociálneho zabezpečenia by nemali diskriminovať podnikateľov a samostatne zárobkovo činné osoby;

74. upozorňuje na to, že na vytvorenie prostredia priaznivého pre rozvoj podnikov musia verejné orgány investovať do kvalitných infraštruktúr, či už v doprave alebo digitálnej oblasti, a na to potrebujú podporu Európskej únie;

75. uznáva najmä, že v nasledujúcich rokoch bude musieť niekoľko stotisíc starších majiteľov spoločností v EÚ buď previesť svoje podniky na budúcu generáciu, alebo ich zatvoriť. Budú sa preto musieť zaviesť stratégie odovzdávania podnikov a treba zvýšiť informovanosť o tejto problematike. V tejto súvislosti Výbor regiónov opakuje požiadavku vyjadrenú v stanovisku o regionálnej štátnej pomoci⁽⁴⁾, aby sa na obnovenie činnosti vzťahovali usmernenia o regionálnej štátnej pomoci;

76. súhlasí, aby sa zjednodušili konkurzné konania, aby dostali podnikatelia druhú šancu;

Podpora modelových rolí a podnikania medzi konkrétnymi cieľovými skupinami

77. považuje za podstatné, aby sa neustále zmenšovala byrokracia súvisiaca so zakladaním, rozširovaním alebo usadzovaním podnikov;

78. podporuje myšlienku podpory podnikania medzi špecifickými cieľovými skupinami so zohľadnením konkrétnych výziev;

79. zdôrazňuje kľúčovú úlohu starších podnikateľov v ekonomike EÚ a zdôrazňuje, že vzhľadom na prebiehajúce demografické procesy je pravdepodobné, že dôležitosť ich úlohy vzrastie;

⁽⁴⁾ Stanovisko VR z 31. januára 2013, CDR2232-2012_00_00 TRA_AC, bod 49.

80. oceňuje skutočnosť, že akčný plán sa venuje úlohe seniorov ako cenného zdroja pre podnikanie v EÚ, a preto podporuje potenciálne synergie so sociálnou politikou, ktorej cieľom je zvýšiť ekonomickú činnosť ľudí vo veku nad 50 rokov;

81. zdôrazňuje, že vzhľadom na ich dlhoročné pracovné skúsenosti sú starší zamestnanci bohatým zdrojom vedomostí a môžu byť novej generácii podnikateľov výrazne nápomocní pri zakladaní alebo konsolidácii podnikov;

82. súhlasí, že poskytovatelia podpory podnikom na miestnej a regionálnej úrovni musia naďalej identifikovať modely práce, ktoré umožnia starším pracovníkom ostať aktívnymi na základe ich slobodnej vôle a ktoré pomôžu zvýšiť zamestnateľnosť študentov a začínajúcich podnikateľov prostredníctvom poradenských programov;

83. v tejto súvislosti odporúča, aby sa v spoločnosti podporila „myšlienka aktívneho starnutia“. Aktívne starnutie prospieva nielen tým, ktorých sa priamo týka, ale môže byť tiež zdrojom rastu a inovácie. Rozhodujúci činitelia na miestnej a regionálnej úrovni by mohli ďalej skúmať a podporovať „jedinečné príležitosti“, ktoré ponúka tzv. strieborná ekonomika, ktoré budú úzko závisieť od zmeny postojov k novým politickým opatreniam zohľadňujúcim vek;

84. zdôrazňuje, že niektoré regióny v Európe sa už zamerali na konkrétne skupiny s cieľom zvýšiť ich podnikateľský potenciál, a povzbudzuje ďalšie, aby využili nadobudnuté poznatky. Dobrým príkladom je program Principi Attivi, ktorý realizuje región Puglia;

Zvyšovanie potenciálu inovácií v Európe prostredníctvom podnikania

85. súhlasí, že ekologické hospodárstvo ponúka výrazný inovačný potenciál, a že by sa naň mohli efektívnejšie zamerať európske MSP;

86. poukazuje na dôležitú úlohu podnikateľských inkubátorov, iniciatív klastrov a klastrov, ktoré môžu napomôcť hladkému prenosu vedeckého know-how a šíreniu užitočných poznatkov v rámci reálnej ekonomiky, a ktoré môžu posilniť konkurencieschopnosť a vyjednávaciu silu regionálnych ekonomík. Podporuje komercializáciu vedeckých poznatkov;

87. zdôrazňuje, že v mnohých regiónoch ocenených EER sa objavujú sľubné príklady, pričom v týchto regiónoch priniesli iniciatívy klastrov a inkubačné centrá pre nových podnikateľov nové produkty a služby s potenciálom rastu. Príkladmi takýchto úspechov sú Eco World Štajersko (región EER 2013), Wissenschafts Park Potsdam-Golm v Brandenbursku (región EER 2011) alebo vedecký park s inkubátorom v regióne Murcia (región EER 2011);

88. víta posilnenie siete *Enterprise Europe Network* a navýšený rozpočet na konkrétny cieľ „Zlepšenie prístupu na trhy“, ktorý táto sieť podporuje;

89. vyzýva všetky príslušné regionálne subjekty, aby sa zapojili do siete *Enterprise Europe Network* s cieľom osloviť všetky typy MSP a nadviazať užšie vzájomné vzťahy.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Dlhodobé financovanie európskeho hospodárstva

(2013/C 356/13)

VÝBOR REGIÓNŮV

- podporuje dobre načasovanú iniciatívu Komisie „Zelená kniha – Dlhodobé financovanie európskeho hospodárstva“ a víta skutočnosť, že sa s ohľadom na budúci vývoj EÚ podnecuje široká diskusia vo forme konzultácie, v rámci ktorej sa má objasniť, ako sa má zlepšiť zabezpečenie dlhodobého financovania a posilniť a diverzifikovať systém financovania dlhodobých investícií v Európe;
- stotožňuje sa s názorom Komisie, že finančná kríza ovplyvnila schopnosť finančného sektora v Európe smerovať úspory do dlhodobých investícií a že finančná kríza, a najmä súčasná nepriaznivá makroekonomická situácia, vytvorili prostredie neistoty a neochoty riskovať, najmä v tých členských štátoch, ktoré sú pod finančným tlakom.
- znepokojuje ho tiež skutočnosť, že osobitosti miestnej a regionálnej úrovne nie sú dostatočne zohľadňované pri zabezpečovaní dlhodobého financovania a pri opatreniach charakteristických pre dlhodobé investície;
- vyjadruje poľutovanie nad tým, že EÚ obmedzila hospodársku súťaž a manévrovací priestor vlád v určitých investičných oblastiach, ktoré majú osobitný význam práve pre miestne a regionálne samosprávy. Koordinačné procesy a postupy schvaľovania sú príliš zdĺhavé a komplikované, čím sa zhoršuje konkurencieschopnosť Európy na svetovom trhu a ostatné regióny sveta získavajú pre investorov na atraktivnosti.

Spravodajca

Uno SILBERG (EE/EA), člen mestskej rady, Kose

Referenčný dokument

Iniciatíva Európskej komisie: „Zelená kniha – Dlhodobé financovanie európskeho hospodárstva“

COM(2013) 150 final

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY**VÝBOR REGIÓNOV****Inteligentný a inkluzívny rast**

1. podporuje dobre načasovanú iniciatívu Komisie „Zelená kniha – Dlhodobé financovanie európskeho hospodárstva“ a víta skutočnosť, že sa s ohľadom na budúci vývoj EÚ podnecuje široká diskusia vo forme konzultácie, v rámci ktorej sa má objasniť, ako sa má zlepšiť zabezpečenie dlhodobého financovania a posilniť a diverzifikovať systém financovania dlhodobých investícií v Európe.

2. Stotožňuje sa s názorom Komisie, že finančná kríza ovplyvnila schopnosť finančného sektora v Európe smerovať úspory do potrieb dlhodobých investícií a že finančná kríza a súčasná nepriaznivá makroekonomická situácia vytvorili predovšetkým prostredie neistoty a neochoty riskovať, najmä v tých členských štátoch, ktoré sú pod finančným tlakom.

3. Podporuje názor Komisie, že naliehavou výzvou pre Európu je nasmerovať EÚ späť na cestu inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Súčasne sa musí dbať na to, aby sa viac zohľadňovali miestne a regionálne osobitosti, ako aj problémy, ktorým čelia MSP.

4. Zdôrazňuje, že na prekonanie hospodárskej krízy, vyrovnanie sa s novými výzvami a stanovenie a dosiahnutie spoločných cieľov je rozhodujúca predovšetkým všestranná a rozsiahla spolupráca medzi inštitúciami EÚ, členskými štátmi, mestami a regiónmi, miestnymi regionálnymi orgánmi, ako aj zainteresovanými stranami, ktorá je založená na zásadách subsidiarity a proporcionality.

5. Zastáva názor, že potenciálny účinný impulz na rast by hospodárstvu mohlo dodať zvýšenie priemernej tvorby hodnôt podnikov výrobného odvetvia, ktoré patria k hospodárskym odvetviám s veľkým počtom pracovných miest. Ich podporovanie pomocou inovácií a zjednodušených podmienok na prístup ku kapitálu by mohlo podstatným spôsobom ovplyvniť celé hospodárstvo.

6. Poukazuje na to, že aktíva založené na znalostiach celosvetovo najväčších podnikov (podniky kótované na burze akciovým indexom S&P 500) už dnes tvoria 80 % hodnoty

podniku. Hnacie sily rastu je možné nájsť v prvom rade v hospodárskych odvetviach s najväčším potenciálom rastu na svete: v ekologickom hospodárstve, poľnohospodárstve (o. i. účinnejšie využívanie miestnych biologických zdrojov a biohospodárstvo), „striebornej ekonomike“, poskytovaní produktov a služieb v oblasti zdravia a sociálnej starostlivosti, využívaní riešení v oblasti IT, ako aj využívaní kreatívneho sektora v určitých oblastiach hospodárstva a života. Napríklad v USA by v najbližších desiatich rokoch mohla veľká časť (takmer 60 %) nových pracovných miest vzniknúť v súvislosti s takýmito produktmi resp. službami, ktoré dnes ešte vôbec neexistujú. Pomocou riešení v oblasti informačných technológií by hospodársky úžitok z využívania alebo opätovného využívania informácií verejného sektora mohol predstavovať až 140 miliárd EUR ročne, o ktoré by sa zvýšil HDP (¹).

7. Pripomína predchádzajúce stanoviská Výboru regiónov s podobnou tematikou: Súčinnosť medzi súkromnými investíciami a verejným financovaním na miestnej a regionálnej úrovni (²), Mobilizovanie súkromných a verejných investícií na zotavenie a dlhodobú štrukturálnu zmenu: rozvíjanie verejno-súkromných partnerstiev (³), Program pre konkurencieschopnosť podnikov a malé a stredné podniky (2014-2020) (⁴), Vytváranie väčšej súčinnosti medzi rozpočtom EÚ, štátnymi rozpočtami a rozpočtami nižších územných celkov (⁵). Úloha miestnych a regionálnych orgánov pri podpore rastu a zamestnanosti (⁶).

II. NÁZORY VÝBORU REGIÓNOV**Zabezpečenie dlhodobého financovania a charakteristika dlhodobých investícií**

8. Súhlasí s analýzou Európskej komisie, ktorá vyzdvihuje podstatnú skutočnosť, že investori nemajú žiadnu právnu istotu a sú pri investovaní veľmi opatrní. Uprednostňujú krátkodobé a viac likvidné aktíva, predovšetkým investície do súkromných investičných zámerov. Pozornosť finančných ústavov je často zameraná na krajiny s rýchlo sa rozvíjajúcou ekonomikou a nízkymi mzdami.

9. Zároveň je znepokojený tým, že medzinárodná súťaž o zahraničný kapitál sa rýchlo zostruje, pretože zadĺžené štáty naliehavo potrebujú nové zdroje kapitálu, aby mohli realizovať investície podporujúce rast a splatiť doteraz nahromadené dlhy. Pozornosť by sa nemala zameriavať na pôžičky, alebo nielen na ne, ale aj na iné zdroje kapitálu.

(¹) Európska komisia, Informácie verejného sektora – nespracované údaje o nových produktoch a službách (http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm).

(²) CdR 272/2013.

(³) CdR 21/2010.

(⁴) CdR 98/2012.

(⁵) CdR 1778/2012.

(⁶) CdR 1186/2012.

10. Poukazuje na to, že miestne samosprávy a regióny zohrávajú na finančných trhoch rôzne úlohy. Uskutočňujú svoje vlastné dlhodobé investície, vystupujú viac menej v pozícii investorov prostredníctvom obecných a mestských podnikov alebo z dôvodov priemyselnej politiky. Miestne samosprávy a regióny sú samy osebe investíciou na finančných trhoch.

11. Konštatuje, že verejný sektor sa na finančných trhoch pohybuje v zásadne inom prostredí a sleduje iné ciele ako súkromný sektor. Napríklad potreba návratnosti investícií, investičný horizont a tolerancia voči riziku verejných a súkromných investorov sa veľmi odlišujú. Komisia by preto mala venovať osobitnú pozornosť činnosti verejného sektora, pokiaľ ide o dlhodobé financovanie.

12. Vyjadruje svoje znepokojenie nad tým, že nie sú dostatočne zohľadňované osobitosti miestnej a regionálnej úrovne pri zabezpečovaní dlhodobého financovania a pri opatreniach charakteristických pre dlhodobé investície.

13. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že EÚ obmedzila hospodársku súťaž a manévrovací priestor vlád v určitých investičných oblastiach, ktoré majú osobitný význam práve pre miestne a regionálne samosprávy. Koordinačné procesy a postupy schvaľovania sú príliš zdĺhavé a komplikované, čím sa zhoršuje konkurencieschopnosť Európy na svetovom trhu a ostatné regióny sveta získavajú pre investorov na atraktivnosti.

14. Žiada, aby sa miestnym a regionálnym orgánom aj v období hospodárskych ťažkostí poskytla možnosť a podpora pri vykonávaní dlhodobých investícií, ktoré vytvárajú pracovné miesta, podporujú technologické inovácie a ekologický rast a rozvíjajú energetickú, dopravnú a komunikačnú infraštruktúru.

Podporovanie dlhodobého financovania európskeho hospodárstva. Kapacita finančných inštitúcií smerovať dlhodobé finančné prostriedky

15. Pripomína, že v záveroch Európskej rady z decembra 2012 (7) sa poukazuje na to, že „možnosti, ktoré ponúka existujúci fiškálny rámec EÚ na vyváženú potrebu produktívnych verejných investícií s cieľmi v oblasti fiškálnej disciplíny, možno využiť v preventívnej časti Paktu stability a rastu“. V tejto súvislosti dôrazne opakuje svoje želanie, aby sa pakt stability zreformoval s cieľom odlíšiť bežné výdavky od investičných výdavkov pri výpočtoch rozpočtového deficitu, aby sa z dlhodobého hľadiska nezabráňovalo ziskovým verejným investíciám;

16. Vyjadruje svoju spokojnosť s tým, že banky postupne opäť nadobúdajú svoju schopnosť smerovať finančné prostriedky do dlhodobého financovania, avšak pre miestne investície sú prostriedky zatiaľ poskytované len za veľmi nepriemerných podmienok.

Vnútroštátne a multilaterálne rozvojové banky a finančné stimuly

17. Považuje za dôležité, aby vnútroštátne a multilaterálne rozvojové banky a) podporovali strategicky dôležité investície najmä v oblasti infraštruktúry a zásobovania energiou a b) uskutočňovali anticyklickú finančnú politiku, t. j. aby v čase hospodárskeho rastu zadržovali financie a výrazne zvýšili investície predovšetkým počas krízy.

18. Súhlasí síce s názorom, že by sa na úrovni EÚ malo zabrániť prehnanej konsolidácii bánk, na druhej strane by však bolo treba odporučiť ďalšie rozšírenie spolupráce, aby sa voľné finančné prostriedky spojili na investície na miestnej a regionálnej úrovni.

19. Prihovára sa za to, aby boli investície v prospech udržateľného rastu spojené s dlhodobými kontrolami a žiada, aby sa pokračovalo v predbežných investičných plánoch. Projektové dlhopisy by z dlhodobého hľadiska zabezpečili aj udržateľnosť na miestnej a regionálnej úrovni.

20. Zastáva názor, že dlhodobé investície na miestnej a regionálnej úrovni by bolo možné podporiť aj tým, že sa okrem politických nástrojov a rámcových požiadaviek odstráni byrokracia, rozšíri sa online komunikácia a podstatne urýchli rozhodovací proces.

Inštitucionálni investori

21. Súhlasí s názorom, že inštitucionálni investori zohrávajú pri dlhodobom financovaní významnú úlohu a že smernica Solventnosť II sa musí dodržiavať. Úloha týchto investorov istotne narastá do tej miery, do akej sa zvyšujú investované sumy. Pritom sa musí zabezpečiť, aby sa disponibilné prostriedky investovali do hospodárstva Európskej únie, a nie do hospodárstva Ázie alebo iných častí sveta.

Spojené vplyvy regulačnej reformy na finančné inštitúcie

22. Zdôrazňuje, že v rámci súčasných a budúcich reforiem prudenciálnych nariadení dôjde k spojeným vplyvom. Systém regulácie sa musí na tomto mieste obzvlášť dôkladne premyslieť a v priebehu rokov sa musia pozorne sledovať možné dôsledky – aj na miestnej a regionálnej úrovni.

Efektívnosť a účinnosť finančných trhov v oblasti poskytovania dlhodobých finančných nástrojov

23. Poznamenáva, že financovanie dlhodobých investícií kapitálovým trhom v Európe je možné zlepšiť posilnením vnútorného kapitálového trhu EÚ a infraštruktúry na podporu miestnych a regionálnych finančných inštitúcií, ako aj zaručením účinnej ochrany investorov a že by mali byť zapojené dôchodkové fondy, ktoré investujú do miestneho a regionálneho rozvoja.

(7) Závery zo zasadnutia Európskej rady 13. a 14. decembra 2012, I. Hospodárska politika, bod 2.

24. Nazdáva sa, že je potrebné ďalej rozvíjať investičné produkty alebo balíky potenciálnych investícií (napr. cestné a infraštruktúrne projekty), aby mohli byť prístupnejšie pre priame investície dôchodkových fondov.

25. Považuje zvyšovanie produktivity práce za naliehavo potrebné. Musí sa sústavne prispôbovať neustále sa meniacemu hospodárskemu prostrediu. V takomto prostredí môže byť na prospech, ak zamestnanci môžu a chcú byť súčasne aj akcionármi resp. investormi, ktorí majú záujem o dlhodobé investície do podnikov, v ktorých sú zamestnaní. V prípade miestnych investícií, najmä do odvetvia energetiky a životného prostredia, sa musia vytvoriť investičné nástroje, ktoré miestnym a regionálnym aktérom umožnia vystupovať nielen ako spotrebiteľia, ale aj ako finanční aktéri.

26. Zdôrazňuje, že pre zmeny a miestny rozvoj môže byť prípadne výhodné, ak sú zamestnanci zároveň aj akcionármi a investormi, pokiaľ o to majú záujem, a ak možnosť takéhoto podielníctva v rámci príslušnej trhovej štruktúry vôbec existuje. Zmena účtovných pravidiel a väčšia transparentnosť môžu podnietiť ochotu zamestnancov podieľať sa na príslušnom podniku.

27. Je presvedčený, že je potrebné vo väčšej miere zapojiť mikropodniky a malé a stredné podniky, zlepšiť transparentnosť na miestach obchodovania a zapojiť investorov. Mal by sa zvýšiť podiel trhu s dlhopismi mimo finančného sektora a uľahčiť prístup k trhu s dlhopismi malých a stredných podnikov.

28. Zdôrazňuje, že sekuritizačný trh v EÚ je možné oživiť vtedy, keď sa bude kontrolovať, akým spôsobom finančné inštitúcie využívajú kapitál a keď sa uplatňovaním jednotných, transparentnejších metód posudzovania zabezpečí, že je možné zohľadniť iba ten kapitál, ktorý je zodpovedajúco zaistený. Uplatňovanie opatrení by malo vytvárať voľný kapitál, ktorý by mohol prúdiť do investícií, a zároveň sa musí zabezpečiť likvidný trh s dlhopismi na projekty pre malé a stredné podniky.

Prierezové faktory, ktoré umožnia dlhodobé sporenie a financovanie

29. Zastáva názor, že vytvorenie rôznych modelov osobitných sporiacich účtov dostupných na úrovni EÚ a možné výhody týchto modelov súvisia s otázkou, ako je možné zaručiť úročenie úspor.

30. Obáva sa, že záväzné alebo čiastočne záväzné sporiace účty by v mnohých členských štátoch mohli naraziť na strohé odmietnutie a sotva by sa dalo počítať s tým, že ak budú dobrovoľné, verejnosť prejaví veľký záujem. Pri voľbe modelu osobitného sporiaceho účtu EÚ by sa mali bezpodmienečne uprednostniť také modely, ktoré sa najlepšie hodia na to, aby obnovili narušenú dôveru a pomohli uskutočniť ciele stratégie Európa 2020 týkajúce sa zamestnanosti a rastu na miestnej a regionálnej úrovni.

Zdanenie

31. Bolo by žiaduce zvážiť koordinovaný európsky prístup s cieľom zaviesť nižšie daňové sadzby pri kapitálových investíciách.

32. Zastáva názor, že v záujme správnych stimulov pre dlhodobé sporenie by sa malo uvažovať o uplatňovaní takých daňových zvýhodnení na vnútroštátnej úrovni, ktoré budú podnecovať k rýchlemu reinvestovaniu ziskov, dlhodobým investíciám a ku kapitálovými investíciám v mikropodnikoch a malých a stredných podnikoch. Tu by bolo prínosné rozlišovať medzi kapitálovými príjmami a príjmami z iných zdrojov. Okrem toho by sa mohlo uvažovať o odstupňovaní sadzieb daní a oslobodení dlhodobých úspor od dane.

33. Navrhuje, aby sa pri posudzovaní prínosu úľav na dani z príjmov právnických osôb pre podniky vychádzalo z doteraz získaných pozitívnych alebo negatívnych skúseností. V niektorých členských štátoch napríklad doteraz zostáva celkový zisk nezdanený bez ohľadu na to, či sa reinvestuje alebo nie, a zdaňuje sa iba niekoľko jeho spôsobov využitia, prostredníctvom ktorých z podniku otekajú peniaze, ako sú napr. dividendy, osobitné zvýhodnenia alebo nepeňažné plnenia atď. Efektívna daňová sadzba predstavuje v konečnom dôsledku odhadom 4 % až 5 %. Takýto systém nepodporuje miestne investície.

34. Poukazuje na to, že vo viacerých prieskumoch o investičných rozhodnutiach je daňový systém uvádzaný až na štvrtom až šiestom mieste. Takže existujú iné, dôležitejšie faktory, ako napr. disponibilnosť pracovných síl na mieste a ich vhodné vzdelanie, dostupnosť energie, vody atď. a výhodné základné prevádzkové náklady podniku alebo iné faktory, ktoré by mohli priamo či nepriamo negatívne ovplyvniť podnikateľskú činnosť, ako napr. korupcia a pod.

35. Odporúča zvážiť možnosť nezdaňovať reinvestovanú časť zisku ani príjmy z úrokov z investícií a stanoviť, že od daní budú oslobodené projekty z oblasti výskumu, vývoja a životného prostredia.

36. Okrem toho podporuje užšiu koordináciu s cieľom zjednotiť systém zdaňovania príjmov právnických osôb, rozšíriť základ dane a znížiť sadzby dane. Zásahy štátu do hospodárstva a života ľudí sa musia obmedziť, naopak treba zodpovedajúcim spôsobom zvýšiť vlastnú zodpovednosť podnikov a občanov za ich hospodársku situáciu, pričom sú súčasne podporované rôzne kolektívne iniciatívy.

Účtovné zásady

37. Konštatuje, že účtovné zásady s uplatňovaním reálnej hodnoty sa nevykonávajú vo všetkých členských štátoch. Využívajú ich podniky, ktoré v rámci EÚ pôsobia súčasne vo viacerých členských štátoch. Účtovné zásady s uplatňovaním reálnej hodnoty doteraz nevedli k zmene v správaní investorov.

38. Pri dlhodobých finančných obdobiach treba zabezpečiť stabilitu zásad účtovníctva opierajúcich sa o trhové ocenenie aktív a záväzkov, a treba prijať alternatívne opatrenia, aby sa s ohľadom na trhovú hodnotu aktív a ich zdrojov mohlo bez rizika ukončiť dlhodobé financovanie.

Opatrenia správy a riadenia spoločností

39. Domnieva sa, že motivovať akcionárov k dlhobehjšiemu zapojeniu je možné tým, že pri dividendách budú zaručené daňové zvýhodnenia. To isté platí aj vtedy, keby sa väčšia časť výnosov z dividend vyplácala akcionárom, ktorí výnosy z dividend dlhodobo investujú. Okrem toho by mali existovať daňové zvýhodnenia pre dlhodobé investície do miestneho a regionálneho rozvoja.

40. Zastáva názor, že tam, kde sa zo stimulov pre správcov aktív vyvinie kontraproduktívny faktor, treba bezpochyby zlepšiť transparentnosť účtovného vykazovania, aby sa zabezpečila dôvera medzi verejnosťou, vlastními podnikov, vedením podnikov a pracovníkmi.

Informácie a výkazníctvo

41. Zastáva názor, že pri zvýšenom začlenení finančných a nefinančných informácií, ktoré prispievajú k tomu, že podniky získavajú jasnejší prehľad o svojej dlhodobej hospodárskej situácii, aby potom mohli prijímať lepšie rozhodnutia, by vzhľadom na súčasné životné tempo a možnosti digitálneho veku napriek tomu nebolo správne vzdať sa štvrťročného vykazovania. To navyše umožňuje posúdiť zmenenú situáciu skôr, než sa nahromadia problémy alebo než by sa odstránenie následkov ukázalo ako podstatne nákladnejšie.

42. Navrhuje zohľadňovať mieru a rozsah štvrťročných ukazovateľov podľa všetkých možností digitálneho veku. Zároveň je dôležité, aby údaje neboli zverejňované tendenčne, ale aby ich uverejňovali odborné médiá objektívnym a vierohodným spôsobom a so zrozumiteľnými prehľadmi, pričom by sa v prípade potreby mali prizvať znalci alebo priložiť krátke analýzy.

43. Zastáva názor, že hospodárska veda a štatistika už pripravili dostatočne dlhodobé porovnávacie ukazovatele, čo z uplatňovania, kontroly a analýzy existujúcich ukazovateľov robí náročnú úlohu. Použitie nových ukazovateľov sa preto nezdá byť obzvlášť účelné. To by sa samozrejme mohlo zmeniť, keby sa našiel ukazovateľ resp. medián porovnávacích ukazovateľov s obzvlášť vysokou informačnou hodnotou.

Jednoduchý prístup MSP k bankovému a nebankovému financovaniu

44. Súhlasí s názorom, že malé a stredné podniky majú horší prístup k financiám než veľké podniky, čo je komplikované aj tým, že činnosť malých a stredných podnikov je v mnohých členských štátoch sťažená v mnohom ohľade diskriminujúcou legislatívou.

45. Navrhuje, aby sa uvažovalo o možnostiach verejnej burzy alebo vytvorení internetového trhu s dlhopismi, na ktorom každý môže slobodne a bez sprostredkovania maklérom investovať do miestneho alebo regionálneho rozvoja.

46. Odporúča malým a stredným podnikom, aby ako doplnkových poskytovateľov pôžičiek využívali úverové družstvá, stavebné sporiteľne a podobné malé finančné inštitúcie, ktorých podiel na trhu je vo väčšine štátov východnej Európy žiaľ veľmi malý a ktorých rozvoj nie je zo strany štátu často podporovaný. V niektorých členských štátoch napríklad existuje ochrana vkladov na bankových účtoch, z ktorej sú však úverové družstvá vyňaté.

47. Navrhuje, aby miestne a regionálne samosprávy, organizácie zastupujúce hospodárske záujmy, orgány spravujúce verejný majetok a organizácie peňažného trhu vytvárali miestne a regionálne družstvá, ktoré môžu poskytovať alternatívne finančné zdroje na dlhodobé financovanie na miestnej a regionálnej úrovni.

48. Navrhuje, aby sa preskúmali relevantné legislatívne zmeny potrebné pre účinné fungovanie úverových družstiev a predložili príslušné návrhy.

49. Zastáva názor, že takáto sieť malých finančných inštitúcií by mohla byť riešením pre mnohé miestne a regionálne problémy a že by sa malo zabezpečiť, aby malé a stredné podniky dostali garantovaný percentuálny podiel rizikového kapitálu. Zároveň by sa malo zväziť rozsiahlejšie využívanie podpory pri poskytovaní pôžičiek.

50. Zdôrazňuje, že rozvoj regulačného rámca EÚ pre alternatívne nebankové zdroje financií pre malé a stredné podniky by za určitých podmienok bol pre miestny a regionálny rozvoj užitočný, pretože súčasný právny rámec malé a stredné podniky skôr obmedzuje než zvyšuje.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Udržateľný rozvoj vidieckych oblastí

(2013/C 356/14)

VÝBOR REGIÓNOV

- potvrdzuje, že hoci regióny s prevahou vidieckych oblastí dohánajú svoje zaostávanie, úroveň ich rozvoja je naďalej výrazne nižšia ako priemer EÚ;
- ľutuje, že v porovnaní s finančným výhľadom na roky 2007 – 2013 sa objem finančných prostriedkov pridelených na rozvoj vidieka významne znížil;
- upozorňuje na to, že v súčasnosti sa zvažuje rozšíriť použitie druhého piliera SPP na mnohé ďalšie oblasti. Obáva sa, že by tým došlo k ďalšiemu oslabeniu poskytovania prostriedkov na zlepšenie technickej a sociálnej infraštruktúry na vidieku;
- Stanovenie minimálneho podielu 5 % z finančných prostriedkov EPFRV pridelených na program LEADER nepostačuje na plánované oživenie vidieckej ekonomiky;
- Nazdáva sa, že rozsiahla a priama spolupráca vidieckych obcí nachádzajúcich sa vo funkčnej oblasti je dôležitá najmä pri príprave stratégie vyjednávania s mestami ležiacimi v tejto oblasti;
- Uznáva, že stratégie rozvoja týchto oblastí by mali tvoriť viacročné rámce na najmenej jedno desaťrocie;
- Vyzýva na systematické a úplné zmapovanie oblastí chudoby vo vidieckych oblastiach (aspoň na úrovni NUTS 3), aby sa efektívnejšie využívali prostriedky na boj proti sociálnemu vylúčeniu;
- Domnieva sa, že budúca európska politika rozvoja vidieka by mala:
 - byť kompatibilná s udržateľnosťou vidieckych oblastí,
 - uznať, že vidiecke oblasti ponúkajú vyhliadky na rozvoj a zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvládaní európskych výziev,
 - uznať, že rozmanitosť vidieckych oblastí v Európe je dôležitým faktorom, pokiaľ ide o zvládanie budúcich výziev,
 - byť transparentná a jasná, aby sa zabezpečila jej rozsiahlejšia akceptácia,
 - využívať regionálnu rozmanitosť na dosiahnutie spoločného európskeho cieľa, a to zabezpečiť, aby žiadne regióny neboli odkázané samy na seba.

Spravodajca

Jerzy ZAJĄKAŁA, starosta obce Łubianka (PL/EA)

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****Význam životaschopnosti vidieckych oblastí**

1. Pripomína, že podľa súčasnej klasifikácie Eurostatu viac ako 23 % obyvateľov EÚ žije vo vidieckych oblastiach a ďalších 35 % v prechodných oblastiach. Poukazuje tiež na to, že v niektorých členských štátoch je podiel obyvateľov žijúcich výlučne vo vidieckych oblastiach oveľa vyšší. Takáto situácia panuje v 17 z 27 členských štátov, a to aj okrem iného v Írsku (73 %), na Slovensku (50 %), v Estónsku (48 %), Rumunsku (46 %), Fínsku, Grécku, Litve a v Dánsku (43 %).

2. Zdôrazňuje, že vidiecke oblasti majú veľký potenciál, ktorý sa skrýva v oblasti ľudských zdrojov (z kultúrneho a sociálneho hľadiska), prírodnom životnom prostredí a biodiverzite, ako aj surovinách a iných ekonomických zdrojoch, ktoré sú obzvlášť dôležité pre spoločenský život a rozvoj európskeho spoločenstva. V tejto súvislosti prikladá osobitný význam opatreniam na udržanie životaschopnosti vidieckych oblastí zo sociálneho, kultúrneho, prírodného, environmentálneho a ekonomického hľadiska.

3. Poukazuje na to, že pre vidiecke oblasti je charakteristická veľmi veľká rôznorodosť. V niektorých z nich dochádza k vyludňovaniu, čo so sebou prináša závažné problémy; iné oblasti, hlavne v blízkosti miest, musia čeliť rastúcemu dopytu po pozemkoch a demografickému tlaku. Niektoré z nich naďalej zápasia s hlbokou recesiou v dôsledku všeobecnej hospodárskej krízy, a to aj v oblasti poľnohospodárstva, zatiaľ čo iné sú stále úspešnejšie vďaka cestovnému ruchu a kvalite životného prostredia.

4. Vyjadruje znepokojenie nad prudkým poklesom počtu obyvateľov a postupným starnutím populácie v mnohých častiach európskeho vidieka. Pre životaschopnosť regiónov bude dôležité stabilizovať vidiek ako životný priestor a miesto pre hospodárske aktivity s primeranou možnosťou zárobku. To si vyžiada úsilie celej spoločnosti a špecifické regionálne koncepcie, ktoré čerpajú z endogénneho potenciálu.

5. Zdôrazňuje, že kvalita života vo vidieckych oblastiach má veľký význam pri prijímaní rozhodnutí poľnohospodárov, ich rodín, ďalších živnostníkov, ktorí využívajú iné primárne zdroje, a tých, ktorí ich zhodnocujú a spracúvajú, ako aj obyvateľov

vidieckych obcí, ktorí nie sú činní v poľnohospodárstve, či sa usadiť a začať pracovať, resp. či pokračovať v živote a práci v týchto oblastiach. Následne majú tieto rozhodnutia vplyv na veľkosť a demografické zloženie populácie a zachovanie životaschopnosti vidieckych oblastí.

6. Zdôrazňuje, že je potrebné zachovať a oživiť tradičné kultúrne charakteristické črty vidieckych oblastí ako dôležitý prvok miestnej, regionálnej, národnej a európskej identity.

7. Uznáva významnú úlohu poľnohospodárstva aj pri poskytovaní základných verejných statkov, ako napríklad prírodnej krajiny alebo bezpečných potravín. V tejto súvislosti sa vyslovuje za to, aby Európska únia ďalej poskytovala finančnú podporu poľnohospodárskym podnikom podieľajúcim sa na zabezpečovaní týchto statkov. Okrem toho sa domnieva, že práve vidiecke oblasti budú v budúcnosti najviac zraniteľné voči zmenám klimatických podmienok, ktoré spôsobí zmena klímy. Preto je potrebné začleniť do nástrojov plánovania, územného riadenia a rozpočtu opatrenia zamerané na zmierňovanie týchto zmien a prispôbenie sa im, aby bol prostredníctvom mechanizmov zapojenia a poľnohospodárskych postupov umožnený udržateľný rozvoj.

8. Domnieva sa, že je potrebné vzdelávať širokú verejnosť, najmä mladšiu generáciu, aby dokázala pochopiť a vážiť si hodnotu vidieckych oblastí a dôležitosť zachovania ich životaschopnosti pre všetkých obyvateľov.

Finančný rozmer trvalo udržateľného rozvoja vidieckych oblastí

9. Uvedomuje si nutnosť ďalšieho vykonávania a vylepšovania spoločnej poľnohospodárskej politiky ako dôležitého nástroja Spoločenstva, ktorý slúži na realizáciu tak krátkodobých, ako i dlhodobých cieľov zameraných na dosiahnutie dobrých výsledkov jednak v domácej ekonomike, jednak v hospodárskej súťaži na globálnych trhoch, ako aj dosahovanie územnej súdržnosti všetkých oblastí členských štátov.

10. Domnieva sa, že vidiecke oblasti môžu očakávať výrazne zmeny v dôsledku politických rozhodnutí v oblasti energetiky, klímy a efektívnejšieho využívania surovín, ktoré im umožnia zohrávať oveľa dôležitejšiu úlohu v primárnom sektore hospodárstva, a že takýto vývoj treba predvídať, aby sa zaručilo, že tento rozvoj bude trvalo udržateľný a harmonickým spôsobom zohľadní hospodárske, sociálne a environmentálne otázky. Treba tiež uviesť, že striedanie plodín je veľmi zaujímavé pre vidiecke oblasti, pretože by tým bolo možné znížiť závislosť od sóje z dovozu, zlepšiť kvalitu pôdy, obmedziť používanie

hnojív, prinavrátiť stabilnú hospodársku činnosť do vidieckeho prostredia a vyrovnať obchodnú bilanciu Európskej únie. Zároveň vyjadruje poľutovanie nad tým, že stanovisko Výboru regiónov o problematike stropu pre priame platby a ekologizácii nebolo zohľadnené v rozhodnutiach hláv štátov a vlád z 26. júna 2013, pretože to oslabuje rozmanitosť aj udržateľnosť vidieckych oblastí.

11. Podporuje zároveň rozsiahle financovanie účinných motivačných programov pre mladých poľnohospodárov zo strany Európskej únie a finančnú podporu čiastočne sebestačných poľnohospodárskych podnikov a poľnohospodárskych podnikov nachádzajúcich sa v znevýhodnených oblastiach, ktoré sú dôležitým nástrojom na zachovanie životaschopnosti vidieckych oblastí. Poukazuje aj na to, že je potrebné zvýšiť podporu a dotácie na opatrenia zamerané na obnovu, zachovávanie a zlepšovanie chránených území, aby bolo možné zosúladiť ochranu prírodného prostredia s udržateľným rozvojom vidieckych oblastí, ktoré sú zodpovedné za veľkú časť chránených území.

12. Poukazuje na to, že príjmy poľnohospodárov z vykonávanej poľnohospodárskej činnosti, ako i z ekvivalentných príspevkov, resp. dotácií, ktoré dostávajú v rámci oboch pilierov SPP, majú významný vplyv na situáciu vidieckych obcí, v ktorých žijú a vykonávajú svoju poľnohospodársku činnosť. Tieto príjmy majú vplyv nielen na efektivitu poľnohospodárskej činnosti a kvalitu života poľnohospodárov a ich rodín, ale aj na úroveň daňových príjmov obcí, v ktorých žijú. Výška týchto príjmov má tiež významný vplyv na reálne možnosti a osobné zaangažovanie poľnohospodárov, pokiaľ ide o zvyšovanie životnej úrovne vo vidieckych oblastiach.

13. Vyjadruje znepokojenie nad očakávaným znížením prostriedkov na rozvoj vidieka v rámci finančného výhľadu na roky 2014 – 2020. Eutuje, že v porovnaní s finančným výhľadom na roky 2007 – 2013 sa objem finančných prostriedkov pridelených na rozvoj vidieka významne znížil z 95,7 mld. na menej než 85 mld. EUR. Tento fond finančných prostriedkov reálne dostupný pre vidiecke obce môže byť ďalej znížený v dôsledku navrhovaného oprávnenia členských štátov previesť až 15 % zdrojov z druhého do prvého piliera SPP (v niektorých regiónoch EÚ až 25 %).

14. Tiež upozorňuje na to, že v súčasnosti sa zvažuje rozšíriť použitie druhého piliera SPP na trustové fondy na hradenie finančných strát vyplývajúcich z chorôb zvierat alebo rastlín, ekologických katastrof alebo významného poklesu príjmov poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú tradične závislé od prvého piliera SPP. Obáva sa, že by tým došlo k ďalšiemu oslabeniu poskytovania prostriedkov na zlepšenie technickej a sociálnej infraštruktúry na vidieku.

15. Víta, že spoločný strategický rámec a dohody o partnerstve vytvárajú priaznivé podmienky na koordináciu a integráciu, s cieľom zaručiť podporu trvalo udržateľného rozvoja vidieckych oblastí. Stanovenie minimálneho podielu 5 % z finančných prostriedkov EPFRV pridelených na program LEADER je dôležitým východiskovým bodom na podporu miestneho rozvoja. Treba však poznamenať, že táto úroveň nepostačuje na oživenie vidieckej ekonomiky.

16. Podporuje začlenenie miestneho rozvoja riadeného miestnym spoločenstvom do programov štrukturálnych fondov formou stratégie miestneho rozvoja realizovanej miestnymi aktérmi. Domnieva sa však, že stratégiu pre viaceré fondy musí dopĺňať potrebná koordinácia príslušných nariadení o fondoch. Riešenie v podobe medzistupňa, ktoré navrhla Komisia, je nedostatočné. Namiesto niekoľkých správnych orgánov sa zodpovednosť siete prenáša na jeden orgán, administratívny postup ako taký sa však nezjednodušuje. Právne predpisy sú málo súdržné a existuje jasné riziko, že sa bude venovať viac času a zdrojov na prechádzanie výhradám audítorov než na dosahovanie rozvoja.

17. Vyjadruje poľutovanie nad tým, že z hľadiska operačných programov EFRR a ESF má iniciatíva LEADER len dobrovoľný charakter a môže byť financovaná len v rámci 9. tematického cieľa „podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe“. Táto zásada obmedzí prípadný manévrovací priestor miestnych akčných skupín, ako aj možnosť zapojenia rôznych fondov do rozvoja stratégií miestneho rozvoja.

18. Poukazuje na to, že zachovanie vysokej kvality verejných a súkromných služieb si často vyžaduje výrazné politické, občianske a finančné úsilie, opierajúce sa o rozhodnejšie vyrovnanie rozdielov, ktoré súvisí s potrebou väčšej solidarity medzi mestskými a vidieckymi oblasťami.

19. Predpokladá, že plánovaná ďalšia deregulácia európskych poľnohospodárskych trhov povedie k väčšiemu kolísaniu cien poľnohospodárskych výrobkov, čo je hrozbou najmä pre malé a stredné rodinné poľnohospodárske podniky. Konštatuje tiež, že liberalizácia kvót mlieka môže viesť k väčšej industrializácii a koncentrácii chovu dojného dobytká, čo zasa urýchli zmenu klímy a odchod obyvateľstva z vidieckych oblastí. Považuje aj naďalej za dôležité poskytovať poľnohospodárom kompenzáciu za verejný prospech v oblasti prírodného a kultúrneho bohatstva, ktorý zaisťujú a ktorý nemá žiadnu trhovú hodnotu, napríklad otvorená krajina s pastvinami. Ak by sa ukázalo, že zrušenie systému kvót na mlieko vedie k neželaným spôsobom chovu dobytká, boli by potrebné politické opatrenia na podporu lepšej informovanosti spotrebiteľov a trhu vo všeobecnosti a zaistenie ochrany zvierat v celej EÚ.

20. Poukazuje na možnosti prepojenia činností podporovaných z programu rozvoja vidieka (druhý pilier) s činnosťami podporovanými z regionálneho, sociálneho a rybárskeho fondu, t. j. fondov spoločného strategického rámca. Výroba bioplynu, pozemná infraštruktúra IKT, inovácie, rozvoj zručností, podnikov a miestny rozvoj riadený miestnym spoločenstvom sú opatrenia, ktoré patria do programu rozvoja vidieka, no sú tiež prepojené s inými fondmi, v rámci čoho si môžu jednotlivé sektory prinášať navzájom prospech a potreby miest a vidieka sa môžu zhodovať.

Význam funkčného prepojenia medzi mestskými a vidieckymi oblasťami

21. Uvedomuje si konkrétne problémy, ktorým čelia vidiecke obce nachádzajúce sa v oblasti priameho vplyvu stredne veľkých a veľkých miest, a odporúča uprednostniť funkčný prístup pri definovaní stratégií rozvoja týchto oblastí.

22. Nazdáva sa, že mestá aj vidiecke obce ležiace vo funkčných oblastiach disponujú cennými a veľmi užitočnými sociálnymi a ekonomickými zdrojmi. Odporúča, aby sa pri príprave stratégie rozvoja funkčných oblastí zakaždým vykonala analýza existujúcich zdrojov celej funkčnej oblasti a aby sa v stratégii rozvoja vzal do úvahy potenciál, ktorý sa nachádza tak vo vidieckych obciach, ako aj v mestách, a aby sa naplánovalo jeho optimálne využitie v duchu trvalej udržateľnosti. Rovnako upozorňuje na potenciálne nebezpečenstvo, ktoré vidieckym oblastiam hrozí v dôsledku chýbajúceho vyváženého rozvoja miest a vidieckych obcí, ku ktorému môže dôjsť v dôsledku uplatňovania populačnej a ekonomickej prevahy miest.

23. Nazdáva sa, že rozsiahla a priama spolupráca vidieckych obcí nachádzajúcich sa vo funkčnej oblasti je dôležitá najmä pri príprave stratégie vyjednávania s mestami ležiacimi v tejto oblasti.

24. Považuje za žiaduce, aby sa pri vytváraní stratégie trvalo udržateľného rozvoja funkčných oblastí uplatňovala metodika, ktorá by zaručila účasť miestnych samospráv a spoločenstva miest a vidieckych obcí. Táto účasť by mala byť zabezpečená tak v rámci prípravných prác (diagnostických a analytických), ako aj pri prijímaní rozhodnutí, ktorými sa určuje konečná podoba stratégie.

25. Upozorňuje tiež, že vo vidieckych obciach nachádzajúcich sa v zónach vplyvu miest iba časť populácie prevádzkuje poľnohospodárske podniky. Ľudia, ktorí sa na vidiek prisťahovali z miest, často netaja svoje očakávania, že sa ukončia niektoré poľnohospodárske činnosti, ktoré môžu byť pre nich nepríjemné, ako je napríklad používanie prírodných a umelých

hnojív, poľnohospodárskej techniky, chov zvierat a využívanie pasienkov atď. Odporúča, aby sa pri územnom plánovaní predvídali tieto problémy a predchádzalo sa im, najmä pomocou stratégie trvalo udržateľného rozvoja, ktorá by zosúladiť všetky jednotlivé hospodárske, sociálne a environmentálne záujmy, napríklad vymedzením preferenčných zón poľnohospodárskej výroby, aby sa tak obmedzili na minimum možné spoločenské konflikty.

26. Zastáva názor, že programy sociálneho začlenenia vo vidieckych oblastiach, kam sa sústavne sťahujú ľudia z miest, sú jednou z možností, ako riešiť prípadné sociálne konflikty vznikajúce v dôsledku stretu rôznych životných štýlov, hodnôt a spoločenských noriem.

27. Upozorňuje na potrebu solidárneho rozdelenia nákladov na odstraňovanie ekonomických, environmentálnych a sociálnych vplyvov urbanizácie (*urban sprawl*) medzi mestskými a vidieckymi oblasťami.

Problémy vidieckych obcí vo vzdialených (okrajových) oblastiach

28. Poukazuje na to, že prevažná väčšina vidieckych obcí existuje mimo sféry priameho vplyvu veľkých a stredne veľkých miest. Táto situácia si vyžaduje použitie špecifických nástrojov pôsobenia a podpory v týchto oblastiach. Preto odporúča, aby sa tak v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako aj v rámci politiky súdržnosti, ktorá sa uskutočňuje prostredníctvom nástrojov regionálneho rozvoja, zohľadnili také riešenia, ktoré by skutočne viedli k dosiahnutiu územnej súdržnosti a vyrovnaníu príležitostí na rozvoj v duchu trvalej udržateľnosti.

29. Považuje za dôležité, aby boli zachované vidiecke oblasti, a preto požaduje väčšiu podporu miestnych samospráv pri rozvoji a udržiavaní technickej, ako aj sociálnej infraštruktúry, ktoré vplývajú na zachovanie ich životaschopnosti.

30. Upozorňuje na funkčné prepojenie okrajových vidieckych oblastí s malými mestskými centrami a vyzýva na vytvorenie vhodných mechanizmov na podporu spoločnej realizácie projektov zameraných na zlepšenie kvality života v týchto oblastiach, najmä pri zabezpečovaní miestnych služieb nevyhnutných pre riadne fungovanie oblastí zo strany malých miest.

31. Tvrdí, že strategické dokumenty týkajúce sa týchto oblastí, ktoré stanovujú politiku ich rozvoja, musia byť výsledkom spolupráce a dohôd medzi jednotlivými obcami a susediacimi obcami (bilaterálnych alebo širších) a výsledkom spolupráce v oblasti regionálnej politiky.

Vzťahy medzi mestami a vidiekom a ich výrazný vplyv na regionálny rozvoj

32. Opätovne vyzdvihuje osobitný význam a potrebu spolupráce vidieckych obcí a miest vo funkčných oblastiach. Zároveň uznáva, že stratégie rozvoja týchto oblastí by mali tvoriť viacročné rámce na najmenej jedno desaťročie.

33. Žiada, aby spolupráca mestských a vidieckych obcí prebiehala na základe územných partnerstiev.

34. Nazdáva sa, že zapojeniu do spolupráce v rámci funkčnej oblasti by mala predchádzať rozsiahla verejná diskusia, ktorá by bola ukončená zvrchovaným rozhodnutím jednotlivých obcí. Prípadné vystúpenie obce zo spolupráce vo funkčnej oblasti po jej začatí by však z dôvodu existencie sietí infraštruktúrnych i spoločenských väzieb malo podliehať schváleniu všetkých miest a obcí zapojených do spolupráce v danej funkčnej oblasti.

35. Upozorňuje na vzájomnú závislosť miest a vidieckych komunít v rámci funkčnej oblasti na základe vzájomného využívania ľudských, prírodných a hospodárskych zdrojov, ako aj organizácie verejných služieb.

36. V súvislosti so súčasným trendom životného štýlu v mestských spoločnostiach žiada, aby sa podnecovalo jeho využitie na propagovanie hodnôt vidieckych oblastí. Poukazuje na to, že spolupráca v sieti poskytuje bezprecedentnú príležitosť na vytvorenie úzkeho prepojenia medzi poľnohospodármi a spotrebiteľmi potravín. Podotýka, že takéto iniciatívy môžu byť veľmi cenným príspevkom k vytvoreniu nového druhu vzťahov medzi vidiekom a mestami.

37. Zdôrazňuje, že krátke dodávateľské reťazce poľnohospodárskych produktov prispievajú k rozvoju udržateľnej výroby a zodpovednej spotreby. Reagujú na rastúci dopyt spotrebiteľov po autentických produktoch, vyhovujúcich kritériám sezónnosti, blízkosti miesta výroby a spoločenských vzťahov. Tento model spotreby sa tiež opiera o občianske postoje založené na rešpektovaní životného prostredia, čo sa odráža v znížení množstva obalov, znížení emisií CO₂ a podporu trvalo udržateľných výrobných postupov. Podpora krátkych reťazcov musí existovať súbežne s podporou spájania družstiev, aby sa posilnilo postavenie poľnohospodárov na trhoch. Zásadný význam má koncentrácia ponuky, ktorá je účinným nástrojom na zaručenie spravodlivých cien pre poľnohospodárov a zabezpečenie uspokojenia rastúceho dopytu po potravinách.

38. Upozorňuje však, že výrobcovia, ktorí sa chcú zapojiť do tejto iniciatívy, musia čeliť mnohým problémom. Často je ťažké zabezpečiť pravidelnú a stálu ponuku spotrebiteľom, ktorí

zvyčajne vyžadujú pravidelný prísun, pokiaľ ide o množstvo a sortiment produktov. Tento druh činnosti si obvykle vyžaduje drahé vybavenie (prispôbené vozidlo, chladiaci systém, miesta predaja, priestory na spracovanie atď.). Odporúča preto, aby sa primerane podporoval tento druh činnosti.

39. Poukazuje na to, že prístup do vidieckych oblastí, ich vzdialenosť od centier rozhodovania a výskumu, rovnako ako obmedzený prístup k novým technológiám predstavujú ťažkosti, ktoré mnohé vidiecke obce nedokážu ľahko prekonať a ktoré majú podstatný význam pre možnosti rozvoja, rovnaké príležitosti a kvalitu života. Navyše miera pracovnej aktivity vo vidieckych oblastiach je nižšia ako v mestských oblastiach a vytvára sa tam menej pracovných miest.

40. To znamená, že k doterajším problémom sa pridávajú nové výzvy, ako je vplyv zmeny klímy, strata biodiverzity a ďalšie environmentálne otázky, úbytok vidieckeho územia, najmä poľnohospodárskej pôdy, alebo starnutie obyvateľstva. VR zdôrazňuje, že je potrebné vyvinúť značné úsilie, aby bola táto problematika pochopená a aby sa poskytli prostriedky potrebné na jej riešenie, ako sú napríklad aktívne opatrenia na predchádzanie vyludňovaniu.

41. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že vidiecke oblasti strácajú dynamickosť v porovnaní s mestskými oblasťami. Zároveň zdôrazňuje, že Piata správa o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti z novembra 2010 upozornila na sociálno-ekonomické rozdiely medzi európskymi regiónmi.

42. Potvrdzuje, že hoci regióny s prevahou vidieckych oblastí dohánajú svoje zaostávanie, úroveň ich rozvoja je naďalej výrazne nižšia ako priemer EÚ. Poukazuje na to, že táto priepasť je obzvlášť viditeľná v porovnaní s regiónmi s prevažne mestskými oblasťami. Priemerný HDP vo vidieckych oblastiach je o 73 % nižší než HDP v mestských oblastiach v EÚ-12. Rozdiely medzi mestskými a vidieckymi oblasťami sú obzvlášť zreteľné v strednej a východnej, ako i južnej Európe.

43. Vyzýva na systematické a úplné zmapovanie oblastí chudoby vo vidieckych oblastiach (aspoň na úrovni NUTS 3), aby sa efektívnejšie využívali prostriedky na boj proti sociálnemu vylúčeniu.

44. Opäť poukazuje na to, že vytvorenie rámca viacúrovňového riadenia je predpokladom účinnej transformácie európskych a vnútroštátnych politík, vrátane spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013. V tejto súvislosti vyvstávajú pochybnosti, ktoré je potrebné naliehavo riešiť. Hoci táto zásada bola výslovne uznaná v návrhu všeobecného nariadenia, úloha miestnych a regionálnych orgánov v rámci

dohôd o partnerstve je stále nejasná. Regióny a spoločenstvá vo vidieckych oblastiach sa už nemôžu uspokojiť iba s postavením spolufinancovateľov, ktorí sa však nezúčastňujú na stanovovaní priorít a metód implementácie a riadenia. V práve pripravovaných usmerneniach Európskej komisie týkajúcich sa vypracovávaní dohôd o partnerstve by mal byť jasne zdôraznený význam zapojenia predstaviteľov vidieckych oblastí do prípravy týchto dohôd.

Európska stratégia a politiky pre vidiecke oblasti do roku 2030

45. Domnieva sa, že budúca európska politika rozvoja vidieka by mala:

- byť kompatibilná s udržateľnosťou vidieckych oblastí,
- uznať, že vidiecke oblasti ponúkajú vyhliadky na rozvoj a zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvládaní európskych výziev,

- uznať, že rozmanitosť vidieckych oblastí v Európe je dôležitým faktorom, pokiaľ ide o zvládanie budúcich výziev,
- byť transparentná a jasná, aby sa zabezpečila jej rozsiahlejšia akceptácia,
- využívať regionálnu rozmanitosť na dosiahnutie spoločného európskeho cieľa, a to zabezpečiť, aby žiadne regióny neboli odkázané samy na seba.

46. Domnieva sa, že v záujme dosiahnutia týchto cieľov bude budúca politika rozvoja vidieka musieť zabezpečiť, aby boli poľnohospodári väčšmi zapojení do poskytovania verejných služieb.

47. Domnieva sa, že v budúcom programovom období sa bude musieť viac vyvážiť súčasný trend, ktorým je sústreďovanie prostriedkov dostupných pre rozvoj vidieka predovšetkým na poľnohospodárstvo, aby sa zabezpečil skutočný hospodársky rozvoj vo vidieckych oblastiach.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Posilnenie postavenia miestnych orgánov v partnerských krajinách v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja

(2013/C 356/15)

VÝBOR REGIÓNOV

- plne podporuje prístup Komisie v tomto novom oznámení, kde sú miestne a regionálne orgány uznávané v politickej úlohe tvorcov politík a činiteľov prijímajúcich rozhodnutia, ktorí si vyžadujú primeranú úroveň autonómie, možnosti rozvoja a finančné zdroje;
- víta myšlienku podpory poskytovanej verejnému sektoru v partnerských krajinách zameranú na účinnejšie a efektívnejšie vypracúvanie a vykonávanie štátnych rozvojových politík a plánov, ktorá by takisto mala zohľadňovať dôležitú úlohu miestneho verejného sektora;
- nabáda Komisiu, aby prijala pravidlá úplného financovania (vykonávacie predpisy k nariadeniu o rozpočtových pravidlách), „ak je v záujme Spoločenstva, aby bolo jediným darcom prostriedkov na akciu“, a to pri jeho programoch napr. pre neštátne subjekty a miestne orgány;
- súhlasí s Komisiou, že EÚ by mala prispôsobiť svoju podporu rastúcej úlohe, potenciálu a potrebám miestnych a regionálnych orgánov a združení miestnych a regionálnych orgánov v partnerských krajinách s cieľom posunúť sa od účinnosti pomoci k účinnosti rozvoja a zdôrazňuje, že to vyžaduje navýšenie finančných prostriedkov na činnosti a podporu decentralizácie a posilnenie postavenia miestnych a regionálnych orgánov a ich združení;
- vyjadruje vôľu prispieť s využitím technickej a finančnej podpory Komisie k rozvoju spôsobov hodnotenia a monitorovania aspektov decentralizácie v partnerských krajinách v spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami;
- konštatuje, že na zabezpečenie širokého zapojenia miestnych orgánov do programu na obdobie po roku 2015 je potrebný skutočný participatívny proces, a na rozdiel od vypracovania miléniových rozvojových cieľov musí byť toto zapojenie zabezpečené včas vo fáze prípravy programu na obdobie po roku 2015 a s potrebnými finančnými prostriedkami;
- opakuje, že podporuje vyhlásenie roku 2015 za Európsky rok rozvoja a žiada, aby boli v rozpočte vyčlenené prostriedky na primeranú finančnú podporu iniciatív miestnych a regionálnych orgánov.
- opätovne potvrdzuje, že je pripravený poskytnúť európskym miestnym a regionálnym orgánom politický priestor na rozvoj ich medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce.

Spravodajca

Hans JANSSEN (NL/EES), starosta Oisterwijk

Referenčný dokument

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Posilnenie postavenia miestnych orgánov v partnerských krajinách v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja,

COM(2013) 280 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****Všeobecné pripomienky**

1. víta nové oznámenie Európskej komisie týkajúce sa *Posilnenia postavenia miestnych orgánov v partnerských krajinách v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja*. Ide o ďalší významný krok v explicitnom uznaní miestnych a regionálnych orgánov a vypracovaní ich špecifickej pozície ako partnerov v oblasti rozvojovej politiky EÚ, v ktorej figurujú popri ďalších partneroch a aktéroch, napr. vládach štátov a organizáciách občianskej spoločnosti, a sú od nich odlišení;

2. pripomína, že Európska komisia zverejnila v roku 2008 svoje prvé oznámenie ⁽¹⁾ o úlohe miestnych a regionálnych orgánov v rámci rozvoja. Bol to významný krok smerom k uznaniu miesta, úlohy a pridanej hodnoty miestnych a regionálnych orgánov v rozvojovej politike a spolupráci;

3. poukazuje na svoje predchádzajúce stanoviská, najmä na posledné dve k oznámeniu „Európa vo svete: nový prístup k financovaniu vonkajšej činnosti EÚ“ a k oznámeniu „Zvyšovanie vplyvu rozvojovej politiky EÚ: program zmien“, v ktorých bolo zdôraznené špecifické postavenie a úloha miestnych a regionálnych orgánov v rámci vonkajšej činnosti EÚ;

4. plne podporuje prístup Komisie v tomto novom oznámení, kde sú miestne a regionálne orgány uznávané v politickej úlohe tvorcov politik a činiteľov prijímajúcich rozhodnutia, ktorí si vyžadujú primeranú úroveň autonómie, schopnosti rozvoja a finančné zdroje;

5. pripomína, že orgány všetkých druhov územných celkov (regiónov, provincií, grófstiev, okresov, miest a obcí atď.) zohrávajú strategickú úlohu v zlepšovaní demokratického riadenia

a príspevku k efektívnejšiemu rozvoju, a preto nevidí dôvod, prečo sa Európska komisia rozhodla zamerať oznámenie najmä na komunálnu úroveň, ako sa to uvádza v poznámke pod čiarou č. 1;

6. víta posilnenie postavenia miestnych a regionálnych orgánov v partnerských krajinách, ako sa uvádza v oznámení, keďže to miestnym a regionálnym orgánom pomôže splniť významnú úlohu, ktorou boli poverené o. i. v programe zmien, v oblasti ľudských práv, demokracie a ostatných hlavných prvkov dobrej správy vecí verejných, ako aj inkluzívneho a udržateľného rastu v záujme ľudského rozvoja;

7. opätovne pripomína, že európske miestne a regionálne orgány majú veľa skúseností v mnohých oblastiach, v ktorých miestne a regionálne orgány v partnerských krajinách potrebujú budovať kapacity. Toto by malo byť v oznámení uznané jasnejšie, a rovnako by sa malo zamerať na to, ako sa dá táto skúsenosť previesť o. i. vzájomnou výmenou poznatkov a uplatniť na miestne podmienky;

8. verí, že na základe analýzy v oznámení by miestne a regionálne orgány mali byť úzko zapojené do vypracovania rozvojového programu na obdobie po roku 2015. Miestne a regionálne orgány majú významnú úlohu nielen v udržateľnom rozvoji, ale aj v súvisiacich oblastiach, ako urbanizácia podporujúca začlenenie, sociálna súdržnosť, prispôbenie sa zmene klímy, bezpečnosť obyvateľstva atď. V tejto súvislosti:

— víta správu, ktorú vydal generálny tajomník OSN a skupina odborníkov na vysokej úrovni o programe rozvoja na obdobie po roku 2015,

— víta skutočnosť, že rokovania konferencie Habitat III ⁽²⁾ v roku 2016 sa zamerajú na nový program mestského rozvoja,

⁽¹⁾ COM(2008) 626 final.

⁽²⁾ Tretia konferencia OSN o bývaní a udržateľnom rozvoji miest.

— zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány musia byť plne zapojené do stanovovania príspevkov a stanovísk EÚ, vrátane ich prípravy;

9. uznáva otvorený proces uplatňovaný počas prípravnej fázy oznámenia. Miestne a regionálne orgány dokázali predložiť príspevky a nápady, a k výmene názorov došlo pri rôznych príležitostiach vrátane schôdze komisie CIVEX Výboru regiónov;

10. váži si, že sa v oznámení uznáva jeho kľúčová úloha pri podpore a koordinácii rozvojového úsilia miestnych a regionálnych orgánov, a naďalej ponúka spoluprácu pri ďalšom vytváraní a implementácii rozvojovej politiky EÚ. Dobrým fórom na tento účel je konferencia o decentralizovanej spolupráci, ktorá umožňuje dialóg medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi z EÚ a rozvojových krajín a s európskymi inštitúciami, a pokiaľ ide o spoluprácu pri úsilí EÚ o podporu rozvoja v susedných krajinách, sú to ARLEM a CORLEAP, dve zhromaždenia združujúce zástupcov miestnych a regionálnych orgánov z EÚ a (susedných) partnerských krajín;

Súvislosti

11. súhlasí s Komisiou, že rozvojové politiky a programy vedené centrálné smerom zhora nadol nemôžu samé o sebe úspešne riešiť zložité otázky v oblasti udržateľného rozvoja a boja proti chudobe, a že verejní a súkromní aktéri zohrávajú svoju úlohu, najmä na miestnej úrovni;

12. súhlasí s vyváženým postojom, ktorý Komisia zaujala s ohľadom na kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov: na jednej strane môže byť ich kľúčová úloha uplatňovaná nezávisle od toho, ako fungujú ústredné orgány (napr. v nestabilných štátoch), na druhej strane môže byť ich kľúčová úloha narušená negatívnymi faktormi, a to aj na miestnej úrovni;

13. víta navrhovaný strategickejší záväzok Európskej komisie voči miestnym orgánom v partnerských krajinách zameraný na posilnenie ich postavenia a dosiahnutie rozvojových cieľov;

14. súhlasí s názorom Komisie, že politické uznanie miestnych a regionálnych orgánov v procese rozvoja musí byť sprevádzané primeranou mierou nezávislosti, rozvoja kapacít a finančných zdrojov, aby posilnenie ich postavenia bolo v súlade s rozdelením právomocí medzi rôzne úrovne správy;

15. vyzýva Komisiu, aby tieto veľmi pravdivé pripomienky previedla na priority, na ktorých sa dohodne s partnerskými krajinami v rámci programov spolupráce. Vzhľadom na ich veľký význam by miestne a regionálne orgány mali byť plne zapojené do implementácie týchto programov vrátane zavádzania prostredníctvom ich zastupiteľských združení;

Uvoľnenie potenciálu miestnych orgánov v oblasti rozvoja

16. víta myšlienku podpory poskytovanej verejnému sektoru v partnerských krajinách zameranú na účinnejšie a efektívnejšie vypracúvanie a vykonávanie štátnych rozvojových politík a plánov, ktorá by takisto mala zohľadňovať dôležitú úlohu miestneho a regionálneho verejného sektora. Je to v súlade s jeho požiadavkou lepšie zapojiť miestne a regionálne orgány do rozvojovej politiky v EÚ aj v partnerských rozvojových krajinách;

17. podporuje význam, ktorý Komisia prikladá partnerstvám zainteresovaných strán a mechanizmom dialógu na úrovni príjemcov pomoci ako spôsobu zapojenia sa do dialógu s príslušnými ústrednými orgánmi s cieľom zaistiť, aby ich potreby a záujmy boli známe a zohľadňované. Je to v súlade s prístupom viacúrovňového riadenia. Viacúrovňový prístup zároveň vyžaduje, aby sa ústredné orgány usilovali o zapojenie do dialógu s miestnymi a regionálnymi orgánmi a oboznámili sa s potrebami a záujmami na miestnej úrovni;

18. požiadavka spolufinancovania bráni v účasti niektorým subjektom v členských štátoch EÚ aj v partnerských krajinách. V prípade partnerských krajín môžu účasti miestnych subjektov brániť obmedzené finančné zdroje, kým v niektorých členských štátoch EÚ, napríklad vo Švédsku, sa miestne a regionálne samosprávy nemôžu zúčastňovať na programoch ako neštátne subjekty a miestne orgány, pretože nemajú dovolené používať miestne dane na financovanie medzinárodnej rozvojovej spolupráce. Vzhľadom na špecifické ciele programu a rozsiahle skúsenosti rozličných európskych krajín (sociálne istoty, decentralizácia, zdravotníctvo atď.) sa to nezdá byť v záujme EÚ a jej programu zahraničnej spolupráce. Výbor nabáda Komisiu, aby na odstránenie tejto situácie prijala pravidlá úplného financovania (vykonávacie predpisy k nariadeniu o rozpočtových pravidlách), „ak je v záujme Spoločenstva, aby bolo jediným darcom prostriedkov na akciu“ [článok 253 ods. 1 písm. e)].

19. zdôrazňuje význam územného prístupu k rozvoju, ako je uvedené v oznámení, a vyzýva EÚ, aby pri vypracovaní a vykonávaní tohto prístupu spolupracovala s ďalšími rozvojovými partnermi. EÚ by takisto mala vypracovať podnety, napr. dodatočnú finančnú podporu pre partnerské krajiny, ktoré v dialógu s miestnymi a regionálnymi orgánmi a ich združeniami v rámci krajiny skutočne pokračujú v uplatňovaní územného prístupu v rámci svojich národných plánov rozvoja;

Podoba podpory EÚ na zlepšenie správy vecí verejných a dosiahnutie účinnejších výsledkov v rozvoji na miestnej úrovni

20. konštatuje, že zatiaľ čo návrh Komisie pracovať v prospech legitímnych orgánov je relevantný, konkrétny odkaz na „možnosti koordinácie s regionálnymi orgánmi“ uvedený v prvom odseku oddielu nie je podľa neho zrozumiteľný a to vzhľadom na predpoklad uvedený v poznámke pod čiarou č. 1 oznámenia, že medzi miestne orgány patria správne orgány územných celkov všetkých druhov, teda obcí, miest, okresov, provincií a regiónov;

21. súhlasí s Komisiou, že podmienkou úspešnej decentralizácie je politická vôľa. Podľa oznámenia by sa však táto politická vôľa mala podporovať, napríklad v politickom dialógu. A keď sa preukáže, mala by sa odmeniť podnetmi v rámci spolupráce v EÚ;

22. súhlasí s názorom, že podpora decentralizácie Európskou úniou by sa mala zamerať na vytvorenie vhodného právneho a politického prostredia a na rozvoj inštitúcií a kapacít. Výbor tiež podporuje dodatočne stanovené priority, ako je silný dôraz na fiškálnu decentralizáciu, riadenie verejných financií a zodpovednosť a dlhodobý prístup k rozvoju kapacít založený na dopyte;

23. opätovne pripomína, že miestne a regionálne orgány z krajín EÚ majú veľa relevantných vedomostí a skúseností v mnohých oblastiach, v ktorých miestne a regionálne orgány v partnerských krajinách potrebujú rozvíjať kapacity a domnieva sa, že okrem bilaterálnej spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v EÚ a partnerskými krajinami a v kombinácii s ňou by sa ich združenia mali považovať za strategických partnerov pri riadení programov budovania kapacít pre miestne a regionálne orgány.

24. súhlasí s Komisiou v tom, že združenia miestnych orgánov môžu byť nápomocné pri riadnej správe vecí verejných a dosahovaní výsledkov v oblasti rozvoja na miestnej úrovni,

a poukazuje na to, že okrem šiestich hlavných funkcií uvedených v oznámení by sa mala spomenúť aj funkcia poskytovania služieb členom združenia. Združenia miestnych a regionálnych orgánov ich členovia často vyzývajú na to, aby poskytovali služby rozvoja kapacít a školenia, najmä v kontexte rozvoja. Poskytovanie týchto služieb sa ukázalo ako zásadne dôležité pre viditeľnosť, záväzok členov, a teda udržateľnosť združení. Tieto služby takisto vytvárajú informácie a nápady, ktoré môžu byť využité pri lobovaní združení a propagačnej činnosti;

25. súhlasí s názorom Komisie, že v mnohých partnerských krajinách sú združenia miestnych orgánov stále slabé. Na to, aby svoje úlohy plnili v plnom rozsahu svojho potenciálu, je potrebná ich zásadná dlhodobá podpora. Tá môže mať rôzne podoby. Napríklad sa môže uskutočňovať poskytovaním priameho financovania z rozpočtov spravovaných delegáciami EÚ a vytvorením či rozširovaním prepojených programov, napr. programu ARIAL uvedeného v oznámení. Vo všetkých prípadoch má kľúčový význam využitie znalostí a skúseností európskych združení miestnych a regionálnych orgánov prostredníctvom partnerského učenia a výmeny skúseností;

Cesta vpred: účinnejšie a pružnejšie mechanizmy podpory

26. súhlasí s Komisiou, že EÚ by mala prispôsobiť svoju podporu rastúcej úlohe, potenciálu a potrebám miestnych a regionálnych orgánov a združení miestnych a regionálnych orgánov v partnerských krajinách s cieľom posunúť sa od účinnosti pomoci k účinnosti rozvoja;

27. zdôrazňuje, že to vyžaduje navýšenie finančných prostriedkov na činnosti a podporu decentralizácie a posilnenie postavenia miestnych a regionálnych orgánov a ich združení. Je čas urobiť to teraz, na začiatku nového finančného obdobia. Miestne a regionálne orgány by mali byť výslovne oprávnené využívať všetky nástroje balíka Európa vo svete. A na to je potrebný zásadný posun v rámci Európskeho rozvojového fondu. Z tematického globálneho hodnotenia podpory Komisie v súvislosti s postupmi decentralizácie⁽³⁾ z februára 2012 vyplýva, že priame príspevky na decentralizáciu predstavovali vo finančnom období rokov 2000 – 2004 iba 1 % všetkých finančných príspevkov Komisie (všetky odvetvia a krajiny) a v období 2004 – 2008 iba približne 2,5 %, a v posledných dvoch rokoch hodnotenia (2008 – 2009) opäť omnoho menej. Posilnenie postavenia miestnych orgánov v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja stojí za viac;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/europaid/how/evaluation/evaluation_reports/2012/1300_docs_en.htm

28. víta želanie Európskej komisie využívať inovačné spôsoby financovania a myšlienku prepojenia tohto využitia s hodnotením inštitucionálnej výkonnosti miestnych a regionálnych orgánov. Tieto hodnotenia sa však realizujú zhora nadol, čo má za následok ukladanie sankcií tým, ktorí majú slabšiu výkonnosť. To obvyčajne vedie k menšej otvorenosti účastníkov. Zohľadnenie potrieb rozvoja kapacít miestnych a regionálnych orgánov podporuje využitie horizontálnych vzdelávacích procesov uplatnením nástrojov, ako je napr. referenčné porovnávanie a transparentné porovnávanie, ktoré združeniam miestnych a regionálnych územných celkov umožňujú posilniť ich príspevok k zvyšovaniu efektívnosti a ktoré je možné ľahšie prepojiť s pozitívnymi finančnými stimulmi a z dlhodobého hľadiska sú vhodnejšie a užitočnejšie;

29. podporuje názor, že EÚ by mala zabezpečiť dostatočnú pružnosť v svojich programoch podpory iniciatív miestnych a regionálnych orgánov a ich združení. V skutočnosti ide o významný prvok zvolenia strategickejšej angažovanosti v prospech posilnenia ich postavenia. Taká pružnosť by preto mala zahŕňať možnosť priameho financovania týchto vlastných iniciatív miestnych a regionálnych orgánov a ich združení, a financovania týchto iniciatív spoločne s ich partnerskými miestnymi a regionálnymi orgánmi a partnerskými združeniami v Európe alebo prostredníctvom nich;

30. súhlasí s názorom Komisie, že v kontexte rozpočtovej podpory by EÚ mala podporovať systémy na monitorovanie finančných prevodov miestnym a regionálnym orgánom od ústrednej štátnej správy. Malo by to takisto prispieť k rozvoju komplexnejších nástrojov na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré by riadili decentralizačné procesy a boli základom monitorovania stavu, ako to robí Európska charta miestnej samosprávy na európskej úrovni;

31. vyjadruje vôľu prispieť s využitím technickej a finančnej podpory Komisie k rozvoju spôsobov hodnotenia a monitorovania aspektov decentralizácie v partnerských krajinách v spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami, najmä združeniami miestnych a regionálnych orgánov a ďalšími organizáciami (program OSN pre ľudské sídla, rozvojový program OSN) či subjektmi vrátane tých v rozvojových krajinách (napríklad Rada územných celkov Západoafrickej hospodárskej a menovej únie UEMOA);

32. domnieva sa, že takéto komplexné nástroje sú cenným príspevkom k politickému dialógu medzi EÚ a partnerskými krajinami. Umožňujú zohľadniť v dialógu politickú koordináciu, komplementárnosť a súlad medzi rôznymi úrovňami správy v príslušnej krajine. Takýto politický dialóg môžu posilniť finančné stimuly súvisiace s týmito témami v súlade so želaním Komisie preskúmať využitie inovačných spôsobov financovania;

33. súhlasí s Komisiou, že EÚ by mala podporovať decentralizovanú a cezhraničnú spoluprácu medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi z Európy a partnerskými krajinami založenú na dlhodobých a rovnocenných inštitucionálnych partnerstvách. Z európskeho hľadiska by sa mala podporovať a zjednodušovať koordinácia partnerstiev v širších sieťach alebo spolupráca v rámci spoločných programov. Poukazuje na to, že Portál decentralizovanej rozvojovej spolupráce uľahčuje túto koordináciu tým, že poskytuje informácie o existujúcich projektoch a umožňuje diskusie s cieľom rozvoja nových. Vyjadruje vôľu pokračovať v plnení svojej úlohy v tomto smere, a to napríklad v spolupráci so združeniami miestnych a regionálnych orgánov. S ohľadom na väčší vplyv, ktorý sa od koordinovanejších prístupov očakáva, by sa to mohlo podporiť zvýšením finančných prostriedkov EÚ dostupných pre tieto prístupy;

34. víta názor Komisie, že EÚ by mala podporovať úlohu, ktorú miestne a regionálne orgány a združenia miestnych a regionálnych orgánov zohrávajú pri formovaní rozvojového programu na obdobie po roku 2015. S uspokojením konštatuje, že tento názor podporuje Rada⁽⁴⁾, ktorá vyzýva EÚ a členské štáty, aby tak, ako sa to má, v spolupráci s Výborom regiónov brali do úvahy názory a skúsenosti miestnych orgánov a podporovali ich zastúpenie v politických rozhovoroch na štátnej a medzinárodnej úrovni, a takisto pri príprave programu rozvoja po roku 2015 a konferencie Habitat III;

35. konštatuje, že na zabezpečenie širokého zapojenia miestnych orgánov do programu na obdobie po roku 2015 je potrebný skutočný participatívny proces, a na rozdiel od vypracovania miléniových rozvojových cieľov musí byť toto zapojenie zabezpečené včas, vo fáze prípravy programu na obdobie po roku 2015. Na zaručenie tohto zapojenia sa musia prideliť potrebné finančné prostriedky;

⁽⁴⁾ Pozri závery zo zasadnutia Rady ministrov zahraničných vecí o postavení miestnych orgánov v rozvoji, ktoré sa konalo 22. júla 2013 v Bruseli, a závery zo zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti o ústredných prvkoch programu rozvoja po roku 2015, ktoré sa konalo 25. júna 2013 v Luxemburgu.

36. opakuje, že podporuje vyhlásenie roku 2015 za Európsky rok rozvoja ⁽⁵⁾ a považuje ho za dobrú príležitosť začať s podporou miestnych a regionálnych činností, vrátane finančnej podpory, a preto žiada, aby boli v rozpočte vyčlenené prostriedky na primeranú finančnú podporu iniciatív miestnych a regionálnych orgánov;

37. opätovne potvrdzuje, že je pripravený poskytnúť európskym miestnym a regionálnym orgánom politický priestor na rozvoj ich medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce;

38. potvrdzuje svoj záväzok prispievať k ďalšiemu vývoju politiky a inováciám, stavajúc o. i. na tomto oznámení a na skúsenostiach s decentralizovanou rozvojovou spoluprácou, a spolupracovať so sieťami a združeniami miestnych a regionálnych orgánov. Toto všetko má za cieľ posilniť postavenie miestnych a regionálnych orgánov v partnerských krajinách v záujme lepšej správy vecí verejných a účinnejšieho dosahovania výsledkov v oblasti rozvoja.

V Bruseli 9. októbra 2013

*Predseda
Výboru regiónov*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁵⁾ Návrh rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o Európskom roku rozvoja (2015), COM(2013) 509 final.

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

103. PLENÁRNE ZASADNUTIE 7. AŽ 9. OKTÓBRA 2013

Stanovisko Výboru regiónov – Štvrtý železničný balík

(2013/C 356/16)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta pripravenosť Európskej komisie dokončiť regulačný rámec nevyhnutný na zavedenie jednotného železničného priestoru;
- domnieva sa, že liberalizácia nie je sama osebe cieľom, ale cieľom by malo byť zlepšovanie ponuky a kvality služieb. Otvorenie hospodárskej súťaže sa nemôže posudzovať bez toho, aby sa zvažili aj investície do infraštruktúry, účinné podmienky fungovania trhu či technické aspekty interoperability;
- pripomína, že zásada voľnej administratívy umožňuje miestnym orgánom vybrať si, ako chcú organizovať svoje služby verejnej dopravy. Zavedenie príliš nízkych stropov pre verejné obstarávanie však považuje za dramatické obmedzenie zásady samosprávy územných celkov;
- víta posilnenie úlohy manažéra infraštruktúry a zavedenie koordinačných výborov, ktoré dohliadajú nad činnosťami tohto posilneného manažéra infraštruktúry a dohliadajú nad účinnosťou celého systému. Miestne orgány k nim musia byť systematicky pridružené, nielen v prípade potreby;
- naliehavo žiada rýchle zavedenie európskej siete manažérov infraštruktúry, ktorá je nevyhnutná na fungovanie jednotného európskeho železničného priestoru a cezhraničnú koordináciu;
- podporuje posilnenie úlohy Európskej železničnej agentúry (ERA), ktorej cieľom je najmä podporovať technickú interoperabilitu a harmonizáciu bezpečnostných postupov, s cieľom predchádzať značným problémom v dôsledku rozdielov medzi 26 vnútroštátnymi orgánmi.

Spravodajca

Pascal MANGIN (FR/PPE), člen regionálneho zastupiteľstva Alsaska

Referenčné dokumenty

Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o „štvrtom železničnom balíku – dobudovanie jednotného európskeho železničného priestoru na posilnenie európskej konkurencieschopnosti a rastu“

COM(2013) 25 final

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 1192/69 o spoločných pravidlách normalizácie účtovnej závierky železničných podnikov

COM(2013) 26 final

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o Železničnej agentúre Európskej únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 881/2004

COM(2013) 27 final

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1370/2007, pokiaľ ide o otvorenie trhu so službami vnútroštátnej osobnej železničnej dopravy

COM(2013) 28 final

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/34/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor, pokiaľ ide o otvorenie trhu so službami vnútroštátnej osobnej železničnej dopravy a o správu železničnej infraštruktúry

COM(2013) 29 final

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o interoperabilite systému železníc v Európskej únii (prepracované znenie)

COM(2013) 30 final

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o bezpečnosti železníc (prepracované znenie)

COM(2013) 31 final

Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pokroku zaznamenanom v oblasti dosiahnutia interoperability systému železníc

COM(2013) 32 final

Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o profile a úlohách ostatných členov vlakového personálu

COM(2013) 33 final

Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o vykonávaní ustanovení smernice 2007/58/ES o otvorení trhu s medzinárodnou osobnou železničnou dopravou – Sprievodný dokument k oznámeniu Rade a Európskemu parlamentu o štvrtom železničnom balíku

COM(2013) 34 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

A. Závazky vyplývajúce zo služby vo verejnom záujme

VÝBOR REGIÓNŇOV,

Všeobecné pripomienky

1. priaznivo víta želanie Európskej komisie dokončiť regulačný rámec nevyhnutný na zavedenie jednotného železničného priestoru;

2. pripomína postoj, ktorý už viackrát vyjadril, napríklad v stanovisku na tému „Balík ekologických opatrení v doprave“, že jedným z najdôležitejších cieľov európskej dopravnej politiky je presunúť prepravu tovaru a osôb, najmä cezhraničnú nákladnú a ťažkú nákladnú dopravu, z ciest na železniciu, ktorá je ekologicky najpriaznivejšou formou dopravy. EÚ musí podporovať dosiahnutie tohto cieľa vhodnými opatreniami, pokiaľ na to existujú dostatočné voľné kapacity;

3. domnieva sa, že liberalizácia nie je sama osebe cieľom, ale cieľom by malo byť zlepšovanie ponuky a kvality služieb. Otvorenie hospodárskej súťaže sa nemôže posudzovať bez toho, aby sa zväžili aj investície do infraštruktúry, účinné podmienky fungovania trhu či technické aspekty interoperability;

4. vyjadruje želanie využiť holistický postup, v ktorom sa kombinuje proporionalita, subsidiarita a kontrola trhu prostredníctvom silného regulátora. Výbor regiónov teda podporuje podmienky proporcionality verejných služieb, ktoré zaviedla Komisia, ako aj kontrolu regulátorom, pokiaľ ide o zosúladenie medzi obchodnými a verejnými službami;

5. vyjadruje želanie, aby sa miestne a regionálne orgány plne zúčastňovali na príprave a zavádzaní opatrení v oblasti železničnej politiky, ktoré majú priamy vplyv na používateľov a samotné príslušné orgány;

6. domnieva sa, že lepšia účinnosť železničného systému a najmä zmlúv o verejných službách je prospešná pre miestne a územné orgány, pokiaľ ide o rozpočtové a finančné prekážky, ktorým musia čeliť;

7. pripomína, že zásada voľnej administratívy umožňuje miestnym orgánom vybrať si, ako chcú organizovať svoje služby verejnej dopravy. V tejto súvislosti by sa nemal spochybňovať článok 5.2, keďže umožňuje využiť služby interného dopravcu. Zavedenie príliš nízkych stropov pre verejné obstarávanie však považuje za dramatické obmedzenie zásady samosprávy územných celkov;

8. trvá na prijateľnejšom charaktere, prostredníctvom ktorého je nutné obnoviť verejnú dopravu;

Regulačný rámec

Plány verejnej dopravy

9. žiada, aby sa v záujme podpory intermodality v plánoch verejnej dopravy zabezpečila dostatočná viditeľnosť a bezpečnosť poskytovateľom a používateľom všetkých spôsobov dopravy. Musia zohľadniť problematiku sociálnej a územnej súdržnosti, ako aj trvalo udržateľný rozvoj;

10. podporuje žiadosť Európskej komisie, aby sa do dopravných plánov zahrnuli všetky spôsoby dopravy. Príslušné miestne orgány musia mať možnosť ich ľahko upraviť, keďže na ne môžu mať vplyv rozličné zmeny okolností. Okrem iného je vhodné podporiť a zabezpečiť účinnú cezhraničnú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi, predovšetkým prostredníctvom EZÚS, aby mali možnosť zosúladiť svoj dopravný plán pre rozličné spôsoby dopravy;

11. žiada, aby povinnosti, ktoré si miestne orgány musia plniť v súvislosti s uplatňovaním dopravných plánov, so sebou neprinášali nadmerné organizačné alebo finančné zaťaženie;

Sociálny rámec

12. víta referencie, pokiaľ ide o sociálny rámec. Musia sa však uviesť podrobnejšie, aby sa predišlo akémukoľvek riziku sociálneho dumpingu. A naopak, nemali by byť prekážkou lepšej konkurencieschopnosti železničného sektora, a musí sa nimi podporiť široká kvalifikácia zamestnancov;

Spôsoby výberu poskytovateľov služieb

13. poznamenáva, že pridelovaním zmlúv o službe vo verejnom záujme prostredníctvom výzvy na predkladanie ponúk sa za určitých podmienok môže zvýšiť účinnosť a môžu sa vytvárať úspory pre príslušné orgány, a to za rovnakých alebo aj lepších podmienok;

14. žiada preto, aby príslušné miestne orgány zachovali možnosť vybrať si medzi výzvou na predkladanie ponúk (časťotčné alebo úplné otvorenie zmluvy o službách vo verejnom záujme) vlastnou réžiou a priamym pridelovaním. S cieľom vyhnúť sa odklonu k monopolizmu musí byť priame pridelovanie vymedzené prísnejšie, najmä podľa kritérií kvality

poskytovania a nielen podľa ceny. Pre orgány zaisťujúce dopravu je dôležité dosiahnuť transparentné ceny za poskytované služby vďaka možnosti prístupu nových subjektov na trh;

15. zdôrazňuje, že pri pružnom prístupe k výberu dopravcov kompetentnými miestnymi orgánmi vrátane regiónov by sa mal brať do úvahy stupeň rozvoja regionálneho dopravného trhu v jednotlivých členských štátoch;

16. zaujíma sa o stav hospodárskej súťaže, keďže pri niektorých výzvach na predkladanie ponúk ide len o veľmi slabú hospodársku súťaž. Vyzýva Komisiu, aby objasnila kritériá skutočnej hospodárskej súťaže, a to najmä na základe administratívnych nákladov v nadväznosti na výzvy na predkladanie ponúk alebo na dĺžku trvania zmlúv podľa návrhu príslušných orgánov;

17. nalieha na to, aby boli železniční dopravcovia poskytujúci služby vo verejnom záujme rovnako zodpovední za presnosť poskytovaných informácií v rámci výzvy na predkladanie ponúk s cieľom obnovy alebo prevodu zmluvy, v medziach dôverného charakteru obchodných činností;

Prístup na trh železničných koľajových vozidiel

18. uznáva úlohu prekážky vstupu na trh, ktorú môže zohrávať zadávanie železničných koľajových vozidiel;

19. neželá si vylúčiť žiadnu metódu, aby sa zaručilo krytie reziduálnej hodnoty týchto vozidiel;

Štátna pomoc

20. pripomína, že Parlament a Rada už oznámili, že nesúhlasia so zrušením článku 9 tohto nariadenia;

21. pripája sa k Parlamentu a Rade a odmieta povinnosť systematického oznamovania všetkých príspevkov k dopravným službám vo verejnom záujme, vzhľadom na osobitosti sektora dopravy.

B. Otvorenie a riadenie trhov

22. domnieva sa, že ak sa stabilne zaručia podmienky spravodlivej hospodárskej súťaže a otvoreného prístupu pre všetky európske železničné podniky a zamedzí narušeniu hospodárskej súťaže, členské štáty by mali mať určitú voľnosť, aby mohli

usporiadať a zmeniť svoj železničný systém, či už si zvolia model oddelených podnikov alebo model integrovaných podnikov;

23. víta posilnenie úlohy manažéra infraštruktúry v záujme racionalizácie železničného systému. Manažér infraštruktúry musí poskytnúť jednotné miesto pre prístup do siete, najmä pre organizujúce orgány. V jeho správnej rade alebo dozornej rade preto musia byť zastúpení zástupcovia regionálnych organizujúcich orgánov;

24. víta zavedenie koordinačných výborov, ktoré dohliadajú nad činnosťami tohto posilneného manažéra infraštruktúry a dohliadajú nad účinnosťou celého systému. Miestne orgány k nim musia byť systematicky pridružené, nielen v prípade potreby;

25. žiada v rámci manažéra infraštruktúry o vymenovanie partnerov, ktorí sa budú venovať vzťahom s miestnymi a regionálnymi orgánmi;

26. pripomína záväzok uplatňovať zásady proporcionality a subsidiarity, najmä pokiaľ si Komisia chce prisvojiť novú rozhodovaciu právomoc;

27. podporuje rýchle zavedenie európskej siete manažérov infraštruktúry, ktorá je nevyhnutná na fungovanie jednotného európskeho železničného priestoru a cezhraničnú koordináciu;

28. zdôrazňuje posilnenie postavenia manažérov staníc v rámci miestnych a regionálnych orgánov. Práve stanice sú vplyvnými faktormi atraktivity územia;

29. pripomína, že liberalizácia nie je sama osebe cieľom, ale cieľom by malo byť zlepšovanie ponuky a kvality služieb. Skúsenosti s otvorením sa v rámci hospodárskej súťaže na trhoch železničnej medzimestskej osobnej dopravy sú však v Európe ešte stále veľmi obmedzené. Je preto vhodné ich podporovať a zároveň zachovávať služby vo verejnom záujme, a to ich vymedzením na základe spôsobu narušenia hospodárskej rovnováhy týchto služieb;

30. zdôrazňuje, že by bolo vhodné zachovať súčasné pravidlá, ktoré dovoľujú podnikom vykonávajúcim funkciu správcov infraštruktúry a prevádzkovateľov poskytujúcich miestne služby na určitej železničnej infraštruktúre malých rozmerov, aby pokračovali vo svojej činnosti podľa súčasných podmienok. Táto miestna infraštruktúra nesmie presahovať 150 km;

31. víta referencie, pokiaľ ide o sociálny rámec. Musia sa však uviesť podrobnejšie, aby sa predišlo akémukoľvek riziku sociálneho dumpingu. A naopak, nemali by byť prekážkou lepšej konkurencieschopnosti železničného sektora, a musí sa nimi podporiť široká kvalifikácia zamestnancov;

32. podporuje posilňovanie regulačných orgánov a podporuje ich spoluprácu na európskej úrovni, najmä v prípade hodnotenia narušenia hospodárskej rovnováhy danej služby. Miestne a regionálne orgány by mali takisto využívať primerané lehoty pri informovaní regulačných orgánov v prípade pochybností o zachovávaní tejto rovnováhy;

33. pripomína, že predajné miesta cestovných lístkov sú neodmysliteľnou súčasťou otvorenia trhov. Lepšia koordinácia medzi železničnými podnikmi a príslušnými miestnymi a regionálnymi orgánmi je v tejto oblasti nevyhnutnosťou;

34. domnieva sa, že požiadavka účasti podnikov poskytujúcich vnútroštátne služby na vnútroštátnom informačnom systéme o ponuke a predajných miestach cestovných lístkov (intermodálnych) by mala byť záväzná, keďže rozvoj pridružených služieb je hlavným faktorom zlepšovania atraktivity kolektívnej dopravy, najmä železničnej;

C. Technický pilier

35. akceptuje diagnostiku zostavenú Komisiou o hlavných problémoch a obmedzeniach platného európskeho legislatívneho rámca v technickej oblasti;

36. podporuje posilnenie úlohy Európskej železničnej agentúry (ERA), ktorá má sídlo v meste Valenciennes, a ktorej cieľom je najmä podporovať technickú interoperabilitu a

harmonizáciu bezpečnostných postupov, urýchľovať zavedenie jednotného povolenia na uvedenie vozidiel do prevádzky a posilňovať právomoci ERA s cieľom predchádzať značným problémom v dôsledku rozdielov medzi 26 vnútroštátnymi orgánmi. Povolenie na uvedenie do prevádzky pre vozidlá, ktoré sa majú používať len na území príslušného štátu, budú môcť naďalej udeľovať príslušné vnútroštátne bezpečnostné úrady;

37. žiada preto o zohľadnenie prechodného obdobia, kým bude agentúra ERA v plnej prevádzke na vykonávanie svojich nových úloh;

38. podporuje cieľ stanovený Komisiou, a to znížiť počet vnútroštátnych pravidiel prostredníctvom zrušenia prebytočných pravidiel alebo pravidiel, ktoré sú v rozpore s právom EÚ a s technickými špecifikáciami interoperability;

39. víta niektoré návrhy Európskej komisie o úlohe agentúry ERA a o vytvorení orgánu na predkladanie výziev v rámci nej. Európska komisia navrhuje posilniť úlohu agentúry a urobiť z nej jednotné miesto rozhodovania o vozidlách a bezpečnostných certifikátoch pre železničné podniky. Takisto je potrebné posilniť a objasniť právomoci agentúry, jej prostriedkov (finančných aj ľudských) a jej zodpovednosti. A tiež vytvoriť odvolaciu radu;

40. žiada, aby sa Výbor regiónov pripojil k vypracovaniu programov železničnej agentúry;

41. vyzýva na to, aby sa nezanedbávali analýzy pomeru vynaložených prostriedkov k celkovému zisku opatrení interoperability, najmä ich vplyv na miestne a regionálne orgány.

II. ODPORÚČANIA POZMEŇOVACÍCH NÁVRHOV

Pozmeňovací návrh 1

COM(2013) 28 final

Vložiť nové odôvodnenie za odôvodnenie 9

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Zásada reciprocity je dôležitým prostriedkom na zabránenie narušeniam hospodárskej súťaže. Táto zásada by mala platiť aj pre tie podniky z tretích krajín, ktoré sa chcú zapojiť do verejného obstarávania v Únii.</u>

Zdôvodnenie

Subjektom z tretích krajín nemožno povoliť účasť na obstarávaní v rámci verejných súťaží v členských štátoch EÚ, ak príslušné tretie krajiny doteraz neotvorili svoje vlastné trhy subjektom z členských štátov EÚ.

Pozmeňovací návrh 2

COM(2013) 28 final

Odôvodnenie 15

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Príprava železničných podnikov na povinné zavedenie verejnej súťaže v prípade zmlúv o službách vo verejnom záujme si vyžaduje viac času na účinnú a udržateľnú internú reštrukturalizáciu spoločností, ktorým boli takéto zmluvy zadane v minulosti priamo. Prechodné opatrenia sú preto potrebné v prípade zmlúv zadávaných priamo v období od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 3.decembra 2019.	Príprava železničných podnikov na povinné zavedenie verejnej súťaže v prípade zmlúv o službách vo verejnom záujme si vyžaduje viac času na účinnú a udržateľnú internú reštrukturalizáciu spoločností, ktorým boli takéto zmluvy zadane v minulosti priamo. Prechodné opatrenia sú preto potrebné v prípade zmlúv zadávaných priamo v období od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 3. decembra 2019.

Pozmeňovací návrh 3

COM(2013) 28 final

Odôvodnenie 18

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
18. Komisia v kontexte zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 994/98 (splnomocňujúce nariadenie) navrhuje aj zmenu a doplnenie nariadenia (ES) č. 1370/2007 [COM(2012) 730/3]. S cieľom harmonizovať prístup k predpisom o skupinových výnimkách v oblasti štátnej pomoci a v súlade s postupmi uvedenými v článku 108 ods. 4 a článku 109 zmluvy by sa do rozsahu pôsobnosti splnomocňujúceho nariadenia mala zahrnúť pomoc, ktorá slúži na koordináciu dopravy alebo tvorí náhrady za plnenie niektorých záväzkov súvisiacich s verejnoprospešnou službou podľa článku 93 zmluvy.	18. Komisia v kontexte zmien a doplnení nariadenia (ES) č. 994/98 (splnomocňujúce nariadenie) navrhuje aj zmenu a doplnenie nariadenia (ES) č. 1370/2007 [COM(2012) 730/3]. S cieľom harmonizovať prístup k predpisom o skupinových výnimkách v oblasti štátnej pomoci a v súlade s postupmi uvedenými v článku 108 ods. 4 a článku 109 zmluvy by sa do rozsahu pôsobnosti splnomocňujúceho nariadenia mala zahrnúť pomoc, ktorá slúži na koordináciu dopravy alebo tvorí náhrady za plnenie niektorých záväzkov súvisiacich s verejnoprospešnou službou podľa článku 93 zmluvy.

Zdôvodnenie

Zavedením zásady oslobodenia od povinnosti oznamovať kompenzácie do iného textu by sa celkom zmenila štruktúra nariadenia OSP a vzniklo by veľké riziko právnej neistoty pri poskytovaní služieb vo verejnom záujme v osobnej doprave.

Pozmeňovací návrh 4

COM(2013) 28 final

Článok 2 písmeno c

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
c) príslušný miestny orgán' je každý príslušný orgán, ktorého právomoci nie sú celoštátneho rozsahu a ktorý pokrýva potreby v oblasti dopravy v mestskej aglomerácii alebo obci;	c) príslušný miestny orgán' je každý príslušný orgán, ktorého právomoci nie sú celoštátneho rozsahu a sa <u>netýkajú celého územia členského štátu alebo</u> ktorý pokrýva potreby v oblasti dopravy v <u>regióne alebo</u> mestskej aglomerácii alebo obci <u>vrátane na cezhraničnej úrovni</u> ;

Zdôvodnenie

„Nie sú celoštátneho rozsahu“ môže mať dve vysvetlenia: ktorého právomoci sa netýkajú celého územia členského štátu alebo miestny príslušný orgán, ktorý môže mať svoje územie v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Vymedzenie je potrebné objasniť v záujme objasnenia vzniku organizujúcich orgánov s cezhraničnými právomocami.

Regióny musia byť okrem iného jednoznačne kryté týmto nariadením.

Pozmeňovací návrh 5

COM(2013) 28 final

Článok 2 písmeno e

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
e) Z rozsahu záväzkov vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme sa vylučujú všetky služby vo verejnom záujme v doprave, ktoré prekračujú rámec nevyhnutný na dosiahnutie sieťových účinkov na miestnej, regionálnej alebo nižšej ako celoštátnej úrovni.	e) Z rozsahu záväzkov vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme sa vylučujú všetky služby vo verejnom záujme v doprave, ktoré prekračujú rámec nevyhnutný na dosiahnutie sieťových účinkov na miestnej, regionálnej alebo nižšej ako celoštátnej úrovni. <u>e) Do rozsahu záväzkov vyplývajúcich zo služby vo verejnom záujme patria všetky služby vo verejnom záujme v doprave, ktoré umožňujú dosiahnuť sieťové účinky na miestnej, regionálnej alebo nižšej než národnej úrovni. Tieto sieťové účinky môžu pritom vychádzať z kombinácie ziskových a neziskových tratí.</u>

Zdôvodnenie

Ak je regionálna dopravná trať v hospodárskej rovnováhe alebo dosahuje zisk, musí mať možnosť byť začlenená do zmluvy o službe vo verejnom záujme s ostatnými stratovými traťami, aby jej zisk prispieval k ich financovaniu a aby bolo prípadne možné dosiahnuť optimalizáciu technických prostriedkov nevyhnutných na ich využívanie.

Pozmeňovací návrh 6

COM(2013) 28 final

Článok 2a ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
1. Príslušné orgány vypracujú a pravidelne aktualizujú plány verejnej osobnej dopravy, ktoré sa vzťahujú na všetky relevantné druhy dopravy na území v ich zodpovednosti.	1. Príslušné orgány vypracujú a pravidelne aktualizujú plány verejnej osobnej dopravy, ktoré sa vzťahujú na všetky relevantné druhy dopravy na území v ich zodpovednosti. <u>Tieto záväzky sa uplatňujú len na aglomerácie s viac ako 100 000 obyvateľmi.</u>
V týchto plánoch verejnej dopravy sa vymedzujú ciele politiky v oblasti verejnej dopravy a prostriedky ich plnenia, pričom sa vzťahujú na všetky príslušné druhy dopravy na území, za ktoré sú príslušné orgány zodpovedné. Zahŕňajú aspoň:	V týchto plánoch verejnej dopravy sa vymedzujú ciele politiky v oblasti verejnej dopravy a prostriedky ich plnenia, pričom sa vzťahujú na všetky príslušné druhy dopravy na území, za ktoré sú príslušné orgány zodpovedné. Zahŕňajú aspoň:
a) štruktúru siete alebo trás;	a) štruktúru siete alebo trás;
b) základné požiadavky, ktoré má spĺňať ponuka verejnej dopravy, napríklad dostupnosť, územná prepojitelnosť, bezpečnosť, modálne a intermodálne prepojenia v hlavných spájajúcich uzloch, charakteristiky ponuky ako čas prevádzky, frekvencia služieb a minimálny stupeň využívania kapacity;	b) základné požiadavky, ktoré má spĺňať ponuka verejnej dopravy, napríklad dostupnosť, územná prepojitelnosť, bezpečnosť, modálne a intermodálne prepojenia v hlavných spájajúcich uzloch, charakteristiky ponuky ako <u>zásady cestovných poriadkov</u> a čas prevádzky , a frekvencia služieb a minimálny stupeň využívania kapacity ;

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
c) normy kvality týkajúce sa položiek, akými sú napríklad vybavenie zastávok a železničných koľajových vozidiel, presnosť a spoľahlivosť, čistota, služby a informácie zákazníkom, vybavovanie sťažností a nápravné prostriedky, monitorovanie kvality služieb;	c) normy kvality týkajúce sa položiek, akými sú napríklad vybavenie zastávok a železničných koľajových vozidiel, presnosť a spoľahlivosť, čistota, služby a informácie zákazníkom, vybavovanie sťažností a nápravné prostriedky, monitorovanie kvality služieb;
d) zásady tarifnej politiky;	d) zásady tarifnej politiky;
e) prevádzkové požiadavky, akými sú napríklad preprava bicyklov, riadenie premávky, plán pre prípad nepredvídaných udalostí v prípade prerušenia prevádzky.	e) prevádzkové požiadavky, akými sú napríklad preprava bicyklov, riadenie premávky, plán pre prípad nepredvídaných udalostí v prípade prerušenia prevádzky;
	<u>f) požiadavky sociálnej a územnej súdržnosti.</u>
Pri vypracovávaní plánov verejnej dopravy príslušné orgány zohľadňujú najmä uplatniteľné pravidlá týkajúce sa práv cestujúcich, sociálnej ochrany a ochrany zamestnancov a životného prostredia.	Pri vypracovávaní plánov verejnej dopravy príslušné orgány zohľadňujú najmä uplatniteľné pravidlá týkajúce sa práv cestujúcich, sociálnej ochrany a ochrany zamestnancov a životného prostredia <u>s cieľom zabrániť akejkoľvek forme dumpingu v týchto rozličných oblastiach.</u>
	<u>Plány verejnej dopravy sa musia predložiť regulačnému orgánu na poskytnutie stanoviska 1 mesiac pred ich zverejnením.</u>
	<u>Príslušné orgány medzi sebou spolupracujú s cieľom koordinovať informácie nachádzajúce sa v ich príslušnom pláne dopravy a vypracúvajú spoločné plány dopravy na poskytovanie cezhraničných regionálnych dopravných služieb.</u>
Príslušné orgány prijímajú a uverejňujú plány verejnej dopravy po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami. Na účely tohto nariadenia sú príslušnými zainteresovanými stranami, ktoré sa majú zohľadňovať, aspoň poskytovatelia dopravy, v prípade potreby manažéri infraštruktúry a organizácie zastupujúce cestujúcich a zamestnancov.	Príslušné orgány prijímajú a uverejňujú plány verejnej dopravy po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami. Na účely tohto nariadenia sú príslušnými zainteresovanými stranami, ktoré sa majú zohľadňovať, aspoň poskytovatelia dopravy, v prípade potreby manažéri infraštruktúry a organizácie zastupujúce cestujúcich a zamestnancov.
	<u>Predchádzajúci alebo existujúci poskytovatelia služieb sú povinní poskytnúť príslušným orgánom potrebné údaje v lehote jedného mesiaca od prijatia žiadosti od týchto orgánov, a to aj v prípade, že ide o orgány susedného členského štátu.</u>

Zdôvodnenie

Plány verejnej dopravy cestujúcich môžu predstavovať závažné a dodatočné záväzky, ale bez toho, aby to malo vplyv na diaľkovú železničnú dopravu dohodnutú v rámci územného plánovania. V tomto pozmeňovacom návrhu sa navrhuje vymedziť túto povinnosť len na aglomerácie určitej veľkosti.

Vzhľadom na komplexnosť a volatilitu (nejednotnú pri príslušných orgánoch) času prevádzky je oveľa realistickejšie kľásť dôraz na zásady časového poriadku v pláne dopravy.

Na málo frekventovaných tratiach môže zavedenie minimálnej miery využívania kapacít negatívne ovplyvniť príslušnú službu vo verejnom záujme, a teda by to bolo v rozpore so záujmom príslušného orgánu.

Je preto nutné podporovať intermodalitu ako cezhraničnú koordináciu.

Plány verejnej dopravy si vyžadujú presné údaje o rozvoji trhov rozličných spôsobov dopravy. Subjekty na trhu majú hlavné zdroje informácií a musia ich oznamovať verejnému orgánu.

Pozmeňovací návrh 7

COM(2013) 28 final

Článok 2a ods. 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Vďaka špecifikáciám záväzkov služby vo verejnom záujme a súvisiacim úhradám čistého finančného vplyvu týchto záväzkov sa:	Vďaka špecifikáciám záväzkov služby vo verejnom záujme a súvisiacim úhradám čistého finančného vplyvu týchto záväzkov sa:
a) dosahujú ciele plánu verejnej dopravy nákladovo najefektívnejším spôsobom;	a) dosahujú ciele plánu verejnej dopravy nákladovo čo najefektívnejším spôsobom;

Pozmeňovací návrh 8

COM(2013) 28 final

Článok 4 ods. 8

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
8. Príslušné orgány sprístupňujú všetkým zainteresovaným stranám relevantné informácie na vypracovanie ponuky v rámci verejnej súťaže.	8. Príslušné orgány sprístupňujú všetkým zainteresovaným stranám relevantné informácie na vypracovanie ponuky v rámci verejnej súťaže. <u>Manažéri železničnej infraštruktúry, železničné podniky, ktoré zabezpečujú alebo zabezpečovali zmluvu o službách vo verejnom záujme, pomáhajú príslušným orgánom pri poskytovaní všetkých príslušných údajov. Sú zodpovední za presnosť údajov poskytovaných príslušnému orgánu.</u>
Zahŕňajú informácie o dopyte cestujúcich, cestovnom, nákladoch a príjmoch súvisiacich s verejnou osobnou dopravou zahrnutou do verejnej súťaže a podrobné informácie o špecifikáciách infraštruktúry týkajúcich sa prevádzky požadovaných vozidiel alebo železničných koľajových vozidiel s cieľom umožniť im vypracovať dobre informované podnikateľské plány. Manažéri železničnej infraštruktúry pomáhajú príslušným orgánom pri poskytovaní všetkých príslušných špecifikácií infraštruktúry.	Zahŕňajú informácie o dopyte cestujúcich, cestovnom, nákladoch a príjmoch súvisiacich s verejnou osobnou dopravou zahrnutou do verejnej súťaže a podrobné informácie o špecifikáciách infraštruktúry týkajúcich sa prevádzky požadovaných vozidiel alebo železničných koľajových vozidiel s cieľom umožniť im vypracovať dobre informované podnikateľské plány. Manažéri železničnej infraštruktúry pomáhajú príslušným orgánom pri poskytovaní všetkých príslušných špecifikácií infraštruktúry.
Nedodržanie uvedených ustanovení bude predmetom právneho preskúmania podľa článku 5 ods. 7.	Nedodržanie uvedených ustanovení bude predmetom právneho preskúmania podľa článku 5 ods. 7. <u>Súčasný prevádzkovateľ trate alebo siete, ktorá je predmetom konkurenčnej výzvy na prekladanie ponúk, musí bezplatne, kompletne a presne poskytnúť príslušnému orgánu údaje potrebné na prípravu ponuky, najmä pokiaľ ide o dopyt po cestovaní a príjmy z prepravy cestujúcich, v medziach dôverného charakteru obchodných činností.</u> <u>Predchádzajúci prevádzkovateľ a manažér infraštruktúry musia ostatným prevádzkovateľom vyplatiť akúkoľvek stratu v dôsledku ponuky na základe nesprávnych alebo chýbajúcich údajov.</u>

Zdôvodnenie

Údaje o manažérovi infraštruktúry nie sú dostatočné, keďže neobsahujú obchodné údaje o železničnom dopravcovi. Predchádzajúci a/alebo súčasný poskytovatelia musia poskytovať údaje, najmä historickí dopravcovia, s cieľom zabezpečiť nediskriminačný prístup k informáciám. Toto zosúladenie je nevyhnutné v dôsledku rizika vzniku záväzkov pre príslušné orgány, ktoré by neboli schopné plniť.

Pozmeňovací návrh 9

COM(2013) 28 final

Článok 5, nový odsek po odseku 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Príslušný orgán môže vylúčiť z verejnej súťaže prevádzkovateľov z tretích krajín v prípade, že tieto krajiny nezmýšľajú otvoriť verejnú súťaž pre podniky z členských štátov Únie.</u>

Zdôvodnenie

Tretie krajiny by nemali mať možnosť zapojiť sa do verejnej súťaže v členských štátoch EÚ, ak neotvorili svoj vlastný trh pre členské štáty EÚ.

Pozmeňovací návrh 10

COM(2013) 28 final

Článok 5 ods. 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
4. Pokiaľ to vnútroštátne právo nezakazuje, môžu príslušné orgány rozhodnúť o priamom zadávaní zmlúv o službách vo verejnom záujme: a) ak sa ich priemerná ročná hodnota odhaduje na: menej ako 1 000 000 EUR alebo menej ako 5 000 000 EUR v prípade zmluvy o službách vo verejnom záujme vrátane verejnej železničnej dopravy alebo b) ak sa týkajú poskytovania služieb vo verejnom záujme v osobnej doprave v rozsahu menšom ako 300 000 kilometrov ročne alebo menej ako 150 000 kilometrov ročne v prípade zmluvy o službách vo verejnom záujme vrátane verejnej železničnej dopravy.	4. Pokiaľ to vnútroštátne právo nezakazuje, môžu príslušné orgány rozhodnúť o priamom zadávaní zmlúv o službách vo verejnom záujme: a) ak sa ich priemerná ročná hodnota odhaduje na: menej ako 1 000 000 EUR alebo menej ako 5 000 000 EUR v prípade zmluvy o službách vo verejnom záujme vrátane verejnej železničnej dopravy alebo b) ak sa týkajú poskytovania služieb vo verejnom záujme v osobnej doprave v rozsahu menšom ako 300 000 kilometrov ročne alebo menej ako 150 000 <u>500 000</u> kilometrov ročne v prípade zmluvy o službách vo verejnom záujme vrátane verejnej železničnej dopravy.

Zdôvodnenie

Hranicou 150 000 ročne pre verejnú železničnú dopravu, ktorú navrhuje Komisia, sa vylučuje železničná trať, na ktorú by sa tento spôsob vzťahoval. Hranica 500 000 kilometrov umožňuje obmedziť prípad výnimky z pravidla postupu výzvy na predkladanie ponúk len na trate dostatočnej dĺžky v rámci železničnej dopravy a s dostatočnou úrovňou služieb v rámci železničnej dopravy.

Pozmeňovací návrh 11

COM(2013) 28 final

Článok 5, nový odsek po odseku 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Rozhodnutie zadeľovať služby priamo sa v dvojmesačnej lehote predloží na konzultáciu regulačnému orgánu podľa článku 55 smernice 2012/34/ES.</u>

Zdôvodnenie

Tento nový odsek umožňuje príslušnému regulačnému orgánu podieľať sa na organizácii železničnej dopravy, pričom neobmedzuje právo príslušných miestnych orgánov priamo zadeľovať služby miestnym subjektom. Tento odsek zároveň, rámec priameho zadeľovania služieb vymedzuje v záujme obmedzenia oligopolných situácií.

Pozmeňovací návrh 12

COM(2013) 28 final

Článok 5, nový odsek po odseku 6

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Príslušné orgány môžu okrem prípadov, keď to vnútroštátne právo zakazuje, rozhodnúť o zadaní zmlúv o službách železničnej dopravy vo verejnom záujme priamo, s výnimkou takej koľajovej dopravy, ako je metro alebo električka. Odchyľne od článku 4 ods. 3 trvanie takýchto zmlúv neprekračuje desať rokov, okrem prípadov, keď sa uplatňuje článok 4 ods. 4.</u>
	<u>Ak je však už zmluva predmetom priameho zadávania a úroveň ukazovateľov kvality služieb sa z dôvodov, ktoré môže ovplyvniť subjekt poskytujúci tieto služby vo verejnom záujme zhoršuje priemerne o 10 % za celý čas trvania zmluvy, táto zmluva bude predmetom výzvy na prekladanie ponúk pri dátume vypršania jej platnosti. Šesť mesiacov po prijatí tohto nariadenia Európska komisia vymedzí kvalitu prostredníctvom delegovaných aktov podľa súboru ukazovateľov výkonu vrátane presnosti.</u>

Zdôvodnenie

Je vhodné znovu zaviesť možnosť priameho zadávania, ale aj jeho časové vymedzenie. Ak jeho fungovanie nie je uspokojivé, príslušný orgán automaticky využije možnosť výzvy na predkladanie ponúk.

Pozmeňovací návrh 13

COM(2013) 28 final

Článok 5a ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
[...]	[...]

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Príslušný orgán môže splniť požiadavku stanovenú v prvom pododseku jedným z týchto spôsobov:	Príslušný orgán môže splniť požiadavku stanovenú v prvom pododseku <u>jedným z týchto spôsobov rôznymi spôsobmi, ktoré podporujú úspory z rozsahu, ako napríklad:</u>
a) tým, že sám nadobudne železničné koľajové vozidlá používané na plnenie zmluvy o službách vo verejnom záujme, aby ich mohol sprístupniť vybranému poskytovateľovi služieb vo verejnom záujme za trhovú cenu alebo ako súčasť zmluvy o službách vo verejnom záujme podľa článku 4 ods. 1 písm. b), článku 6 a prípadne podľa prílohy;	a) tým, že sám nadobudne železničné koľajové vozidlá používané na plnenie zmluvy o službách vo verejnom záujme, aby ich mohol sprístupniť vybranému poskytovateľovi služieb vo verejnom záujme za trhovú cenu alebo ako súčasť zmluvy o službách vo verejnom záujme podľa článku 4 ods. 1 písm. b), článku 6 a prípadne podľa prílohy;
b) tým, že poskytne záruku na financovanie železničných koľajových vozidiel používaných na plnenie zmluvy o službách vo verejnom záujme za trhovú cenu alebo ako súčasť zmluvy o službách vo verejnom záujme podľa článku 4 ods. 1 písm. b), článku 6 a prípadne podľa prílohy. Takáto záruka môže pokrývať riziko spojené so zvyškovou hodnotou, pričom sa prípadne rešpektujú príslušné pravidlá štátnej pomoci;	b) tým, že poskytne záruku na financovanie železničných koľajových vozidiel používaných na plnenie zmluvy o službách vo verejnom záujme za trhovú cenu alebo ako súčasť zmluvy o službách vo verejnom záujme podľa článku 4 ods. 1 písm. b), článku 6 a prípadne podľa prílohy. Takáto záruka môže pokrývať riziko spojené so zvyškovou hodnotou, pričom sa prípadne rešpektujú príslušné pravidlá štátnej pomoci;
c) tým, že sa v zmluve o službách vo verejnom záujme zaviazne prevziať železničné koľajové vozidlá za trhovú cenu na konci platnosti zmluvy.	c) tým, že sa v zmluve o službách vo verejnom záujme zaviazne prevziať železničné koľajové vozidlá za trhovú cenu na konci platnosti zmluvy;
[...]	d) <u>tým, že zavedie spoluprácu so susednými miestnymi orgánmi v záujme väčšej disponibilít koľajových vozidiel;</u> e) <u>tým, že bude žiadať o prispievanie ich členského štátu do jednej z podmienok krytia reziduálnej hodnoty koľajových vozidiel.</u> [...]

Zdôvodnenie

Nesmie sa vylúčiť žiadny spôsob miestneho financovania (záruka, odkúpenie, priamy nákup alebo iné). Členské štáty by sa však nemali zbavovať svojich zodpovedností a nemali by neprávom presúvať náklady na miestne orgány. Legislatívny a regulačný rámec musí stimulovať trh železničných koľajových vozidiel, a to najmä podporovaním úspor z rozsahu a primeraných finančných postupov.

Pozmeňovací návrh 14

COM(2013) 28 final

Článok 8 ods. 2a

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
2a. Zmluvy o službách vo verejnom záujme na poskytovanie verejnej osobnej železničnej dopravy zadané priamo v období od 1. januára 2013 do 2. decembra 2019 sa môžu uplatňovať až do dátumu skončenia ich platnosti. V žiadnom prípade sa však nesmú uplatňovať po 31. decembri 2022.	2a. Zmluvy o službách vo verejnom záujme na poskytovanie verejnej osobnej železničnej dopravy zadané priamo v období od 1. januára 2013 <u>dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia</u> do 2. decembra 2019 sa môžu uplatňovať až do dátumu skončenia ich platnosti. V žiadnom prípade sa však nesmú uplatňovať po 31. decembri 2022. <u>Toto ustanovenie neplatí pri zmluvách uzatvorených pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia.</u>

Zdôvodnenie

Navrhnuté zmeny by mali nadobudnúť platnosť od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto revidovaného nariadenia. Toto ustanovenie by sa nemalo vzťahovať na skôr uzatvorené zmluvy.

Pozmeňovací návrh 15

COM(2013) 29 final

Odôvodnenie 10

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Existujúce požiadavky smernice 2012/34/EÚ zahŕňajú len právnu, organizačnú a rozhodovaciu nezávislosť. Týmto sa úplne nevylučuje možnosť zachovať integrovaný podnik, ak sa zabezpečia tieto tri kategórie nezávislosti. Pokiaľ ide o rozhodovaciu nezávislosť, na základe primeraných ochranných opatrení sa musí zabezpečiť vylúčenie možnosti, aby integrovaný podnik vykonával kontrolu nad rozhodovaním manažéra infraštruktúry. Ani všeobecným uplatňovaním takýchto ochranných opatrení sa však úplne neodstraňujú všetky možnosti diskriminačného správania voči konkurentom, ktoré existujú v podmienkach vertikálne integrovaného podniku. V integrovaných štruktúrach stále existuje najmä potenciál krížového poskytovania dotácií alebo je prinajmenšom veľmi zložitá, aby regulačné orgány kontrolovali a presadzovali ochranné opatrenia zavedené s cieľom predchádzať takýmto krížovým dotáciám. Inštitucionálne oddelenie správy infraštruktúry a prepravných činností je najúčinnnejším opatrením na riešenie týchto problémov.	Existujúce požiadavky smernice 2012/34/EÚ zahŕňajú len právnu, organizačnú a rozhodovaciu nezávislosť. Týmto sa úplne nevylučuje možnosť zachovať integrovaný podnik, ak sa zabezpečia tieto tri kategórie nezávislosti: <u>zabezpečí nezávislosť medzi manažérom a prevádzkovateľmi v súvislosti so základnými funkciami, t. j. rozhodovanie o pridelovaní vlakových trás a spoplatnení infraštruktúry, o staniciach, investíciách a údržbe.</u> Pokiaľ ide o rozhodovaciu nezávislosť, na základe primeraných ochranných opatrení sa musí zabezpečiť vylúčenie možnosti, aby integrovaný podnik vykonával kontrolu nad rozhodovaním manažéra infraštruktúry. <u>Ani všeobecným uplatňovaním takýchto ochranných opatrení sa však úplne neodstraňujú všetky možnosti diskriminačného správania voči konkurentom, ktoré existujú v podmienkach vertikálne integrovaného podniku. V integrovaných štruktúrach stále existuje najmä potenciál krížového poskytovania dotácií alebo je prinajmenšom veľmi zložitá, aby regulačné orgány kontrolovali a presadzovali ochranné opatrenia zavedené s cieľom predchádzať takýmto krížovým dotáciám. Inštitucionálne oddelenie správy infraštruktúry a prepravných činností je najúčinnnejším opatrením na riešenie týchto problémov.</u>

Zdôvodnenie

Komisia vychádza z ideologického predpokladu, že úplné oddelenie činností je najlepším riešením. Ide však len o ideologický predpoklad, ktorý nemá miesto v návrhu smernice. Ten musí zostať v tejto otázke neutrálny.

Pozmeňovací návrh 16

COM(2013) 29 final

Článok 6 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Európska komisia navrhuje vypustiť článok 6 ods. 2 smernice 2012/34/EÚ.	Zachovať článok 6 ods. 2 smernice 2012/34/EÚ ktorý znie: <u>6.2 S cieľom zabrániť neprimeraným transakčným nákladom môžu členské štáty môžu okrem toho stanoviť, že sa oba tieto úseky činností budú vykonávať v organizacne oddelených divíziách v rámci toho istého podniku pod podmienkou, že tento podnik má minimálne 3 000 zamestnancov a jeho činnosť sa obmedzuje na miestnu dopravu po infraštruktúre v minimálnej dĺžke 150 kilometrov alebo že infraštruktúru a dopravné činnosti budú spravovať oddelené subjekty.</u>

Zdôvodnenie

S ohľadom na inštitucionálne oddelenie správy infraštruktúry od prevádzky dopravných služieb sa odporúča, aby sa súčasné pravidlá zachovali pre podniky, ktorých činnosť je obmedzená na poskytovanie regionálnych služieb. Treba si uvedomiť, že v prípade malých subjektov poskytujúcich služby na určitej infraštruktúre by toto inštitucionálne oddelenie mohlo predstavovať značné rozdrobenie spoločností a spôsobiť zvýšenie prevádzkových nákladov, a teda kompenzácie vyplácané z verejných zdrojov.

Pozmeňovací návrh 17

COM(2013) 29 final

Článok 7 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Členské štáty zabezpečujú, aby manažér infraštruktúry vykonával všetky funkcie uvedené v článku 3 ods. 2 a aby bol nezávislý od každého železničného podniku.	Členské štáty zabezpečujú, aby manažér infraštruktúry vykonával všetky funkcie uvedené v článku 3 ods. 2 a aby bol nezávislý od každého železničného podniku, <u>pokiaľ ide o základné funkcie, t. j. rozhodovanie o pridelovaní vlakových trás a spoplatnení infraštruktúry o stanicích, investíciách a údržbe.</u>
V záujme zaručenia nezávislosti manažéra infraštruktúry členské štáty zabezpečujú, aby sa manažéri infraštruktúry organizovali v subjekte právne odlíšenom od akéhokoľvek železničného podniku.	V záujme zaručenia nezávislosti manažéra infraštruktúry <u>si</u> členské štáty <u>môžu</u> <u>zvoliť spôsob organizovania v súlade so zásadou subsidiarity</u> zabezpečujú, aby sa manažéri infraštruktúry organizovali v subjekte právne odlíšenom <u>od akéhokoľvek železničného podniku.</u>

Pozmeňovací návrh 18

COM(2013) 29 final

Článok 7 ods. 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Ak je k dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice manažér infraštruktúry súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 2 až 4 tohto článku. V takom prípade dotknutý členský štát zabezpečuje, aby manažér infraštruktúry vykonával všetky funkcie uvedené v článku 3 ods. 2 a aby mal účinnú organizačnú a rozhodovaciu nezávislosť od akéhokoľvek železničného podniku v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 7a až 7c.	Ak je k dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice manažér infraštruktúry súčasťou vertikálne integrovaného podniku, členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 2 až 4 tohto článku. V takom prípade dotknutý členský štát zabezpečuje, aby manažér infraštruktúry vykonával všetky funkcie uvedené v článku 3 ods. 2 a aby mal účinnú organizačnú a rozhodovaciu nezávislosť od akéhokoľvek železničného podniku v súlade s požiadavkami stanovenými v článkoch 7a až 7c.

Zdôvodnenie

Umožní sa návrat k integrovanému modelu bez ohľadu na dátum nadobudnutia účinnosti smernice.

Pozmeňovací návrh 19

COM(2013) 29 final

Článok 7b ods. 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
3. Manažér infraštruktúry má dozornú radu zloženú zo zástupcov konečných vlastníkov vertikálne integrovaného podniku.	3. Manažér infraštruktúry má dozornú radu zloženú zo zástupcov konečných vlastníkov vertikálne integrovaného podniku <u>a zo zástupcov príslušných miestnych a regionálnych orgánov, pokiaľ ešte nepatria do správnej rady manažéra infraštruktúry.</u>
[...]	[...]

Zdôvodnenie

Miestne a regionálne orgány sú subjektmi celého železničného systému. Preto musia byť pridružené k rozhodovacím alebo regulačným orgánom manažéra infraštruktúry, ktorý využíva výhody prirodzeného monopolu. Slúžia ako prepojenie medzi prevádzkovateľmi a konečnými používateľmi, pričom práve oni poznajú ich potreby.

Pozmeňovací návrh 20

COM(2013) 29 final

Článok 7b ods. 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
5. Presuny zamestnancov s výnimkou presunov uvedených v písmene c) medzi manažérom infraštruktúry a inými právnymi subjektmi v rámci vertikálne integrovaného podniku sú možné len v prípade, ak možno zabezpečiť, že medzi nimi nedôjde k výmene citlivých informácií.	5. Presuny zamestnancov s výnimkou presunov uvedených v písmene c) medzi manažérom infraštruktúry a inými právnymi subjektmi v rámci vertikálne integrovaného podniku sú možné. Príslušní zamestnanci sú však <u>viazaní obchodným tajomstvom, pokiaľ ide o ich predchádzajúce aktivity podľa zvykov obchodného práva, len v prípade, ak možno zabezpečiť, že medzi nimi nedôjde k výmene citlivých informácií.</u>

Zdôvodnenie

Uplatnenie zásady proporcionality: pojem citlivých informácií je príliš široký, aby sa zabránilo vnútornej mobilite informácií v rámci železničných skupín. Čakacie lehoty a iné tzv. čínske múry sú dostatočné na to, aby nedošlo k úniku „citlivých“ informácií medzi pobočkami tej istej železničnej skupiny. Ako sa to využíva v oblasti obchodného práva, aj títo zamestnanci by mali byť povinní zachovávať obchodné tajomstvá.

Pozmeňovací návrh 21

COM(2013) 29 final

Článok 7b, nový odsek po odseku 7

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Európska komisia musí pred 1. januárom 2019 zaviesť presné ustanovenia o mobilných pracovníkoch s cieľom predchádzať dumpingu a súťaženiu, pokiaľ ide o platy, a to podporovaním osobitného postupu certifikovania železničných zamestnancov.</u>

Zdôvodnenie

V sektore železničnej dopravy je nevyhnutné predchádzať praktikám dumpingu a súťaženiu, pokiaľ ide o platy, ku ktorým dochádza v sektore cestnej a námornej dopravy.

Pozmeňovací návrh 22

COM(2013) 29 final

Článok 7c ods. 3 a 4

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Postup overovania súladu s požiadavkami	Postup overovania súladu s požiadavkami
1. Komisia na žiadosť členského štátu alebo z vlastnej iniciatívy rozhoduje, či manažéri infraštruktúry, ktorí sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, spĺňajú požiadavky článku 7a a článku 7b a či je vykonávanie týchto požiadaviek primerané z hľadiska zabezpečenia rovnakých	1. Komisia na žiadosť členského štátu alebo z vlastnej iniciatívy rozhoduje, či manažéri infraštruktúry, ktorí sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, spĺňajú požiadavky článku 7, 7a a článku 7b a či je vykonávanie týchto požiadaviek primerané z hľadiska

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
podmienok pre všetky železničné podniky a neexistencie narušenia hospodárskej súťaže na relevantnom trhu.	zabezpečenia rovnakých podmienok pre všetky železničné podniky a neexistencie narušenia hospodárskej súťaže na relevantnom trhu.
2. Komisia má právo v primeranej lehote požadovať všetky potrebné informácie od členského štátu, v ktorom je usadený vertikálne integrovaný podnik. Komisia uskutočňuje konzultácie s dotknutým regulačným orgánom alebo orgánmi, <u>dotknutými príslušnými orgánmi</u> so sieťou regulačných orgánov uvedenou v článku 57.	2. Komisia má právo v primeranej lehote požadovať všetky potrebné informácie od <u>daneho</u> členského štátu, v ktorom je usadený vertikálne integrovaný podnik. Komisia uskutočňuje konzultácie s dotknutým regulačným orgánom alebo orgánmi, <u>dotknutými príslušnými orgánmi</u> a pripadne so sieťou regulačných orgánov uvedenou v článku 57.
3. Členské štáty môžu obmedziť práva prístupu stanovené v článku 10 pre železničné podniky, ktoré sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ktorého súčasťou je dotknutý manažér infraštruktúry, ak Komisia informuje členské štáty, že nebola predložená žiadosť v súlade s odsekom 1, alebo kým Komisia žiadosť nepreskúma alebo ak v súlade s postupom uvedeným v článku 62 ods. 2 rozhodne, že:	3. Členské štáty môžu obmedziť práva prístupu stanovené v článku 10 pre železničné podniky, ktoré sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku, ktorého súčasťou je dotknutý manažér infraštruktúry, ak Komisia informuje členské štáty, že nebola predložená žiadosť v súlade s odsekom 1, alebo kým Komisia žiadosť nepreskúma alebo ak v súlade s postupom uvedeným v článku 62 ods. 2 rozhodne, že:
a) neboli doručené náležité odpovede na žiadosť Komisie o informácie v súlade s odsekom 2 alebo	a) neboli doručené náležité odpovede na žiadosť Komisie o informácie v súlade s odsekom 2 alebo
b) dotknutý manažér infraštruktúry nespĺňa požiadavky stanovené v článkoch 7a a 7b alebo	b) dotknutý manažér infraštruktúry nespĺňa požiadavky stanovené v článkoch <u>Z</u>, 7a a 7b alebo
c) vykonávanie požiadaviek stanovených v článkoch 7a a 7b nepostačuje na zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetky železničné podniky a neexistenciu narušenia hospodárskej súťaže v členskom štáte, v ktorom je usadený dotknutý manažér infraštruktúry.	c) vykonávanie požiadaviek stanovených v článkoch <u>Z</u>, 7a a 7b nepostačuje na zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetky železničné podniky a neexistenciu narušenia hospodárskej súťaže v členskom štáte, v ktorom je usadený dotknutý manažér infraštruktúry.
Komisia prijíma rozhodnutie v primeranej lehote.	Komisia prijíma rozhodnutie v primeranej lehote <u>do 30 pracovných dní</u>.
4. Dotknutý členský štát môže požiadať Komisiu o zrušenie jej rozhodnutia uvedeného v odseku 3 v súlade s postupom uvedeným v článku 62 ods. 2, keď daný členský štát presvedčí Komisiu o tom, že jej rozhodnutie už nie je odôvodnené. Komisia prijíma rozhodnutie v primeranej lehote.	4. Dotknutý členský štát môže požiadať Komisiu o zrušenie jej rozhodnutia uvedeného v odseku 3 v súlade s postupom uvedeným v článku 62 ods. 2, keď daný členský štát presvedčí Komisiu o tom, že jej rozhodnutie už nie je odôvodnené. Komisia prijíma rozhodnutie v primeranej lehote <u>do 30 pracovných dní</u>.
5. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 až 4, priebežný súlad s požiadavkami stanovenými v článkoch 7a a 7b monitoruje regulačný orgán uvedený v článku 55. Každý žiadateľ má právo odvolať sa na regulačný orgán, ak sa domnieva, že sa tieto požiadavky nedodržiavajú. V prípade takeého odvolania regulačný orgán rozhoduje o všetkých potrebných opatreniach na nápravu danej situácie v lehotách uvedených v článku 56 ods. 9.	5. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 1 až 4, priebežný súlad s požiadavkami stanovenými v článkoch <u>Z</u>, 7a a 7b monitoruje regulačný orgán uvedený v článku 55. Každý žiadateľ má právo odvolať sa na regulačný orgán, ak sa domnieva, že sa tieto požiadavky nedodržiavajú. V prípade takeého odvolania regulačný orgán rozhoduje o všetkých potrebných opatreniach na nápravu danej situácie v lehotách uvedených v článku 56 ods. 9.

Zdôvodnenie

Komisia diskriminuje vertikálne integrované podniky. Komisia by mala v rovnakej miere kontrolovať integrované aj oddelené podniky. Komisia sa ako každý regulačný orgán musí držať presných lehôt, aby sa posilnila právna bezpečnosť všetkých subjektov.

Pozmeňovací návrh 23

COM(2013) 29 final

Článok 7d ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Koordinačný výbor	Koordinačný výbor
1. Členské štáty zabezpečujú, aby manažéri infraštruktúry pre každú sieť zriadili a zorganizovali koordinačné výbory. Členstvo v tomto výbore je otvorené aspoň pre manažéra infraštruktúry, známych žiadateľov v zmysle článku 8 ods. 3 a potenciálnych žiadateľov na ich vlastnú žiadosť, ich zastupiteľské organizácie, zástupcov používateľov služieb železničnej nákladnej a osobnej dopravy a v prípade potreby pre regionálne a miestne orgány. Zástupcovia členských štátov a členovia dotknutého regulačného orgánu sú požívaní na zasadnutia koordinačného výboru ako pozorovatelia.	1. Členské štáty zabezpečujú, aby manažéri infraštruktúry pre každú sieť, <u>či už národnú, regionálnu alebo miestnu</u> , zriadili a zorganizovali koordinačné výbory. Členstvo v tomto výbore je otvorené aspoň pre manažéra infraštruktúry, známych žiadateľov v zmysle článku 8 ods. 3 a potenciálnych žiadateľov na ich vlastnú žiadosť, ich zastupiteľské organizácie, zástupcov používateľov služieb železničnej nákladnej a osobnej dopravy a v prípade potreby <u>pre príslušné</u> regionálne a miestne orgány. Zástupcovia členských štátov a členovia dotknutého regulačného orgánu sú požívaní na zasadnutia koordinačného výboru ako pozorovatelia.

Zdôvodnenie

Regionálne a miestne orgány ako hlavný aktéri dopravnej politiky musia byť bezpodmienečne súčasťou koordinačného výboru.

Pozmeňovací návrh 24

COM(2013) 29 final

Článok 7e ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Európska sieť manažérov infraštruktúry	Európska sieť manažérov infraštruktúry
1. Členské štáty zabezpečujú, aby sa manažéri infraštruktúry zapojili do siete a spolupracovali v jej rámci s cieľom vybudovať železničnú infraštruktúru Únie, a najmä zaistiť včasnú a efektívnu realizáciu transeurópskej dopravnej siete vrátane koridorov základnej siete, koridorov železničnej nákladnej dopravy podľa nariadenia č. 913/2010 a plánu zavedenia európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS) stanoveného v rozhodnutí 2012/88/EÚ.	1. <u>Dva roky po zavedení tejto smernice</u> členské štáty zabezpečujú <u>vyžadujú</u> , aby sa manažéri infraštruktúry zapojili do siete a spolupracovali v jej rámci s cieľom vybudovať železničnú infraštruktúru Únie, a najmä zaistiť včasnú a efektívnu realizáciu transeurópskej dopravnej siete vrátane koridorov základnej siete, koridorov železničnej nákladnej dopravy podľa nariadenia č. 913/2010 a plánu zavedenia európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS) stanoveného v rozhodnutí 2012/88/EÚ, <u>ako aj zaistiť účinnosť železničnej regionálnej spolupráce na cezhraničnej úrovni.</u>
Komisia je členom siete. Koordinuje a podporuje jej činnosť a v prípade potreby jej poskytuje odporúčania. Zabezpečuje aktívnu spoluprácu vhodných manažérov infraštruktúry.	Komisia je členom siete. Koordinuje a podporuje jej činnosť a v prípade potreby jej poskytuje odporúčania. Zabezpečuje aktívnu spoluprácu vhodných manažérov infraštruktúry. <u>Minimálne každé dva roky podáva správy o pokrokoch tejto siete Výboru regiónov a sieti regulačných orgánov uvedenou v článku 57.</u>

Zdôvodnenie

Európska sieť manažérov infraštruktúry predstavuje možnosť hľadať vhodné riešenia cezhraničných prevádzkových problémov. Je nutné začleniť aj miestne orgány. Sieť regulačných orgánov musí byť takisto informovaná o pokrokoch siete manažérov infraštruktúry.

Pozmeňovací návrh 25

COM(2013) 29 final

Nový článok po článku 7e

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Manažér infraštruktúry si určí svojho zástupcu zodpovedného za vzťahy s miestnymi alebo regionálnymi orgánmi. Tento zástupca musí byť schopný reagovať v mene manažéra infraštruktúry na žiadosti miestneho alebo regionálneho orgánu do piatich dní.</u>

Zdôvodnenie

Posilnenie právomocí manažérov infraštruktúry musí byť spojené s väčším posilnením ich postavenia na medzinárodnej úrovni vďaka sieti manažérov infraštruktúry, ale aj na miestnej úrovni. Ako partner miestnych alebo regionálnych orgánov musí byť toto skutočne jednotné miesto schopné rýchlo reagovať na položené otázky.

Pozmeňovací návrh 26

COM(2013) 29 final

Článok 10, nový odsek po odseku 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>S cieľom zabezpečiť nediskriminačný prístup k stanicam manažéri staníc a ich nástupišť sprístupňujú prevádzkovateľom a každému záujemcovi on-line formulár sťažnosti. Regulačným orgánom a zainteresovaným príslušným orgánom sa každý rok zasiela výročná správa o týchto sťažnostiach.</u>

Zdôvodnenie

Je nutné, aby bolo možné vyhodnotiť nediskriminačný prístup v pravidelných intervaloch, najmä miestnymi a regionálnymi orgánmi, ktoré majú záujem poskytovať svojim používateľom kvalitné dopravné služby.

Pozmeňovací návrh 27

COM(2013) 29 final

Článok 11 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
S cieľom určiť, či by sa ohrozila hospodárska rovnováha zmluvy o službách vo verejnom záujme, dotknutý regulačný orgán alebo orgány uvedené v článku 55 vykonajú objektívnu hospodársku analýzu a svoje rozhodnutie založia na vopred určených kritériách. Toto určenie vykoná(-ajú) na základe žiadosti, ktorú do jedného mesiaca od oznámenia zamýšľanej služby osobnej dopravy uvedenej v článku 38 ods. 4 predložil ktorýkoľvek z týchto subjektov:	S cieľom určiť, či by sa ohrozila hospodárska rovnováha zmluvy o službách vo verejnom záujme, dotknutý regulačný orgán alebo orgány uvedené v článku 55 vykonajú objektívnu hospodársku analýzu a svoje rozhodnutie založia na vopred určených kritériách. Toto určenie vykoná(-ajú) na základe žiadosti, ktorú do jedného mesiaca <u>dvoch mesiacov</u> od oznámenia zamýšľanej služby osobnej dopravy uvedenej v článku 38 ods. 4 predložil ktorýkoľvek z týchto subjektov:

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
a) príslušný orgán alebo príslušné orgány, ktoré zadali zmluvu o službách vo verejnom záujme;	a) príslušný orgán alebo príslušné orgány, ktoré zadali zmluvu o službách vo verejnom záujme;
b) akékoľvek iné zainteresované príslušné orgány, ktoré majú právo obmedziť prístup podľa tohto článku;	b) akékoľvek iné zainteresované príslušné orgány, ktoré majú právo obmedziť prístup podľa tohto článku;
c) manažér infraštruktúry;	c) manažér infraštruktúry;
d) železničný podnik, ktorý plní zmluvu o službách vo verejnom záujme.	d) železničný podnik, ktorý plní zmluvu o službách vo verejnom záujme.

Zdôvodnenie

Jeden mesiac je príliš krátky čas na vznesenie námietok proti novej dopravnej službe, ktorá má vplyv na hospodársku rovnováhu zmluvy o službách vo verejnom záujme.

Pozmeňovací návrh 28

COM(2013) 29 final

Článok 13a ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Spoločné systémy informovania a integrovaného predaja prepravných dokladov	Spoločné systémy informovania a integrovaného predaja prepravných dokladov
1. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1371/2007 a smernica 2010/40/EÚ, členské štáty môžu požadovať od železničných podnikov prevádzkujúcich služby vnútroštátnej osobnej dopravy, aby sa prostredníctvom prepravných dokladov a rezervácií zapojili do spoločného systému informovania a integrovaného predaja prepravných dokladov na vydávanie lístkov alebo aby sa rozhodli, že na zriadenie takéhoto systému dajú právomoc príslušným orgánom. V prípade zriadenia takéhoto systému členské štáty zabezpečujú, aby nedochádzalo k narušeniu fungovania trhu ani k diskriminácii medzi železničnými podnikmi. Spravuje ho verejný alebo súkromný subjekt alebo združenie všetkých železničných podnikov prevádzkujúcich služby osobnej dopravy.	1. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie (ES) č. 1371/2007 a smernica 2010/40/EÚ, členské štáty môžu požadovať <u>požadujú</u> od železničných podnikov prevádzkujúcich služby vnútroštátnej osobnej dopravy, aby sa prostredníctvom prepravných dokladov a rezervácií zapojili do spoločného systému informovania a integrovaného predaja prepravných dokladov na vydávanie lístkov alebo aby sa rozhodli, že na zriadenie takéhoto systému dajú právomoc príslušným orgánom. V prípade zriadenia <u>Po zriadení</u> takéhoto systému členské štáty zabezpečujú, aby nedochádzalo k narušeniu fungovania trhu ani k diskriminácii medzi železničnými podnikmi. Spravuje ho verejný alebo súkromný subjekt alebo združenie všetkých železničných podnikov prevádzkujúcich služby osobnej dopravy.
	<u>Zástupcovia miestnych a regionálnych orgánov sídlia v rámci tohto právneho subjektu alebo združenia a plne sa zapájajú do jeho rozhodnutí.</u>

Zdôvodnenie

Tento článok predstavuje právny základ na dosahovanie cieľa regiónov, a to harmonizovať systém predaja prepravných dokladov na konkurenčnom trhu. Vďaka tomu dostanú príležitosť riešiť rozličné problémy, ktoré vznikli v systémoch predaja prepravných dokladov na staniciach, ktoré riadia etablovaní prevádzkovatelia.

Požiadavka účasti podnikov poskytujúcich vnútroštátne služby na vnútroštátnom informačnom systéme by mala byť záväzná, lebo rozvoj pridružených služieb je hlavným faktorom zlepšovania atraktivity spôsobov kolektívnej dopravy, najmä železničnej. V tejto súvislosti by mali byť miestne orgány pridružené k orgánom riadenia systému.

Pozmeňovací návrh 29

COM(2013) 29 final

Článok 59, nový odsek po odseku 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Vertikálne integrované podniky riadiace infraštruktúry menšie ako 150 km alebo poskytujúce výlučne miestne služby železničnej dopravy nepodliehajú článkom 7 a 7a – 7c, pokiaľ tieto služby vyplývajú z pomocného riadenia infraštruktúr námorných a vnútrozemských prístavov bez toho, aby bol dotknutý článok 13 ods. 3 tejto smernice a preprava tovaru, tzv. short-liner.</u>

Zdôvodnenie

Cieľom tohto pozmeňovacieho návrhu je vylúčiť z rozsahu pôsobnosti článkov 7 a 7a – 7c malé železničné siete, ako aj miestne opatrenia umožňujúce reagovať na miestne a málo rozvinuté miestne potreby. Takisto sa pripomína aj nediskriminačný prístup k zariadeniam poskytujúcim služby.

Pozmeňovací návrh 30

COM(2013) 29 final

Článok 59, nový odsek po odseku 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>Vertikálne integrované podniky riadiace špecifické investičné projekty uvedené v článku 32 ods. 3 tejto smernice, ktoré podliehajú priamej hospodárskej súťaži s inými spôsobmi dopravy, nepodliehajú článkom 7 a 7a – 7c;</u>

Zdôvodnenie

Cieľom tohto pozmeňovacieho návrhu je v súlade s ostatnými ustanoveniami smernice 2012/34/EÚ vylúčiť z rozsahu pôsobnosti článkov 7 a 7a – 7c osobitné prípady „špecifických investičných projektov“, ktorých ziskovosť nie je z dlhodobého hľadiska zaistená.

Pozmeňovací návrh 31

COM(2013) 27 final

Odôvodnenie 29

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
(29) Aby sa zabezpečilo účinné plnenie funkcií agentúry, členské štáty a Komisia by mali byť zastúpené v riadiacej rade, ktorá má potrebné právomoci vrátane právomoci zostavovať rozpočet a schvaľovať ročné a viacročné pracovné programy.	(29) Aby sa zabezpečilo účinné plnenie funkcií agentúry, členské štáty a Komisia by mali byť zastúpené v riadiacej rade, ktorá má potrebné právomoci vrátane právomoci zostavovať rozpočet a schvaľovať ročné a viacročné pracovné programy, o ktorých sa musí <u>konzultovať s Výborom regiónov a zastupiteľskými orgánmi.</u>

Zdôvodnenie

V rámci ročného a viacročného pracovného programu ERA by sa mali uskutočňovať konzultácie so sieťou zastupiteľských orgánov odvetvia železničnej dopravy a Výborom regiónov vzhľadom na to, že sa ich týkajú výsledky a priority práce ERA.

Pozmeňovací návrh 32

COM(2013) 27 final

Článok 33 ods. 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
Národné orgány zodpovedné za vydávanie licencií a osvedčení uvedených v ods. 2 písm. c) a d) informujú agentúru do jedného mesiaca o každom jednotlivom rozhodnutí vydať, obnoviť, zmeniť a doplniť alebo zrušiť uvedené licencie a osvedčenia.	Národné orgány zodpovedné za vydávanie licencií a osvedčení uvedených v ods. 2 písm. c) a d) informujú agentúru do jedného mesiaca o každom jednotlivom rozhodnutí vydať, obnoviť, zmeniť a doplniť, <u>zamietnuť</u> alebo zrušiť uvedené licencie a osvedčenia, <u>pričom uvedú dôvody svojho rozhodnutia. Agentúra schváli alebo zamietne každé rozhodnutie do jedného mesiaca a zaručí vypočutie zainteresovaných strán.</u>

Zdôvodnenie

Cieľom je zabrániť tomu, aby národné orgány vyčerpali všetky možnosti odvolať sa na Súdnom dvore Európskej únie. Z tohto dôvodu by Európska železničná agentúra mala byť zapojená do schvaľovania národných rozhodnutí alebo zamietnutia tých, ktoré sú v rozpore s duchom európskeho železničného priestoru.

Pozmeňovací návrh 33

COM(2013) 27 final

Článok 48 ods. 5

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
5. Riadiaca rada do 30. novembra každého roku prijíma a aktualizuje aj strategický viacročný pracovný program. Zohľadňuje stanovisko Komisie. Konzultácie o návrhu sa uskutočňujú s Európskym parlamentom a sieťami uvedenými v článku 34. Prijatý viacročný pracovný program sa pošle členským štátom, Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a sieťam uvedeným v článku 34.	5. Riadiaca rada do 30. novembra každého roku prijíma a aktualizuje aj strategický viacročný pracovný program. Zohľadňuje stanovisko Komisie. Konzultácie o návrhu sa uskutočňujú s Európskym parlamentom, <u>Výborom regiónov</u> a sieťami uvedenými v článku 34. Prijatý viacročný pracovný program sa pošle členským štátom, Európskemu parlamentu, Rade, Komisii, <u>Výboru regiónov</u> a sieťam uvedeným v článku 34.

Zdôvodnenie

Konzultácie s Výborom regiónov by sa mali uskutočňovať aj v rámci viacročného pracovného programu ERA vzhľadom na to, že sa miestne a regionálne orgány zúčastňujú na financovaní železničných koľajových vozidiel a majú priamy záujem o zlepšovanie interoperability a bezpečnosti.

Pozmeňovací návrh 34

COM(2013) 27 final

Článok 54 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
1. Proti rozhodnutiam prijatým agentúrou podľa článkov 12, 16, 17 a 18 sa možno odvolať na odvolacej rade.	1. Proti rozhodnutiam prijatým agentúrou podľa článkov 12, 16, 17 a 18 <u>alebo v prípade jej nereagovania v stanovených lehotách</u> sa možno odvolať na odvolacej rade.

Zdôvodnenie

V prípade, že agentúra nereaguje alebo nerozhodne v stanovených lehotách, musí existovať možnosť odvolania.

Pozmeňovací návrh 35

COM(2013) 27 final

Článok 56 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
1. Pri preskúmaní odvolania koná odvolacia rada urýchlene. Tak často, ako je to potrebné, vyzýva strany odvolacieho konania, aby v rámci stanovených lehôt predložili svoje stanoviská k notifikáciám odvolacej rady alebo k oznámeniam iných strán odvolacieho konania. Strany odvolacieho konania majú právo na ústnu prezentáciu.	1. Pri preskúmaní odvolania koná odvolacia rada urýchlene. Tak často, ako je to potrebné, vyzýva strany odvolacieho konania, aby v rámci stanovených lehôt predložili svoje stanoviská k notifikáciám odvolacej rady alebo k oznámeniam iných strán odvolacieho konania. Strany odvolacieho konania majú právo na ústnu prezentáciu. <u>Odvolacia rada preskúma všetky sťažnosti a v závislosti od prípadu požiada o všetky príslušné informácie a zariadi konzultácie so zainteresovanými stranami do jedného mesiaca od prijatia sťažnosti. Je povinná rozhodnúť o každej sťažnosti a prijať potrebné opatrenia s cieľom vyriešiť danú situáciu a informuje zainteresované strany o svojom odôvodnenom rozhodnutí do stanovenej primeranej lehoty, a to predbežne, ale v každom prípade maximálne do dvoch mesiacov od prijatia všetkých príslušných informácií. V prípade, že agentúra v stanovených lehotách neposkytne svoju reakciu, odvolacia rada môže vydať príkaz, v prípade potreby podliehajúci finančnej pokute.</u>

Zdôvodnenie

Je dôležité uviesť podrobnosti o postupoch a lehotách, ktoré využíva odvolacia rada pri preskúmaní doručených sťažností (napríklad by sa mal vymedziť termín, keď sa žiadosť považuje za prijatú, aby bolo možné vypočítať lehotu začatia postupu).

Odvolacia rada by mala mať osobitné právomoci, aby mohla uplatňovať svoje rozhodnutia, ako napríklad vydanie príkazu či finančné pokuty (penále), najmä v prípade nekonania v stanovených lehotách.

Pozmeňovací návrh 36

COM(2013) 27 final

Nový článok po článku 77

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>1. Agentúra prijíma rozhodnutia v súlade s článkami 12, 16, 17 a 18 od [2 roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia]. Až do tohto dátumu členské štáty naďalej uplatňujú platné legislatívne a regulačné ustanovenia.</u>

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>2. Počas dodatočného prechodného obdobia 42 mesiacov od dátumu uvedeného v odseku 1 členské štáty naďalej vydávajú certifikáty a povolenia odchyľne od ustanovení článkov 12, 16, 17 a 18 podľa podmienok špecifikovaných Komisiou pri pravidlách určených na ich vykonávanie v súlade s článkom 75. Agentúra musí pred vydaním rozhodnutí vyhodnotiť, či:</u> — <u>sa tým zníži úroveň železničnej bezpečnosti a/alebo</u> — <u>nejde o svojvoľnú diskrimináciu alebo nadmerné obmedzenie služby železničnej dopravy.</u> <u>Agentúra môže požiadať príslušné vnútroštátne bezpečnostné orgány, aby zmenili svoje rozhodnutie, prerušili jeho vykonávanie alebo ho zrušili. V prípade, že vnútroštátna bezpečnostná agentúra odmieta konať, agentúra môže podľa článku 75 postúpiť otázku Komisii a výboru.</u>

Zdôvodnenie

Podľa modelu prechodnej fázy EASA v oblasti zodpovednosti za certifikáciu lietadiel by sa mal zaviesť podobný mechanizmus pre ERA, aby bolo možné progresívne zamestnávanie dodatočných zamestnancov a ich vzdelávanie na nové úlohy.

Pozmeňovací návrh 37

COM(2013) 30 final

Príloha I, 4.2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh Výboru regiónov
	<u>3. Kontrola nákladov</u> <u>V rámci analýzy nákladov a výnosov navrhovaných opatrení sa okrem iného zohľadnia aj tieto prvky:</u> — <u>náklady navrhovaného opatrenia,</u> — <u>výnosy pre interoperabilitu z dôvodu rozšírenia oblasti uplatňovania o osobitné podkategórie sietí a vozidiel,</u> — <u>zníženie kapitálových nákladov a poplatkov vďaka úsporám z rozsahu a lepšieho využívania vozidiel,</u> — <u>zníženie investičných nákladov a nákladov na údržbu/využívanie vďaka väčšej hospodárskej súťaži medzi výrobcami a spoločnosťami vykonávajúcimi údržbu,</u> — <u>environmentálne výnosy vďaka technickým zlepšeniam železničného systému,</u> — <u>zvýšenie bezpečnosti využívania.</u> <u>Toto hodnotenie okrem iného naznačí pravdepodobný vplyv pre všetkých prevádzkovateľov a zainteresované hospodárske subjekty vrátane miestnych a regionálnych orgánov.</u>

Zdôvodnenie

Mala by sa znovu vložiť táto časť súčasnej smernice (príloha I, 4.2), aby sa vykonávalo hodnotenie odhadovaných nákladov a výnosov všetkých predpokladaných technických riešení pre každú technickú špecifikáciu interoperability s cieľom zaviesť tie najvhodnejšie riešenia, a to najmä pre miestne a regionálne orgány.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Usmernenia pre transeurópske telekomunikačné siete

(2013/C 356/17)

VÝBOR REGIÓNOV

- berie na vedomie zmenený návrh Európskej komisie (Komisie) o usmerneniach pre transeurópske telekomunikačné siete a vyzdvihuje priority stanovené v tomto dokumente: vysokorýchlostné siete, cezhraničné verejné služby, dostupnosť opakovane použiteľných informácií verejného sektora a viacjazyčných služieb, infraštruktúra bezpečnejších internetových služieb. Ide o oblasti, v ktorých sú mestá a regióny súčasne aktérmi, poskytovateľmi a príjemcami;
- zdôrazňuje kľúčový význam transeurópskych telekomunikačných sietí na komerčné i nekomerčné účely, ako aj investovania do výskumu na podporu špecifických činností a rozvoja budúcich aplikácií na zvýšenie hodnoty odvetvia telekomunikácií;
- navrhuje, aby sa plne využil celý potenciál Európy na rozvoj služieb IKT vo verejnom aj súkromnom sektore a aby sa IKT využívali na zlepšenie služieb miestnych a regionálnych orgánov v zdravotníctve, školstve, pri verejnom obstarávaní, v oblasti bezpečnosti a sociálnych služieb, ale aj v rámci ďalších krokov, ktoré týmto orgánom pomáhajú pri rozhodovaní;
- zdôrazňuje, že je potrebné podnecovať verejné aj súkromné investície v rámci obojstranne výhodného partnerstva vo vidieckych oblastiach a riedko zaľudnených oblastiach, ako aj v mestských oblastiach, ktoré majú sociálne a hospodárske problémy, a upriamuje pozornosť na koordináciu širokopásmového pripojenia zo strany štátnej správy, orgánov verejnej bezpečnosti, miestnych škôl a zdravotníckych zariadení.

Spravodajca

Alin Adrian NICA (RO/ALDE), starosta Dudeștii Noi

Referenčný dokument

Zmenený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach pre transeurópske telekomunikačné siete a o zrušení rozhodnutia č. 1336/97/ES, COM(2013) 329 final

I. NÁZORY VÝBORU REGIÓNOV**VÝBOR REGIÓNOV**

1. berie na vedomie zmenený návrh Európskej komisie (Komisie) nariadenia o usmerneniach pre transeurópske telekomunikačné siete a vyzdvihuje priority stanovené v tomto dokumente: vysokorýchlostné siete, cezhraničné verejné služby, dostupnosť opakovane použiteľných informácií verejného sektora a viacjazyčných služieb, infraštruktúra bezpečnejších internetových služieb. Ide o oblasti, v ktorých sú mestá a regióny súčasne aktérmi, poskytovateľmi a príjemcami;

2. uznáva, že je dôležité pozorne preskúmať právne predpisy existujúce na európskej úrovni, ako to požaduje Európsky parlament a prispôbiť ich súčasným potrebám;

3. so znepokojením sleduje výrazné zníženie rozpočtu pre okruh telekomunikácií Nástroja na prepojenie Európy z 9,2 miliardy EUR na 1 miliardu EUR a zdôrazňuje, že zanedbanie telekomunikačných sietí môže mať za následok závažné problémy, pokiaľ ide o zavádzanie a rozvoj budúcich digitálnych sietí a digitálnej ekonomiky. VR v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že z rozpočtových dôvodov boli zrušené dve služby: „Transeurópske vysokorýchlostné pripojenia k chrbtícovej sieti pre orgány verejnej správy“ a „Riešenia v oblasti informačných a komunikačných technológií pre inteligentné energetické siete a poskytovanie inteligentných energetických služieb“, ktoré sa už nepovažujú za služby spoločného záujmu;

4. zdôrazňuje kľúčový význam transeurópskych telekomunikačných sietí na komerčné i nekomerčné účely, ako aj investovania do výskumu na podporu špecifických činností a rozvoja budúcich aplikácií na zvýšenie hodnoty odvetvia telekomunikácií;

5. domnieva sa, že tieto technológie majú potenciál stať sa cenným prínosom pre občanov, podniky a verejnú správu a mohli by prispieť k vylepšeniu produktov a zvýšeniu kvality verejných služieb;

6. opätovne zdôrazňuje, že je dôležité investovať do výskumu, aby sa zabezpečil rast a vytváranie nových podnikov

a poukazuje na skutočnosť, že využívanie IKT v oblasti inovácií by mohlo pomôcť pri riešení hlavných sociálnych a hospodárskych problémov;

7. pripomína, že IKT, ktoré tvoria základ informačnej spoločnosti otvorenej všetkým, by mali zodpovedať potrebám všetkých členov spoločnosti, vrátane osôb ohrozených sociálnym vylúčením;

8. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány by sa v rámci návrhu nemali považovať len za užívateľov paneurópskych elektronických služieb, ale aj za ich významných poskytovateľov;

9. žiada, aby sa podnecovali tak súkromné, ako aj verejné investície z iných zdrojov, než je nástroj na prepojenie Európy, a aby vo väčšej miere prispievali aj podniky a inštitucionálni aktéri, ako napríklad Európska investičná banka (EIB);

10. znovu zdôrazňuje význam vytvárania synergie medzi programom Horizont 2020, štrukturálnymi fondmi a vnútroštátnou politikou vo vzťahu k širším cieľom EÚ v oblasti konkurencieschopnosti a súdržnosti;

11. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore informovaného dialógu so širokou verejnosťou, pri riešení obáv občanov na úrovni, ktorá im je najbližšie, a takisto pri uľahčovaní spolupráce užívateľov a producentov inovácií informačných a komunikačných technológií (IKT) v rozličných sférach vlády a verejnej správy;

12. poukazuje na skutočnosť, že výmena osvedčených postupov medzi regiónmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi by bola užitočná a mala by byť jednou z hlavných častí návrhu;

II. ODPORÚČANIA VÝBORU REGIÓNOV

13. vyzýva miestne a regionálne orgány, aby sa zapojili do širokej spolupráce pri zlepšovaní interoperability vo verejnej správe a zefektívňovaní poskytovania služieb verejnej správy;

14. zdôrazňuje kľúčovú úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri zavádzaní cezhraničných služieb, či už fyzických alebo digitálnych. Zdôrazňuje preto potrebu plne zapojiť tieto orgány do riadenia programu;

15. uznáva, že hoci by sa naďalej mala venovať pozornosť konkurencieschopnosti jednotlivých sektorov, treba povedať, že prosperita Európy bude v budúcnosti čoraz viac závislá od medzisektorových aktivít ⁽¹⁾;

II.1 Širokopásmové pripojenie

16. opätovne pripomína, že miestne a regionálne orgány zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní nediskriminačného a cenovo dostupného širokopásmového pripojenia v oblastiach, kde trhové mechanizmy zlyhali, pri riadení projektov na odstránenie veľkých rozdielov v dostupnosti IKT a pri vytváraní nového prístupu k elektronickým verejným službám zameraným na občanov ⁽²⁾;

17. navrhuje, aby sa plne využil celý potenciál Európy na rozvoj služieb IKT vo verejnom aj súkromnom sektore a aby sa IKT využívali na zlepšenie služieb miestnych a regionálnych orgánov v zdravotníctve, školstve, pri verejnom obstarávaní, v oblasti bezpečnosti a sociálnych služieb, ale aj v rámci ďalších krokov, ktoré týmto orgánom pomáhajú pri rozhodovaní;

18. pripomína, že verejno-súkromné partnerstvá miestnych a regionálnych orgánov s malými a strednými podnikmi, ktoré pracujú na rozvoji IKT vo verejných službách, môžu byť výborným základom pri rozvíjaní miestnych schopností a znalostí v celej EÚ ⁽³⁾;

19. poukazuje na skutočnosť, že aj keď investovanie do ultrarýchlych širokopásmových sietí môže byť považované za rizikové, je to pre investorov najvhodnejšie riešenie, keďže využívanie vysokorychlostného internetu umožňuje lepší prístup k digitálnym službám. Navrhuje preto, aby tieto opatrenia sprevádzali aj plány, ktoré budú stimulovať a uľahčovať predplácanie si týchto služieb občanmi v súlade s cieľmi stanovenými v Európskej digitálnej agende;

20. pripomína, že financovanie a ďalšie podporné opatrenia by mali podnecovať používanie širokopásmových sietí s otvoreným prístupom, ktoré vychádzajú z horizontálne štruktúrovanej sieťovej architektúry a zdôrazňuje potrebu obchodného modelu, v ktorom je fyzický prístup k sieti oddelený od poskytovania služieb a moderné siete s optickými vlákнами sú otvorené konkurencii. V praxi to znamená aktívne podporovať obchodné modely otvoreného prístupu pre tzv. „tmavé“, čiže nevyužívané optické vlákna, ktoré sú tiež istým druhom pasívnej infraštruktúry;

21. zdôrazňuje, že je potrebné podnecovať verejné aj súkromné investície v rámci obojstranne výhodného partnerstva vo vidieckych oblastiach a riedko zaľudnených oblastiach, ako aj v mestských oblastiach, ktoré majú sociálne a hospodárske problémy, a upriamuje pozornosť na koordináciu širokopásmo-

vého pripojenia zo strany štátnej správy, orgánov verejnej bezpečnosti, miestnych škôl a zdravotníckych zariadení ⁽⁴⁾;

II.2 Verejná správa a interoperabilita

22. žiada, aby sa väčšia pozornosť venovala informovanosti na regionálnej a miestnej úrovni o význame interoperability infraštruktúry digitálnych služieb s cieľom efektívne realizovať projekty spoločného záujmu v rámci štátov aj cezhranične. Trvá tiež na tom, že je potrebné stimulovať modernizáciu infraštruktúry s cieľom zabezpečiť rozvoj a implementáciu transeurópskych telekomunikačných sietí;

23. uznáva, že je potrebné vytvoriť rámec na európskej úrovni, ktorý by zabezpečil lepšie fungovanie výskumných infraštruktúr a odstránil bariéry v medzinárodnom výskume;

24. domnieva sa, že všetkým občanom bez ohľadu na to, kde žijú, treba zaručiť účinnú infraštruktúru informačnej spoločnosti. Rýchle a spoľahlivo fungujúce komunikačné spojenia doplnené účinnými mobilnými bezdrôtovými službami zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore regionálnej konkurencieschopnosti, dostupnosti a rovnosti medzi ľuďmi ⁽⁵⁾;

25. nabáda, aby sa vytvárali cezhraničné služby verejných orgánov, ktoré by pokrývali aspekty interoperability a elektronickej identifikácie občanov, elektronického podpisu, elektronického doručovania písomností a ďalšie súčasti elektronickej verejnej správy;

II.3 Prístup k digitálnym zdrojom

26. opätovne pripomína, že digitálny jednotný trh je základným kameňom digitálnej agendy pre Európu, ktorý umožní vytvoriť rozvíjajúci sa, úspešný a živý celeurópsky trh poskytujúci prístup k elektronickým službám ⁽⁶⁾;

27. zdôrazňuje, že je potrebná koordinácia úsilia v oblasti digitalizácie a konštatuje, že sprístupnenie kultúrneho materiálu online umožní občanom v celej Európe využívať tento materiál vo voľnom čase, počas štúdia či pri práci;

28. nabáda, aby sa vytváral a distribuoval legálny digitálny obsah a online služby, a zároveň poskytoval spotrebiteľom ľahký, bezpečný a flexibilný prístup k digitálnemu obsahu a trhu so službami;

29. víta skutočnosť, že digitálne zdroje európskeho dedičstva majú a priori nárok na financovanie z programu. Pripomína preto vplyv, ktorý bude mať sprístupnenie kultúrneho materiálu online na občanov v celej Európe, a zdôrazňuje, že tento proces pomáha jasnejšie vyprofilovať rôznorodé a viacjazyčné kultúrne dedičstvo Európy na internete. Víta teda pokračujúcu podporu súčasnému portálu Europeana, európskej online knižnici, múzeu a archívu.

⁽¹⁾ CdR 39/2006.

⁽²⁾ CdR 5/2008 fin.

⁽³⁾ CdR 156/2009 fin.

⁽⁴⁾ CdR 10/2009 fin.

⁽⁵⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 104/2010 fin.

30. domnieva sa, že digitalizovaný materiál nájde svoje – komerčné i nekomerčné – využitie pri vytváraní vzdelávacieho a náučného obsahu, v dokumentárnych programoch, aplikáciách pre oblasť cestovného ruchu, hrách, nástrojoch na animáciu a dizajn, pričom však treba v plnom rozsahu zohľadniť autorské a podobné práva;

31. pripomína, že pre regionálne a miestne verejné inštitúcie je rozhodujúce, aby mali primerané vlastné kapacity a dlhodobé finančné zdroje na digitalizáciu, vďaka čomu sa im podstatne znížia náklady;

II.4 Prístup k opakovane použiteľným informáciám verejného sektora

32. považuje za potrebné, aby sa v úplnom súlade s pravidlami na ochranu osobných údajov rozlišovalo medzi prístupom k verejným informáciám, ktorý upravujú členské štáty, a ich opakovaným použitím, aby sa tak poskytli väčšie výhody tým tvorcom informácií, ktorí pri ich získavaní prípadne nedokážu úplne pokryť náklady, a aby sa zároveň minimalizovalo riziko, že spotrebiteľia budú sklamaní v prípadoch, keď sa poskytne obmedzený prístup k verejným informáciám⁽⁷⁾;

33. pripomína, že je potrebné a dôležité stanoviť spoločné pravidlá a postupy, ktorými by sa riadilo opakované používanie a využívanie informácií verejného sektora, aby sa zabezpečilo, že na európskom informačnom trhu budú platiť pre všetky subjekty rovnaké základné pravidlá, že pravidlá opakovaného použitia týchto informácií budú transparentnejšie a že bude odstránené narušenie vnútorného trhu, ako stanovuje smernica 2013/37/EÚ⁽⁸⁾;

34. konštatuje, že prístup k opakovane použiteľným informáciám verejného sektora stimuluje hospodársky rast a vytvára nové obchodné príležitosti aj pre malé a stredné podniky nezávisle od ich polohy. Pripomína, že by sa malo podporovať najmä zapájanie MSP do opakovaného používania týchto informácií, ako aj zabezpečiť refinancovanie potrebné na zostavenie, archiváciu a aktualizáciu dokumentov verejného sektora⁽⁹⁾;

35. zdôrazňuje, že užšie zapojenie miestnych a regionálnych orgánov by umožnilo naplno využiť potenciál opakovaného použitia informácií verejného sektora, keďže miestne a regionálne orgány by mohli výraznou mierou prispieť k podpore takéhoto použitia s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť a vytvoriť nové pracovné miesta⁽¹⁰⁾;

II.5 Bezpečnosť a ochrana

36. nabáda, aby boli pri ďalšom rozvoji infraštruktúry a služieb v rámci Digitálnej agendy pre Európu splnené všetky bezpečnostné požiadavky na všetkých úrovniach s cieľom zabezpečiť optimálnu úroveň súkromia a ochrany osobných údajov, aby sa zabránilo nepovolenému sledovaniu akýchkoľvek

osobných údajov a profilovaniu, vrátane nákupných zvyklostí, zdravotného stavu, zdravotných záznamov atď.⁽¹¹⁾;

37. navrhuje, aby organizácie vrátane verejných orgánov uznali, že riešenie otázky kybernetickej kriminality je pokračujúcim bojom. Vyzýva ich, aby dali prioritu hrozbe, ktorú predstavuje narušenie kybernetickej bezpečnosti a kybernetické útoky tým, že identifikujú slabé miesta a rozvinú organizačné kapacity pre riešenie narušení;

38. konštatuje, že kybernetická kriminalita sa rýchlo rozvíja vo všetkých svojich formách, predstavuje sofistikovanú novú hrozbu pre členské štáty, organizácie a občanov EÚ v 21. storočí a je čoraz častejšia, zložitejšia a nepozná hranice;

39. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány by mohli zohrávať rozhodujúcu úlohu v boji proti kybernetickej kriminalite, zbieraní údajov, ktoré s ňou súvisia, a ochrane bezpečnosti údajov, keďže narušenie bezpečnosti je hrozbou pre služby vo verejnom záujme, ako sú napríklad miestne dodávky vody a energie, ako aj vzhľadom na to, že miestne a regionálne orgány vlastnia a využívajú mnohé digitálne a informačné produkty a služby;

40. žiada, aby sa podporovali a rozvíjali partnerstvá medzi všetkými relevantnými subjektmi s cieľom vypracovať koordinované postupy pre kybernetickú bezpečnosť a prispieť k opatreniam v oblasti kybernetickej bezpečnosti na národnej úrovni a úrovni EÚ v záujme boja proti digitálnej trestnej činnosti a minimalizácie jej následkov vzniknutých priamou finančnou krádežou alebo krádežou duševného vlastníctva, prerušením komunikácie alebo poškodením kľúčových obchodných údajov⁽¹²⁾;

II.6 Záverečné pripomienky

41. domnieva sa, že opatrenia v takej podobe, v akej sú uvedené v zmenenom návrhu nariadenia, by nemali spôsobiť žiadne problémy, pokiaľ ide o dodržiavanie zásady subsidiarity a zásady proporcionality;

42. vyzdvihuje úlohu miestnych a regionálnych orgánov pri podporovaní spoločných výskumných programov, keďže tieto orgány sú kľúčovými subjektmi pri rozvoji regionálnych stratégií v oblasti výskumu a inovácií a často spravujú výskumné inštitúcie a podporujú inovačné prostredie;

43. zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány by mali byť systematicky konzultované pri vypracúvaní, zavádzaní a riadení opatrení, ktorých cieľom je zabezpečiť financovanie transeurópskych telekomunikačných sietí (najmä pokiaľ ide o aspekty, ktoré sa týkajú zavedenia širokopásmového pripojenia v menej husto zaľudnených oblastiach, poskytovania cezhraničných služieb a pod.).

⁽⁷⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁸⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽⁹⁾ CdR 626/2012 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 247/2009 fin.

⁽¹²⁾ CDR1646-2013.

III. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Preambula

Nové odôvodnenie	Pozmeňovací návrh VR
	(10) <u>Pri ďalšom rozvoji infraštruktúry na poskytovanie digitálnych služieb bude nevyhnutné zabezpečiť, aby boli splnené všetky bezpečnostné požiadavky na všetkých úrovniach a zabezpečila sa primeraná úroveň ochrany súkromia a osobných údajov a zabránilo sa možnému nepovolenému sledovaniu akýchkoľvek osobných údajov a profilovaniu.</u>

Zdôvodnenie

V súčasnosti je veľmi dôležité zabezpečiť ochranu osobných údajov a uplatňovať normy ochrany súkromia ako bezpečnostné požiadavky, pretože prípadné diery by mohli ohroziť bezpečnosť jednotlivých osobných informácií, vrátane informácií o nákupných zvyklostiach, zdravotnom stave, zdravotných záznamov a pod.

Pozmeňovací návrh 2

Preambula, odôvodnenie 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Telekomunikačné siete a služby sa v čoraz väčšej miere stávajú infraštruktúrami založenými na internete s úzko prepojenými širokopásmovými sieťami a digitálnymi službami. Internet sa stáva dominantnou platformou pre komunikácie, služby a podnikanie. Preto je pre ekonomický rast a jednotný trh nevyhnutná transeurópska dostupnosť rýchleho pripojenia na internet a digitálnych služieb vo verejnom záujme.	Telekomunikačné siete a služby sa v čoraz väčšej miere stávajú infraštruktúrami založenými na internete s úzko prepojenými širokopásmovými sieťami a digitálnymi službami. Internet sa stáva dominantnou platformou pre komunikácie, služby a podnikanie. Preto je pre <u>konkurencieschopnosť</u> , ekonomický rast, <u>sociálne začlenenie</u> a jednotný trh nevyhnutná <u>transeurópska</u> dostupnosť rýchleho pripojenia na internet <u>za dostupné ceny vo všetkých regiónoch EÚ</u> a digitálnych služieb vo verejnom záujme.

Zdôvodnenie

Konkurencieschopnosť a sociálne začlenenie sú dve dôležité otázky, ktoré by sa mali zohľadniť.

Pozmeňovací návrh 3

Preambula, odôvodnenie 7

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Pokiaľ ide o infraštruktúry digitálnych služieb, stavebné bloky sú uprednostnené pred inými infraštruktúrami digitálnych služieb, keďže predstavujú základnú podmienku infraštruktúry digitálnych služieb. Infraštruktúry digitálnych služieb by mali byť okrem iného európskou pridanou hodnotou a mali by spĺňať preukázané potreby. Mali by dosiahnuť dostatočnú úroveň zrelosti na zavedenie do praxe preukázanú najmä úspešnými pilotnými projektmi, a to po technickej i prevádzkovej stránke. Mali by vychádzať z konkrétnych plánov udržateľnosti v snahe zabezpečiť dlhodobú prevádzku základných platforiem služieb aj bez nástroja CEF. Takže finančná pomoc podľa tohto	Pokiaľ ide o infraštruktúry digitálnych služieb, stavebné bloky <u>a infraštruktúry digitálnych služieb s prvkami, ktoré môžu využiť iní poskytovatelia služieb</u> sú uprednostnené pred inými infraštruktúrami digitálnych služieb, keďže predstavujú <u>základnú podmienku</u> infraštruktúry digitálnych služieb, <u>na ktorom sa dá neskôr stavať</u> . Infraštruktúry digitálnych služieb by mali byť okrem iného európskou pridanou hodnotou a mali by spĺňať preukázané potreby. Mali by dosiahnuť dostatočnú úroveň zrelosti na zavedenie do praxe preukázanú najmä úspešnými pilotnými projektmi, a to po technickej i prevádzkovej stránke. Mali by vychádzať z konkrétnych plánov udržateľnosti v snahe

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
nariadenia by sa mala, kedykoľvek to bude možné, postupne znižovať na nulu a mali by sa mobilizovať snahy o financovanie zo zdrojov iných ako z nástroja CEF.	zabezpečiť dlhodobú prevádzku základných platforiem služieb aj bez nástroja CEF. Takže finančná pomoc podľa tohto nariadenia by sa mala, kedykoľvek to bude možné, postupne znižovať na nulu a mali by sa mobilizovať snahy o financovanie zo zdrojov iných ako z nástroja CEF.

Pozmeňovací návrh 4

Preambula, odôvodnenie 22

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Komisii by mala pomáhať skupina odborníkov zložená zo zástupcov členských štátov, od ktorej sa budú žiadať konzultácie a ktorej úlohou je prispievať okrem iného k monitorovaniu vykonávania týchto usmernení, k plánovaniu, hodnoteniu a k riešeniu problémov vzniknutých pri ich vykonávaní,	Komisii by mala pomáhať skupina odborníkov zložená zo zástupcov členských štátov <u>a jedného zástupcu miestnych a regionálnych orgánov</u> , od ktorej sa budú žiadať konzultácie a ktorej úlohou je prispievať okrem iného k monitorovaniu vykonávania týchto usmernení, k plánovaniu, hodnoteniu a k riešeniu problémov vzniknutých pri ich vykonávaní,

Zdôvodnenie

Účasť zástupcov miestnych a regionálnych orgánov by mohla byť prospešná počas konzultácie z dôvodu ich úlohy pri realizácii služieb.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 3 ods. 2 písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
skvalitnenie každodenného života občanov, podnikov a verejných správ prostredníctvom podpory prepojenia a interoperability štátnych, regionálnych a miestnych telekomunikačných sietí, ako aj prístupu k takýmto sieťam.	skvalitnenie každodenného života <u>a sociálnych a hospodárskych aktivít</u> občanov, podnikov a verejných správ prostredníctvom podpory prepojenia a interoperability štátnych, regionálnych a miestnych telekomunikačných sietí, ako aj prístupu k takýmto sieťam.

Zdôvodnenie

Sociálne a hospodárske aktivity sú prepojené s každodenným životom a sú súčasťou miestnych a regionálnych priorit a spoločne by mohli stimulovať rozvoj a účinnejšie verejné služby, ako aj podniky.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 3 ods. 3 písm. b)

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
efektívne prúdenie súkromných a verejných investícií so stimulačným účinkom na zavádzanie a modernizáciu širokopásmových sietí v záujme prispenia k dosiahnutiu cieľov Digitálnej agendy pre Európu týkajúcich sa širokopásmového pripojenia.	efektívne prúdenie súkromných a verejných investícií <u>a rozvoj elektronického vzdelávania</u> so stimulačným účinkom na zavádzanie a modernizáciu širokopásmových sietí v záujme prispenia k dosiahnutiu cieľov Digitálnej agendy pre Európu týkajúcich sa širokopásmového pripojenia.

Zdôvodnenie

Rozvoj trhov s elektronickým vzdelávaním (e-learning) ponúka alternatívy na financovanie digitalizácie obsahu.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 4 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Projekty spoločného záujmu môžu zahŕňať celý svoj cyklus vrátane štúdií realizovateľnosti, realizácie, priebežného fungovania, koordinácie a vyhodnotenia.	Projekty spoločného záujmu môžu zahŕňať celý svoj cyklus vrátane štúdií realizovateľnosti, realizácie, priebežného fungovania, koordinácie a vyhodnotenia a <u>mali by dodržiavať zásadu neutrality technológií, ktorá predstavuje základ európskej štruktúry elektronických komunikácií.</u>

Zdôvodnenie

Je dôležité špecifikovať zásady, ktoré tvoria štruktúru elektronických komunikácií, najmä tu v kontexte vytvárania projektov spoločného záujmu.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 7

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Únia môže nadviazať kontakty, viesť diskusie, vymieňať informácie a spolupracovať s verejnými orgánmi alebo ktorýmkoľvek inými organizáciami v tretích krajinách v záujme dosiahnutia ktoréhokoľvek z cieľov uvedených v týchto usmerneniach, ak takáto spolupráca vedie k vzniku európskej pridanej hodnoty. Okrem iného bude cieľom tejto spolupráce aj snaha o podporu interoperability medzi transeurópskymi telekomunikačnými sieťami v Únii a telekomunikačnými sieťami tretích krajín.	Únia môže nadviazať kontakty, viesť diskusie, vymieňať informácie a spolupracovať s verejnými orgánmi alebo ktorýmkoľvek inými organizáciami v tretích krajinách, <u>ak je to vo verejnom záujme, s cieľom dosiahnutia ktoréhokoľvek z cieľov uvedených v týchto usmerneniach, ak takáto spolupráca vedie k vzniku európskej pridanej hodnoty. Okrem iného bude cieľom tejto spolupráce aj snaha o podporu interoperability medzi transeurópskymi telekomunikačnými sieťami v Únii a telekomunikačnými sieťami tretích krajín. Túto spoluprácu treba koordinovať so stratégiami vypracovávanými v kontexte vonkajších politík EÚ, najmä tých, ktoré pokrývajú už realizované alebo pripravované makroregionálne stratégie.</u>

Zdôvodnenie

Verejný záujem by mal byť prioritou pri príprave rozhodnutí. Je tiež vhodné sledovať existujúce politiky a stratégie a zároveň vytvárať mechanizmy vonkajšej spolupráce.

Pozmeňovací návrh 9

Článok 8 ods. 1

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Na základe informácií získaných podľa článku 21 nariadenia XXX, ktorým sa zriaďuje CEF, si členské štáty a Komisia budú vymieňať informácie o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní týchto usmernení.	Na základe informácií získaných podľa článku 21 nariadenia XXX, ktorým sa zriaďuje CEF, si členské štáty a Komisia budú vymieňať informácie <u>a osvedčené postupy v súvislosti so pokrokom dosiahnutým pri vykonávaní týchto usmernení. Ročný prehľad týchto informácií bude zaslaný Európskemu parlamentu. Členské štáty zapoja do procesu aj miestne a regionálne orgány.</u>

Zdôvodnenie

Návrh na zlepšenie transparentnosti postupu.

Pozmeňovací návrh 10

Článok 8 ods. 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Komisii radí a pomáha skupina odborníkov zložená zo zástupcov členských štátov (jeden zástupca za každý štát).	Komisii radí a pomáha skupina odborníkov zložená zo zástupcov členských štátov (jeden zástupca za každý štát), <u>vrátane jedného zástupcu regionálnej úrovne a jedného zástupcu miestnej úrovne verejnej správy.</u>

Zdôvodnenie

Účasť miestnej a regionálnej úrovne verejnej správy by bola prospešná, pretože verejné služby v Európe poskytujú predovšetkým miestne a regionálne orgány a práve tieto služby sú dôležité pre každodenný život a slobodný pohyb podnikov a jednotlivcov.

Pozmeňovací návrh 11

Príloha – Oddiel 1 ods. 2 písm. g

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Infraštruktúra služieb pre bezpečnejší internet: ide o platformu, ktorá umožňuje centráam bezpečnejšieho internetu (SIC) v členských štátoch získavať, prevádzkovať a udržiavať spoločné výpočtové zdroje, databázy a softvérové nástroje. Zahrnuté sú aj podporné operačné úseky na riešenie nahlásených prípadov obsahu súvisiaceho so sexuálnym zneužívaním, ako aj napojenie na policajné orgány, a to aj medzinárodné organizácie, ako je Interpol, a v náležitých prípadoch zabezpečenie odstránenia tohto obsahu z príslušných webových stránok. Uvedené bude podporené spoločnými databázami.	Infraštruktúra služieb pre bezpečnejší internet: ide o platformu, ktorá umožňuje centráam bezpečnejšieho internetu (SIC) v členských štátoch získavať, prevádzkovať a udržiavať spoločné výpočtové zdroje, databázy a softvérové nástroje, <u>ako aj výmenu osvedčených postupov. SIC v členských štátoch zabezpečujúce pridanú hodnotu EÚ sú kľúčovým prvkom bezpečnejšej infraštruktúry internetových služieb, pričom osobitný význam majú národné poradné linky, horúce linky, informačné uzly a iné aktivity zvyšujúce informovanosť.</u> Zahrnuté sú aj podporné operačné úseky na riešenie nahlásených prípadov obsahu súvisiaceho so sexuálnym zneužívaním, ako aj napojenie na policajné orgány, a to aj medzinárodné organizácie, ako je Interpol, a v náležitých prípadoch zabezpečenie odstránenia tohto obsahu z príslušných webových stránok. Uvedené bude podporené spoločnými databázami <u>a spoločnými softvérovými systémami.</u>

Zdôvodnenie

Príklady osvedčených postupov by mohli výrazne napomôcť SIC.

V Bruseli 8. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Stanovisko Výboru regiónov – Návrh smernice o námornom priestorovom plánovaní a integrovanom manažmente pobrežnej zóny

(2013/C 356/18)

VÝBOR REGIÓNOV

- zdôrazňuje, že predkladaná smernica vznikla v situácii, keď viacero členských štátov už má alebo pripravuje politiku námorného priestorového plánovania i integrovaného manažmentu pobrežnej zóny, v ktorých sú miestne a regionálne samosprávy kľúčovými hráčmi. Dúfa, že návrh nebude mať žiadny vplyv na kompetencie členských štátov a ich nižších úrovní správy v oblasti územného plánovania;
- nazdáva sa, že otázka, či by EÚ mala v tejto oblasti vydávať právne predpisy ostáva otvorená, a že je rovnako potrebné odpovedať na otázku, aké právne predpisy by mala vydávať. V tejto súvislosti tvrdí, že návrh je vo svojom súčasnom znení v rozpore so zásadou proporcionality;
- domnieva sa, že navrhovaná smernica neposkytuje dostatočnú flexibilitu pri implementácii, keďže po a) ovplyvňuje zaužívané neformálne postupy integrovaného manažmentu pobrežnej zóny v niektorých členských štátoch a po b) návrhy týkajúce sa integrovaného manažmentu pobrežnej zóny priamo zasahujú do jestvujúcich kompetencií regionálnych a/alebo miestnych orgánov v oblasti politiky a postupov územného plánovania;
- zdôrazňuje, že rámcová smernica nesmie stanovovať obsah námorných priestorových plánov;
- domnieva sa, že rámcová smernica by mala stanoviť spoločné zásady a uľahčiť cezhraničnú spoluprácu a vzájomnú spoluprácu štátnych orgánov s právomocami v oblasti pobrežia, zatiaľ čo vymedzenie „pobrežných zón“ by sa prenechalo orgánom členských štátov;
- upozorňuje, že navrhovaná smernica vo svojom súčasnom znení bude mať negatívny dosah na miestnu/regionálnu politiku a postupy územného plánovania, keďže podľa jej návrhu budú územné plány s pobrežným rozmerom musieť spĺňať určité minimálne požiadavky na odvetvovo špecifický obsah, čo výrazne podkopáva autonómiu orgánov zodpovedných za plánovanie najsť rovnováhu medzi potrebami všetkých vhodných využití.

Spravodajca

Paul O'DONOGHUE (IE/ALDE), člen rady grófstva Kerry a regionálneho zhromaždenia oblasti South West

Referenčný dokument

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny

COM(2013) 133 final

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA**VÝBOR REGIÓNOV****Všeobecné pripomienky**

1. podporuje všeobecné ciele navrhovanej smernice, t. j. dosiahnuť účinnejšie riadenie námorných činností a efektívnejšie využívanie morských zdrojov, rozvíjať konzistentný spôsob rozhodovania na základe overených skutočností a užšiu spoluprácu pobrežnej a námornej správy, napomáhať pri jednotnom uskutočňovaní kľúčových politických cieľov EÚ⁽¹⁾ a prispievať k udržateľnému rastu a rozvoju tzv. modrého hospodárstva.

2. Víta snahu o lepšiu koordináciu pozemných a námorných činností, podporuje jednotnú európsku politiku založenú na osvedčených postupoch z celého sveta a zohľadňujúcu zaužívané vnútroštátne postupy, a zároveň podporuje vypracovanie spoločných zásad námorného priestorového plánovania a integrovaného manažmentu pobrežnej zóny.

3. Zdôrazňuje, že predkladaná smernica vznikla v situácii, keď viacero členských štátov už má alebo pripravuje politiku námorného priestorového plánovania i integrovaného manažmentu pobrežnej zóny, v ktorých sú miestne a regionálne samosprávy kľúčovými hráčmi. Dúfa, že návrh nebude mať žiadny vplyv na kompetencie členských štátov a ich nižších úrovní správy v oblasti územného plánovania.

4. Keďže „námorné priestorové plánovanie“ si vyžaduje pravidelné rokovania medzi členskými štátmi, úloha EÚ v tejto oblasti by sa mala obmedziť len na vytvorenie procedurálneho rámca alebo procedurálnych noriem.

5. Vyjadruje poľutovanie, že posúdenie vplyvu nie je predmetom cielenej konzultácie s miestnymi a regionálnymi samosprávami ako orgánmi zodpovednými za územné plánovanie a implementáciou predkladanej smernice.

Právny základ

6. Uznáva, že navrhovaná smernica vyplýva z integrovanej námornej politiky zavedenej v roku 2007 a programu „modrého rastu“ prijatého v roku 2012. Chápe však niektoré obavy vyjadrené v súvislosti s viacnásobným právnym základom navrhovanej smernice.

7. V tejto súvislosti pripomína stanovisko právneho oddelenia Rady⁽²⁾ k viacnásobnému právnemu základu použitému pri navrhovanej smernici a domnieva sa, že pri budúcich návrhoch, pri ktorých Európska komisia použije viacnásobný právny základ alebo článok 3 Zmluvy o EÚ (územná súdržnosť) a ktoré môžu mať priamy a/alebo nepriamy dosah na politiku územného a priestorového plánovania a jej praktické uplatňovanie v členských štátoch, sa bude vyžadovať väčšia jednoznačnosť.

Zásada subsidiarity a zásada proporcionality

8. Zdôrazňuje, že národné parlamenty (a regionálne zhromaždenia) vykonali kontrolu dodržiavania zásady subsidiarity a vypracovali deväť odôvodnených záporných stanovísk⁽³⁾. Súhlasí s názorom, že prvky navrhovanej smernice nespĺňajú v náležitej miere požiadavky na nevyhnutnosť a prínos právnych predpisov na úrovni EÚ.

9. Je si vedomý obáv týkajúcich sa po a) právomocí: absencia jasnej právomoci na úrovni EÚ, zatiaľ čo v niektorých členských štátoch už námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny patria medzi právomoci na národnej, regionálnej a/alebo miestnej úrovni, po b) neadekvátneho zohľadnenia regionálnych resp. miestnych špecifík pobrežných oblastí a jestvujúcich postupov plánovania a riadenia v návrhu smernice a po c) vhodnosti uplatňovania právnych predpisov EÚ pri riešení konkrétnych cezhraničných otázok a primeranosti vytvárania rámca spolupráce s tretími krajinami, v ktorých už medzinárodné námorné dohovory fungujú, na úrovni EÚ.

10. Domnieva sa, že otázka, či by EÚ mala v tejto oblasti vydávať právne predpisy ostáva otvorená, a že je rovnako potrebné odpovedať na otázku, aké právne predpisy by mala vydávať. V tejto súvislosti tvrdí, že návrh je vo svojom súčasnom znení v rozpore so zásadou proporcionality.

11. Navrhovanú smernicu považuje za príliš normatívnu. Nesúhlasí s uvedením minimálnych požiadaviek v článkoch 6 až 8, pretože obmedzujú možnosť stanovovať regionálne a miestne priority a sú v rozpore s deklarovanými zámermi smernice, t. j. že sú iba procedurálnej povahy a nezasahujú do podrobností plánovania.

⁽¹⁾ Najmä pokiaľ ide o rámcovú smernicu o morskej stratégii, smernice o vtáctve a biotopoch a reformovanú spoločnú politiku v oblasti rybolovu.

⁽²⁾ Stanovisko právneho oddelenia Rady z 12. júla 2013 (12283/13).

⁽³⁾ Zdôvodnené záporné stanoviská vypracovali: BE, DE, FI, IE, LT, NL, PL, SV, pričom dve kladné stanoviská vydali PT a RO.

12. Domnieva sa, že navrhovaná smernica neposkytuje dostatočnú flexibilitu pri implementácii, keďže po a) ovplyvňuje zaužívané neformálne postupy integrovaného manažmentu pobrežnej zóny v niektorých členských štátoch a po b) návrhy týkajúce sa integrovaného manažmentu pobrežnej zóny priamo zasahujú do jestvujúcich kompetencií regionálnych a/alebo miestnych orgánov v oblasti politiky a postupov územného plánovania.

13. Vyjadruje tiež pochybnosti v súvislosti s normatívnym prístupom pri ostatných aspektoch návrhu, ako je stanovovanie harmonogramu preskúmania plánov a stratégií (článok 6) a požiadavky na predkladanie správ (článok 15). Domnieva sa, že súvisiace zvýšenie byrokracie, administratívnej záťaže a dodatočných nákladov pri implementácii smernice, najmä na miestnej úrovni, ďalej oslabí jej prínos.

14. Má výhrady voči navrhovanému uplatňovaniu ďalších vykonávacích predpisov pri operačných opatreniach na vytváranie plánov a stratégií (článok 16). Domnieva sa, že presahujú rámec opatrení nevyhnutných na splnenie povinností vyplývajúcich zo smernice a naznačujú, že Európska komisia sa domnieva, že smernica vo svojom navrhovanom znení sa musí ďalej posilniť. Odporúča prehodnotiť navrhované využívanie vykonávacích predpisov tak, aby sa zameriavali výhradne na procedurálne aspekty.

Námorné priestorové plánovanie

15. V plnej miere podporuje rozvoj námorného priestorového plánovania ako viacodvetvového nástroja na uľahčenie uplatňovania prístupu založeného na ekosystémoch, podporu racionálneho využívania morských zdrojov, zladenie súbežne prebiehajúcich ľudských činností a minimalizáciu dosahu na morské prostredie, ako aj na zaistenie odolnosti morských a pobrežných oblastí voči zmene klímy. Podporuje tiež prístup založený na plánoch, ktorý poskytuje jasné pravidlá podpory dlhodobých investícií, vďaka ktorým by sa zvýšil príspevok námorných činností k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020.

16. Zdôrazňuje, že námorné priestorové plánovanie sa musí rozvíjať ako neutrálny nástroj plánovania s určitou mierou flexibility, aby poskytovalo priestor vhodným politickým postupom týkajúcim sa rôznych morských prostredí. Požaduje tiež objasnenie rozsahu prístupu smernice založeného na ekosystémoch, keďže bude potrebné nájsť rovnováhu medzi hospodárskym rozvojom a ochranou životného prostredia. Odmietá preto stanovenie priorít zhora nadol a minimálnych požiadaviek na plány riadenia, ako aj využívanie námorného priestorového plánovania ako nástroja, ktorý zabezpečí uplatňovanie odvetvových cieľov.

17. Domnieva sa, že navrhovaná smernica je vo svojom súčasnom znení príliš podrobná a nedostatočne pružná na to, aby zohľadňovala jestvujúce postupy námorného priestorového plánovania, potrebu zachovať stanovovanie priorít riadenia na národnej alebo nižšej úrovni správy a regionálne špecifiká morských zdrojov.

18. Podporuje však prijatie rámcovej smernice na zavedenie námorného priestorového plánovania v Európskej únii, ktorá vzhľadom na postupy jestvujúce v niektorých členských štátoch by mala zaviesť povinnosť vypracovávať námorné priestorové plány, stanoviť minimálne požiadavky na cezhraničnú spoluprácu a koordináciu námorných plánov a stanoviť zásady zosúladenia konkurujúcich si spôsobov využitia námorného priestoru a protichodných cieľov rôznych námorných priestorových plánov.

19. Zdôrazňuje, že rámcová smernica nesmie stanovovať obsah námorných priestorových plánov.

20. Podčiarkuje, že rozvoj modrého hospodárstva si v rámci podpory námorného priestorového plánovania vyžaduje integrovaný manažment, pri ktorom je síce námorné priestorové plánovanie súčasťou riešenia, avšak nie je samotným riešením. Okrem toho je potrebné zlepšiť riadenie námorných záležitostí.

21. Je preto prekvapený, že smernica napriek svojej normatívnej povahe nehovorí o požadovaných zásadách riadenia. Domnieva sa teda, že námorná politika a najmä námorné priestorové plánovanie si vyžaduje viacúrovňový, medziodvetvový riadiaci prístup. Uznáva, že zatiaľ čo členské štáty sú zodpovedné za správu výsostných vôd a výhradných hospodárskych zón, regionálne a miestne samosprávy môžu vďaka svojim právomociam v územnom plánovaní a riadení zabezpečiť súlad a koordináciu medzi prístupmi používanými v námornom priestorovom plánovaní a územnom plánovaní na pevnine.

Integrovaný manažment pobrežnej zóny

22. Zdôrazňuje, že je dlhodobým zástancom a prívržencom integrovaného manažmentu pobrežnej zóny (predtým integrované riadenie pobrežnej zóny) a uznáva, že tento manažment môže zohrávať významnú úlohu pri vytváraní súčinnosti medzi plánovacími rámcami pre morské a suchozemské prostredie a pri dosahovaní dohody medzi zainteresovanými subjektmi.

23. Upozorňuje na definíciu „pobrežnej zóny“ (článok 3 bod 1), a najmä na dôsledky ktoré to má pre miestne resp. regionálne orgány zodpovedné za plánovanie. Domnieva sa, že zahrnutie všetkých výsostných vôd do definície strany orientovanej smerom k moru je veľmi široké vymedzenie, ktoré vo viacerých členských štátoch presahuje možnosti jestvujúcich orgánov zodpovedných za plánovanie (vrátane ich ľudských a finančných zdrojov), a že definícia hranice smerom k pevnine nie je dostatočne jasná a má jednoznačne priamy dosah na jestvujúce územné plány a postupy.

24. Domnieva sa, že rámcová smernica by mala stanoviť spoločné zásady a uľahčiť cezhraničnú spoluprácu a spoluprácu štátnych orgánov s právomocami v oblasti pobrežia, zatiaľ čo vymedzenie „pobrežných zón“ by sa prenechalo orgánom členských štátov, v prípade nevyhnutnosti a v súlade s politikou a postupmi územného plánovania v ich jurisdikcii.

25. Domnieva sa, že k stanoveniu rozhrania medzi územným plánovaním a plánovaním námorného priestoru treba prijať holistickejší prístup, keďže prepojenie medzi pobrežím a morom presahuje rámec „pobrežnej zóny“ (napríklad vplyv riečnych koryt ďalej vo vnútrozemí, vplyv prístavov ako uzlov regionálneho rozvoja, prepojenie prepravných trás, systémy výroby a prenosu energie atď.). Odporúča tiež umožniť členským štátom väčšiu pružnosť pri rozhodovaní o výbere nástrojov na účinnú koordináciu pozemných a námorných činností.

26. Pochybuje preto o význame premeny dnešného neformálneho riadiaceho prístupu na ďalší formálny nástroj plánovania. Nepresvedčil ho článok 2 ods. 3, v ktorom sa uvádza, že „ustanoveniami tejto smernice sa neporušujú právomoci členských štátov v oblasti plánovania miest a vidieka“, pretože právne predpisy týkajúce sa integrovaného manažmentu pobrežnej zóny považuje za právnu úpravu územného plánovania, ktoré je v prvom rade v právomoci členských štátov, hoci v niektorých členských štátoch majú túto legislatívnu právomoc regióny. Domnieva sa, že uplatňovanie smernice bude mať priamy dosah na postupy plánovania na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, a preto má značné výhrady voči zavedeniu povinnosti vypracovávať stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny vo všetkých pobrežných členských štátoch ⁽⁴⁾.

27. Pripomína odporúčanie o integrovanom riadení pobrežnej zóny (2002), v ktorom sa uvádza, že vzhľadom na rôznorodosť podmienok v pobrežných zónach a právne a inštitucionálne rámce v členských štátoch, je usmernenie na úrovni Spoločenstva najvhodnejším spôsobom na dosiahnutie cieľov stanoveného opatrenia (implementovať integrované riadenie pobrežnej zóny v Európe) ⁽⁵⁾. Poukazuje na to, že odvtedy sa zmenilo len málo a vyslovuje poľutovanie nad skutočnosťou, že Európska komisia v plnej miere nezvážila všetky nezáväzné spôsoby dôslednejšej implementácie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny.

28. Domnieva sa však, že integrovaný manažment pobrežnej zóny musí naďalej zohrávať dôležitú úlohu ako doplnok námorného priestorového plánovania a pomáhať pri správe pobrežných zdrojov a zapájaní zainteresovaných subjektov. Vyzýva Európsku komisiu, aby v tomto prípade zvážila vypracovanie vhodnejších nezáväzných opatrení na oživenie tohto procesu. Odporúča členským štátom posúdiť, aké konkrétne opatrenia je potrebné prijať, aby sa zaistil väčší súlad medzi územnými plánmi a námornými priestorovými plánmi.

Miestny a regionálny dosah

29. Zdôrazňuje úlohu miestnych a regionálnych samospráv v politike územného plánovania, vrátane jestvujúcich postupov námorného priestorového plánovania a integrovaného manažmentu pobrežnej zóny. Upozorňuje tiež na skutočnosť, že

miestne a regionálne samosprávy sa už angažujú v koordinácii dvojstrannej cezhraničnej spolupráce v politike územného plánovania.

30. Podporuje jestvujúce iniciatívy regionálnej spolupráce na úrovni makroregiónov alebo úmorí. Lútuje, že navrhovaná smernica konkrétne neposkytuje priestor rozmanitosti námorného prostredia a potenciálne užšej spolupráci, pri ktorej by sa takéto regionálne špecifiká zohľadňovali. Okrem toho sa domnieva, že bude potrebné prijať opatrenia proti nepredvídateľnosti vzťahov s niektorými tretími krajinami a zložitosti situácie najodľahlejších regiónov.

31. Domnieva sa, že smernica bude mať značný zamýšľaný i nezamýšľaný dosah na miestnej/regionalnej úrovni, najmä pokiaľ ide po a) o vplyv na jestvujúce právomoci na miestnej/regionalnej úrovni v politike a postupoch územného plánovania a po b) o vytvorenie ďalšej administratívnej a finančnej záťaže.

32. Upozorňuje, že navrhovaná smernica vo svojom súčasnom znení bude mať negatívny dosah na miestnu/regionalnú politiku a postupy územného plánovania, keďže podľa jej návrhu budú územné plány s pobrežným rozmerom musieť spĺňať určité minimálne požiadavky na odvetvovo špecifický obsah, čo výrazne podkopáva autonómiu orgánov zodpovedných za plánovanie nájsť rovnováhu medzi potrebami všetkých vhodných využití.

33. Domnieva sa, že navrhovaná lehota na vypracovanie námorných priestorových plánov a pobrežných stratégií v rozsahu 36 mesiacov od nadobudnutia účinnosti smernice je veľmi ambiciózna. Upozorňuje, že takúto lehotu nebude možné dodržať tam, kde je námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny len v zárodku, a navrhuje preto predĺženie týchto lehôt.

34. Konkrétnejšie sa pozastavuje nad zmyslom požiadavky preskúmavať námorné priestorové plány a stratégie integrovaného riadenia pobrežných oblastí prinajmenšom každých 6 rokov, pretože to pre príslušné orgány bude náročnou a nákladnou úlohou a nie je to nevyhnutne v súlade so zavedenými cyklami prieskumu plánov v členských štátoch.

35. Zdôrazňuje, že implementácia bude pre orgány zodpovedné za plánovanie na miestnej a regionálnej úrovni znamenať značnú dodatočnú záťaž a bude od nich vyžadovať, aby na splnenie požiadaviek smernice hľadali v čase rozpočtových obmedzení ďalšie finančné a ľudské zdroje, vrátane odborníkov s vhodnou kvalifikáciou na plánovanie námorného priestoru, ktorých je nedostatok.

36. Je znepokojený skutočnosťou, že Európska komisia nevykonala žiadne podrobné posúdenie rozsahu dodatočnej administratívnej záťaže a nákladov implementácie, ktorých značný podiel budú znášať miestne a regionálne samosprávy. Tvrdí, že tieto dôsledky oslabia prínos navrhovanej smernice pre uvedené samosprávy.

⁽⁴⁾ Členským štátom v Stredozemí už určité povinnosti vyplývajú z Barcelonského dohovoru.

⁽⁵⁾ Odporúčanie týkajúce sa implementácie integrovaného manažmentu pobrežných zón v Európe (2002/413/ES), odôvodnenie 17.

37. Navrhuje preto, aby Európska komisia vykonala podrobné posúdenie *ex-ante*, pokiaľ ide o: a) dosah smernice na súčasnú politiku a postupy územného plánovania v pobrežných regiónoch a b) dodatočné náklady implementácie smernice, najmä na miestnej a regionálnej úrovni.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA

Pozmeňovací návrh 1

Odôvodnenie 3

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny sa v rámci integrovanej námornej politiky vymedzujú ako prierezové politické nástroje pre orgány štátnej správy a zúčastnené strany, ktoré umožňujú uplatňovanie koordinovaného a integrovaného prístupu. Uplatňovanie prístupu založeného na ekosystémoch prispeje k podpore udržateľného rastu námorných a pobrežných hospodárstiev a udržateľnému využívaniu morských a pobrežných zdrojov.	Námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny sa v rámci integrovanej námornej politiky vymedzujú ako prierezové politické nástroje pre orgány štátnej správy a zúčastnené strany, ktoré umožňujú uplatňovanie koordinovaného, a integrovaného <u>a cezhraničného</u> prístupu. Uplatňovanie prístupu založeného na ekosystémoch prispeje k podpore udržateľného rastu námorných a pobrežných hospodárstiev a udržateľnému využívaniu morských a pobrežných zdrojov.

Zdôvodnenie

Intenzívnejšia cezhraničná spolupráca nevyhnutná pre integrovanú námornú politiku, a najmä pre námorné priestorové plánovanie a integrovaný manažment pobrežnej zóny.

Pozmeňovací návrh 2

Odôvodnenie 12

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Je síce vhodné, aby Európska únia stanovila pravidlá týkajúce sa námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny, no členské štáty a ich príslušné orgány majú aj naďalej zodpovednosť za návrhy a určenie obsahu uvedených plánov a stratégií (v rámci vlastných morských vôd a pobrežných zón) vrátane rozdelenia námorného priestoru medzi jednotlivé odvetvové činnosti.	Je síce vhodné, aby Európska únia stanovila <u>pravidlá rámec</u> týkajúce sa námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny, no členské štáty a ich príslušné orgány majú aj naďalej zodpovednosť za návrhy a určenie obsahu uvedených plánov a stratégií (v rámci vlastných morských vôd a pobrežných zón) vrátane rozdelenia námorného priestoru medzi jednotlivé odvetvové činnosti <u>a rozličné námorné využitie</u> .

Pozmeňovací návrh 3

Článok 3 prvý odsek bod 2

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
„integrovaná námorná politika“ je politika Európskej únie zameraná na podporu koordinovaného a súdržného rozhodovania s cieľom čo najviac posilniť udržateľný rozvoj, hospodársky rast a sociálnu súdržnosť členských štátov, najmä s ohľadom na pobrežné, ostrovné a najvzdialenejšie regióny v Únii, ako aj s ohľadom na námorné odvetvia, a to prostredníctvom súdržných politík súvisiacich s námornými záležitosťami a náležitej medzinárodnej spolupráce;	„integrovaná námorná politika“ je politika Európskej únie zameraná na podporu koordinovaného a súdržného <u>medzi-</u> odvetvového a <u>cezhraničného</u> námorného <u>riadenia</u> rozhodovania s cieľom čo najviac posilniť udržateľný rozvoj, hospodársky rast a sociálnu súdržnosť členských štátov, najmä s ohľadom na pobrežné, ostrovné a najvzdialenejšie regióny v Únii, ako aj s ohľadom na námorné odvetvia, a to prostredníctvom súdržných politík súvisiacich s námornými záležitosťami a náležitej medzinárodnej spolupráce;

Pozmeňovací návrh 4

Článok 5

Ciele námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Námorné priestorové plány a stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny uplatňujú prístup založený na ekosystémoch s cieľom zjednodušiť koexistenciu konkurenčných odvetvových činností v morských vodách a pobrežných zónach a predísť konfliktom medzi nimi a majú prispievať k týmto cieľom:	Námorné priestorové plány a stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny uplatňujú prístup založený na ekosystémoch s cieľom zjednodušiť koexistenciu konkurenčných odvetvových činností v morských vodách a pobrežných zónach a predísť konfliktom medzi nimi a majú <u>stanoviť ciele, medzi ktoré môže patriť prispievať k týmto cieľom:</u>
(a) ...	(a) ...
(b) ...	(b) ...

Zdôvodnenie

Malo by byť jasné, že ciele uvedené v návrhu znenia právneho predpisu sú ilustračné. Príslušným orgánom sa musí umožniť potrebná flexibilita, aby mohli rozhodnúť o svojich prioritách a ich plnení podľa potrieb spravovaného morského prostredia.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 6

Spoločné minimálne požiadavky na námorné priestorové plány a stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. V rámci námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny sa stanovujú operačné opatrenia na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 5 s prihliadnutím na všetky relevantné činnosti a opatrenia. 2. Námorné priestorové plány a stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny pritom splňajú aspoň tieto požiadavky: (a) sú navzájom skoordínované, pokiaľ nie sú integrované; (b) zabezpečujú účinnú cezhraničnú spoluprácu medzi členskými štátmi a medzi vnútroštátnymi orgánmi a zúčastnenými stranami relevantných odvetvových politík; (c) identifikujú cezhraničný vplyv námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny na morské vody alebo pobrežné zóny, ktoré patria pod zvrchovanosť alebo právomoc tretích krajín v rovnakom morskom regióne alebo subregióne a v súvisiacich pobrežných zónach a riešia dôsledky tohto vplyvu v spolupráci s príslušnými orgánmi tretích krajín v súlade s článkami 12 a 13; 3. Preskúmanie námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny sa uskutočňuje aspoň každých 6 rokov.	1. V rámci námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny sa stanovujú operačné opatrenia na dosiahnutie cieľov stanovených v článku 5 s prihliadnutím na všetky relevantné činnosti a opatrenia. 2. Námorné priestorové plány a stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny pritom splňajú aspoň tieto požiadavky: (a) sú navzájom skoordínované, pokiaľ nie sú integrované; (b) zabezpečujú účinnú cezhraničnú spoluprácu medzi členskými štátmi a medzi vnútroštátnymi orgánmi a zúčastnenými stranami relevantných odvetvových politík; (c) identifikujú cezhraničný vplyv námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny na morské vody alebo pobrežné zóny, ktoré patria pod zvrchovanosť alebo právomoc tretích krajín v rovnakom morskom regióne alebo subregióne a v súvisiacich pobrežných zónach a riešia dôsledky tohto vplyvu v spolupráci s príslušnými orgánmi tretích krajín v súlade s článkami 12 a 13; 3. Preskúmanie námorných priestorových plánov a stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny sa uskutočňuje <u>v súlade s cyklom preskúmania plánov v danom členskom štáte alebo aspoň každých 6 rokov.</u>

Zdôvodnenie

Cyklus implementácie bude musieť byť v každom členskom štáte iný, aby sa obmedzila administratívna záťaž a zaistilo sa, že implementácia smernice bude v súlade s platnými a zaužívanými postupmi v členských štátoch.

Pozmeňovací návrh 6**Článok 7****Osobitné minimálne požiadavky na námorné priestorové plány**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Námorné priestorové plány obsahujú aspoň mapy morských vôd, v ktorých je vymedzené skutočné a potenciálne priestorové a časové rozdelenie všetkých relevantných námorných činností v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 5.	1. Námorné priestorové plány obsahujú aspoň mapy morských vôd, v ktorých je vymedzené skutočné a potenciálne priestorové a časové rozdelenie všetkých relevantných námorných činností v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 5.
2. Pri vypracúvaní námorných priestorových plánov členské štáty zohľadňujú aspoň tieto prvky	2. Pri vypracúvaní námorných priestorových plánov členské štáty zohľadňujú <u>prvky, ktoré považujú za relevantné a ktoré môžu zahŕňať, aspoň tieto prvky</u>
a) zariadenia na získavanie energie a výrobu obnoviteľnej energie;	a) zariadenia na získavanie energie a výrobu obnoviteľnej energie;
b) lokality a infraštruktúry na ťažbu ropy a zemného plynu;	b) lokality a infraštruktúry na ťažbu ropy a zemného plynu;
c) námorné dopravné trasy;	c) námorné dopravné trasy <u>a oblasti výletných plavieb</u> ;
d) podmorské káblové a potrubné rozvody;	d) podmorské káblové a potrubné rozvody;
e) oblasti rybolovu;	e) oblasti rybolovu;
f) akvakultúrne prevádzky na mori;	f) akvakultúrne prevádzky na mori;
g) chránené územia.	g) chránené územia;
	<u>h) prístavné oblasti (obchod, rybolov, voľný čas).</u>

Zdôvodnenie

Príslušným orgánom sa musí umožniť potrebná flexibilita, aby mohli rozhodnúť o svojich prioritách a ich plnení podľa potrieb spravovaného morského prostredia.

V niektorých regiónoch Európy sú rekreačné aktivity veľmi rozvinuté a treba to zväziť pri územnom plánovaní a tiež naplánovať prístavné oblasti, ktoré predstavujú dôležité centrá v rámci námorného, ako aj pozemného plánovania (cestné, železničné spojenia atď.).

Pozmeňovací návrh 7**Článok 8****Osobitné minimálne požiadavky na stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny obsahujú aspoň prehľad existujúcich opatrení uplatňovaných v pobrežných zónach a analýzu potreby doplnujúcich opatrení v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 5. Prostredníctvom stratégií sa zabezpečuje integrované a medziodvetvové vykonávanie politik a zohľadňujú vzájomné vzťahy medzi činnosťami na pevnine a na mori.	1. Stratégie integrovaného manažmentu pobrežnej zóny obsahujú aspoň prehľad existujúcich opatrení uplatňovaných v pobrežných zónach a analýzu potreby doplnujúcich opatrení v záujme dosiahnutia cieľov stanovených v článku 5. Prostredníctvom stratégií sa zabezpečuje integrované a medziodvetvové vykonávanie politik a zohľadňujú vzájomné vzťahy medzi činnosťami na pevnine a na mori.

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
2. Pri vypracúvaní stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny členské štáty zohľadňujú aspoň tieto činnosti:	2. Pri vypracúvaní stratégií integrovaného manažmentu pobrežnej zóny členské štáty zohľadňujú aspoň tieto činnosti:
a) využívanie špecifických prírodných zdrojov vrátane zariadení na získavanie energie a výrobu obnoviteľnej energie;	a) využívanie špecifických prírodných zdrojov vrátane zariadení na získavanie energie a výrobu obnoviteľnej energie;
b) budovanie infraštruktúry, energetických zariadení, dopravnej kapacity, prístavov, námorných diel a iných stavieb vrátane zelenej infraštruktúry;	b) budovanie infraštruktúry, energetických zariadení, dopravnej kapacity, prístavov, námorných diel a iných stavieb vrátane zelenej infraštruktúry;
c) poľnohospodárstvo a priemysel;	c) poľnohospodárstvo a priemysel;
d) rybolov a akvakultúra;	d) rybolov a akvakultúra;
e) ochrana, obnova a riadenie pobrežných ekosystémov, ekosystémových služieb a prírody, ako aj pobrežných krajín a ostrovov;	e) ochrana, obnova a riadenie pobrežných ekosystémov, ekosystémových služieb a prírody, ako aj pobrežných krajín a ostrovov;
f) zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu.	f) zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu.

Zdôvodnenie

Považuje právnu úpravu integrovaného manažmentu pobrežnej zóny za ekvivalent právnej úpravy územného plánovania, ktoré je v právomoci členských štátov. Prínos formalizácie jestvujúceho neformálneho nástroja riadenia navyše považuje za minimálny.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 14

Príslušné orgány

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Každý členský štát vymenuje pre všetky príslušné pobrežné zóny a príslušné morské regióny alebo subregióny príslušný orgán alebo orgány, ktoré zodpovedajú za vykonávanie tejto smernice vrátane zabezpečovania spolupráce s ostatnými členskými štátmi v zmysle článku 12 a spolupráce s tretími krajinami v zmysle článku 13.	1. <u>Vzhľadom na potrebu silnej viacúrovňovej správy a medziodvetvového prístupu každý</u> Každý členský štát vymenuje pre všetky príslušné pobrežné zóny a príslušné morské regióny alebo subregióny príslušný orgán alebo orgány, ktoré zodpovedajú za vykonávanie tejto smernice vrátane zabezpečovania spolupráce s ostatnými členskými štátmi v zmysle článku 12 a spolupráce s tretími krajinami v zmysle článku 13.
2. Každý členský štát predloží Komisii zoznam príslušných orgánov spolu s informáciami uvedenými v prílohe I tejto smernice.	2. Každý členský štát predloží Komisii zoznam príslušných orgánov spolu s informáciami uvedenými v prílohe I tejto smernice.
3. Každý členský štát zároveň zašle Komisii zoznam svojich príslušných orgánov zodpovedných za medzinárodné subjekty, na ktorých činnosti sa podieľajú a ktoré sú relevantné pre vykonávanie tejto smernice.	3. Každý členský štát zároveň zašle Komisii zoznam svojich príslušných orgánov zodpovedných za medzinárodné subjekty, na ktorých činnosti sa podieľajú a ktoré sú relevantné pre vykonávanie tejto smernice.
4. Každý členský štát informuje Komisiu o všetkých zmenách v informáciách poskytnutých podľa odseku 1, a to do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti takejto zmeny.	4. Každý členský štát informuje Komisiu o všetkých zmenách v informáciách poskytnutých podľa odseku 1, a to do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti takejto zmeny.

Zdôvodnenie

Zmena v znení právneho predpisu zdôrazňuje, že je pri implementácii smernice potrebné uplatňovať prístup viacúrovňovej správy.

Pozmeňovací návrh 9**Článok 16****Príslušné orgány**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
1. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať ustanovenia k týmto bodom: a) operačné špecifikácie pre spravovanie údajov uvedených v článku 10, pokiaľ nie sú stanovené iným právnym predpisom EÚ, napríklad smernicou 2007/2/ES alebo 2008/56/ES, ktoré sa týkajú: — výmeny údajov a prepojení s existujúcimi procesmi spravovania a zberu údajov a b) operačné opatrenia na vypracovanie a predkladanie správ o námorných priestorových plánoch a stratégiách integrovaného manažmentu pobrežnej zóny, ktoré sa týkajú: — súdržnosti záväzkov týkajúcich sa predkladania správ, ktoré vyplývajú z tejto smernice, s ostatnými relevantnými právnymi predpismi Únie; — cyklov monitorovania a revízie; — spôsobov cezhraničnej spolupráce; — verejných konzultácií. 2. Vykonávacie akty uvedené v odseku 1 sa prijímajú v súlade s postupom uvedeným v článku 17 ods. 2.	1. Komisia môže prostredníctvom vykonávacích aktov prijať ustanovenia <u>vzťahujúce sa na k týmto bodom</u>: a) operačné špecifikácie pre spravovanie údajov uvedených v článku 10, pokiaľ nie sú stanovené iným právnym predpisom EÚ, napríklad smernicou 2007/2/ES alebo 2008/56/ES, ktoré sa týkajú: — výmeny údajov a prepojení s existujúcimi procesmi spravovania a zberu údajov a b) operačné opatrenia na vypracovanie a predkladanie správ o námorných priestorových plánoch a stratégiách integrovaného manažmentu pobrežnej zóny, ktoré sa týkajú: — súdržnosti záväzkov týkajúcich sa predkladania správ, ktoré vyplývajú z tejto smernice, s ostatnými relevantnými právnymi predpismi Únie; — cyklov monitorovania a revízie; — spôsobov cezhraničnej spolupráce; — verejných konzultácií. 2. Vykonávacie akty uvedené v odseku 1 sa prijímajú v súlade s postupom uvedeným v článku 17 ods. 2.

Zdôvodnenie

Jestvujú značné výhrady k využívaniu vykonávacích aktov, najmä pokiaľ ide o operačné opatrenia a stratégie, ktoré presahujú rámec opatrení nevyhnutných na splnenie povinností vyplývajúcich zo smernice.

V Bruseli 9. októbra 2013

Predseda
Výboru regiónov
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke možno prehliadať *Úradný vestník Európskej únie*, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac informácií o Európskej únii získate na stránke: <http://europa.eu>.

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK